

ΦΩΤΗΣ ΦΩΤΙΟΥ

Επικίνδυνο τέλμα στο κεφάλαιο των αγνοουμένων

«Δεν το κρίβω ότι οι οικογένειες, αλλά και εμείς δεν είμαστε ικανοποιημένοι τόσο από τους ρυθμούς όσο και με τα αποτελέσματα της ΔΕΑ», τονίζει στην «Κ» ο Φώτης Φωτίου. Ο Επίτροπος Προεδρίας αποκαλύπτει επίσης ότι έχουν πραγματοποιηθεί σε βάθος έρευνες για το μεγάλο κεφάλαιο των πεσόντων του 1964 της Τηλ-λυρίας και ευελπιστεί ότι εντός των επόμενων δύο μηνών θα προχωρήσουν στις ανασκαφές. **Σελ. 16**

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Να γίνει η Κύπρος free wifi zone

Το ΑΚΕΛ θα μας καταγγείλει και για το ότι σώσαμε τον τόπο από τη χρεοκοπία, διερωτάται ο Λευτέρης Χριστοφόρου! Ο υποψήφιος ευρωβουλευτής μιλάει και για τη φιλία του με τον Μάνφρεντ Βέμπερ και τον στόχο του να καταστεί ολόκληρη η Κύπρος free wifi zone. **Σελ. 8**

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Δεν ταιριάζει στην Αριστερά ο καναπές

Το ΑΚΕΛ μετά από πολλές φουρτούνες επανακάμπτει, όπως λέει ο υποψήφιος ευρωβουλευτής του Γιώργος Γεωργίου στην «Κ». Εξηγεί δε ποιοι κατά την εκτίμησή του είναι οι λόγοι που το κόμμα της Αριστεράς δεν κατάφερε ακόμα να κεφαλαιοποιήσει την κυβερνητική φθορά. **Σελ. 9**

ΕΜΙΛΥ ΓΙΟΛΙΤΗ

Εμπόδια στη μείωση τιμής του ρεύματος

Ακριβό το ρεύμα παραδέχεται η πρόεδρος της ΑΗΚ Εμίλυ Γιολίτη και τονίζει ότι η μείωση της τιμής εξαρτάται από πολλούς παράγοντες. Απορρίπτει τον ισχυρισμό ότι η Αρχή καθυστερεί το άνοιγμα της αγοράς και μιλάει για τα μελλοντικά σχέδια της ΑΗΚ. **Οικονομική, σελ. 6**

Πάσχα 2019,
Ελπίδα χωρίς όρια

Του ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΤΙΡΑΝΩΝ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ **Σελ. 10**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- ✓ **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ** **Σελ. 2**
Θα χαλάλιζα άλλη μια ζωή!
- ✓ **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** **Σελ. 13**
Με λυμένο χειρόφρενο

Τα σχέδια της Τουρκίας για την ΑΟΖ

Αποκαλύπτουμε τις θερινές κινήσεις της Άγκυρας στην ελληνική υφαλοκρηπίδα και στα κυπριακά θαλασσοτεμάχια

Σε περίοδο που το ενεργειακό παιχνίδι στην Ανατολική Μεσόγειο λαμβάνει ολοένα και σημαντικότερες διαστάσεις, η Άγκυρα έχει καταστρώσει πλάνα που θα ενεργοποιήσει το καλοκαίρι. Στόχος η προβολή των διεκ-

δικήσεών της σε θάλασσα και βυθό ώστε να φέρει Αθήνα και Λευκωσία ενώπιον τετελεσμένων. Αρχικά θα αποστείλει το ερευνητικό πλοίο «Ορούς Ρέις» σε περιοχή ανατολικά της Καρπάθου και νότια Ρόδου

και Καστελόριζου. Πρόκειται για το πλέον κρίσιμο κομμάτι της ελληνικής υφαλοκρηπίδας, καθώς η ανατολική απόληξή της ενώνεται με την ΑΟΖ της Κύπρου. Εξάλλου τα δύο τουρκικά πλωτά γεωτρήσιμα ανα-

μένεται να δραστηριοποιηθούν τους επόμενους μήνες στην κυπριακή ΑΟΖ, με πλέον επίφοβα τα οικόπεδα 1, 4, 5 και 7 που δεν έχουν ακόμα δημοπρατηθεί, αλλά και το 3, όπου έχει ήδη μια φορά επέμβει. **Σελ. 6**

Η τραγωδία μας υπερβαίνει τα σύνορά μας

Το πρόσωπό της μας έγινε οικείο, καθώς τις τελευταίες μέρες περνά μπροστά από τα μάτια μας ασταμάτητα. Είναι η Mary Rose από τις Φιλιππίνες που μαζί με την 6χρονη κόρη της Sierra, μπήκαν πρώτες στο φρικτό κεφάλαιο μιας σειράς εγκλημάτων, με δράστη τον 35χρονο «Ορέστη». Ακολουθούν οι Arjan Palanas Lozano, η Marikar Valdez, η 36χρονη Livia Florentina Bunea και η 8χρονη κόρη της Elena Natalia Bunea, καθώς και μία κοπέλα από την Ινδία ή το Νεπάλ. Ίσως κι άλλες, ποιος ξέρει πόσες; Τα ερωτήματα ενώπιον της Αστυνομίας πολλά και εις βάρος της άλλα τόσα. Τα νέα μας έχουν ήδη περάσει τα σύνορα της πάλαι ποτέ φιλόξενης Κύπρου και παίζουν ως κύρια είδηση στα διεθνή ΜΜΕ. **Σελ. 4**

Μικρά εμπόδια στον δρόμο ΓεΣΥ

Αισιόδοξος όμως ο ΟΑΥ

Στην τελική ευθεία πριν από την εφαρμογή του μπαίνει το ΓεΣΥ. Ο δρόμος του δεν είναι εύκολος, καθώς ξεπετάγονται κάποια αγκάθια. Ο ΟΑΥ παρουσιάζεται έτοιμος να επιλύσει τα όποια προβλήματα. Την ίδια ώρα νοσηλευτήρια εντάσσονται στην ιδιωτική πλατφόρμα. **Σελ. 15**

Εκλογές στη σκιά του Καταλανικού

Καταλύτης ανατροπών η περιοχή

Οι δημοσκοπήσεις έφερναν το PSOE στην πρώτη θέση με διαφορά από τα υπόλοιπα κόμματα. Αλλά με το πρωτοφανές στα χρονικά 40% των ψηφοφόρων να εμφανίζονται μέχρι την τελευταία στιγμή αναποφάσιστοι, οποιαδήποτε πρόβλεψη είναι σίγουρα παρακινδυνευμένη. **Σελ. 20**

Εβαλε φτερά η ψηφιακή συναλλαγή

Όλο και περισσότεροι πολίτες ακολουθούν την τεχνολογία

Τον ηλεκτρονικό τρόπο για διεκπεραίωση των συναλλαγών τους προτιμούν όλο και περισσότεροι Κύπριοι. Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας Κύπρου, οι πελάτες της που εξυπηρετούνται αποκλειστικά μέσα από ψηφιακά κανάλια έχουν για πρώτη φορά ξεπεράσει τους πελάτες που χρησιμοποιούν τα καταστήματα. Κι αυτό

γιατί απαιτούν ταχύτερη, ευκολότερη και φθηνότερη εξυπηρέτηση, αλλά και αυξημένο έλεγχο των δεδομένων και των λογαριασμών τους. Οι τράπεζες στην Κύπρο προχωρούν με ταχείς ρυθμούς σε τεχνολογικές αναβαθμίσεις και εγκαινίασαν καινούργιες εφαρμογές και νέες υπηρεσίες. **Οικονομική, σελ. 5**

Εριξε Τσίπρα στην παγίδα Πολάκη

Παρασκηνίο της απόφασης Μπισσιτάκη για πρόταση μομφής

Η κάλυψη του πρωθυπουργού Αλέξη Τσίπρα στον υπουργό του δεν ήταν έκπληξη για την Πειραιώς, αφού, αν τον απέπεμπε, θα ήταν σαν να το είχε κάνει καθ' ύπαγόρευση του προέδρου της Νέας Δημοκρατίας. Ο Κυριάκος Μητσοτάκης θεώρησε ότι η ανάρτηση Πολάκη κατά του υποψηφίου ευρωβουλευτή της Ν.Δ. Στέ-

λιου Κυμπουρόπουλου δεν μπορούσε να μείνει αναπάντητη, ενώ και οι συνεργάτες του βλέπουν πολυεπίπεδα πολιτικά οφέλη από την πρόταση μομφής. Λένε μάλιστα ότι το λάθος του πρωθυπουργού, που ήδη αποδομείται εκ των έσω, δεν είναι το μόνο. **Σελ. 19**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Αυτουργοί

Η τραγωδία με τις κατά συρροή δολοφονίες δεν είναι έγκλημα μόνο κατά των θυμάτων και των οικογενειών τους. Είναι πρωτίστως έγκλημα και κατά της χώρας του οποίου, αν και εκτελεστής είναι ο «Ορέστης», αυτουργός είναι ένα κράτος και μια κοινωνία που διαρκώς αναπτύσσει ξενοφοβικά σύνδρομα και ρατσιστικές συμπεριφορές που γιγαντώνονται από μια προκλητικά αναποτελεσματική κρατική μηχανή δύο ταχυτήτων: των «Κυπρίων» και των «Ξένων». Η Κύπρος μας, που κτίστηκε με τον ιδρώτα των ανθρώπων της που ξενητεύτηκαν σε Μέση Ανατολή, Βρετανία και Αυστραλία, η γη της φιλοξενίας, του χαμόγελου και του φιλότιμου, κατάντησε τόπος μίσους, αλαζονείας και επιθετικότητας, πολιτείας και κοινωνίας και πλέον εκτιθέμεθα διεθνώς. Τώρα που αποκαλύπτονται τα πτώματα κυριολεκτικά και μεταφορικά είναι η ώρα να δούμε μέσα μας ο καθένας ξεχωριστά και όλοι μαζί τι πάει λάθος.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΑΦΗΓΗΜΑ

Πασχαλινό κείμενο του Αλέξη Πανσέληνου

Στα τέλη της δεκαετίας του '50 μας μεταφέρει το πασχαλινό αφήγημα του Αλέξη Πανσέληνου που γράφτηκε για την «Κ». Ο Αλέξης Πανσέληνος είναι συγγραφέας και το τελευταίο του βιβλίο «Ελαφρά ελληνικά τραγούδια» βραβεύτηκε με το βραβείο Κώστα & Ελένης Ουράνη Ακαδημίας Αθηνών. **Ζωή, σελ. 1**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Το πρότζεκτ - μανιφέστο ΕΛΕΚΡΗΤ

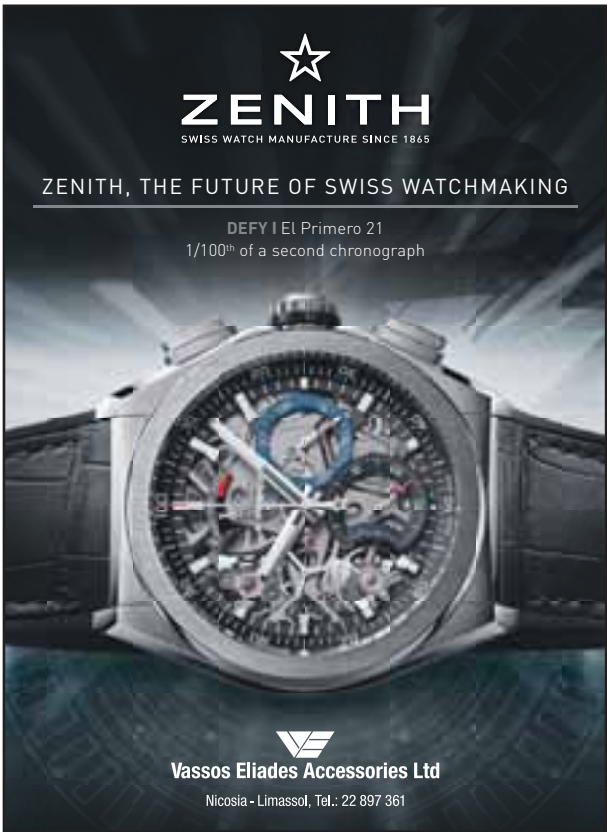
Ο Βαγγέλης Γέττος και ο Ευαγόρας Μπεκιάρης πειραματίζονται με την κρητική μουσική, θέλοντας να ανακαλύψουν νέους δρόμους στην παραδοσιακή μουσική. Οι δύο μουσικοί λένε στην «Κ» ότι αυτό το πρότζεκτ είναι μια άκρως δημιουργική διαδικασία. **Ζωή, σελ. 3**

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Ιστορίες που αποτυπώθηκαν σε φωτογραφικά φιλμ

Ο θρύλος της φωτογραφίας Αριστοτέλης Σαρρηκώστας ξετυλίγει τις φωτογραφικές του ιστορίες στην «Κ». Στον φακό του Σαρρηκώστα απθανاتیστηκε η πραγματικότητα. «Πολλοί μας αποκαλούν κοράκια, αλλά δεν είναι έτσι, έχουμε συναισθήματα», λέει στον Σάκη Ιωαννίδη. **Ζωή, σελ. 4-5**

Καινούριο αυτοκίνητο; Έχεις **κίνητρο!**

Alpha Καταναλωτικά Δάνεια

ALPHA αυτοκίνητο

Χαμηλή μηνιαία δόση

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ALPHA BANK

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Θα χαλάλιζα άλλη μια ζωή!

«**Μπορώ** να καθίσω για λίγο μαζί σας;», άκουσα μια φωνή από πάνω μου. Σούρουπο Μεγάλης Τετάρτης, πήρα κάτι που ήθελα από την υπεραγορά απέναντι κι κάθισα στην καφετέρια για ένα γρήγορο καφέ πριν επιστρέψω στο γραφείο. Το κεφάλι μου έκανε μια αργή κίνηση προς τα πάνω και τα μάτια μου συνάντησαν τα δικά του. Γαλάζια. Ξαν από ραγισμένο γυαλί, όμως. Τα «κομμάτια» τους μετρούσαν οκτώ με εννιά δεκαετίες. «Παρακαλώ, καθίστε» απάντησα, νομιζώ σχεδόν αμέσως, μόνο που εκείνη τη στιγμή μου φάνηκε πως όλα γινόντουσαν σε αργή κίνηση σαν σε κινηματογράφο. Προσπαθούσα να καταλάβω ποιον μου θύμιζε εκείνο το πρόσωπο με τα ραγισμένα μάτια, τα βαθουλωμένα μάγουλα και τα κοκαλιάρικα χέρια. Ρούφηξα βαθιά όσο οξυγόνο μπορούσα, για να βγάλω τον εγκέφαλο μου από εκείνη τη, σχεδόν μεταφυσική, θολούρα και ρώτησα: «Σε τι μπορώ να σας βοηθήσω;». «Σε τίποτα», απάντησε. Έφερε το δεξί του χέρι, έπιασε με την παλάμη του τον αριστερό του ώμο κι ακούμπησε επάνω το πηγούνι του. Έτσι όπως το κεφάλι του είχε κλίση προς τα κάτω, για να με κοιτάζει στα μάτια τα σήκωνε ψηλά. Ένιωσα λίγο αμήχανα. «Να σας κεράσω κάτι; Ένα καφέ, ένα τσάι;», ρώτησα σαν να προσπαθούσα να μαντέψω τι ερχόταν. «Ευχαριστώ, θα πρέπει να φύγω σε λίγο, ο εγγονός μου με περιμένει στο αυτοκίνητο», έδειξε το παρκινγκ και συνέχισε, μ' ένα λόγο που ομολογούσε άνθρωπο διαβασμένο: «Θα ήταν σήμερα 64 χρονών, ο γιος μου. Εσύ γεννήθηκες το '58 κι εκείνος το '55. Σκοτώθηκε στην Κερύνεια τις πρώτες μέρες της εισβολής. Ο φάκελός του είναι μέχρι σήμερα άδειος, όπως η ζωή μου από τότε. Ένα πράγμα με κρατούσε μέχρι σήμερα ζωντανό. Η προσμονή ότι αύριο, μεθαύριο, μια μέρα προσεχώς, θα χτυπήσει και η δική μου πόρτα για να με ενημερώσουν ότι βρέθηκαν τα λείψανά του. Να τα προσκυνήσω και να τα πάω να τα θα θάψω με αυτά της

μάνας του, όπως της υποσχέθηκα πριν κλείσει τα μάτια της. «Να τον περιμένεις», μου είχε παραγγείλει με φωνή που μόλις ακουγόταν. «Εσύ τουλάχιστον πρέπει να αντέξεις, να τον υποδεχτείς, όταν μας τον φέρουν». Ήξερε ότι δεν ήταν ζωντανός, από τις πρώτες εκείνες μέρες της εισβολής, όταν και χάθηκαν τα ίχνη του. «Κι όταν τον φέρουν, να του δώσεις κι από μένα ένα φιλή στο μέτωπο, όπως φιλάνε τους ήρωες. Και να βάλεις στο κασελάκι του κι αυτό το μαντηλάκι που σκούπιζα τα δάκρυά μου από τον καταραμένο εκείνο Ιούλη μέχρι σήμερα», μου είπε, έπιασε το χέρι μου, το φίλησε, έκλεισε τα μάτια της κι έφυγε»... «Τώρα είναι η σειρά σου», είπε ο παππούς, καθώς έβλεπε τα δάκρυα μου να κυλούν βουβά από τα μάτια μου. «Είναι από το 1995 που άρχισες να γράφεις για τους αγνοούμενους κι εγώ από τότε είναι που κλαίω. Έχω διαβάσει όλα όσα έχεις γράψει, στις «Σελίδες», στον «Πολίτη» και στην «Καθημερινή», εκατοντάδες ρεπορτάζ κι άρθρα κι έχω αντιληφθεί τι έγινε και φτάσαμε σήμερα σε ένα αδιέξοδο και με χίλιους αγνοούμενους στα αζήτητα. Τα έγγραψες, αλλά είναι λες και κανείς δεν τα διάβαζε. Για τις φαιρίες με τους καρεκλοκένταυρους, τους καριερίστες που καθόντουσαν πάνω στους φακέλους των αγνοούμενων. Για τους απατεώνες της ΔΕΑ και την Κιουτισιούκ που επέβαλε την τουρκική τακτική, προσπαθώντας να κλείσει το ζήτημα. Και τα κατάφερε. Πόσο άραγε θα κρατήσει αυτό το φιάσκο; Πότε θα βρεθεί ένας τίμιος, ένας αξιοπρεπής πρόεδρος να καθαρίσει αυτό το βόθρο;». Εκείνη τη στιγμή βρήκα ποιον μου θύμιζε. Τον Ισάου από τη Ναζαρέτ, του Φράνκο Τζεφρέλι. Είχε όμως γεράσει ... «Το όνομά σας;» ψέλλισα. «Δεν χρειάζεται. Καλό βράδυ. Κι αν δεν σε ξαναδώ να ξέρεις ότι σ' αγαπώ σαν το γιο μου», είπε, φόρεσε το κασκέτο του κι έφυγε. Μόνο για τα τελευταία του αυτά λόγια, θα χαλάλιζα άλλη μια ζωή!

paraschos@kathimerini.com.cy

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή και επιμέλεια:
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΗΝΑΚΑΚΗΣ, ΜΥΡΤΩ ΚΑΤΣΙΓΕΡΑ80 χρόνια πριν στην «Κ»
28.IV.1939

ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΩΝΩΝ: Ο αυριανός (σημερινός) λόγος του Γερμανού καγκελλαρίου [...] χαρακτηρίζεται υψ' ολοκλήρου της γερμανικής κοινής γνώμης ως ιστορικός και θα ακουσθή υψ' ολοκλήρου του γερμανικού λαού από ραδιοφώνου εις ωργανομήνας κοινάς συγκεντρώσεις. Προς τούτο από της 12ης μεσημβρινής μέχρι της 1.30 μεταμεσημβρινής πάσα εργασία θα διακοπή, τα καταστήματα θα κλείσουν και ο λαός θα συγκεντρωθή περί αυτά και εις τας κεντρικάς πλατείας διά να ακούση από των μεγαφώνων τον λόγον τον Φύρερ. Ο λόγος υπολογίζεται ότι θα διαρκέση υπέρ την μίαν και ημίσειαν ώραν. Κατά τα πρώτα 40' ο Χίτλερ θα αναλύση τα ψυχολογικά αίτια τα οποία προεκάλεσαν το διάγγελμα του Προέδρου Ρούζβελτ και θα υποβάλη εις κριτικήν όλα τα εν αυτό επιχειρήματα διά να αναπτύξη ακολούθως την γερμανικήν άποψιν.

ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ: Ο υπουργός Κρατικής Υγιεινής και Αντιλήψεως κ. Κορυζής ανακοίνωσε χθες ότι διά δημοσιευθέντος αναγκαστικού νόμου «περί ανεγέρσεως του νέου πτυρίου του Γενικού Νοσοκομείου Αθηνών “Η Βασίλισσα Σοφία”» και διοικήσεως αυτού, και περί παραχωρήσεως γηπέδου διά το Ωδείο Αθηνών, καθορίζονται τα της ιδρύσεως του μεγάλου Γενικού Νοσοκομείου Αθηνών. [...] Το Γενικόν τούτο Νοσοκομείον καθίσταται νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, θα αποτελέση δε το μεγαλύτερον Νοσοκομείον της Ελλάδος, δυνάμει 1.000 κλινών, και θα είναι εφωδιασμένον δι' όλων των συγχρόνων επιστημονικών μέσων.

Με άριστα
το 10

1 Στον Λαό. Το ότι πήγε ο Healthy επίσκεψη στην Κίνα δεν είναι μεγάλη είδηση. Ποιοι άλλοι πήγαν μαζί του είναι η είδηση. Ξέρετε εσείς, ντιβέλοπερ, λογιστάδες, δικηγόροι, familia grande.

2 Στη Λιβύη. Το ότι η κυβέρνηση της Λιβύης (η ποια;) μας έστειλε χαμπάρι να μη δώσουμε διαβατήρια σε παιδιά δικά της είναι ενδεικτικό του ονόματος που βγάλαμε ως χώρα. Της Λιβύης θα γίνει σας λέω.

3 Στο έκτακτο. Και σιγά που να σταματούσε το Healthy ταξίδι του στον δρόμο του μεταξίου επειδή ένας λοχαγός της ΕΦ σκότωσε 7 αλλοδαπές. Σιγά τα λάχανα που θα έλεγε και ο Τάσος ο Μακαρίτης.

4 Στη σταύρωση. Αυτός βέβαια που βίωσε αυτή τη βδομάδα τα άγια πάθη είναι ο αρχηγός Ζαχαρίας. Με το γνωστό μιλίκιο του ύφος και την FBI στολή, σχεδόν δεν εμφανίστηκε στα ΜΜΕ και άφησε την Πυροσβεστική (!) να ενημερώνει τον έντρομο κυπριακό λαό.

5 Στο προεδρικό. Με αγωνία βέβαια αναμένουμε την (επόμενη) δήλωση της Κλέλιας για το έγκλημα: «Η Ορούντα πήρε το όνομα της από τη λέξη «όρη» πα-

Την ολοκλήρωση της εορταστικής περιόδου περιμένουν πώς και πώς κάποιοι πολιτικοί για να επανέλθουν δριμύτεροι στο προσκήνιο. Αν και αρκετοί, όχι μόνο υποψήφιοι ευρωβουλευτές, αλλά και κάποιοι κομματάρχες αξιοποιούν και με το παραπάνω την περίοδο των γιορτών για εξορμήσεις και... κήρυγμα του κομματικού λόγου.

Ένας κομματάρχης, πάντως, έδωσε σαφέστατες οδηγίες πως αμέσως μετά την επιστροφή από τις αργίες του Πάσχα η κομματική μηχανή θα πρέπει να δουλέψει με τις μηχανές στο φουλ. Και προειδοποίησε πως τα αποτελέσματα της δουλειάς που θα γίνει «θα είναι μετρήσιμα», αφού έχει ήδη παραγγείλει δημοσκοπήσ... Η αλήθεια είναι πως τα ποσοστά του κόμματός του έχουν πέσει τόσο πολύ που ζήτησε από κάποιους να προτείνουν επιχειρήματα για την ερμηνεία που θα δώσει το κόμμα μετά τις εκλογές, εάν και όταν επιβεβαιωθούν τα μαύρα μαντάτα των δημοσκοπήσεων.

Στον ΔΗΣΥ, πάντως, επικρατεί ως ένα βαθμό ευφορία, αφού όλες οι δημοσκοπήσεις του δίνουν σαβάρο προβάδισμα έναντι όλων. Κι αυτό παρά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κυβέρνηση τόσο στο Κυπριακό όσο και στην οικονομία και την Εκπαίδευση και την Υγεία, αλλά και εσχάτως στο έγκλημα. Με το σφυροκόπημα που δέχεται και η κυβέρνηση και ο ΔΗΣΥ θα ανέμενε κανείς ότι τα ποσοστά του θα είχαν κατακυλίσσει, αλλά οι δημοσκοπήσεις όλες, άλλα λένε.

Η μάνταμ του Φούλη, η πιο αξιόπιστη πηγή πληροφοριών για την Πινδάρου, μου έλεγε προχθές πως στο κόμμα του μεγάλου αρχηγού υπάρχουν τρεις τάσεις αυτή τη στιγμή: Η μία αφορά όσους είναι πανευτυχείς με την εικόνα που δίνουν οι δημοσκοπήσεις και σίγουροι για τη μεγάλη νίκη, η άλλη αφορά κάποιους υποψήφιους και τους οπαδούς τους που ανησυχούν και μεμφιμοιρούν πως οι δύο θέσεις που θα εξασφαλίσει το κόμμα τους είναι ήδη κλειστές οπότε αυτοί «δεν έχουν ελπίδες» και η τρίτη τάση είναι ο ίδιος ο Φούλης και μερικά άτομα της ηγεσίας, γύρω του, που επισημαίνουν πως δεν χωράει ούτε ενθουσιασμός, ούτε μεμφιμοιρία γιατί «τίποτε δεν μπορεί να θεωρείται δεδομένο» και «γιατί δεν έχει ακόμη μετρηθεί η ζημιά που μπορεί να προκάλεσαν οι επικρίσεις της αντιπολίτευσης για τους φόνους και την αποτελεσματικότητα της Αστυνομίας.

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / Γράφει ο **ΟΝΑΣ ΑΓΟΡΑΣ**Ο κομματικός Γολγοθάς
και η νέα εβδομάδα των παθών**«Βρε Άντρο μου,** μόνο τη δική μου παραίτηση δεν ζήτησες ακόμα ή μήπως τη ζήτησες;»

Στο ΑΚΕΛ μέρες τώρα υπάρχει μια κρυφή αντιπαράθεση μεταξύ δύο τουλάχιστον ομάδων σε σχέση με τις ευρωεκλογές. Όπως με πληροφορεί η κυρία Γιαννούλα, η οποία ως γνωστόν ακούει όλα όσα ψιθυρίζονται στους διαδρόμους της Εξεκία Πασιβάννου, η μία ομάδα είναι πεπεισμένη πως η ηγεσία ευνοεί συγκεκριμένους υποψήφιους και πως όχι μόνο δουλεύει υπέρ αυτών, αλλά «υπάρχουν ενδείξεις ότι μπορεί να υποσκάπτει κάποιους άλλους». Η κυρία Γιαννούλλα υποστηρίζει πως οι ψίθυροι προκάλεσαν πονοκέφαλο και αντίδραση στην ηγεσία που απάντησε χωρίς μισόλογα και κάλεσε όλους να δουλέψουν για να ανέβουν τα ποσοστά του κόμματος. Υπεδείχθη μάλιστα πως «το ΑΚΕΛ μέχρι τώρα δεν συμπεριφερόταν όπως τα άλλα κόμματα με ανταγωνισμούς και προσωπικές ατζέντες και πως θα πρέπει να πάψουν όλες οι προσωπικές κόντρες που μόνο κακό κάνουν στο κόμμα».

Στον τρίτο πόλο, το ΔΗΚΟ τα πράγματα δεν είναι πολύ καλύτερα. Η ΔΗΚΟαναθρεμμένη Φωτούλα με πληροφορώει ότι αναβιώνει οι παλιά κόντρα, αλλά με νέα πρόσωπα. «Κάποιοι καταγορούν άτομο της ηγεσίας ότι προωθεί συγ-

κεκριμένο υποψήφιο, γιατί με την εκλογή του θα έχει κι αυτός σημαντικά πολιτικά οφέλη» μου ανέφερε και πρόσθεσε πως υπάρχει και άλλη μία αντιπαράθεση. «Αφορά την υποψηφιότητα της Ελένης Θεοκάρους που κάποιοι θεωρούν πως φέρνει ψήφους στο κόμμα και άλλοι πως λειτουργεί ανταγωνιστικά προς τους «καθαρόαιμους» κομματικούς υποψήφιους. Η ίδια ομάδα επαναλαμβάνει μάλιστα το επιχείρημα: «Φανταστήκατε να εκλεγεί η Θεοκάρους και να μην εκλεγεί κάποιος καθαρόαιμος ΔΗΚΟϊκός υποψήφιος;»

Ένας από αυτούς μάλιστα κόλλησε στην Ελένη και το παρατσούκλι της «Ημίαιμη πριγκίπισσα», αλλά το λέει χαμηλωφώνως και μόνο σε δύο-τρια άτομα. Και να σκεφτεί κανείς πως ο προεκλογικός δεν έχει ακόμη φουντώσει επίσημα. Για κάποιους η εβδομάδα των παθών θα έχει μεγάλη διάρκεια φέτος.

ΚΟΥΪΖ: Ποια νεαρά, φέρελπισ αλλά κομμάτι... ανώριμη πολιτικά βρέθηκε στο μάτι του κυκλώνα για τις πολιτικές θέσεις που ανέπτυξε για τον φερόμενο ως serial killer; Αληθεύει πως της έγιναν από «πάνω» πολύ αυστηρές υποδείξεις;

ΣΤΑΘΕΡΑ ΒΗΜΑΤΑ ΜΠΡΟΣΤΑ / Γράφει ο **ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ****Αυτή** δεν είναι εφημερίδα αλλά φυτώριο.

ρακαλιώ να μη συγχέεται η ονομασία με τον «Ορκόνα», δηλως (not) η Κλέλια. Τέτοιο πολιτικό UFO στο Προεδρικό έχει να δούμε από τον καιρό του Σπύρου και τον Κάπτεν Νέμο.

6 Στις ανακαλύψεις. Μιας και μιλάμε και UFO θυμήθηκα τον Χαμπισούρη. Τι να κάνει ο λεβέντης της κυβέρνησης σior; «Πεζούνιν, αρκοπέζουνον ήσουν τζ' εμέρωσά σε τζαί τώρα που σ' εμέρωσα έφυες τζ' έχασά σε». Που θα έλεγε ο Μόντης.

7 Στη Βασιλική. Μετά το Βασιλικόν Δημοτικό Θέατρο, αναμένουμε το Βασιλι-

κόν Αρχαιολογικό Μουσείο. Προ του Βασιλικού ανασχηματισμού.

8 Στο πεπρωμένο. Και σιγά βρε παιδί μου που έπεσε η ιστοσελίδα του ΓΕΣΥ από το πολύ τράφικ. Χαμός σου λέω γράφτηκαν 50 χιλιάδες την πρώτη ημέρα και δεν άντεξαν τα μηχανήματα τα καμένα την πίεση του κόσμου να γευτεί λίγο ΓΕΣΥ. Φοβερή οργάνωση σε ετοιμάζεσαι 20 χρόνια γι' αυτή τη μέρα και να σου πέφτει το σύστημα, επειδή μπήκαν όσοι μπαίνουν καθημερινά σε μια δημοφιλή ιστοσελίδα της Κύπρου. Φαντάζεστε και τι θα γίνει όταν αρχίσουν να δέχονται ασθενείς,

αλλά δεν θα έχουν γιατρούς.

9 Στο μέλλον. Να φανταστώ πως επείδη το πλάνο του προέδρου Φούλη είναι 2030, πως γλυτώσαμε για το 2023; Just saying.

10 Στο φυτώριο. Ο κ. Δ/ντής μου υπέδειξε εμφαντικά να είμαι προσεκτικός με τον ΔΗΣΥ πλέον, μιας και ο πρόεδρος Φούλης έκανε την τρίτη μεταγραφή στην ομάδα του από την «Κ» και ο τσολιάς μας πρώην αρχισυντάκτης και νυν υπεύθυνος γραφείου Τύπου να ξεκινήσει με το δεξί. Καλή επιτυχία.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Almaria Residences

Έρωτας με την πρώτη ματιά.

Όταν βρεις τον έρωτα της ζωής σου δεν τον αφήνεις για τίποτα. Αυτό συμβαίνει και με το συγκρότημα Almaria. Από την πρώτη κιόλας ματιά, το συγκρότημα σου ανοίγει νέους ορίζοντες εμπειριών και υπόσχεται ονειρεμένες διακοπές για μια ζωή. 5 λεπτά από τις καθαρές αμμουδιές του Πρωταρά και μόλις 1χιλ. μακριά από τη νέα μαρίνα, 28 εξοχικές κατοικίες 2,3 και 4 υπνοδωματίων σε περιμένουν να διαλέξεις τη δική σου.

Ο σχεδιασμός υψηλών προδιαγραφών, οι άνετοι εσωτερικοί χώροι και η open plan διαμόρφωση κουζίνας, τραπεζαρίας και σαλονιού αποτελούν το ιδανικό περιβάλλον για χαλάρωση. Η πισίνα και ο υπαίθριος χώρος μπάρμπεκιου, σας επιτρέπουν να απολαμβάνετε, παράλληλα, και κάθε στιγμή στον εξωτερικό σας χώρο.

Ο «κατά συρροή» που εξέθεσε την Αστυνομία

Ο «Ορέστης», τα επτά πτώματα και οι περσινές καταγγελίες που κακοφόρμισαν φέτος και έβγαλαν στην επιφάνεια σορούς

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**
και του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ**

Οι εξελίξεις με τις επτά δολοφονίες που ομολόγησε ο «Ορέστης» σφίγγουν ακόμα περισσότερο τον κλοιό γύρω από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και την Αστυνομία, καθώς μετά την ομολογία άρχισαν να ανευρίσκονται και άλλες σοροί. Συγκεκριμένα, μετά την ομολογία δολοφονίας της Mary Rose, της εχάκρονς κόρης της Sierra, της Arian Palanas Lozano, της Maricar Valdez μία γυναίκα από την Ινδία ή το Νεπάλ, η οποία φέρεται να είναι η σορός που βρέθηκε στην Ορούντα, ο 35χρονος παραδέχτηκε και τη διπλή δολοφονία της 36χρονης Livia Florentina Bunea και της 8χρονης Elena Natalia Bunea. Η διπλή δολοφονία της 36χρονης Livia και της 8χρονης κόρης της προκάλεσε σειρά ερωτημάτων για τη δράση της αστυνομίας γύρω από το συγκεκριμένο ζήτημα. Και αυτό γιατί οι δύο ήταν ελλείποντα πρόσωπα από το 2016. Βίντεο, το οποίο ανήρτησε το Sigmalive για την υπόθεση πριν από δύο χρόνια, παρουσιάζει τα φιλικά πρόσωπα της 36χρονης να ανησυχούν για την εξαφάνισή τους και να σημειώνουν ότι το σπίτι φαινόταν αφημένο, χωρίς να παρουσιάζεται πρόθεση εγκατάλειψής του. Τότε, ο εκπρόσωπος Τύπου της Αστυνομίας Ανδρέας Αγγελίδης είχε πει πως δεν φαίνεται να έχουν εγκαταλείψει την Κύπρο, ωστόσο, από τότε μέχρι και σήμερα φαίνεται πως δεν έγινε κάτι για τον εντοπισμό τους, με τις επικρίσεις γύρω από την αδράνεια της αστυνομίας να ενισχύονται. Η όλη υπόθεση έχει προκαλέσει τεράστια αμχανία στους κύκλους του Προεδρικού. Όπως αναφέρουν έγκυρες πηγές, ο Νίκος Αναστασιάδης ενημερώνεται ανελλιπώς για την κατάσταση, εκφράζοντας τον συγκλονισμό του. Οι ίδιες πηγές επισημαίνουν πως ο ίδιος θα αναλάβει δράση με την επιστροφή του από την Κίνα, χωρίς να αποκλείονται και αλλαγές. Ήδη ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού έχει επανειλημμένα ζητήσει την παραίτηση του υπουργού Δικαιοσύνης Ιωάνη Νικολάου και του αρχηγού Αστυνομίας. Όπως ανέφερε «προσβάλλουν κάθε ενσυνείδητο μέλος της Αστυνομίας».

Τα ερωτήματα

Τα ερωτήματα, πάντως, αυξάνονται γύρω από τη δράση της Αστυνομίας στα πρόσωπα που είχαν δηλωθεί ως ελλείποντα.

- Τι είχε κάνει η ηγεσία της αστυνομίας μετά την καταγγελία της συγκατοίκου της Mary Rose περί εξαφάνισής της στη μέση της νύχτας και βάσει ποιων ερευνών κατέληξε στο συμπέρασμα πως είχαν αποχωρήσει από την Κύπρο;
- Για ποιο λόγο σταμάτησαν οι έρευνες για τον εντοπισμό της 36χρονης Livia και της οκτάχρονης κόρης της, με δεδομένο ότι δεν διαφαινόταν αποχώρησή από την Κύπρο;
- Ποιος είναι μηχανισμός ελλειπόντων προσώπων;
- Ποια διαδικασία ακολουθείται για την εξαφάνιση ανήλικων προσώπων;

Τι πήγε λάθος

Τα ίχνη του «Ορέστη», του 35χρονου ιλαρχου της Ε.Φ. που ομολόγησε τα σχετικά εγκλήματα, δεν φαινόταν τόσο δύσκολο να τα δεν ένα έμπειρο αστυνομικό μάτι. Το ζήτημα είναι να

Το 2016, συγγενείς και γείτονες των δύο θυμάτων από τη Ρουμανία εκλιπαρούσαν την Αστυνομία να κάνει σχετική έρευνα, αλλά φάνηκε ότι απευθύνονταν εις ώτα μη ακουόντων.

είχε την όρεξη να τα ερευνήσει. Εξ αυτού και η Αστυνομία κατηγορείται για ολιγωρία και αδιαφορία. Συγκεκριμένα η εκ Φιλιππινών Marry Rose Tiburcio Infante, η 6χρονη κόρη της, Sierra, και η 28χρονη συμπατριώτισσά της Arian Palanas Losano είχαν δηλωθεί ως ελλείπουσες από τον Μάιο του 2018 και τον Ιούλιο του ίδιου έτους, αντίστοιχα. Το πρώτο πτώμα που εντοπίστηκε την Κυριακή 14 Απριλίου 2019 και ανασύρθηκε από φρεάτιο παλαιού μεταλλείου στο χωριό Μπτεσέρ της επαρχίας Λευκωσίας, σε βάθος περίπου 20 μέτρων, βάσει συγκεκριμένων ενδείξεων που προέκυπταν από τη μαρτυρία φίλης της, αρχικά, φάνηκε ότι ανήκει στη Marry Rose Tiburcio Infante, 38 ετών, από τις Φιλιππίνες. Δίγες μέρες αργότερα και, συγκεκριμένα, στις 23 Απριλίου, αυτό πιστοποιήθηκε από την εξέταση DNA. Η ίδια γυναίκα, η οποία συγκατοικούσε με τη Marry, προτού η τελευταία εξαφανιστεί, αναγνώρισε τα σκουλαρίκια που εντοπίστηκαν στο πτώμα, ενώ ανέφερε ότι είχε και τεχνικά δόντια, γεγονός που επίσης επαληθεύτηκε. Το δεύτερο πτώμα ανασύρθηκε περίπου μία εβδομάδα αργότερα και συγκεκριμένα, το Σάββατο 20 Απριλίου. Βάσει της παραδοχής του 35χρονου ότι σκότωσε και την Arian Palanas Lozano, η Αστυ-

Έρευνα εντός Αστυνομίας

Οι αντιδράσεις και τα πυρά κατά της Αστυνομίας, οδήγησαν τον αρχηγό της Δύναμης, Ζαχαρία Χρυσοστόμου, να δηλώσει ότι αναγνωρίζει ότι εγείρονται ερωτήματα σε σχέση με τον χειρισμούς, τα οποία ούτε απαντώνται, ούτε υποτιμούνται και εξέφρασε πρόθεση διερεύνησής τους. Την περασμένη Τετάρτη, ο εκπρόσωπος Τύπου της Αστυνομίας, Ανδρέας Αγγελίδης, δήλωσε ότι ο Αρχηγός έδωσε οδηγίες για σύσταση τριμελούς επιτροπής, η οποία θα διερευνήσει τυχόν λάθη που έγιναν, καθώς και τυχόν ποινικά ή πειθαρχικά αδικήματα. Ακολούθως, ο κ. Αγγελίδης απάντησε και σε επικριτικά ερωτήματα που αφορούν τους λόγους για τους οποίους η Αστυνομία δεν ζήτησε άρση του τηλεφωνικού απορρήτου των ελλειπόντων προσώπων. Συγκεκριμένα ανέφερε ότι η Αστυνομία δεν έχει εξουσία για άρση των τηλεπικοινωνιακών δεδομένων σχετικά με υποθέσεις που αφορούν ελλείποντα πρόσωπα, ωστόσο, όταν ζήτησε την ένταξη πρόνοιας στη νομοθεσία, δεν έλαβε έγκριση από τη Βουλή.

νομία εικάζει ότι πρόκειται για τη δική της σορό.

Με ρομποτική κάμερα

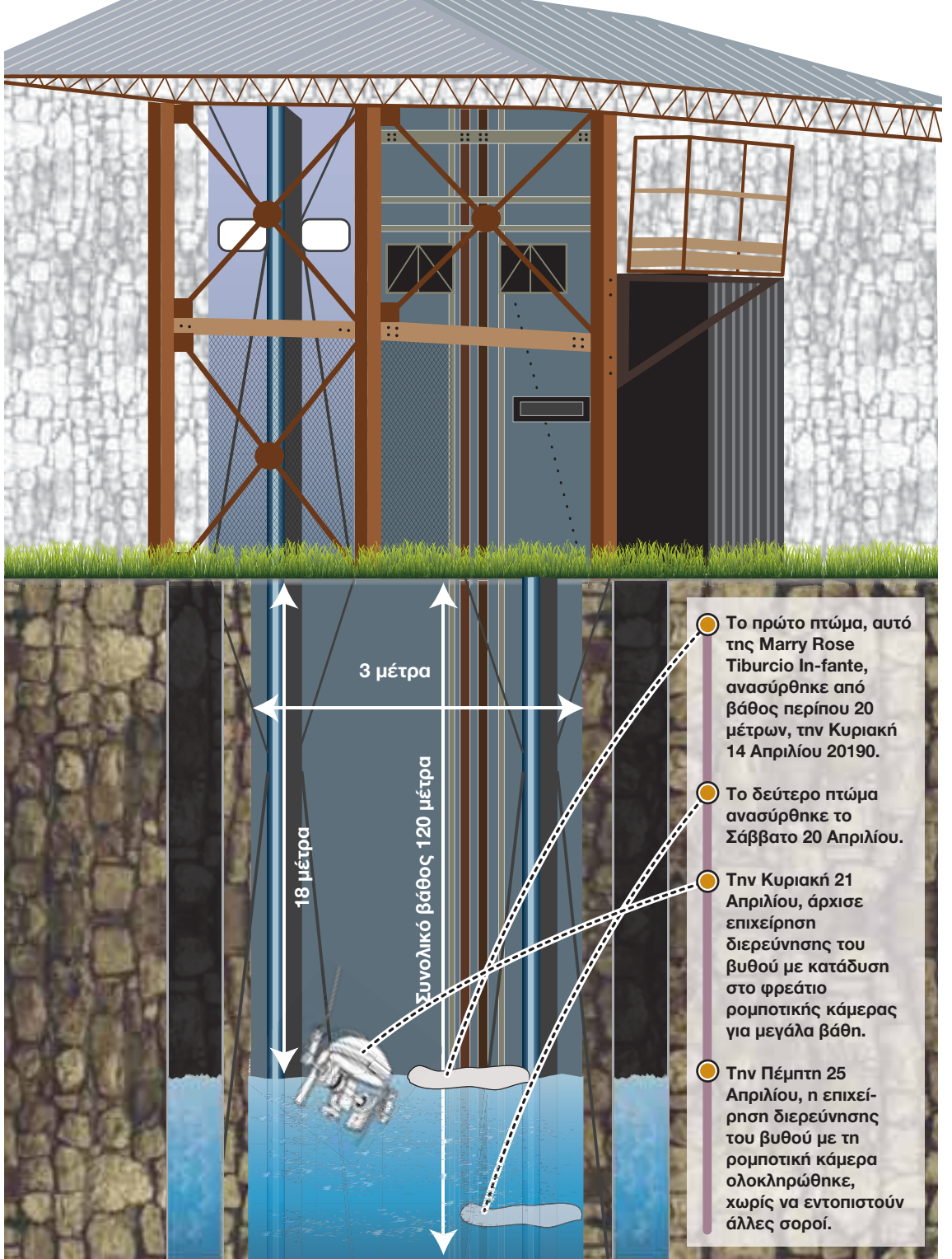
Το βάθος των 130 μέτρων και πλημμυρισμένο φρεάτιο, με τους κινδύνους που κρύβει, ήταν αποτρεπτικό για τους άνδρες της ΕΜΑΚ και για τις κάμερες της Πυροσβεστικής να κατέλθουν. Γι' αυτό, την Κυριακή 21 Απριλίου, επεξεύρησαν μέλη ιδιωτικής εταιρείας με ρομποτική κάμερα τελευταίας τεχνολογίας, για μεγάλα βάθη. Η έρευνα με τον εξοπλισμό της εν λόγω εταιρείας ολοκληρώθηκε την Μ. Πέμπτη 25 Απριλίου, χωρίς να εντοπιστούν άλλες σοροί.

Παραδοχές χωρίς τέλος

Στις επτά ανήλθε ο αριθμός των δολοφονιών τις οποίες ομολόγησε μέχρι το απόγευμα της Πέμπτης 25 Απριλίου, ο 35χρονος. Κατά τον ίδιο χρόνο, η Αστυνομία εντόπισε σε λάκκο σε πεδίο βολής στην Ορούντα πτώμα γυναίκας, σε πλήρη αποσύνθεση, μετά από υπόδειξη του ίδιου. Μάλιστα, φέρεται να αποκάλυψε ότι τη σκότωσε το καλοκαίρι του 2018, ωστόσο δεν θυμόταν εάν καταγόταν από το Νεπάλ ή την Ινδία. Την ίδια ημέρα, ομολόγησε και τον θάνατο άλλων δύο γυναικών, μητέρας και κόρης, από τη Ρουμανία. Άλλο ένα γεγονός που προκαλεί συγκλονισμό, αφορά στην υπόδειξη σημείων εκ μέρους του, όπου ισχυρίζεται ότι έθαψε τη Maricar, καθώς και τη μάνα και την κόρη από τη Ρουμανία. Από έλεγχο στην λίστα ελλειπόντων προσώπων, η μόνη φωτογραφία που ταιριάζει με την περιγραφή είναι αυτή που αναφέρεται στην Livia Florentina Bunea που ελλείπει από τις 30 Σεπτεμβρίου 2016 με την ανήλικη κόρη της, Έλενα. Πληροφορίες αναφέρουν ότι συγγενείς και γείτονες των δύο θυμάτων από τη Ρουμανία φώναζαν και παρακαλούσαν την Αστυνομία να κάνει έρευνα για την τύχη τους, αλλά φάνηκε, εν τέλει, ότι απευθύνονταν εις ώτα μη ακουόντων. Εξάλλου, το πρωί της Πέμπτης, ο «Ορέστης» οδηγήθηκε ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου για έκδοση διατάγματος προσωποκράτησής του για δύο μέρες, μετά την παραδοχή του φόνου ακόμη μιας ελλείπουσας, της Maricar Valdez Arquiola. Η νεαρή Φιλιππινέζα δηλώθηκε ως ελλείπουσα τον Δεκέμβριο του 2017.

Κι άλλο δριμύ «κατηγορώ»

Δριμείες ήταν και οι καταγγελίες κατά της Αστυνομίας, του Λούη Κουτροκίδη, προέδρου του Συνδέσμου Οικιακών Βοηθών Κύπρου, ο οποίος αποκάλυψε ότι προέβη και ο ίδιος σε καταγγελία πέρυσι όταν είχε ενημερωθεί από τη φίλη της Marry Rose για την εξαφάνισή της. Ο κ. Κουτροκίδης ανέφερε ότι είχε μεταβεί στο Τμήμα Ανιχνεύσεως Εγκλημάτων Λεμεσού και παρέθεσε τα γεγονότα, ωστόσο, έλαβε τη διαβεβαίωση ότι η διερεύνηση βρισκόταν σε εξέλιξη. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του, ο αστυνομικός που λάμβανε την κατέθεση, πίστευε ότι η 38χρονη πήρε την κόρη της και, μέσω των κατεχομένων περιοχών, αναχώρησε για την Ευρώπη. Ο Κουτροκίδης είπε ακόμα ότι συνολικά είκοσι δύο γυναίκες από τις Φιλιππίνες έχουν εξαφανιστεί τα τελευταία τρία με τέσσερα χρόνια, με την Αστυνομία να μην προβαίνει σε ουσιαστικές ενέργειες για την εξακρίβωση της τύχης τους.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Με την πλάτη στον τοίχο η Αστυνομία

Το γεγονός ότι η άτυχη Marry Rose είχε δηλωθεί ως ελλείπον πρόσωπο αποτέλεσε τη σπίθα που πυροδότησε τις αντιδράσεις κατά της Αστυνομίας, η οποία κατηγορείται για ολιγωρία και αδιαφορία, όσον αφορά τη διερεύνηση της υπόθεσης της εξαφάνισής της 38χρονης και της 6χρονης κόρης της, για τις οποίες έλεγαν και έγραφαν ότι είχαν φύγει από την Κύπρο μέσω κατεχομένων και το διατύπωσαν μάλιστα και σε απαντητική επιστολή στο νηπιαγωγείο όπου φοιτούσε η 6χρονη.

Η πρώτη έντονη αντίδραση ήρθε από την Αναστασία Παπαδοπούλου, πρόεδρο του Συμβουλίου Εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας (θυγατέρα του πρώην προέδρου Τάσου Παπαδόπουλου). Η κ. Παπαδοπούλου, με ανάρτησή της σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης, αναρωτήθηκε εάν, τόσους μήνες που απουσίαζαν η 38χρονη και το

παιδί της, είχαν αναζητηθεί και εάν είχε διερευνηθεί η υπόθεση της εξαφάνισής τους όπως έπρεπε εξ αρχής. Ως επακόλουθο, μεγάλος ήταν ο αριθμός των απλών πολιτών που συμμερίστηκαν την άποψη και τους προβληματισμούς της κ. Παπαδοπούλου, με την κυπριακή Αστυνομία να καλείται να δώσει απαντήσεις. Αυτό έπραξε, εν τέλει, εκδίδοντας μακροσκελή ανακοίνωση, στην οποία αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Αμέσως μετά την καταγγελία που αφορούσε την εξαφάνιση της 38χρονης και της 6χρονης κόρης της στις 5 Μαΐου, 2018, το Τμήμα Ανιχνεύσεως Εγκλημάτων Λάρνακας άρχισε εξετάσεις και έρευνες προς διάφορες κατευθύνσεις με σκοπό τον εντοπισμό τους, ενώ παραλήφθηκαν και διάφορα τεκμήρια. Λήφθηκαν καταθέσεις από διάφορα πρόσωπα του φιλικού και εργασιακού της περιβάλλοντος, καθώς και από διάφορα άλλα πρόσωπα. Είχε επίσης ανακριθεί δύο φορές ο 33χρονος πρώην συμβίος της 38χρονης και

πατέρας της 6χρονης». Στην συνέχεια, προστίθεται ότι η Αστυνομία συνέταξε ανακοίνωση, συνοδευόμενη από τη φωτογραφία της Marry Rose, που δημοσιεύτηκε από τα ΜΜΕ και μέσω της οποίας ζητείτο η βοήθεια του κοινού για πληροφορίες και στοιχεία που θα οδηγούσαν στον εντοπισμό της. Την ίδια ώρα, αναφέρεται ότι υπήρξε επικοινωνία με την Ιντερπόλ Φιλιππινών, καθώς και με την πρεσβεία της χώρας στην Κύπρο. Ωστόσο, οι απαντήσεις που έλαβαν ανέφεραν ότι δεν υπήρχαν στοιχεία που να υποδηλώναν ότι μάνα και κόρη βρίσκονταν στις Φιλιππίνες. Πληροφόρηση της οποίας έτυχε η «Κ» από την Αστυνομία, αναφέρει, επίσης, ότι το διαβατήριό της Marry είχε εντοπιστεί εξ αρχής, ενώ στο σπίτι του 33χρονου πρώην συμβίου της εντοπίστηκε διαβατήριό της 6χρονης κόρης της, αλλά ληγμένο. Οι πληροφορίες αυτές ενισχύουν τα ερωτηματικά όσον αφορά την ποιότητα και την ένταση της διερεύνησης που είχε γίνει.

Πίστεψε. Πρότεινε. Υποστήριξε.

Ποιος είναι ο άνθρωπος που πιστεύεις ότι έχει τη δύναμη να πετύχει πολλά, παρά τις δυσκολίες;

Πες μας την ιστορία του στο **www.exeistidynami.com** και έλα να τον βοηθήσουμε μαζί.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Έχεις τη δύναμη.

Δύσκολη έχει γίνει μια ακριβοδίκαιη λύση

Απαισιοδοξία στη νέα έκθεση Μορέλι της Ερευνητικής Υπηρεσίας του Κογκρέσου για το τι μέλλει γενέσθαι στο Κυπριακό

Νέα Υόρκη
Ανάλυση του
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΝΙΑΩΤΗ

Η αποτυχία της τελευταίας αποστολής της Τζέιν Χολ Λουτ στην Κύπρο φαίνεται πως έχει προβληματίσει Αμερικανούς αναλυτές, όπως ο Βίνσεντ Μορέλι της Ερευνητικής Υπηρεσίας του Κογκρέσου, για το τι μέλλει γενέσθαι στο Κυπριακό. Για κάποιον άγνωστο λόγο, ο Μορέλι έσπευσε να κυκλοφορήσει στις 15 Απριλίου την τελευταία έκδοση της μακράς του ανάλυσης για την Κύπρο, που για περισσότερα από 12 χρόνια διατηρεί τον ίδιο τίτλο «Κύπρος: Η επανένωση αποδεικνύεται απατηλή» και έτσι δεν συμπεριέλαβε στις εξελίξεις την έκθεση του γ.γ. του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτιέρρες, η οποία κυκλοφόρησε την επομένη.

Παρόλο που η έκθεση Γκουτιέρρες θα έδινε αρκετές απαντήσεις στα κενά του κ. Μορέλι, έχει ενδιαφέρον να παραθέσουμε τις εκτιμήσεις του για να δούμε και τον τρόπο σκέψης του Αμερικανού αναλυτή, της ανεξάρτητης ερευνητικής υπηρεσίας του Κογκρέσου. Συμπερασματικά, για την τέταρτη και πλέον πρόσφατη προσπάθεια της κ. Λουτ γράφει ότι «απέτυχε να βρεθεί συμφωνία μεταξύ των δύο Κυπρίων ηγετών για το πώς θα ξεκινήσουν ξανά οι συνομιλίες και άφησε να εννοηθεί ότι πολύ πιθανόν οι διαπραγματεύσεις να παραμείνουν επ' αόριστον σε αναστολή». Η εκτίμηση αυτή μάλλον αποδεικνύεται λανθασμένη. Περιγράφοντας τις εξελίξεις που έλαβαν χώρα στη διάρκεια της επίσκεψης της απεσταλμένης του γ.γ., αναφέρει ότι όταν η κ. Λουτ επέστρεψε, προφανώς βρήκε και τις δύο πλευ-

Στο ερώτημα κατά πόσον οι δύο πλευρές θα αποδέχονται μελλοντικά μια ειρηνευτική δύναμη υπό την ηγεσία του ΝΑΤΟ, με συμμετοχή Τουρκίας και Ελλάδας, η απάντηση που δίνεται είναι αρνητική.

ρές φαινομενικά να απέχουν ακόμη περισσότερο: «Εκτός από τις μακρόχρονες διαφωνίες μεταξύ των δύο κυπριακών πλευρών, ιδιαίτερα όσον αφορά την ασφάλεια και τα στρατεύματα, ένα μεγάλο εμπόδιο ήταν η επιμονή του Μουσταφά Ακιντζί όπως οι Τουρκοκύπριοι έχουν πολιτική ισότητα στη νέα ομοσπονδιακή κυβέρνηση αντί να κατέχουν καθεστώς μειονότητας. Ο Ακιντζί επανέλαβε το αίτημά του ότι αν μια λύση θα οδηγήσει σε δύο ισότιμες συνιστώσες πολιτείες, κάτω από μια ομοσπονδιακή δομή, τότε οι Τουρκοκύπριοι θα πρέπει να έχουν την ίδια εξουσία σε θέματα που έχουν ληφθεί σε ομοσπονδιακό επίπεδο και θα αφορούν και τις δύο συνιστώσες πολιτείες. Πρότεινε ότι σε όλα τα θέματα πρέπει να υπάρξει θετική τουρκοκυπριακή ψήφος. Ο Νίκος Αναστασιάδης απέρριψε και πάλι αυτή την προσέγγιση, υποστηρίζοντας ότι αυτό θα έδινε στους Τουρκοκύπριους το απόλυτο δικαίωμα αρνησιкурίας σε όλα τα θέματα πολιτικής και θα υποτάξει την Κύπρο στις απαιτήσεις της Άγκυρας, ενδεχομένως οδηγώντας σε αδιέξοδο. Ο κ. Αναστασιάδης, ωστόσο, δήλωσε προφανώς ότι είναι πρόθυμος να

Η Τζέιν Χολ Λουτ «απέτυχε να βρεθεί συμφωνία μεταξύ των δύο Κυπρίων ηγετών για το πώς θα ξεκινήσουν ξανά οι συνομιλίες και άφησε να εννοηθεί ότι πολύ πιθανόν οι διαπραγματεύσεις θα παραμείνουν επ' αόριστον σε αναστολή», λέει στην έκθεσή του ο Βίνσεντ Μορέλι.

συζητήσει την πρόταση του κ. Ακιντζί, αλλά μόνο για ορισμένα θέματα». Την ίδια στιγμή, ο κ. Μορέλι σημειώνει πως ο πρόεδρος Αναστασιάδης αναβίωσε μια παλιά πρόταση, ότι η νέα κυβέρνηση θα είναι μία διασταύρωση ανάμεσα σε ένα προεδρικό σύστημα στο οποίο ο πρόεδρος θα είναι Έλληνοκύπριος και ένα κοινοβουλευτικό σύστημα στο οποίο ο πρωθυπουργός θα εναλλάσσεται μεταξύ των δύο κοινοτήτων: «Ο Ακιντζί απέρριψε την πρόταση αυτή, ισχυριζόμενος ότι ενίσχυσε την άποψή του ότι οι Έλληνοκύπριοι θα βλέπουν πάντα τους Τουρκοκύπριους ως μειονότητα και όχι ως συνεκτικό

να φανεί άκαρπη. Ακόμη και αν ο Αναστασιάδης και ο Ακιντζί μπορούσαν να συμβιβαστούν σε κάποια μορφή συμφωνίας για τον ορισμό της πολιτικής ισότητας για τους Τουρκοκύπριους, εξακολουθούν να υπάρχουν ερωτήματα σχετικά με το είδος της τελικής κυβερνητικής δομής και συγκεκριμένα αν η μακροχρόνια επιδιωκόμενη διζωνική, δικονομική ομοσπονδιακή λύση για το νησί εξακολουθεί να είναι εφικτή».

Για το θέμα της ασφάλειας, ο κ. Μορέλι επαναλαμβάνει πως το πλαίσιο Γκουτιέρρες υποδηλώνει ότι απαιτείται ένα νέο πλαίσιο ασφάλειας, ειδικότερα ένα που δεν προβλέπει το αυτόματο δικαίωμα της Τουρκίας να παρεμβαίνει μονομερώς στο νησί και αναρωτιέται αν η Άγκυρα θα αποδεχόταν τελικά αυτή την ιδέα. Αναρωπιέται, επίσης, αν οι δύο πλευρές θα αποδέχονταν μελλοντικά μια ειρηνευτική δύναμη υπό την ηγεσία του ΝΑΤΟ, στην οποία τα τουρκικά και τα ελληνικά στρατεύματα θα μπορούσαν να συμμετάσχουν, ως διαβεβαίωση και στις δύο πλευρές. Και επαναλαμβάνει μονότονα τη διαπίστωση ότι δείχνει ότι η απάντηση στις ερωτήσεις αυτές είναι ένα συνεχές «όχι».

Σε σχέση με την αμερικανική στάση στο Κυπριακό και τις διμερείς σχέσεις ΗΠΑ- Κύπρου, ο κ. Μορέλι επαναλαμβάνει τις εκτιμήσεις της τελευταίας του έκθεσης, τον Φεβρουάριο. Για την αμερικανική στάση, γράφει πως οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν ιστορικά προωθήσει μια προσέγγιση «έντιμου μεσολαβητή» για την επίτευξη μιας δίκαιης και διαρκούς διευθέτησης του Κυπριακού. «Ωστόσο, προσθέτει, ορισμένοι παρατηρητές

είδαν πρόσφατες ενέργειες στο Κογκρέσο και την κυβέρνηση σε υποστήριξη της απρόσκοπτης ενεργειακής ανάπτυξης της Κύπρου στην Ανατολική Μεσόγειο και την άρση των περιορισμών στις πωλήσεις όπλων στην Κύπρο, ως μία παραδοχή από τις ΗΠΑ ότι μια ακριβοδίκαιη λύση έχει γίνει πιο δύσκολη. Οι κινήσεις αυτές υποδηλώνουν επίσης ότι τα συμφέροντα των ΗΠΑ στην Ανατολική Μεσόγειο έχουν προχωρήσει σε θέματα ασφάλειας και ενέργειας, για τα οποία οι στενότερες σχέσεις με την Κυπριακή Δημοκρατία έχουν καταστεί υψηλότερη προτεραιότητα».

Τα ενεργειακά

Στο κεφάλαιο με τα ενεργειακά και με αφορμή την έναρξη των ερευνητικών γεωτρήσεων της EXXON MOBIL τον περασμένο Νοέμβριο, η έκθεση αναφέρει πως η Τουρκία επανέλαβε τις προειδοποιήσεις της σχετικά με τη μονομερή εκμετάλλευση των πόρων και ανακοίνωσε τις προθέσεις της να ξεκινήσει γεωτρήσεις σε ύδατα που τόσο η Άγκυρα όσο και η Κύπρος ισχυρίζονται ότι αποτελούν μέρος των αντίστοιχων ΑΟΖ τους. «Μέχρι το τέλος του 2018, οι εντάσεις μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και της Τουρκίας είχαν απειλήσει να παίξουν ρόλο και στο ζήτημα των γεωτρήσεων. Ωστόσο, μια μικρή 'απόσυζή' στις τουρκοαμερικανικές σχέσεις συγκράτησε την Τουρκία από το να προχωρήσει σε οποιοδήποτε αρνητικές ενέργειες στα πρώτα στάδια της εξερεύνησης της Εκxon-Mobile. Ωστόσο, καθώς η Τουρκία διαθέτει δύο πλατφόρμες γεώτρησης στα ίδια εμπορικά τεμάχια, οι εντάσεις θα μπορούσαν επαναληφθούν».

LIMASSOL DEL MAR

THE SIGNATURE COLLECTION

FURNISHED BY

GIANFRANCO FERRE

HOME

CGIs are indicative only

TWO ICONS UNITE IN AN INSPIRED COLLABORATION OF DESIGN & ARCHITECTURE FOR THE FIRST TIME IN CYPRUS

The Signature Collection is a privileged selection of bespoke residences exclusively furnished by Gianfranco Ferré Home at ultra-desirable Limassol Del Mar in Cyprus, with unobstructed Mediterranean views.

Residents will enjoy luxurious interiors with impeccable specification as well as five star facilities including a spa, gym, residents lounge, concierge, club house and a unique high-end shopping and dining plaza.

For more information or to arrange a private appointment contact:

T: +357 25 510 888 | limassoldelmar.com

Σχέδια Τουρκίας για δημιουργία τετελεσμένων

Στόχος η προβολή των διεκδικήσεών της σε θάλασσα και βυθό στο Καστελόριζο και στην ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Προ τετελεσμένων γεγονότων στην Ανατολική Μεσόγειο σχεδιάζει να φέρει η Άγκυρα την Αθήνα, αλλά και τη Λευκωσία μέσα στο καλοκαίρι, με σκοπό την προβολή των διεκδικήσεών της σε θάλασσα και βυθό, σε μια περίοδο κατά την οποία το ενεργειακό παιχνίδι στην ευρύτερη περιοχή λαμβάνει ολόένα και σημαντικότερες διαστάσεις. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», η Άγκυρα σχεδιάζει αποστολή του ερευνητικού πλοίου «Ορούτς Ρέις» σε μια περιοχή εντός της ελληνικής υφαλοκρηπίδας ανατολικά της Καρπάθου και νότια της Ρόδου και του Καστελόριζου. Η συγκεκριμένη έκταση αποτελεί, ακριβώς, το πλέον κρίσιμο κομμάτι της ελληνικής υφαλοκρηπίδας, καθώς η ανατολική απόληξή της, ενώνεται με την Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Δεδομένου ότι η Άγκυρα έχει πολύ διαφορετική άποψη για τα όρια της δικής της ΑΟΖ (η οποία

Στην Αθήνα ήδη διεξάγονται συσκέψεις σε πολλαπλά επίπεδα, προκειμένου να υπάρχει πλήρης ετοιμότητα ενόψει ενδεχόμενης υλοποίησης τέτοιων σεναρίων.

συναντά την αιγυπτιακή) και την υφιστάμενη κατάσταση στο συγκεκριμένο τεταρτημόριο της Ανατολικής Μεσογείου, η αποστολή ενός ερευνητικού πλοίου σε αυτή την περιοχή, αποτελεί το επόμενο βήμα για την περαιτέρω διεθνοποίηση των τουρκικών θέσεων. Εν ολίγοις, την αποτύπωση των

Η Άγκυρα σχεδιάζει αποστολή του ερευνητικού πλοίου «Ορούτς Ρέις» σε περιοχή εντός της ελληνικής υφαλοκρηπίδας ανατολικά της Καρπάθου και νότια της Ρόδου και του Καστελόριζου. Πρόκειται για το πλέον κρίσιμο κομμάτι της ελληνικής υφαλοκρηπίδας, καθώς η ανατολική απόληξή της, ενώνεται με την ΑΟΖ της Κύπρου.

τουρκικών δικαιωμάτων από τον 28ο (νότια Ρόδου) έως και τον 32ο μεσημβρινό (στα ανοιχτά της Πάφου).

Το «Μπαρμπαρός»

Στην Αθήνα ήδη προετοιμάζονται για τον τρόπο που θα αντιμετωπίσουν μια τέτοια κίνηση. Μά-

λιστα, εκτιμάται ότι η αποστολή που είχε κάνει το «Χαϊρεντίν Μπαρμπαρός Πασά», «δίδυμο» ερευνητικό πλοίο του «Ορούτς Ρέις», τον περασμένο Οκτώβριο, σε ένα πολύ πιο περιορισμένο εύρος της ελληνικής υφαλοκρηπίδας, αποτελούσε δοκιμή των ανταν-

μίζεται ότι τότε το «Μπαρμπαρός» έκανε σεισμικές έρευνες σε ένα μικρό τμήμα της ελληνικής υφαλοκρηπίδας (600 τετραγωνικά χιλιόμετρα), ενώ διεξήγαγε το μεγαλύτερο μέρος αυτών στα οικόπεδα 4 και 5 της κυπριακής ΑΟΖ. Στην Αθήνα ήδη διεξάγονται συσκέψεις σε πολλαπλά επίπεδα, προκειμένου

να υπάρχει πλήρης ετοιμότητα για ένα τέτοιο σενάριο. Υπενθυμίζεται ότι την προηγούμενη φορά, έπλεε φρεγάτα του Πολεμικού Ναυτικού, που εξέπεμπε σήμα για τις παράνομες έρευνες του «Μπαρμπαρός», το οποίο συνοδευόταν από τουρκικά πολεμικά που, πάντως, παρακολουθούσαν από απόσταση.

Νευρικότητα της Άγκυρας

Η τουρκική επαναφορά των ζητημάτων που αφορούν το καθεστώς των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου, αναδεικνύει τη νευρικότητα της Άγκυρας, πρώτον, για την αμερικανική *de facto* υποστήριξη της Αθήνας με την αποστολή πολεμικών στα Δωδεκάνησα. Και, δεύτερον, για τις κινήσεις που αναμένεται να κάνει η Αθήνα το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα σε σχέση με την επέκταση της αιγιαλίτιδας ζώνης από τα 6 στα 12 ναυτικά μίλια, τουλάχιστον στο δυτικό μέρος της ηπειρωτικής χώρας (Ιόνιο και δυτικά των Κυθρήρων). Την τουρκική νευρικότητα επιτείνει η διαφανόμενη επικράτηση στη Λιβύη, ενός καθεστώτος αρνητικού, αν όχι εχθρικού, έναντι της Άγκυρας. Σε περίπτωση οριοθέτησης ΑΟΖ προς τα νότια, το μεγαλύτερο μέρος της διαπραγματεύσεως που θα πρέπει να κάνει η Ελλάδα, αφορά την ακτή της Λιβύης, η οποία αντικείται της Πελοποννήσου και του μεγαλύτερου μέρους της Κρήτης. Υπό αυτές τις συνθήκες, είναι απολύτως κατανοητό ότι την Αθήνα ανακουφίζει ιδιαίτερα η απόφαση της Ουάσινγκτον να αυξήσει συνολικά τη ναυτική παρουσία στην Ανατολική Μεσόγειο και, επακόλουθα και στην Ελλάδα. Αν και η αύξηση της παρουσίας αφορά κατά κύριο λόγο την προβολή αμερικανικής ισχύος, έναντι της ρωσικής επιρροής, η παρουσία αμερικανικών πλοίων στο Αιγαίο είναι περισσότερο από ευπρόσδεκτη.

Εδραίωση θέσεων στο ενεργειακό παίγνιο της Αν. Μεσογείου

Όλες αυτές οι πληροφορίες που καταφθάνουν στην Αθήνα από διάφορους διαύλους επιβεβαιώνουν κάτι πολύ ευρύτερο από μια ακόμα τουρκική επίδειξη ναυτικής ισχύος στην Ανατολική Μεσόγειο. Οι Τούρκοι επιθυμούν να εκμεταλλευθούν την παραλυσία που εκτιμούν ότι επιφέρει στο ελληνικό πολιτικό σύστημα η προεκλογική περίοδος

Τα δύο τουρκικά πλωτά γεωτρήπανα αναμένεται να δραστηριοποιηθούν τους επόμενους μήνες στην κυπριακή ΑΟΖ, με πλέον επίφοβα τα οικόπεδα, 1, 4, 5 και 7 που δεν έχουν ακόμα δημοπρατηθεί, αλλά και το 3.

και να εδραιώσουν τις θέσεις τους στο ενεργειακό παιχνίδι που ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη στην περιοχή. Η επόμενη κυβέρνηση στην Αθήνα, είτε οι εθνικές εκλογές διεξαχθούν τον Ιούνιο, είτε τον Οκτώβριο, θα έχει να αντιμετωπίσει μια εξαιρετικά πειστική πραγματικότητα, καθώς είναι σαφές ότι πέρα από τις ΑΟΖ Κύπρου, Ισραήλ και Αιγύπτου

Το «Ορούτς Ρέις» αναμένεται να πραγματοποιήσει έρευνες μέσα στην ελληνική υφαλοκρηπίδα. Κατά την άποψη της Άγκυρας, βέβαια, όλη η περιοχή από τον 28ο μεσημβρινό έως τον 32ο μεσημβρινό ταυτίζεται με τα τουρκικά συμφέροντα (ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδα).

υπάρχει ευρύτερο ενδιαφέρον για την επέκταση των ερευνών για υδρογονάνθρακες σε όλη την Ανατολική Μεσόγειο.

Η Άγκυρα, μέσω πολύ σοβαρών και στοχευμένων επενδύσεων που έχει κάνει σε αυτό τον τομέα, έχει «προικίσει» την Τουρκική Εταιρεία

Πετρελαίων (ΤΡΑΟ) όχι μόνο με ερευνητικά πλοία, αλλά και με δύο πλωτά γεωτρήπανα, τα οποία αναμένεται, όπως ουσιαστικά ήδη προ-

αναγγέλλθηκε και στον ΟΗΕ, να δραστηριοποιηθούν τους επόμενους μήνες ακόμα και μέσα στην κυπριακή ΑΟΖ. Τα πλέον επίφοβα για τουρκική δραστηριοποίηση, οικόπεδα, είναι τα 1, 4, 5 και 7 τα οποία δεν έχουν ακόμα δημοπρατηθεί, ενώ απουσία υπάρχει και το τεμάχιο 3, στα νότια της Καρπάθου, όπου η Τουρκία έχει ήδη μια φορά επέμβει και έχει ακυρώσει τη δοκιμαστική γεώτρηση της κοινοπραξίας ENI/KOGAS (Ιταλία/Νότια Κορέα).

Η αποτύπωση των τουρκικών διεκδικήσεων έχει διπλή αιτιολόγηση. Η πρώτη, βεβαίως, αφορά τις διεκδικήσεις της Άγκυρας, όπως αυτές ξεδιπλώνονται από τη δεκαετία του '90. Η δεύτερη, ωστόσο, αφορά την αίσθηση ότι Ελλάδα, Κυπριακή Δημοκρατία και Ισραήλ, αποτελούν άξονα περικύκλωσης, που υποστηρίζεται ενεργά από τις ΗΠΑ, προκειμένου η εξόρυξη των υδρογονανθράκων της περιοχής να μην περιλάβει την Τουρκία. Η συγκεκριμένη αντίληψη είναι και εκείνη που λειτουργεί ως αιτιολογία σκληρύνσης της τουρκικής στάσης και στο Κυπριακό. Η Άγκυρα δεν αντιμετωπίζει την ενέργεια ως καταλύτη για την επίλυση του Κυπριακού, αλλά ως έναν ακόμη παράγοντα υπονόμευσης των συμφερόντων της.

MC
MEDOCHEMIE

43 ΧΡΟΝΙΑ

φροντίδα για τον άνθρωπο και την υγεία

Βολιδοσκοπήσεις για συνάντηση Τραμπ-Ερντογάν

Η οικονομία και οι εκλογές ανάγκασαν τον Τούρκο πρόεδρο να μελετά ανασχηματισμό του κόμματός και της κυβέρνησης

Τον **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Φαίνεται να απέδωσαν οι επαφές που είχε στην Ουάσινγκτον ο υπουργός Οικονομίας της Τουρκίας και γαμπρός του Τούρκου προέδρου, Μπεράτ Άλμπαϊρακ, ο οποίος συναντήθηκε στον Λευκό Οίκο την προπερασμένη εβδομάδα με τον πρόεδρο των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ, μετά από μεσολάβηση του γαμπρού Τραμπ, Τζάρεντ Κούσνερ. Κι αυτό γιατί τις τελευταίες ημέρες ο Λευκός Οίκος και το Προεδρικό της Άγκυρας βρίσκονταν σε συνεννόηση για τον καθορισμό μιας ημερομηνίας και τοποθεσίας για συνάντηση των προέδρων των δύο χωρών. Ο Ταγίπ Ερντογάν έσπευσε πριν από τρεις μέρες να ανακοινώσει ότι ο Ντόναλντ Τραμπ ζήτησε την πραγματοποίηση εκτάκτως μιας μεταξύ τους συνάντησης: «Ο Τραμπ ζήτησε ένα ραντεβού. Μπορεί να γίνει τις προσεχείς ημέρες», δήλωσε την Τετάρτη ο πρόεδρος της Τουρκίας. Στην Άγκυρα οι αναλυτές αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στη νέα εξέλιξη και υπενθυμίζουν ότι αν και εφόσον

Τις τελευταίες ημέρες Λευκός Οίκος και Προεδρικό της Αγκυρας βρίσκονταν σε συνεννόηση για τον καθορισμό του ραντεβού μεταξύ των δύο προέδρων.

τελικά πραγματοποιηθεί η συνάντηση των δύο προέδρων, αυτή θα έχει κρίσιμο χαρακτήρα για τη μελλοντική συνεργασία των δύο χωρών. Μόλις πριν από λίγο καιρό η ηγεσία Τραμπ απάντησε στην Άγκυρα με αντίποινα, επιβάλλοντας κυρώσεις που οδήγησαν τη λίρα σε ελεύθερη πτώση, εξαιτίας των εξελίξεων στην υπόθεση του φυλακισμένου πάστορα. Στη συνέχεια, παρά την απειλήωθηση του πάστορα, η ένταση στις αμερικανοτουρκικές σχέσεις συνεχίστηκε με την Τουρκία να επιμένει στην αγορά ρωσικών πυραυλικών συστημάτων και τις ΗΠΑ να προειδοποιούν με νέες κυρώσεις.

Τον περασμένο Δεκέμβριο Τραμπ-Ερντογάν ξεκίνησαν συνομιλίες για δημιουργία ζώνης ασφαλείας στη βορειοανατολική Συρία, κατά μήκος των τουρκικών συνόρων, συζήτηση που λογικά θα συνεχιστεί σε ενδεχόμενη νέα συνάντηση των δύο προέδρων, κατά την οποία όμως κύριο θέμα θα είναι η εκτόνωσης της μεταξύ τους κρίσης.

Αξιωματούχοι των ΗΠΑ αναφέρουν ότι οι ρωσικοί πύραυλοι της Τουρκίας θα υπονομεύσουν την ασφάλεια του ΝΑΤΟ και θα απειλήσουν την ακεραιότητα των αμερικανικών μαχητικών αεροσκαφών τύπου F-35. Οι δύο ηγέτες επιχείρησαν να αποκαταστήσουν τις σχέσεις τους τον περασμένο Δεκέμβριο, όταν ο κ. Τραμπ ανακοίνωσε σχέδια για απόσυρση αμερικανικών στρατευμάτων από τη Συρία. Τότε οι δύο χώρες ξεκίνησαν συνομιλίες για τη δημιουργία ασφαλούς ζώνης στη βορειοανατολική Συρία κατά μήκος των τουρκικών συνόρων. Συζήτηση που λογικά θα πρέπει

να συνεχιστεί σε ενδεχόμενη συνάντηση Τραμπ-Ερντογάν κατά την οποία, όμως, κύριο θέμα θα είναι η εκτόνωση της μεταξύ τους κρίσης.

Ανακατατάξεις σε εσωτερικό

Οι εξελίξεις στο εσωτερικό της χώρας, η ένταση στα αμερικανο-τουρκικά και η συνεχιζόμενη οικονομική κρίση υποχρεώνουν τον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν να αναθεωρήσει πολλές από τις επιλογές του και να αναζητήσει νέες συμμαχίες. Πριν από λίγες ημέρες, ο Ερντογάν αναφέρθηκε για πρώτη φορά σε μια νέα περίοδο στην πολιτική ζωή

της χώρας, όπου κυβέρνηση και αντιπολίτευση από κοινού θα ενώσουν δυνάμεις για να αντιμετωπίσουν οι μεγάλες προκλήσεις. Μάλιστα, χρησιμοποίησε τον όρο «συμμαχία της Τουρκίας», αφήνοντας να εννοηθεί ότι το ιδεολογικό μίγμα αυταρχισμού και εθνικισμού, που ήταν το συγκολλητικό υλικό μεταξύ ΑΚΡ και Γκρίζων Λύκων, όχι μόνο δεν ένωσε τη χώρα, αλλά την οδήγησε σε οξεία πόλωση και ενέτεινε τα μεγάλα προβλήματά της. Το κράμα αυταρχισμού και εθνικισμοί, που ο ίδιος ο Ερντογάν επινόσσε για τις ανάγκες της προεκλογικής εκστρατείας της κυβερνητικής συμ-

μαχίας είχε ως αποτέλεσμα την απώλεια μεγάλων αστικών κέντρων. Σε ό,τι δε αφορά στην πόλωση, αυτή κορυφώθηκε την προηγούμενη εβδομάδα, με την επίθεση που δέχθηκε ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Οι εξελίξεις αυτές επιβάρυναν περαιτέρω την ήδη εύθραυστη τουρκική οικονομία και ανάγκασαν τον Ερντογάν να επιχειρεί να επιφέρει αλλαγές, ξεκινώντας από το κόμμα του, το ΑΚΡ, στο οποίο και κρεώνει «γραμμή αδιαλλαξίας». Η αλλαγή αυτή δεν αποκλείεται να σημάνει ανασχηματισμό σε κόμμα και κυβέρνηση. Η νέα τακτική επιλογή του ΑΚΡ θα αφορά και το μέλλον της συνεργασίας με τους Γκρίζους Λύκους, καθώς στην κυβερνητική παράταξη πληθαίνουν οι φωνές που τονίζουν ότι η συμμαχία έχει τραυματίσει το ΑΚΡ, ενώ ενίσχυσε τους εθνικιστές στην ανατολική ενδοχώρα και τον Πόντο. Οι τακτικές κινήσεις Ερντογάν δεν είναι άσχετες με την κίνηση Αχμέτ Νταβούτογλου, ο οποίος εξέδωσε πολιτικό μανιφέστο, με το οποίο ζητάει αλλαγή πολιτικής

Ο πληθωρισμός σκαρφάλωσε στο 19,7% και οι μηνιαίες εξοφλήσεις των επιχειρηματικών δανείων στη χώρα ποικίλλουν ανάλογα με το ποσοστό πληθωρισμού.

κατεύθυνσης, νέο σύνταγμα και κατάργηση του προεδρικού συστήματος. Μάλιστα, την ίδια στιγμή το πολιτικό δίδυμο Αμπντούλάχ Γκιουλ-Αλί Μπαμπατζάν έχει στα σκαριά νέο κεντρώο κόμμα.

Επιδείνωση της οικονομίας

Η κατάσταση της τουρκικής οικονομίας επιδεινώνεται με γοργούς ρυθμούς με οικονομολόγους και αναλυτές να προειδοποιούν για κορύφωση της ύφεσης το επόμενο διάστημα, αν δεν ληφθούν οι απαιτούμενα μέτρα. Το προηγούμενο διάστημα η Κεντρική Τράπεζα (Κ.Τ.) ενίσχυσε τα συναλλαγματικά της

αποθέματα με δισεκατομμύρια δανεικά δολάρια βραχείας διάρκειας. Αρχές Απριλίου, τα καθαρά συναλλαγματικά αποθέματα της Κ.Τ. ήταν στα 28,1 δισ. δολάρια ΗΠΑ, ποσόν που κρίνεται από τους ειδήμονες ως ανεπαρκές λόγω της αυξημένης ανάγκης της Τουρκίας για χρήμα προς κάλυψη χρέους. «Υπάρχει μια γενική ανησυχία για το τι συμβαίνει στα παρασκήνια, καθώς η έλλειψη διαφάνειας επισκιάζει την ήδη εύθραυστη αξιοπιστία της Κ.Τ.», προειδοποιούν οι οικονομολόγοι, οι οποίοι ανησυχούν για την πρακτική της χρήσης συμβάσεων ανταλλαγής νομισμάτων μιας εβδομάδας, στις οποίες ανταλλάσσονται τουρκικές λίρες με δολάρια ΗΠΑ με συμφωνία για μεταγενέστερη αντιστροφή της συναλλαγής. Τέτοιου είδους πρακτικές μακροπρόθεσμα πλήττουν την τουρκική Κ.Τ. και δείχνουν ότι την παρούσα στιγμή η τουρκική οικονομία παραμένει με ένα αποθεματικό που στην πραγματικότητα δεν καλύπτει τις βασικές ανάγκες του τουρκικού κράτους. Την ίδια στιγμή, οι τουρκικές επιχειρήσεις πληρώνουν πολύ ψηλότερα επιτόκια δανείων, πράγμα που σημαίνει ότι δεν μπορούν να μειώσουν το φορτίο του χρέους τους. Πληρώνουν τρεις φορές περισσότερους τόκους από τις επιχειρήσεις στις ΗΠΑ και 17 φορές περισσότερο από τις εταιρείες στην Ιαπωνία. Σε σύγκριση με Πολωνία, Μεξικό, Ιταλία, Βραζιλία και Κίνα, οι δεσμεύσεις τους για πληρωμή τόκων είναι δύο έως τρεις φορές μεγαλύτερες. Οι Τούρκοι οικονομολόγοι τονίζουν ότι οι επιπτώσεις της προαναφερόμενης κατάστασης είναι ήδη εμφανείς στην τουρκική αγορά. Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις πληρώνουν επί του παρόντος περίπου 2% ανά μήνα σε τόκους για τα δανειά τους. Ο πληθωρισμός ανέρχεται σε 19,7% και σε αντίθεση με τα καταναλωτικά δάνεια, οι μηνιαίες εξοφλήσεις των επιχειρηματικών δανείων στη χώρα ποικίλλουν ανάλογα με το ποσοστό πληθωρισμού. Εξαιτίας αυτής της κατάστασης, χιλιάδες εταιρείες φτάνουν στο σημείο της διακοπής πληρωμών των χρεών τους και ουσιαστικά στην πτώχευση.

Η οικονομική κρίση στην Τουρκία φέρνει ασφυξία στα Κατεχόμενα

Εντείνονται οι πιθανότητες εξαναγκασμού της «κυβέρνησης» σε παραίτηση

Τον **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Κρίσιμες μέρες διανύει η πολυκομματική «κυβέρνηση» των Κατεχομένων, καθώς η οικονομική κρίση σε συνδυασμό με τις «προεδρικές εκλογές» του επόμενου Απριλίου συνιστούν ήδη ένα δύσκολο γρίφο για τον «πρωθυπουργό» Τουφάν Έρχιουρμαν. Η διακοπή της οικονομικής βοήθειας από την Τουρκία εδώ και έναν χρόνο πνίγει την «κυβέρνηση», καθώς δυσκολεύεται πολύ στην εξεύρεση άλλων πόρων, ενώ η υπογραφή νέας οικονομικής συμφωνίας με την Άγκυρα δεν βρίσκεται «στα ενόψει» της τουρκικής κυβέρνησης. Αυτό εντείνει τις πιθανότητες εξαναγκασμού σε παραίτηση τις προσεχείς εβδομάδες της «κυβέρνησης» Έρχιουρμαν.

Σε ό,τι αφορά τον πρώιμο προεκλογικό, Κουντρέτ Όζερσαϊ και Σερντάρ Ντενκτάς δεν κρύβουν τις «προεδρικές» τους φιλοδοξίες. Ως γνωστόν τα κόμματα και των δύο μετέχουν στην τετρακομματική «κυβέρνηση», μαζί με τα δύο κόμματα της Αριστεράς που θα υποστηρίξουν μάλλον διαφορετικές υποψηφιότητες. «Υπάρχουν δύο

ενδεχόμενα. Καθυστέρηση της διάλυσης της κυβέρνησης, μέχρι τις προεδρικές εκλογές ή διάλυση εντός των επόμενων εβδομάδων.

Αμφότερα τα σενάρια εξαρτώνται από δύο βασικούς παράγοντες, επισημαίνει πηγή από το περιβάλλον Όζερσαϊ: «Ο ένας είναι οι διαπραγματεύσεις των κομμάτων της τ/κ Δεξιάς για το πρόγραμμα της νέας κυβέρνησης και ο διαμοιρασμός των αξιωμάτων και ο άλλος είναι ότι για την εκλογή του στην προεδρία ο Όζερσαϊ χρειάζεται εκτός από τους ψήφους της τ/κ Δεξιάς και την υποστήριξη κάποιων κεντρώων, αλλά και αριστερών δυνάμεων. Γι' αυτό δεν βιάζεται για διάλυση της σημερινής κυβέρνησης, παρά τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει. Από την άλλη, ο διάλογός του με τα κόμματα της τ/κ Αριστεράς είναι καλός. Με τον Έρχιουρμαν διατηρεί φιλικές σχέσεις που δεν επιθυμεί να διασυνδεθεί. Ωστόσο, σε περίπτωση που η τ/κ Δεξιά εμφανιστεί έτοιμη να υποστηρίξει την υποψηφιότητά του στις προεδρικές εκλογές, θα αναζητήσει τρόπο για φιλικό διάζυγιο με τον Έρχιουρμαν».

Ένα από αυτά τα μοντέλα, που σύμφωνα με την Άγκυρα θα τεθεί στο τραπέζι των ενόψει συνομιλιών για το Κυπριακό, θα είναι το βελγικό, στο οποίο μαζί με δύο αυτόνομες ζώνες, ξεχωρίζει μία κεντρική, κοινή διακυβέρνηση, η οποία εκπροσωπεί το Βασίλειο του Βελγίου στη διεθνή κοινότητα.

Άλλος παράγοντας που επηρεάζει κάθετα πλέον όλες τις πτυχές της καθημερινότητας της τ/κ κοινότητας είναι η οικονομική κρίση και είναι φανερό ότι χωρίς νέα κονδύλια τα ζωνάρια θα σφίγγουν ολοένα και περισσότερο για την «κυβέρνηση» με την οποία η Άγκυρα είναι απογοητευμένη.

«Αυτά τα θέματα συζητήθηκαν πριν από λίγες ημέρες στην Άγκυρα, όταν ο υπουργός Εξωτερικών συναντήθηκε με τον Τούρκο ομόλογό του. Η Άγκυρα θέλει να δει έργα και πειστικά σχέδια από την κυβέρνηση που αποτυγχάνει να το πράξει. Γι' αυτό έρχονται στο προ-

σκήνιο εναλλακτικά σενάρια. Ένα από αυτά αφορά στον σχηματισμό κεντρώας κυβέρνησης, στην οποία θα συμμετάσχει το Κόμμα Εθνικής Ενότητας (ΚΕΕ) του Τατάρ και το Κόμμα του Λαού (ΚΛ) του Όζερσαϊ. Ο σχηματισμός της κυβέρνησης και η κοινή υποψηφιότητα στις «προεδρικές» δεν λύνει αυτομάτως τα μεγάλα προβλήματα. Η τ/κ πλευρά χρειάζεται ένα νέο οικονομικό πακέτο, έναν έκτακτο οικονομικό οδικό χάρτη, με ριζοσπαστικές πρωτοβουλίες. Πριν από τον σχηματισμό της κυβέρνησης θα πρέπει να αποφασιστούν αυτά τα μέτρα», λέει στην «Κ» η ίδια πηγή.

Δεξιά «κυβέρνηση» ειδικού σκοπού θέλει η Άγκυρα

Σε περίπτωση που σχηματιστεί νέα «κυβέρνηση» της τ/κ Δεξιάς, αυτή δεν θα αναλάβει αποκλειστικά το δύσκολο έργο της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της μεγάλης οικονομικής κρίσης, αλλά θα έχει και έναν άλλο στόχο: Την δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για τη συζήτηση των εναλλακτικών σχεδίων στο Κυπριακό. Σε περίπτωση που τις επόμενες μήνες, ο ΟΗΕ και άλλοι παράγοντες καθορθώσουν να «σώσουν» την ομοσπονδιακή λύση, η «κυβέρνηση» θα κληθεί να εφαρμόσει σειρά πολιτικών που θα ανοίγουν τον δρόμο της δημιουργίας ομόσπονδων δομών στο βόρειο τμήμα του νησιού. Η Άγκυρα και οι κύκλοι της τ/κ Δεξιάς χαρακτηρίζουν ως απομακρυσμένο, αν όχι απίθανο, αυτό το σενάριο. Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή σε περίπτωση που καταρρεύσει ολοκληρωτικά η προσπάθεια της λύσης, η νέα «κυβέρνηση», σε στενή συνεργασία με την Άγκυρα, θα επιχειρήσει να αναδιοργανώσει την «ΤΑΒΚ», έτσι ώστε να είναι έτοιμη να αναπτύξει σχέσεις με τη διεθνή κοινότητα, με ή δίχως αναγνώριση. «Γνωρίζουμε πολύ καλά την κρισιμότητα της περίπτωση που ακολουθεί. Γι' αυτό ο ηγέτης μας, ο Ερσίν Τατάρ έσπευσε στην Άγκυρα και συζήτησε με τους υπουργούς Εξωτερικών και Οικονομικών της Τουρκίας το μέλλον της τ/κ κοινότητας. Δεν συζητήθηκε μονάχα ο σχηματι-

σμός νέας κυβέρνησης. Αποφασίστηκε η σύμπραξη για χάραξη κοινής πορείας για το μέλλον. Η τ/κ Δεξιά και η Άγκυρα συμφωνούμε σε σειρά ζητημάτων. Απομένει η δημιουργία κοινού οδικού χάρτη», λέει στην «Κ» καλά ενυμερωμένη πηγή του ΚΕΕ.

Μάτια στο Κυπριακό

Σε ό,τι αφορά στο Κυπριακό πληροφορίες από την Άγκυρα θέλουν τον ΟΗΕ να ξεκινή μια νέα, εντατική προσπάθεια για τη διάσωση της διαδικασίας επίλυσης του προβλήματος. Τα Η.Ε., λοιπόν, ετοιμάζονται να βολιδοσκοπήσουν τις προθέσεις των πλευρών βάσει εναλλακτικών μοντέλων, αλλά πάντα με σημείο σύγκλισης την ομοσπονδία. Ένα από αυτά τα μοντέλα είναι το βελγικό, στο οποίο μαζί με δύο αυτόνομες ζώνες, ξεχωρίζει μια κεντρική, κοινή διακυβέρνηση, η οποία εκπροσωπεί το βασίλειο στη διεθνή κοινότητα. Οι πληροφορίες της Άγκυρας θέλουν τον ΟΗΕ να ρίχνει το βάρος του την επόμενη περίοδο σε τέτοιου είδους προτάσεις, με βάση το σκεπτικό ότι τα χρονικά περιθώρια στο Κυπριακό «στενεύουν» επικίνδυνα και η δικιτόμηση βρίσκεται επί θύρας. Σε κάθε περίπτωση, η τουρκική πλευρά συμπεραίνει ότι οι επόμενοι μήνες θα είναι καθοριστικής σημασίας για το Κυπριακό και γι' αυτό προσδοκεί και σε μια «κυβέρνηση ειδικού σκοπού» στα Κατεχόμενα.

Παθήματα και μαθήματα από τις ευρωκάλπες

Τρεις εκλογικές μάχες που προκάλεσαν πολιτικές ανατροπές και ταρακούνησαν για τα καλά τους αρχηγούς των κομμάτων

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Μπορεί οι ευρωεκλογές να μην έχουν σήμερα για πολλούς το υψηλό διακύβευμα και εκείνο το προεκλογικό αφήγημα που θα οδηγήσει τους πολίτες μαζικά στις κάλπες, αυτό, ωστόσο, δεν ίσχυε πάντα. Από το ντόμινο εξελίξεων που προκάλεσε το Σχέδιο Ανάν, τη διάσπαση του ΔΗΣΥ, τη διακυβέρνηση Χριστόφια και το ρεκόρ εκλογικών ποσοστών, οι εκλογικές αναμετρήσεις μέσα σε αυτά τα 15 χρόνια έπαιξαν τον δικό τους ρόλο και καθόρισαν πολλά για κάθε πολιτικό κόμμα και αρχηγό.

Αρχή με Σχέδιο Ανάν

Το 2004 ήταν η πρώτη φορά που η Κύπρος συμμετείχε στις ευρωεκλογές και σε αυτή προσήλθαν μαζικά οι ψηφοφόροι. Ενδεικτικό ότι καταγράφηκε το πιο μικρό ποσοστό αποχής σε σχέση με τις εκλογικές μάχες, που ακολούθησαν, καθώς το ποσοστό αποχής τότε έφτανε το 27,5%. Οι εκλογές διεξήχθησαν υπό τη σκιά του δημοψηφίσματος του Σχεδίου Ανάν και αυτό υπήρξε το κύριο προεκλογικό αφήγημα και διακύβευμα για το κάθε κόμμα ξεχωριστά. Ο ΔΗΣΥ με πρόεδρο τον Νίκο Αναστασιάδη είχε να διαχει-

Η διάσπαση και η συμμετοχή των «αποστατών» προκάλεσε πόλωση στον ΔΗΣΥ

ριστεί την διάσπαση του κόμματος και την αποχώρηση πρωτοκλασάτων στελεχών μετά τη θέση που πήρε ο Συναγερμός υπέρ του Σχεδίου Ανάν. Κάπως έτσι στο ψηφοδέλτιο που ονομάστηκε «Η καλύτερη ομάδα» συμμετείχε σειρά πρωτοκλασάτων στελεχών, όπως οι Γιαννάκης Κασουλίδης, Παναγιώτης Δημητρίου, Ελένη Θεοχάρους, Λευτέρης Χριστοφόρου, Τάσος Μπτούσιος και Μάνθος Μαυρομμάτης. Μία εξαδά που κάλυπτε όλες τις περιοχές, αλλά και όλες τις τάσεις του ΔΗΣΥ. Και αυτό καθόλου τυχαία, καθώς απέναντι από τον Συναγερμό θα έδιναν την πρώτη τους μάχη τα πρωτοκλασάτα στελέχη που αποχωρήσαν λόγω Σχεδίου Ανάν. Με τον συνδυασμό «Για την Ευρώπη» οι Πρόδρομος Προδρόμου, Δημήτρης Συλλούρης και Ρίκκος Ερωτόκριτου έδωσαν τη δική τους μάχη και έλαβαν 10,8%, στέλλοντας στις Βρυξέλλες τον πρώην πρόεδρο του ΔΗΣΥ Γιαννάκη Μάτση. Την πρώτη, παρά τις εσωκομματικές δυσκολίες και διαφορετικές προβλέψεις, έλαβε ο ΔΗΣΥ με 28,23%, εκλέγοντας τους Γιαννάκη Κασουλίδη και Παναγιώτη Δημητρίου. Σε εκείνη την εκλογική

μάχη δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στο ευρωπαϊκό προφίλ του ΔΗΣΥ, αλλά και ο ρόλος που έπαιξε ο Γλαύκος Κληρίδης για την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. Αφήγημα που, όπως όλα δείχνουν, κατάφερε να συσπειρώσει τους Συναγερμικούς. Υπήρξε και η εκλογική μάχη, που ενίσχυσε πολιτικά τον Ιωάννη Κασουλίδη ούτως ώστε να διεκδικήσει με αξιώσεις στη συνέχεια την προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η πρώτη και τελευταία φορά που το κόμμα της Δεξιάς στήριξε άλλο πρόσωπο πέραν του αρχηγού του για την προεδρία.

Όσο, λοιπόν, και αν ο ΔΗΣΥ ανέμενε πανωλεθρία, το ΑΚΕΛ είναι εκείνο που δέχτηκε μήνυμα τιμωρίας από το ακροατήριό του για το Σχέδιο Ανάν. Ενδεικτικό ότι σε μία εποχή που το ΑΚΕΛ διένυε την καλύτερη πολιτική περίοδο δεν κατάφερε να λάβει την πρώτη, συγκεντρώνοντας 27,89%. Κάποιοι ερμηνεύουν την έστω και σε απόσταση αναπνοής από τον ΔΗΣΥ ήττα, στη στάση που τήρησε το κόμμα στο δημοψήφισμα, άλλοι στην αδιαφορία και τον ευρωσκεπτικισμό, που κυριαρχούσε τουλάχιστον τότε στην Αριστερά. Το κόμμα απέφυγε να συμπεριλάβει πρωτοκλασάτα στελέχη πλην του ανερχόμενου τότε Νεοκλή Συλικιώτη και του Τίτου Χριστοφίδη, ρίχνοντας στη μάχη πρόσωπα της ευρύτερης Αριστεράς, όπως ο Αδάμος Αδάμου, ο Χρίστος Τριανταφυλλίδης και η Δέσποινα Μπεμπεδέλη.

Το κόμμα που φάνηκε να κερδίζει έδαφος από τις τότε συγκυρίες δεν ήταν άλλο από το ΔΗΚΟ. Ενδεικτικό ότι τότε πήρε το συντριπτικό για τα δεδομένα του ΔΗΚΟ ποσοστό του 77,09%. Το προεκλογικό αφήγημα ήταν πως ψήφος στο ΔΗΚΟ σήμαινε και ψήφος εμπιστοσύνης προς το έργο του Τάσσο Παπαδόπουλου και τη στάση που τήρησε στο δημοψήφισμα. Καθόλου τυχαία πως σε εκείνη την εκλογική αναμέτρηση συμμετείχαν δυνατά στελέχη, όπως οι Αντιγόνη Παπαδοπούλου, Αλέξης Γαλανός, Κυριάκος Κελεβεζός, καθώς και οι δημοσιογράφοι Δημήτρης Ανδρέου και Θέμης Θεμιστοκλέους, ενώ τελικά την έδρα κατέλαβε ο Μάριος Ματσάκης. Υπενθυμίζεται πως ο κ. Ματσάκης στη συνέχεια διεκδίκησε την Προεδρία της Δημοκρατίας απέναντι από τον Τάσσο Παπαδόπουλο και διαγράφηκε από το κόμμα. Στην εν λόγω εκλογική αναμέτρηση συμμετείχε και ο συνδυασμός Ενωμένοι Δημοκράτες-ΚΙΠΕ- Ευρωπαϊκή Κύπρος. Κίνηση που στήριζε το Σχέδιο Ανάν και που είδε με δυσφορία τη στάση που τήρησε το ΑΚΕΛ. Στον σχηματισμό συμμετείχαν ο νυν Ευρωπαίος Επίτροπος Χρίστος Στυλιανίδης, η Ανδρούλλα Βασιλείου, ο ακαδημαϊκός Σταύρος Τομπάζος και η Πραξούλα Αντωνιάδου.

Οι πρώτοι ευρωβουλευτές της Κύπρου. Από τη φωτογραφία απουσιάζει ο ευρωβουλευτής του ΔΗΚΟ Μάριος Ματσάκης.

Στην εκλογική μάχη με αριστερή κυβέρνηση

Οι ευρωεκλογές του 2009 ήταν η πρώτη εκλογική αναμέτρηση υπό την προεδρία του Δημήτρη Χριστόφια και αυτό ακριβώς είχε τη δική του σημασία, τουλάχιστον για τον κόσμο της Αριστεράς. Το ΑΚΕΛ αντιλήφθηκε πως οι αριστεροί ψηφοφόροι δεν ευνοούν, αλλά ούτε ενδιαφέρονται στην ουσία για τις ευρωεκλογές και αυτό θα είχε τη δική του δυσκολία, αν δεν είχε συγκεκριμένο πολιτικό διακύβευμα. Με το αφήγημα του ότι ψήφος στο ΑΚΕΛ σημαίνει στήριξη της κυβέρνησης Χριστόφια, αλλά και στήριξη στον Άντρο Κυπριανού που έδινε την πρώτη του μάχη ως αρχηγός του κόμματος κατάφερε να πάρει ίσως το μεγαλύτερο ποσοστό που πήρε ποτέ (34,95%) χωρίς, ωστόσο, να καταφέρει να κλέψει την πρωτιά του ΔΗΣΥ (35,65%). Σε εκείνες τις εκλογές, αίσθηση προκάλεσε το ποσοστό της αποχής που έφτανε το 40,60%. Ένα ποσοστό ιδιαίτερα υψηλό για τα κυπριακά δεδομένα. Αυτή τη φορά στο ΑΚΕΛ έριξαν στη μάχη πρωτοκλασάτα στελέχη, όπως οι βουλευτές Τάκης Χατζηγεωργίου και Σκεύη Κουκουμά, αλλά και ανερχόμενα, όπως ο τότε γ.γ. της ΕΛΟΝ και νυν επαρχιακός Λευκωσίας Χρίστος Χριστοφίδης, αλλά και πρόσωπα της ευρύτερης Αριστεράς όπως ο Κυριάκος Τριανταφυλλίδης και ο ακαδημαϊκός Ιωσήφ Ιωσήφ. Το ΑΚΕΛ τότε έστειλε για δεύτερη φορά στις Βρυξέλλες τον Κυριάκο

Το 2009, ο ΔΗΣΥ άφησε με λιγότερο από 1% διαφορά πίσω του το ΑΚΕΛ. Το ΑΚΕΛ συγκέντρωσε τον κόσμο του με το αφήγημα πως ψήφος στο ΑΚΕΛ αποτελεί ψήφο εμπιστοσύνης στη διακυβέρνηση Χριστόφια.

Το υψηλότερο ποσοστό πήρε το 2009 το ΑΚΕΛ, που εκλήφθηκε ως ψήφος επιβράβευσης στην διακυβέρνηση Χριστόφια.

Τριανταφυλλίδη και για πρώτη φορά τον Τάκη Χατζηγεωργίου.

Στον ΔΗΣΥ το διακύβευμα διαφοροποιήθηκε από την πρώτη εκλογική μάχη, καθώς δεν υπήρχε η πόλη που προκάλεσε η διάσπαση του 2004. Το κόμμα της Δεξιάς βασίστηκε για ακόμη μία φορά στο

ευρωπαϊκό του προφίλ και ενδεικτικό ήταν το προεκλογικό σύνθημα, «Με κύρος και γνώση στην Ευρώπη». Τη μάχη έδινε για ακόμη μία φορά ο Γιαννάκης Κασουλίδης, ο οποίος έλαβε την πρωτιά σε σταυρούς προτίμησης. Κίνηση που θεωρήθηκε ως ψήφος επιβράβευσης από το συναγερμικό ακροατήριο για το ότι έβγαλε αξιοπρεπώς το κόμμα από τη δύσκολη θέση με την υποψηφιότητά του, σε μία δύσκολη περίοδο. Εισιτήριο για τις Βρυξέλλες κέρδισε για πρώτη φορά η βουλευτής Λεμεσού Ελένη Θεοχάρους. Στη μάχη μπήκε και ο Ανδρέας Πιτσιλίδης, ο οποίος ανατλάθηκε τον Γιαννάκη Κασουλίδη στις Βρυξέλλες το 2013, αλλά και ο Χρίστος Στυ-

λιανίδης, ο οποίος έμπαινε πλέον δυναμικά στον ΔΗΣΥ.

Τα πράγματα δεν ήταν βεβαίως ιδιαίτερα ελπιδοφόρα για το ΔΗΚΟ το οποίο σε αντίθεση με το 2004, έλαβε ποσοστό 12,28%. Το ΔΗΚΟ θεωρήθηκε πως πλήρωνε την ήττα των προεδρικών του 2008, ενώ παράλληλα είχε ζητήμα στην παρουσία διακυβέυματος, που θα οδηγούσε τους ΔΗΚΟίους στην κάλπη, καθώς η μία έδρα θεωρείτο δεδομένη. Στις συγκεκριμένες εκλογές έβαλαν υποψηφιότητα η Αντιγόνη Παπαδοπούλου, η οποία και εν τέλει εξελέγη, ο δημοσιογράφος Δημήτρης Σούγλης, αλλά και ο Σίμος Αγγελίδης, ο οποίος στη συνέχεια προσχώρησε στη Συμμαχία Πολιτών. Η ΕΔΕΚ, σε αντίθεση με το 2004, μπήκε δυναμικά στη μάχη, ρίχνοντας στο ψηφοδέλτιο πρωτοκλασάτα στελέχη, όπως ο πρώην υπ. Άμυνας Κούλης Μαυρονικόλας, ο πρώην υπ. Δικαιοσύνης και νυν δήμαρχος Λευκάρων Σοφοκλής Σοφοκλέους και ο τότε γ.γ. της ΕΔΕΚ Δημήτρης Παπαδάκης. Ο εσωκομματικός ανταγωνισμός και το έρεισμα των τριών βοήθησε την ΕΔΕΚ να πάρει για πρώτη φορά έδρα στο Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, εκλέγοντας τον Κούλη Μαυρονικόλα. Αξίζει να σημειωθεί πως το 2009 έκανε την πρώτη του εμφάνιση το ΕΛΑΜ. Το ακροδεξιό κόμμα διεκδικεί σήμερα την 6η έδρα, ενώ τότε περνούσε απαρατήρητο από τους άλλους πολιτικούς χώρους, λαμβάνοντας μόλις 0,22%.

Οι πρώτες εκλογές μετά το κούρεμα καταθέσεων και οι νέες εμφανίσεις

Το κούρεμα καταθέσεων και η οικονομική κρίση ήταν το ζήτημα, το οποίο επικράτησε κατά τη διάρκεια της προεκλογικής του 2014, με το κάθε κόμμα να έχει το δικό του αφήγημα και διακύβευμα. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου έδινε την πρώτη του εκλογική μάχη ως πρόεδρος του ΔΗΣΥ και κατάφερε να πάρει το ποσοστό ρεκόρ της τάξεως του 37,75%, παρά το κούρεμα καταθέσεων που είχε προηγηθεί από την κυβέρνησή του. Το πώς τα κατάφερε αποτελεί ένα ζήτημα που συζητείται στα κομματικά ιπγαδάκια. Σύμφωνα με πολιτικούς κύκλους, ρόλο έπαιξε ότι οι ευρωεκλογές αποτελούσαν ξεκάθαρα εκλογική μάχη στην οποία ο ΔΗΣΥ κατέβαινε με άνεση. Το προεκλογικό αφήγημα, ότι δηλαδή ψήφος στον ΔΗΣΥ αποτελεί ψήφος εμπιστοσύνης και επιβράβευσης στον πρόεδρο Αναστασιάδη για τους μέχρι τότε χειρισμούς του, αλλά και ψήφος αποφυγής να «επιστρέψει η χώρα στις αμαρτίες του παρελθόντος», λέγεται πως συσπειρώσε τους συναγερμικούς. Τον δικό του ρόλο διαδραμάτισε η διαμόρφωση του ψηφοδέλτιου. Μία σειρά πρωτοκλασάτων πολιτικών προσώπων που, όπως λέγεται, θύμιζε την «καλύτερη ομάδα του 2004». Ο συναγερμικός πρόεδρος έβαλε τον ιδι-

αίτερα δημοφιλή ως βουλευτή και στη συνέχεια κυβερνητικό εκπρόσωπο της κυβέρνησης Αναστασιάδη, Χρίστο Στυλιανίδη, τον δεύτερο τη τάξει του ΔΗΣΥ Λευτέρη Χριστοφόρου, την Ελένη Θεοχάρους, τον πρόεδρο του ΕΥΡΩΚΟ Δημήτρη Συλλούρη, τον πρώην πρύτανη Πανεπιστημίου Κύπρου Σταύρο Ζένιο και τη Ρένα Χόπλαρου. Όπως λένε στην Πινδάρου, δικαιολογώντας το τότε ποσοστό, το συγκεκριμένο ψηφοδέλτιο «είχε και ΕΥΡΩΚΟ και Αλληλεγγύη». Η Ελένη Θεοχάρους είχε το δικό της εκτόπισμα και το δικό της ακροατήριο εντός ΔΗΣΥ, κάτι που διαφάνηκε όταν διεκδικούσε να είναι υποψήφια του ΔΗΣΥ για την προεδρία στη θέση του Νίκου Αναστασιάδη. Διαφάνηκε και από τους σταυρούς προτίμησης που έλαβε (59.948). Ένας αριθμός που αποτέλεσε ένεση αυτοπεποίθησης για την κα Θεοχάρους να ακολουθήσει τον δικό της δρόμο και να ιδρύσει την Αλληλεγγύη. Σήμερα η Πινδάρου εκτιμάει πως θα λάβει 32% και αντίλαμβάνεται πως θα έχει να διαχειριστεί την κυβερνητική φθορά, αλλά και τη διαρροή προς το ΕΛΑΜ.

Στο ΑΚΕΛ το 2014 η πρώτη δεν ήταν καν υπό συζήτηση, καθώς κύριος στόχος του κόμματος ήταν να διατηρήσει τη δεύτερη έδρα. Αυτό

Αβέρωφ Νεοφύτου και Νικόλας Παπαδόπουλος έδωσαν την πρώτη τους μάχη ως πολιτικοί αρχηγοί το 2014.

Ποσοστό ρεκόρ έλαβε το 2014 ο ΔΗΣΥ, έχοντας στο ψηφοδέλτιό του το ΕΥΡΩΚΟ, αλλά και τη σημερινή Αλληλεγγύη.

ήταν και το κύριο διακύβευμα, το οποίο τέθηκε στο κομματικό ακροατήριο. Καθόλου τυχαία ότι στη μάχη έριξε πρωτοκλασάτα στελέχη — σε αντίθεση με άλλες εκλογικές μάχες — που θα μπορούσαν να συσπειρώσουν τους ΑΚΕΛικούς. Ο Τάκης

Χατζηγεωργίου, ο πρώην υπουργός Εμπορίου και Εσωτερικών Νεοκλής Συλικιώτης, ΑΛΣΥ και ο εκπρόσωπος Τύπου του ΑΚΕΛ Σταύρος Ευαγόρου έδωσαν τη δική τους μάχη για τη νίκη με τους κ.κ. Χατζηγεωργίου και Συλικιώτη να πηγαίνουν τελικά στις Βρυξέλλες και το ΑΚΕΛ. Οι σταυροί προτίμησης που έλαβε ο κ. Χατζηγεωργίου (40.452) θεωρήθηκαν από κάποιους επιβράβευση για τη μάχη που έδωσε ως εκπρόσωπος Τύπου του επιτελείου Σταύρου Μαλά και σε άλλους δημιούργησε την αίσθηση πως θα μπορούσε να διεκδικήσει με αξιώσεις άλλα

αξιώματα, όπως την προεδρία της Δημοκρατίας το 2018.

Οι ευρωεκλογές του 2014 ήταν και η πρώτη εκλογική μάχη για τον Νικόλα Παπαδόπουλο ως πρόεδρο του ΔΗΚΟ. Ένα καλό αποτέλεσμα θα μπορούσε να κλείσει τις εσωκομματικές έριδες που είχαν προηγηθεί λόγω των εσωκομματικών εκλογών, αλλά και της αποχώρησης του ΔΗΚΟ από την κυβέρνηση. Το χαμηλό ποσοστό της τάξεως του 10,84% προκάλεσε ανησυχία εντός του κόμματος του Κέντρου. Θεωρήθηκε ότι αποτελούσε τιμωρία για τους χειρισμούς του Νικόλα Παπαδόπουλου και κακή αρχή για τη νέα ηγεσία, γι' άλλους ήταν αναμενόμενο δεδομένου ότι η μόλις μερικών μηνών ηγεσία δεν είχε καταφέρει να επεκρατήσει πλήρως στα συλλογικά σώματα και να γνωρίζει απ' έξω το οργανωτικό. Αίσθηση προκάλεσε τότε ο ανταγωνισμός Αντιγόνης Παπαδοπούλου, που διεκδικούσε επανεκλογή και Κώστα Μαυρίδη, ο οποίος κατάφερε τελικά να εκλεγεί, υπό τις ευλογίες, όπως λέγεται, της ηγεσίας. Σήμερα το ΔΗΚΟ έχει δώσει ιδιαίτερη έμφαση στο ψηφοδέλτιο, καλύπτοντας όλες τις γεωγραφικές περιοχές και τάσεις, με πολιτικούς αναλυτές να εκτιμούν ένα ποσοστό μεταξύ 13-15%. Σε αντίθεση με τις

προηγούμενες εκλογικές μάχες που το ΔΗΚΟ δεν είχε ισχυρό διακύβευμα, σήμερα φαίνεται να έχει εξαιτίας και της δημιουργία της Δημοκρατικής Παράταξης.

Ο ΔΗΣΥ δεν ήταν το μόνο κόμμα που έκανε συμμάχους. Το ίδιο επιχείρησε και η ΕΔΕΚ με τη συνεργασία με τους Οικολόγους που είχε ως αποτέλεσμα την εκλογή Δημήτρη Παπαδάκη. Την εμφάνισή της έκανε και η Συμμαχία Πολιτών, η οποία διεκδικούσε με αξιώσεις τη μία έδρα του ΑΚΕΛ. Ήταν η πρώτη προσπάθεια του Γιώργου Λιλλήκα ως κοινοματάρχης, μετά το υψηλό ποσοστό που έλαβε στις προεδρικές εκλογές και προσπάθησε να το κεφαλαιοποιήσει. Ενδεικτικό, μάλιστα, ότι ο ίδιος έβαλε υποψηφιότητα για να βοηθήσει το κόμμα. Μπορεί να μην έλαβε τελικώς την έδρα, αλλά κατάφερε με το ποσοστό του να μπει στο Εθνικό Συμβούλιο και να τυγχάνει της αντιμετώπισης ενός κοινοβουλευτικού κόμματος. Αίσθηση, βεβαίως, έκανε και η παρουσία του Μηνόματτος Ελπίδα, με επικεφαλής τον οικονομολόγο Στέλιο Πλατή, που γάικε μπροστά κατά την περίοδο του κομμάτων καταθέσεων, επικρίνοντας την κυβέρνηση, με τη συμμετοχή και του ψυχιάτρου Γιάγκου Μικελλίδη.

Λευτέρης Χριστοφόρου, υποψήφιος ευρωβουλευτής του ΔΗΣΥ

Μύθος ο νεοφιλελευθερισμος στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Το ΑΚΕΛ θα μας καταγγείλει και για το ότι σώσαμε τον τόπο από τη χρεοκοπία

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Μύθος που καλλιεργεί το ΑΚΕΛ τα περί νεοφιλελεύθερης πολιτικής στην Ε.Ε. λέει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο υποψήφιος ευρωβουλευτής του ΔΗΣΥ Λευτέρης Χριστοφόρου. Όπως επισημαίνει, οι πολιτικές που εφαρμόζει το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα έχουν ως στόχο να σώσουν χώρες που χρεοκόπησαν από αριστερές και τάχατες φιλολαϊκές πολιτικές. Ο ίδιος μιλάει για την επιλογή του Μάνφρεντ Βέμπερ και σημειώνει πως όσα ζητήματα αφορούν την Κύπρο τα στηρίζει εν λευκώ, χωρίς να κάνει οποιαδήποτε τροπολογία ή παρέμβαση. Μιλάει, επίσης, για τη φθορά της κυβέρνησης, για τις διαφορές προς το ΕΛΑΜ, αλλά και για το πού θα επικεντρωθεί στο ενδεχόμενο επανεκλογής του, όπως η μετατροπή ολόκληρης της Κύπρου σε free wifi zone.

–Γιατί να προσέλθουν οι πολίτες στην κάλπη δεδομένων και των πολιτικών λιτότητας που εφαρμόστηκαν έξι χρόνια προηγουμένων από την Ε.Ε.;

–Η Κύπρος έπρεπε να τύχει μιας διαφορετικής αντιμετώπισης παρά τα οποιαδήποτε λάθη και παραλείψεις μας. Δεν μπορούμε, όμως, να μηδενίζουμε και να ισοπεδώνουμε, αγνοώντας ότι η χρεοκοπία προκλήθηκε από τους κακούς χειρισμούς μιας συγκεκριμένης κυβέρνησης που έφτασε τον τόπο στην καταστροφή επειδή αρνιόταν επίμονα να ενταχθεί σε πρόγραμμα στήριξης στην Ε.Ε. Η Ένωση, άλλωστε, ήταν η μόνη που μας χρηματοδότησε με ευνοϊκότατους όρους σε μία περίοδο που όλοι μας γύρισαν την πλάτη και με τη στήριξη της καταφέραμε να σταθούμε στα πόδια μας. Φανταστήκατε ακόμα και στην περίοδο της οικονομικής κρίσης η Κύπρος να ήταν εκτός της Ε.Ε.; Θα ήταν ο ολοκληρωτικός αφανισμός αυτού του τόπου και εθνικά και κοινωνικά και οικονομικά.

–Ανήκετε βεβαίως στο Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, το οποίο δέχεται επικρίσεις για την εφαρμογή πολιτικών λιτότητας...

–Οι πολιτικές που εφαρμόζει το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα έχουν ως στόχο να σώσουν χώρες που χρεοκόπησαν από αριστερές και τάχατες φιλολαϊκές πολιτικές. Αυτοί που θεωρούνται αυτόκλητοι προστάτες των πολιτών, η Αριστερά δηλαδή, εκεί και όπου κυβέρνησε, οδήγησε αυτούς που τάχατες προστάτευε στη φτωχοποίηση. Δεν θεωρώ πως όταν υπάρχει δημοσιονομική πειθαρχία μιλούμε για νεοφιλελεύθερη πολιτική.

Όταν ο προϋπολογισμός της Ε.Ε. απαγορεύεται να είναι ελλειμματικός δεν σημαίνει ότι είναι νεοφιλελεύθερη πολιτική, αλλά νοικοκυρεμένη. Εδώ, συγχύσαμε τη νοικοκυρεμένη πειθαρχημένη οικονομική πολιτική με τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές ή και με τις αντεργατικές πολιτικές. Με τις πολιτικές του ΔΗΣΥ και του ΕΛΚ βγήκε ο τόπος από τη χρεοκοπία, τη φτωχοποίηση και οι εργαζόμενοι ξαναπήραν πίσω δουλειές. Το κοινωνικό κράτος ξανακτίστηκε από εκεί που κατεδαφίστηκε, οι αγρότες άρχισαν να στέκονται στα πόδια τους, ενώ με τις τάχατες φιλολαϊκές πολιτικές οδηγήθηκαν τα κράτη σε

Στόχος μας είναι να καταστεί ολόκληρη η Κύπρος free wifi zone, καθώς κάτι τέτοιο θα μας ενισχύσει στην έρευνα, την καινοτομία και την ενιαία ψηφιακή αγορά, λέει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο Λευτέρης Χριστοφόρου.

“

Κτίσαμε τον πύργο της Κύπρου και κάποιοι μας κατηγορούν, γιατί από ένα παράθυρο έτυχε να μπαίνει αέρας.

αδιέξοδο. Μου θυμίζει το παρελθόν, όταν διαφημιζόταν το ανατολικό μπλοκ ότι ήταν ο παράδεισος της ευημερίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης και όταν έπεσε το τείχος αποκαλύφθηκε όλη η δυστυχία, η φτώχεια και η εξαθλίωση των λαών. Αποδείχθηκε ότι οι πολιτικές του ΕΛΚ είναι φιλοευρωπαϊκές, πολιτικές ανοικτής κοινωνίας και οικονομίας και ότι στηρίζουν τους λαούς και τους απλούς εργαζόμενους. Είναι μύθος συνεπώς ότι η Ε.Ε. επιβάλλει νεοφιλελεύθερες πολιτικές.

Βέμπερ και Μέρκελ –Στηρίζετε τον Μάνφρεντ Βέμπερ, ο οποίος έχει εντελώς διαφορετική προσέγγιση από εκείνην που είχε ο Γιούνκερ πριν από πέντε χρόνια στο θέμα της ενταξιακής πορείας της Τουρκίας. Εκ των υστέρων κάνετε λάθος με τον κ. Γιούνκερ;

–Δεν είναι συγκρίσιμες οι εποχές ούτε τα πρόσωπα. Ήταν μία δύσκολη περίοδος για την Ε.Ε. που με τα σωστά και τα λάθη κατόρθωσε να σταθεί στα πόδια της. Ο Βέμπερ είναι ένας άνθρωπος που μπορώ να πω ότι τον εμπιστεύομαι απόλυτα και απεριόριστα. Τον έζησα για πέντε χρόνια με στενή συνεργασία. Υπάρχει αλληλεκτίμηση και εμπιστοσύνη. Όσα ζητήματα αφορούν την Κύπρο τα στηρίζει εν λευκώ χωρίς να κάνει οποιαδήποτε τροπολογία ή παρέμβαση. Ας μην τον μπερδεύουν με τη Μέρκελ. Αν μελετήσει κάποιος επί προεδρίας Μάνφρεντ Βέμπερ στο ΕΛΚ, καταθέσαμε τις πιο προχωρη-

μένες κοινωνικά ευαίσθητες προτάσεις σε όλα τα ζητήματα. Θα αλλάξει την Ευρώπη. Έχει καθαρές ευθύτητες απόψεις απέναντι σε όλα τα ζητήματα ακόμη και απέναντι στην Τουρκία. Ουδέποτε κρύφτηκε ο Βέμπερ και η φιλοσοφία του είναι ότι η σημερινή Τουρκία δεν μπορεί να γίνει μέλος της Ε.Ε. Σταμάτησε την αναβάθμιση της Τελωνιακής Ένωσης, σταμάτησε την ενταξιακή πορεία, σταμάτησε τη φιλελευθεροποίηση της βίζας για τους Τούρκους πολίτες, ενώ με στήριξε και κόψαμε κονδύλια της Τουρκίας στους δύο τελευταίους προϋπολογισμούς, κάτι που δεν έγινε ποτέ στο παρελθόν.

–Σας φοβίζει ότι η φθορά της κυβέρνησης ενδεχομένως να πλύνει τον ΔΗΣΥ στις ευρωεκλογές;

–Είμαστε το κυβερνών κόμμα και στηρίζουμε την κυβέρνηση Αναστασιάδη. Είναι προκλητικό κάποιοι να μιλούν για ανέργους και φτωχούς όταν τους φτωχοποίησαν πλήρως και τους άφησαν στην ανεργία. Έγιναν λάθη, παραλείψεις, γίνεται, όμως, προσπάθεια για να διορθωθούν, αλλά σε καμία περίπτωση δεν δέχομαι τον μηδενισμό και την ισοπέδωση, η οποία αδικεί και την πατρίδα μας. Το μόνο που έμεινε είναι να μας καταγγείλει το ΑΚΕΛ για το ότι σώσαμε τον τόπο από τη χρεοκοπία. Κτίσαμε τον πύργο της Κύπρου και κάποιοι μας κατηγορούν, γιατί από ένα παράθυρο έτυχε να μπαίνει αέρας.

–Τα δημοσκοπικά ευρήματα καταδεικνύουν διαρροές προς το ΕΛΑΜ. Κάτι τέτοιο σας ανησυχεί;

–Ο ΔΗΣΥ έχει τη δική του φιλοσοφία, τις δικές του αρχές και αξίες, τις ιδρυτικές, που δεν άλλαξε ποσώς. Είναι τα θεμέλια που έθεσε ο Γλαύκος Κληρίδης και είναι τόσο ισχυρά που δεν μπορεί να φοβίζει τον ΔΗΣΥ οτιδήποτε παρά μόνο η αδυναμία να περάσουμε σωστά επικοινωνιακά το έργο που επιτέλεσε αυτή η κυβέρνηση. Η κοινωνία, παρά τις όποιες ελλείψεις, θα αναγνωρίσει την ιστορική παρουσία του ΔΗΣΥ και θα τον επιλέξει.

ωρώ υψίστης σημασίας την υλοποίηση της ευρωπαϊκής φοιτητικής κάρτας. Η Ευρώπη επί του παρόντος δεν έχει εξειδικευμένο κονδύλι για τους φοιτητές και χαίρομαι που συμφώνησαν να στηρίζουν αυτή τη θέση. Στόχος είναι και να καταστεί ολόκληρη η Κύπρος free wifi zone, καθώς κάτι τέτοιο θα μας ενισχύσει στην έρευνα, την καινοτομία και την ενιαία ψηφιακή αγορά.

Γιώργος Γεωργίου, υποψήφιος ευρωβουλευτής του ΑΚΕΛ

Ο καναπές δεν ταιριάζει στο είναι της Αριστεράς

Μοιρολατρία και κριτική διά της αποχής δεν είναι ιδιον του ακροατηρίου μας

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«Η αποχή συνιστά έγκριση των αποφάσεων των Διευθυντηρίων των Βρυξελλών και παραχώρηση ζωτικού χώρου στην ακροδεξιά και στους νεοφασίστες. Η μοιρολατρία δεν ταιριάζει στην Αριστερά. Ούτε η κριτική του καναπέ», λέει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο υποψήφιος ευρωβουλευτής του ΑΚΕΛ Γιώργος Γεωργίου. Όπως επισημαίνει η ανάδειξη δύο ευρωβουλευτών από τον συνδυασμό του ΑΚΕΛ και η κατάληψη ενός αξιοσημείωτου εκλογικού ποσοστού επανακαθορίζει με εμφαντικό τρόπο το κόμμα της Αριστεράς ως πρωταγωνιστικής πολιτικής δύναμης.

–Οι μάχες εντός εθνικού κοινοβουλίου στο οποίο βρίσκεστε ήδη δεν είναι περισσότερες και πιο σημαντικές για τον πολίτη από το ευρωκοινοβούλιο;

–Μάλλον συμβαίνει το αντίθετο. Διά μέσου των Συνθηκών που ορίζουν τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Οδηγιών ή Κανονισμών που επιβάλλεται να εγκριθούν και που καθορίζουν καταλυτικά τη ζωή μας σε όλους τους τομείς, τα εθνικά κοινοβούλια, σε ένα μεγάλο ποσοστό, πλέον, αυτοπεριορίζονται. Για εμάς, βέβαια, το Ευρωκοινοβούλιο δεν είναι ένα ακόμα φόρουμ για μεγάλα λόγια, φιέστες και εντυπωσιασμό. Είναι μια ακόμα έπαλξη αγώνα για αναγνώριση του ευρωπαϊκού ενδιάμεσου για το Κυπριακό και για ανάδειξη και επίλυση των μεγάλων κοινωνικών και οικονομικών θεμάτων που απασχολούν τον λαό μας. Το ΑΚΕΛ και οι ευρωβουλευτές του, κατά την προηγούμενη πενταετία, ανέπτυξαν έντονη δραστηριότητα και ανέδειξαν κρίσιμα ζητήματα που αφορούσαν στο εθνικό μας ζήτημα, αλλά και για θέματα κοινωνικά, εργασιακά, ενέργειας, διαφάνειας, ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Βεβαίως, γνωρίζουμε πού πήμε, καθώς και τις δυσκολίες και τα όρια των δυνατοτήτων μας, έχοντας υπόψη τον τρόπο που ενεργούν τα Διευθυντήρια των Βρυξελλών. Όμως, δεν μας τρομάζουν οι δυσκολίες, ούτε τα θεριά με τα μαύρα που σπκνώνουν πάνω κεφάλι. Ούτε κι άλλοι με τις γροθιές. Συνεχίζουμε με το ίδιο πάθος τον αγώνα τον καλό. Κι εδώ κι εκεί...

–Οι ευρωεκλογές, ωστόσο, αποτελούν μία αδιάφορη εκλογική μάχη ιδιαίτερα για το ακροατήριο της Αριστεράς. Για ποιο λόγο να προσέλθουν στην κάλπη;

–Ο κόσμος της Αριστεράς κρατάει από καλή γενιά. Είναι ευαίσθητοι και πολιτικά προβληματισμένος και ώριμος. Η όποια αδιαφορία εκπνιάζει από τα δικαιολογημένα αισθήματα πίκρας και θυμού για τις διαχρονικές πολιτικές των κυρίαρχων συντηρητικών κύκλων της Ε.Ε., ιδιαίτερα, όμως, για τη στάση τους έναντι του λαού μας κατά την κρίσιμη περίοδο του κουρέματος. Χρησιμοποιοιθήκαμε ως πειραματόζων με πρόθυμο «θύμα», βέβαια, τον κ. Νίκο Αναστασιάδη. Εδώ εντοπίζονται τα μύρια κακά που επακολούθησαν και συνέτριψαν τον κυπριακό κοινωνικό ιστό. Τώρα που απογυμνώθηκαν τα μεγάλα ψέματα για τους «φι-

Με την ίδια μαχητικότητα, θα συνεχίσω τον αγώνα τον καλό κι εδώ κι εκεί, λέει ο υποψήφιος ευρωβουλευτής του ΑΚΕΛ Γιώργος Γεωργίου κληθείς να απαντήσει γιατί να ψηφίσουν τον ίδιο στις επικείμενες εκλογές.

“

Τώρα που απογυμνώθηκαν τα μεγάλα ψέματα για τους «φίλους» του ΔΗΣΥ, που θα μας έφερναν την άνοιξη, κανείς δεν νομιμοποιείται ούτε να αδιαφορεί ούτε να λέει «δεν γνώριζα».

λους» του ΔΗΣΥ, που θα μας έφερναν την άνοιξη, κανείς δεν νομιμοποιείται ούτε να αδιαφορεί ούτε να λέει «δεν γνώριζα». Όσοι και όσες οργίζονται και αγανακτούν για τις πολιτικές της δεξιάς στην Ευρώπη και στην Κύπρο, πρέπει να κάνουν δύναμη αλλαγής την οργή τους και την κριτική τους. Ιδιαίτερα ο κόσμος της Αριστεράς. Η αποχή συνιστά έγκριση των αποφάσεων των Διευθυντηρίων των Βρυξελλών και παραχώρηση ζωτικού χώρου στην ακροδεξιά και στους νεοφασίστες. Η μοιρολατρία δεν ταιριάζει στην Αριστερά. Ούτε η κριτική του καναπέ. Ο κάθε ψηφοφόρος της Αριστεράς κρατά την τύχη του τόπου και των παιδιών μας στα χέρια του.

–Για ποιο λόγο να ψηφίσουν εσάς;

–Ποτέ σ’ εμάς στο ΑΚΕΛ η ανάδειξη σ’ ένα αξίωμα δεν ήταν προσωπική υπόθεση. Αυτό δείχνει η ιστορία μας ενός αιώνα. Η πορεία και οι αγώνες μας. Γι’ αυτό δεν είμαστε όλοι οι ίδιοι... Γι’ αυτό κρατούμαστε πολιτικά φρέσκοι, αναγεννόμαστε και μένουμε δυνατοί, τίμιοι και αγωνιστικοί. Γιατί είναι γερές και αυθεντικές οι ρίζες μας. Κανείς δεν ζητάει προσωπική ψήφο ούτε και τώρα. Το ψηφοδέλτιό μας είναι πλουραλιστικό και ποιοτικό. Πρωτοπόρο και καινοτόμο, καθώς

συμπεριλαμβάνει έναν Τ/κ συμπατριώτη μας, αλλά και ανθρώπους με αγωνιστική διάθεση, με πολιτική εμπειρία, με εμπειρογνώμους και επάρκεια. Όποιοι δύο και να εκλεγούν, είμαι βέβαιος ότι θα τιμήσουν την ψήφο με την οποία θα μας εμπιστευτεί ο κόσμος και θα ανταποκριθούν στην αποστολή τους. Σε ό,τι με αφορά, με την ίδια μαχητικότητα, θα συνεχίσω τον αγώνα τον καλό κι εδώ κι εκεί.

–Το 2014, υπήρχε για το ΑΚΕΛ ο έντονος κίνδυνος απόλλειας της δεύτερης έδρας. Σε αυτές τις εκλογές υπάρχει διακύβευμα για το κόμμα της Αριστεράς;

–Από το 2011, μετά το τραγικό συμβάν στο Μαρί, δεχθήκαμε μια σφοδρή, στα όρια της πολιτικής βαρβαρότητας, επίθεση, ασύμβατη με τους όρους του δημοκρατικού πολιτικού και κομματικού παιχνιδιού. Στόχος βασικός η απαξίωση της Αριστεράς και η συρρίκνωση του ρόλου της στο πολιτικό γίγνεσθαι του τόπου. Αντέξαμε, επανακάψαμε και κρατηθήκαμε ζωντανοί στην κομβικής σημασίας εκλογική μάχη για τις προεδρικές του 2018. Αυτή η πορεία δεν πρέπει να ανακοπεί. Η ανάδειξη δύο ευρωβουλευτών από τον συνδυασμό του ΑΚΕΛ και η κατάληψη ενός αξιοσημείωτου εκλογικού ποσοστού επανακαθορίζει με εμφαντικό τρόπο το κόμμα της Αριστεράς ως πρωταγωνιστική πολιτική δύναμη. Ως τον πολιτικό χώρο που ανόθευτα και αυθεντικά επιδιώκει βιώσιμη λύση του Κυπριακού και ως τη δύναμη αντίστασης έναντι των συντηρητικών, καταστροφικών κοινωνικών και οικονομικών πολιτικών της κυβέρνησης Αναστασιάδη – ΔΗΣΥ. Η αποδυνάμωση του ΑΚΕΛ θα σημαίνει διαπιστευτήρια και έγκριση συνέχισης αυτών των πολιτικών. Η ενδυνάμωσή μας θα μορφοποιεί πολιτικά και εκλογικά την ατομικά εκφρασμένη αγανάκτηση του κάθε εξαθλιωμένου. Αλλά και τη βούληση να τερματιστεί, επιτέλους, αυτή η διακυβέρνηση.

Κονδύλια για τους πρόσφυγες και ευρωπαϊκή κάρτα φοιτητών

–Στο ενδεχόμενο επανεκλογής σας ποιος θα είναι ο προτεραιότητές σας; –Στους στόχους μου είναι η ενίσχυση των κονδυλίων για την Κύπρο όπου ήδη δίνω τη μάχη μέσα από την Επιτροπή Προϋπολογισμού να διασφαλίσουμε περισσότερα κονδύλια. Κάθε χρόνο εξασφαλίζω δύο εκατομμύρια για τους αγνοούμενους. Θα συνεχίσω να δίνω τη μάχη για τη στήριξη των νέων που είναι το μέλλον της Ευρώ-

πης, αλλά και για να σώσουμε την ύπαιθρο της πατρίδας μας και γενικά της Ευρώπης μέσα από το Ταμείο Αλληλεγγύης. Στόχος είναι και η διασφάλιση εκταρικών επιδοτήσεων στον προσφυγικό κόσμο, καθώς αυτή τη στιγμή στερείται το δικαίωμα των προσφύγων να πάνε στα Κατεχόμενα και να καλλιεργήσουν τα χωράφια τους. Μπορούν να χρηματοδοτηθούν προγράμματα για τους πρόσφυγες της Κύπρου, ενώ θε-

ωρώ υψίστης σημασίας την υλοποίηση της ευρωπαϊκής φοιτητικής κάρτας. Η Ευρώπη επί του παρόντος δεν έχει εξειδικευμένο κονδύλι για τους φοιτητές και χαίρομαι που συμφώνησαν να στηρίζουν αυτή τη θέση. Στόχος είναι και να καταστεί ολόκληρη η Κύπρος free wifi zone, καθώς κάτι τέτοιο θα μας ενισχύσει στην έρευνα, την καινοτομία και την ενιαία ψηφιακή αγορά.

Ως ΑΚΕΛ επανακάμπουμε και είμαστε ξανά όρθιοι

–Η κυβέρνηση και το κυβερνών κόμμα παρουσιάζουν σημαντική φθορά βάσει δημοσκοπήσεων. Καταδεικνύεται, ωστόσο, πως το ΑΚΕΛ δεν κεφαλαιοποιεί αυτή τη φθορά. Πού οφείλεται; –Αλίμονο αν με αυτές τις πολιτικές δεν εμφανιζόταν φθορά για την κυβέρνηση και το κυβερνών κόμμα. Έσπειραν ανέμους, τώρα θερίζουν θύελλες... Κατά κοινή, πλέον, ομολογία ο κ. Νίκος Αναστασιάδης από πρόεδρος της λύσης ρέπει

προς επικίνδυνες ατραπούς σε ό,τι αφορά το Κυπριακό. Κατέστη πλήρως αναξίопιστος με τις συνεχείς αποδρασμές του, τα αλλεπάλληλα σκάνδαλα, τις έντονες οσμές διαπλοκής του περιγυρού του, το φυλλορρόφημα του ήθους κάποιων δεν αρίστων που μας επέβαλε. Το κλίμα που επικράτησε κατά το πρόσφατο παρελθόν, η χειραγώγηση της κοινής γνώμης μέσα από τον απόλυτο έλεγχο μεγάλης μερίδας των ΜΜΕ, οι πονηροί επικοι-

νωνιακοί χειρισμοί εκ μέρους της κυβέρνησης σε συνδυασμό και με δικές μας οργανωτικές και άλλες αδυναμίες δεν μας επέτρεψαν να κεφαλαιοποιήσουμε τη φθορά της κυβέρνησης. Όμως επανακάμπουμε. Είμαστε ξανά εδώ. Όρθιοι. Δεν γονατίσαμε μπρος στις καταιγίδες, που δεν ήταν λίγες. Αντέχουμε γιατί το χρέος μας είναι βαρύ γι’ αυτούς που έφυγαν και η ευθύνη ασήκωτη γι’ αυτούς που θα έρθουν.

Πάσχα 2019, Ελπίδα χωρίς όρια

Του **ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΙΡΑΝΩΝ, ΔΥΡΡΑΧΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ**

«*Τῇ ἐλπίδι χαίροντες» ἀναβοῶμεν Χριστὸς Ἀνέστη!*»

Απροσμέτρητη ελπίδα, αδελφοί μου, προσφέρει η Ανάσταση. Ελπίδα βασιτισμένη στη χαρμόσυνη είδηση ότι νικήθηκε ο αδυσώπητος εχθρός του ανθρώπου, ο θάνατος. Τον καταπάτησε ο Χριστός: «Ποῦ σου, θάνατε, τό κέντηρον; Ποῦ σου, ἄδη, τό νίκος; Ἀνέστη Χριστός, καί σὺ καταβέβλησαι» αναφωνεῖ, ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος και μαζί του ὅλη η Ορθόδοξη Εκκλησία «... Ἀνέστη Χριστός, καί ζωὴ πολιτεῖται... Χριστὸς γὰρ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο· αὐτὸς ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν».

Το γεγονός της Αναστάσεως του Χριστοῦ καταναγάζει ὅλη την ἀνθρώπινη ζωὴ με ζωογόνο φως. Ἀκόμη και στις πιο δύσκολες συνθήκες μᾶς στηρίζει η ἀναστάσιμη ἐμπειρία: «ἵνα μὴ πεποισθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς» (Β΄ Κορ. 1:9). Ο ἀνθρώπινος νους δεν χωράει το θαῦμα. Η καρδιά, ὅμως, διαισθάνεται την ἀλήθεια αὐτὴ και σκιρτά ψάλλοντας το Χριστὸς Ἀνέστη. Συγχρόνως η Ἀνάσταση δυνάμειν την ἐλπίδα ὅτι ἡ ἐξουδετερωθεὶ κάθε ἐνέργεια θανατηφόρα που συνθλίβει τη ζωὴ μας. Ἐνισχύει την ἐλπίδα ὅτι τελικά θα νικηθοῦν η ἀδικία, ο φθόνος, η διαφθορά, τα σκοτεινὰ συμφέροντα που συμβαδίζουν συνήθως με το δόλιο ψέμα και την ἀδίστακτη ἀλαζονεία και θανατώνουν την εἰρήνη οδηγώντας την κοινωνία στην ἐξαθλίωση και στην παρακμή. Ὡς λυτρωτικὴ φωτοχυσία η ἐλπίδα διαχέεται ἰδιαίτερα κατὰ

Ο ἀνθρώπινος νους δεν χωράει το θαῦμα. Η καρδιά, ὅμως, διαισθάνεται την ἀλήθεια αὐτὴ και σκιρτά ψάλλοντας το Χριστὸς Ἀνέστη.

την υπέρλαμπρη εορτὴ του Πάσχα προς ὅλες τις κατευθύνσεις. Καταναγάζει την ὑπαρξὴ των πιστῶν, ἀγρίζει μυστικά και τις καλοπροαίρετες νυχές που κινούνται στις παρυφές της πίστεως.

Η χριστιανικὴ ἐλπίδα δεν προέρχεται ἀπὸ ἀκαθόριστη αισιοδοξία, δεν σχετίζεται με ψευδαίσθηση ουτοπιστικῆ. Στηρίζεται στη βεβαιότητα ὅτι ὑπάρχει Θεὸς Παντοδύναμος, Δημιουργὸς του παντός και Πρόνοητῆς. Προσωπικὸς Θεὸς ἀγάπης, ο οποίος «οὕτως ἡγάπησεν τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον» (Ιω. 3:16). Η ἀναστάσιμη ἐλπίδα δεν ἀναφέρεται σε κάποια ἀόριστη ἰδέα, ἀλλὰ εἶναι συνδεδεμένη με ἓνα Πρόσωπο, τον Θεάνθρωπο Ἰησοῦ Χριστό, ο οποίος ἐκουσίως υπέστη φρικτὰ βασανιστήρια, σταυρώθηκε νικώντας τον θάνατο. Η ἀναφώνηση Χριστὸς Ἀνέστη δεν δηλώνει ὅτι ἀνέστη ο Θεός—η θεότητα δεν πεθαίνει— ἀλλὰ ἀνέστη ο Θεάνθρωπος Χριστὸς και συνανέστησε την ἀνθρώπινη φύση, την οποία προσέλαβε «ἐκ Πνεύματος Ἁγίου και Μαρίας της Παρθένου».

Ο Ἀπόστολος Παῦλος ἐπεξηγεῖ: «ἡ ἀλήθεια εἶναι πως ο Χριστὸς ἔχει ἀναστηθεῖ, κάνοντας την ἀρχὴ γιὰ την ἀνάσταση ὅλων των νεκρῶν. Γιατί ὅπως ὁ θάνατος ἦρθε στον κόσμο ἀπὸ ἓναν ἄνθρωπο ἐστὶ ἀπὸ ἓναν ἄν-

Πάσχα στην καρδιά των Τίρανων. Ἐκατοντάδες πιστοὶ παρακολοῦθησαν τὴν περυσινὴ ἀνάστασιμη λειτουργία, στὴν οποία χοροστάτησε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος.

θρώπο ἦρθε και η ἀνάσταση των νεκρῶν. Ὅπως πεθαίνουν ὅλοι ἐξαιτίας της συγγενείας με τον Ἀδάμ, ἐτσι, χάρις στη συγγένεια με τον Χριστό ὅλοι θα ξαναπάρουν ζωὴ». («Νυνὶ δὲ χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδάμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ

Χριστῷ πάντες ζωοποιηθῶσονται») (Α΄ Κορ. 15:20-22).

Με αὐτὴ τη χωρίς ὅρια ἐλπίδα προχωρεῖ ἡ Εκκλησία ψάλλοντας τον ἀναστάσιμο παιάνα: «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος». Με δοξαστικὴ ἀγαλλίαση ἐπαναλαμβάνει: «Ἐύλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ

Αὐτὴ η ἐλπίδα ἐνισχύει ὅλους ἐμᾶς στον καθημερινὸ μας ἀγώνα, γιὰ νὰ ἀντέχουμε στις πολύμορφες θλίψεις, στις ἀρρώστιες, στις ἀποτυχίες.

αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννίσης ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν» (Α΄ Πέτρ. 1:3). Αὐτὴ η ἐλπίδα ἐνισχύει τὰ μέλη της—ὅλους ἐμᾶς—στον καθημερινὸ μας ἀγώνα, γιὰ νὰ ἀντέχουμε στις πολύμορφες θλίψεις, στις συκοφαντίες, στις ἀρρώστιες, στις ἀποτυχίες, στὴν ἀνέχεια, τον βαθύ πόνο που προκαλεῖ ἡ ἐκδημία των ἀγαπημένων μας προσώπων. Μᾶς στηρίζει ἐπίσης και μᾶς παρηγορεῖ ἡ πασχαλινὴ ἐλπίδα ὅτι με τον φωτισμὸ του σταυρωθέντος και ἀναστάντος Χριστοῦ θα εὐρεθοῦν λυτρωτικὲς διαβάσεις στα ποικίλα πολιτικά, ἐκκλησιαστικά, προσωπικά και κοινωνικά ἀδιέξοδα, που μᾶς ταλαιπωροῦν. Προχωροῦμε λοιπὸν «τῇ ἐλπίδι χαίροντες· τῇ θλίψει ὑπομένοντες· τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες» (Ρωμ. 12:12).

Υπάρχουν, βεβαίως, συγκεκριμένες προϋποθέσεις γιὰ την ἐνεργοποίησιν αὐτῆς της ἐλπίδας. Πρώτῃ εἶναι ἡ ἐμπιστοσύνη σε ὅσα ἔχει ἀποκαλύψει ὁ Χριστὸς, σε ὅσα σταθερὰ εὐαγγελίζεται ἡ Εκκλησία, τὰ οποία ἔχουν αἰώνιο και οἰκουμενικὸ κύρος. Η πεποίθηση ὅτι στον ἀναστάντα Χριστὸ ἐδόθη «πάσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς»· και ὅτι συνεπὺς ἡ ἱστορία δεν διαμορφώνεται με τους σχεδιασμούς και τις ἐνέργειες των κατὰ καιροὺς ἰσχυρῶν, ἀλλὰ τον τελευταῖο λόγο τον ἔχει ὁ αἰώνιος Θεὸς της δικαιοσύνης και της ἀγάπης. Ὁ

Ἀναστάς Χριστὸς υποσχέθηκε τὴ συνεχὴ παρουσία. Του στή ζωὴ μας: «ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (Ματθ. 28:20).

Με τὴν ἀναστάσιμη ἐλπίδα συμπορεύονται ἡ εἰρήνη και ἡ χαρὰ. «Ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν» (Φίλιπ. 4:7), ὅπως τὴν καθόρισε ὁ Χριστὸς προ του πάθους Του («εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν» (Ιω. 14:27). Ὅπως τὴν προσέφερε μετὰ τὴν Ἀνάστασιν Του ὡς μόνιμο χαρακτηριστικὸ τῶν μαθητῶν και ἀποστόλων Του: «εἰρήνην ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέν με ὁ πατήρ, καὶ ἐγὼ πέμπω ὑμᾶς» (Ιω. 20:21).

Χριστὸς Ἀνέστη, ἀδελφοί μου! Ἀς συνοψίσουμε τον ἀναστάσιμο αὐτὸ χαρετισμὸ με τὰ λόγια του Ἀποστόλου των ἐθνῶν: «Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρῶσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισσεῦειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει πνεύματος ἁγίου» (Ρωμ. 15:13). Σε ἐλευθερίᾳ ἀπόδοσης: Εἴθε ὁ Θεὸς της ἐλπίδας νὰ γεμίσει τις νυχὲς ὅλων μᾶς με ἀπέραντη χαρὰ και εἰρήνη, που προέρχονται ἀπὸ τὴν πίστη. Ὡστε νὰ ἔχουμε ἀφθονὴν τὴν ἐλπίδα με τὴ δύναμιν του Ἁγίου Πνεύματος. Ὁχι ἀπλῶς λίγη ἐλπίδα, ἀλλὰ ἐλπίδα που νὰ ἐξεγυλίζει και νὰ περισσεύει, ὥστε νὰ μπορούμε νὰ τὴν προσφέρουμε και στους ἄλλους. Και ὅλα αὐτὰ θα συντελοῦνται ὅχι με τις δικές μᾶς ἰκανότητες, ἀλλὰ με τὴν παρουσία και τὴ χάρι του Ἁγίου Πνεύματος.

Αὐτὴ τὴν ἀπέραντη πασχαλινὴ ἐλπίδα ας ευχηθοῦμε εἰς εαυτοὺς και ἀλλήλους νὰ μᾶς χαρίσει ὁ Σταυρωθεὶς και Ἀναστάς Κύριος, ἡ Κεφαλὴ της Εκκλησίας μᾶς. Χριστὸς Ἀνέστη!

Γιώργος Παπαλιάρης, Πρόεδρος της Κοινότητας Μεγάλου ρεύματος Βοσπόρου

Είμαστε λίγοι, αλλά αμέτρητοι... οι Ρωμιοί!

Αισθανόμαστε δεμένοι με τους Ρωμιούς παππούδες μας σαν κρίκοι της ίδιας αλυσίδας - Φέρουμε στους ώμους μας τη μνήμη τους

Της **ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑ**

Εἶναι μια συνήθεια που ἔχω ἀποκτήσει τὰ τελευταῖα χρόνια. Σε ὅλες τις ἐπισκέψεις μου στὴν Κωνσταντινούπολη, φροντίζω ἐυλαβικά νὰ βρῶ χρόνο γιὰ νὰ ἐπισκεφθῶ κάποια παλιὰ ρωμαίικη συνοικία που δεν γνωρίζω, με τὴν ἐκκλησία και τὸ νεκροταφεῖο τῆς. Νιώθω πως εἶναι ἓνας οφειλόμενος φόρος τιμῆς σε ἀνθρώπους που ὑπάρχουν πια μόνον στὴ μνήμη μᾶς. Στὸ πιο πρόσφατο ταξίδι, λίγο πριν ἀπὸ τὴν εορτὴ τοῦ Πάσχα, εἶχα τύχη. Δέχθηκα πρόσκληση γιὰ ξενάγηση στὸν ναὸ των Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν τοῦ Μεγάλου Ρεύματος Βοσπόρου ἀπὸ τὸν πρόεδρο τῆς Κοινότητάς του, Γιώργο Παπαλιάρη. «Ἐλάτε Κυριακὴ, νὰ γνωρίσετε ὅλο το ποίμνιο» μου εἶπε ευγενικά. Γέννημα-θέρμα Ρωμιός, εἶναι ἓνας ἀπὸ τους νεότερους και πιο δραστήριους εκπροσώπους τοῦ ἐλληνισμοῦ τῆς Πόλης.

Καθὼς τελεῖ και ἐπικεφαλὴς τῆς ἱστορικότητάς κοινότητας Σταυροδρομίου στὸ Πέραν, εἶχε καίριον ρόλο στὴν πρόσφατη προσπάθεια που διοργανώθηκε ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη γιὰ τὴν ἀνάδειξη και συντήρηση των ταφικῶν μνημείων και τοῦ ναοῦ στὸ Σισλί. Το μεγαλύτερο ἐλληνορθόδοξο κοιμητήριο ἐκτὸς συνόρων, ἓνα φαντασμαγορικὸ υπαίθριο μουσεῖο νεοκλασσικῆς γλυπτικῆς, βρίσκεται σε περίοπτη θέση στὴν καρδιά τῆς Πόλης. Ζαφίρπδες, Σκυλίτζπδες, Μαυρογορδάτοι, ὅλοι οἱ Ἕλληνες που μεγαλοῦργησαν μετὰ το Τανζιμάτ, ἐκεῖ εἶναι θαμμένοι. Ευτυχώς, ἡ πρωτοβουλία τοῦ Πατριარχεῖου ἀνέδειξε τὸν ἱστορικὸ ρόλο τοῦ Σισλί, τοῦ ὁποῖο πλῆθος μπῆκε στὸν κατάλογο των σπουδαίων κοιμητηρίων τῆς Ευρώπης και δεν κινδυνεύει νὰ γίνεῖ «φιλέτο» γιὰ τους Τοῦρκους μεσίτες γης. Εἶναι, πάντως, σαφές τὶ γιὰ νὰ διατηρηθοῦν ἡ περιουσία και ἡ παρουσία τοῦ ἐλληνισμοῦ, δεν ἀρκεῖ μόνον ἡ ἔγνοια τοῦ Πατριάρχη. Χρειάζονται

Αισθανόμαστε τον σεβασμὸ κράτους και κοινωνίας στὴ θρησκεία μᾶς και νιώθουμε πολὺ μεγαλύτερη ἐλευθερία στὴν ἀσκηση των θρησκευτικῶν μᾶς καθηκόντων.

ἄξιοι και ἐντιμοὶ ἔφοροι κοινότητων, που νὰ ἀναλαμβάνουν δράση, σαν τὸν κ. Παπαλιάρη.

Στο Μέγα Ρεύμα

Τὰ σκεφτόμουν ὅλα αὐτὰ τὰ ὥρα που ὀδηγοῦσα Κυριακὴ πρωὶ προς τὸ Μέγα Ρεύμα (Ἀρβαντοχώρι - Ἀρναβούτκιοι, τὸ λένε οἱ Τοῦρκοι) με τὴν ἐκτυφλωτικὴ ἀσημένια θέα τοῦ Βοσπόρου στὰ δεξιὰ μου. Οἱ Ρωμιοὶ ἦταν τὸ κυρίαρχο στοιχεῖο διαχρονικὰ σε αὐτὸ τὸ προάστιο, μαζί με τὸ Πέραν, τὸ Φανάρι και τὰ Ταταῦλα. Ἱστορικὲς πηγές λένε πως τὸ 1920 ὁ ἀριθμὸς τους ἦταν περίπου 6.000. Σήμερα μετὰ βίας φθάνει μερικὲς δεκάδες ἀνθρώπων. Ὅταν, πάντως, πέρασα τὸ κατ'ὄφλι τῆς ἐκκλησίας των Ταξιαρχῶν, εἶδα με χαρὰ πολλὰ παιδιὰ μαζί με τους νεαροὺς γονεῖς τους νὰ περιμένουν νὰ μεταλάβουν. Ἦταν μὴναι εὐχάριστοι και αἰσιόδοξοι εἰκόνα.

Ὁ κ. Παπαλιάρης, συνεπὴς στὸ ραντεβού, με περίμενε γιὰ νὰ με ξεναγήσει στὸ καλοδιατηρημένο ἐσωτερικὸ τῆς ἐκκλησίας. Διπλά, ὑπάρχει μὴ μεγάλη αἴθουσα, ἡ πιο ευρύχωρη ἀπὸ ὅλες στὶς ἐλληνικὲς κοινότητες, που κτίστηκε τὴ δεκαετία τοῦ 1950. Ἐκεῖ με περίμεναν δεκάδες Ρωμιοὶ νὰ κουβεντιάσουμε και νὰ με φιλέψουν γλυκίσματα. Ὁ μπτροπολίτης Μυριοφύτου και Περιστάσεως, κ. Εἰρηνάιος, ἀρχιερατικὸς υπεῦθυνος γιὰ τὴν περιοχὴ τοῦ Βοσπόρου, με καλωσόρισε με πραγματικὴ θέρμη, δινοντάς μου μάλιστα εὐχές γιὰ τὰ 100 χρόνια τῆς ἐκδόσης τῆς «Κα-

«**Ὅταν ὡς παιδι** πήγα στὴν Ἀθήνα, ἐντυπωσιάστηκα πολὺ, μου φάνηκε πιο προχωρημένη ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη. Οἱ δικοὶ μου, πάντως, δεν ἔφταν διότι λάτρευαν τὴν Πόλη, ἀλλὰ και ἐπειδὴ ἤθελαν νὰ προστατεύσουν τὴν ἀκίνητη περιουσία τους. Ἐτσι ἔμεινε ὅλη ἡ οἰκογένεια ἐδῶ», λέει ὁ Γιώργος Παπαλιάρης.

θημερινῆς». Ἀκόμα και ἐκτὸς συνόρων, ἡ «Καθημερινὴ» ἐπιτελεῖ σπουδαῖο ἔργο διότι συντροφεῖ και ἐμᾶς που βρισκόμαστε μακριὰ, συμπληρώσε.

Καθίσαμε με τὸν Γιώργο Παπαλιάρη, σε μὴ γωνιὰ τοῦ μεγάλου τραπεζιοῦ και ἀρχίσαμε τὴ συζήτησιν. «Τὸ Μέγα Ρεύμα εἶναι μὴ ἀπὸ τὶς εἰστίες τῆς ρωμιοσύνης. Ἐδῶ εἶχαν τὶς επαύλεις τους μερικὲς ἀπὸ τὶς γνωστότερες και ἰσχυρότερες οἰκογένειες των Ἑλλήνων. Ἦταν, ἄλλωστε, ἀπὸ τὰ χωριά τοῦ Βοσπόρου με τὸ ωραιότερο κλίμα, μακριὰ ἀπὸ τὸν φόβο των μεταδοτικῶν ἀσθενειῶν. Καὶ σήμερα, δόξα τῷ Θεῷ, παραμένει μὴ ζωντανὴ κοιτίδα που διατρεῖ τὴν ξεχωριστὴ τὴν ταυτότητα», μου εἶπε.

Ὅλοι οἱ χριστιανοὶ τῆς Πόλης ετοιμάζονται γιὰ τὴ Μεγάλη Ἐβδόμαδα και τὴν εορτὴ τοῦ Πάσχα. Πῶς εἶναι αὐτὲς οἱ ἅγιες ἡμέρες στὴν Πόλη; «Υπάρχει βαθιά, ἀνυπόκριτη συγκίνηση, ἀλλὰ ἔχουμε και τὴ συναισθηματικὴ ικανοποίησιν πως συνεχίζουμε τὰ ἦθη και τὰ ἔθιμα των προγόνων μᾶς. Στὴν περιφορὰ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, κάποιοι ἀπὸ ἐμᾶς κρατᾶμε τὸν Ἐπιτάφιο, ἄλλοι τὰ ἐξαπτέρυγα, τὸν Ἐσταυρωμένον και τὶς λαμπάδες και περπατοῦμε στα σοκάκια τοῦ Μεγάλου Ρεύματος, ὅπως ἔκαναν οἱ γονεῖς μᾶς, οἱ παππούδες μᾶς, οἱ προσπάποι μᾶς, οἱ Ρωμιοὶ που ἔζησαν ἐδῶ πριν ἀπὸ ἑκατοντάδες χρόνια. Αισθανόμαστε δεμένοι μαζί τους σαν κρίκοι τῆς ἰδίας αλυσίδας. Γνωρίζουμε πως φέ-

ρουμε στους ὤμους μᾶς τὴ μνήμη τους. Ξέρετε, ὅπως λέει και ὁ Πατριάρχης μᾶς, «Ναι, εἴμαστε λίγοι πια ἐδῶ. Ἀλλὰ εἴμαστε ἀμέτρητοι», τονίζει ὁ Γιώργος Παπαλιάρης που πίνει μὴ γουλιὰ ἀπὸ τὸ καυτό τσάι, ἴσως γιὰ νὰ κρύψει μὴ συναισθηματικὴ φόρτιση.

Οι μουσουλμάνοι

«Θα σας πῶ και κάτι που θα σας προκαλέσει ἐκπληξη», συνεχίζει. «Τὴ Μεγάλη Παρασκευὴ και τὴν Ἀνάσταση, ἔχουμε πολλοὺς μουσουλμάνους ἀπὸ τὴ γειτονιά που ἔρχονται στὴν ἐκκλησία μᾶς και ἀνάβουν ἓνα κερί. Θυμούνται ἀκόμα πως ἦταν ὅταν στὴν Πόλη ζοῦσαν χιλιάδες Ρωμιοὶ, με τους ὁποῖους ἦταν φίλοι και γείτονες, μοιράζον-

Θέλουμε νὰ ὀργανώσουμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι μὴ ἀπογραφὴ τοῦ ρωμαίικου πληθυσμοῦ. Ὑπολογίζουμε ὅτι εἴμαστε περίπου 2.500 με 3.000 άτομα.

ταν τὴν ἴδια καθημερινότητα. Ἐρχόμενοι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ γιὰ νὰ γιορτάσουμε μαζί, τὸ ἴδιο παρελθὸν νοσταλγοῦν και ἐκείνοι ὅπως και ἐμεῖς».

«Μὰ και ἡ ἐνίσχυση τοῦ ἰσλαμισμοῦ;» τον ρώτησα σαστισμένη. «Υπάρχει. Ὁμως ἡ ἐνδυναμωμένη αἴσθηση τοῦ σεβασμοῦ προς τὴ θρησκεία σου, σε κάνει καμιά φορὰ νὰ σέβασαι περισσότερο και τὴ θρησκεία τοῦ ἄλλου. Αὐτὸ συμβαίνει τὰ τελευταῖα χρόνια. Αισθανόμαστε τὸν σεβασμὸ κράτους και κοινωνίας στὴν θρησκεία μᾶς και νιώθουμε πολὺ μεγαλύτερη ἐλευθερία στὴν ἀσκηση των θρησκευτικῶν μᾶς καθηκόντων».

Οἱ γηραιοὶ και οἱ ἄποροι

Τοῦ ζητῶ νὰ μου διηγηθεῖ μὴ ἱστορία που νὰ δείχνει πως αἰσθάνονται οἱ Ρωμιοὶ σήμερα. Διστάζει λίγο και μετὰ ξεκινᾶ: «Ἐχουμε πολλοὺς γηραιούς και ἄπορους στὴν κοινότητά μᾶς. Μὴ μέρη, μὴ κυρία που δεν εἶχε συγγενεῖς και εἶχε ἀρρωστήσει βαριὰ με κάλεσε ἀπὸ τὸ κρεβάτι του νοσοκομείου. Ὅταν πήγα νὰ τὴ δω μου ἔβαλε στὸ χέρι ἓνα δαχτυλίδι. Δεν ἤθελε νὰ πεθάνει και νὰ μᾶς ἐπιβαρύνει με τὴ ἐξόδα τῆς κηδείας τῆς. Ὁ ἄνθρωπος που ζοῦν ἐδῶ ἔχουν μὴ σπάνια ἀξιοπρέπεια και μὴ ἀγάπη γιὰ τὸν πλησίον. Ἐχουν τὴν αἴσθηση του συνανήκειν και αὐτὸ εἶναι σπουδαῖο. Το δαχτυλίδι τῆς τὸ ἔχουμε φυλάξει, μᾶς και ἡ κοινότητά μᾶς ἔχει τὴν οἰκονομικὴ ἀνση πὰ φροντίζει τέτοια ἐξόδα. Γενικὰ στεκόμαστε ὁ ἓνας στὸν ἄλλον και αὐτὸ χαρακτηρίζει ἐμᾶς τους Ρωμιούς».

Ποιος θα μαζέψει σορούς, κάλυκες και τον Τσακ Νόρις

Πολλή δουλειά

Αντιλαμβάνομαι, αγαπητέ Νίκαρε, ότι πρώτη σου έγνοια γυρνώντας από τους δρόμους του μεταξίου της Κίνας είναι να μαζέψεις τα κομμάτια, αλλά και τα πτώμα-τα που σου άφησαν πίσω, ένας αξιωματι-κός του στρατού που κανείς δεν τον πήρε πρέφα και τα κομμάτια της Αστυνομίας που αυτο-εξετελίστηκε λόγω της υπόθε-σης και τη βρίζει ο κόσμος, καθώς επίσης, να δεις τι θα κάνεις και με τον Ιωνά που δεν τον χωράει πια ούτε η κοιλιά του κή-τους της προφτείας του Ησάι. Να δεις πρέπει ακόμα τι θα κάνεις με την περι-πτωση του Τσακ Νόρις και τις κατά συρροή αποπομάρες του.

● ● ● ●

Ξέφυγε πάλι

Η ουσία της υπόθεσης είναι εκεί στην απόφαση της Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μιλά αφ’ εαυτής για όσους ξέρουν δύο νο-μικά. Πράγμα που φυσικά και δεν ξέρει ο Οδυσσέας άλλως Τσακ Νόρις. Το μόνο κα-ταφύγιο του ανθρώπου ή, αν προτιμάτε, σωσίβιό του είναι ο εκφοβισμός και ο λαϊ-κισμός απόρροια της ανοχής της Πολιτεί-ας. Κι αυτό γιατί ο τύπος δολοφονεί «κατά συρροή» θεσμούς και προσωπικότητες και έχει κάνει τα γρανάζια του κυβερνητικού μηχανισμού να μη γυρίζουν, αφού οι πλεί-στοι δημόσιοι λειτουργοί φροντίζουν να κάνουν μόνο τα απολύτως απαραίτητα μη βρεθεί κανένας Προκρούστης και τους κό-ψει ό,τι περισσεύει. Ο Τσακ έχει βάλει στον κατάλογό του και την Επιτροπο Διοι-κήσεως και ως ειδικός περί νομικής που θεωρεί ότι έγινε την κατηγορεί για επι-δερμική προσέγγιση τόσων σοβαρών θε-μάτων και κρίνει ότι οδηγεί σε απαξίωση τον σοβαρό θεσμό που εκπροσωπεί. Μέ-χρι πόσο όμως θα αφήνετε να ενεργεί ως τιμητής των πάντων, κάνοντας κατάχρηση εξουσία και γινόμενος θρασύς; Α! και να μην ξεχάσω. Ο Τσακ χάνει από τον Κίκι Καζαμία ήδη 4-0. Θα σας έχω πολλά νέα από αυτό το μέτωπο την ερχόμενη Κυρια-κή, διότι τώρα μαζεύω κάλυκες από πηγά-δια και πεδιά βολής. Δυστυχώς.

● ● ● ●

Κληρίδης χωρίς υπερβολές

Τα εκατό χρόνια από τη γέννηση του Γλαύ-κου Κληρίδη γιόρτασε το Ινστιτούτο Γλαύ-κος Κληρίδης το περασμένο Σάββατο. Πα-ρά τις ανησυχίες πολλών οικειών του πρώην προέδρου ότι η εκδήλωση θα έπαιρνε τη μορφή προεκλογικής φιέστας,

΄Αντε παιδιά, γεια σας και να σας βλέπουμε.

η αλήθεια είναι πως αποτέλεσε μία από τις καλύτερες και τις πιο σεμνές εκδηλώσεις που έκανε ο Δημοκρατικός Συναγερμός. Χωρίς συναισθηματικές εξάρσεις και υπερβολές. Τα εύσημα στον πρόεδρο του Ινστιτούτου Ιωάννη Κασουλίδα και τον εκτελεστικό του διευθυντή Μιχάλη Σοφο-κλέους και για την πολύ καλή διοργάνωση, αλλά και για την προσεκτική παρουσίαση του έργου και της ζωής του.

● ● ● ●

Η παρουσία Κούρου

Από τις πιο συγκινητικές στιγμές, ήταν η παρουσία του λιγομίλητου εξ απορρήτων του Γλαύκου Κληρίδη Παντελή Κούρου. Ο κ. Κούρος σε μία από τις ελάχιστες δημό-σιες παρεμβάσεις του, μίλησε για τη φιλία του με τον Γλαύκο Κληρίδη, την ίδρυση του ΔΗΣΥ και την κοινή τους πορεία.

● ● ● ●

Οι μπηχτές

Από την εκδήλωση βεβαίως δεν έλειψαν οι ειδήσεις, οι μπηχτές και τα υπονοούμε-να. Την αρχή έκανε ο πρώην πρωθυπουρ-γός της Ελλάδος Κώστας Σημίτης, ο οποίος μίλησε για την αξιοπιστία του Γλαύκου Κληρίδη, τη στενή συνεργασία που είχε

καθ’ όλη την περίοδο των ενταξιακών δια-πραγματεύσεων της Κύπρου στην Ε.Ε. Μί-λησε και για τους στενούς συνεργάτες του Γλαύκου Κληρίδη, Μιχάλη Παπαπέτρου, Χρίστο Στυλιανίδη, Ιωάννη Κασουλίδα και το έργο τους στην ενταξιακή πορεία της Κύπρου, αλλά ούτε λόγο δεν έκανε για τον πρόεδρο Αναστασιάδη.

● ● ● ●

Ανέλαβε ο Νικόλας

Από τις μπηχτές του Κώστα Σημίτη δεν γλύτωσε και ο μακαρίτης Τάσος Παπαδό-πουλος. Σημειώνοντας πως σε αντίθεση με άλλους αρχηγούς της Κύπρου που συ-νεργάστηκε, με τον Γλαύκο Κληρίδη ένω-θε πως βρισκόταν σε πλήρη συνεννόηση. Όμως δεν έμεινε εκεί. Επέκρινε και το Όχι στο δημοψήφισμα, σημειώνοντας πως τα δημοψηφίσματα δεν οδηγούν πάντα σε ορθές λύσεις. Το σύγκρινε μάλιστα με το δημοψήφισμα της Ελλάδας το 2015, αλλά και το Brexit. Η ομιλία του κ. Σημίτη δεν άφησε ασυγκίνητο τον Νικόλα Παπαδό-πουλο, ο οποίος τον παρακολουθούσε στην πρώτη γραμμή των καλεσμένων και αντέδρασε αμέσως μέσω ανάρτησης στο twitter χαρακτηρίζοντάς τον αδιόρθωτο.

● ● ● ●

Σαν ξένος

Πάντως αν και πολλοί επισημαίνουν πως ο Νίκος Αναστασιάδης μπορεί να συμπερι-φερθεί το ίδιο άνετα είτε βρίσκεται σε αλώνια είτε σε σαλόνια, στο Συνεδριακό κατά την εκδήλωση μνήμης του Γλαύκου Κληρίδη κάθε άλλο από άνετος ήταν. Και πώς θα μπορούσε μετά από τις μπηχτές που άκουσε για τον χρόνο που τρέχει, αλ-λά και από την αναφορά του Αβέρωφ Νεο-φύτου ότι ο ΔΗΣΥ είναι Κληρίδης. Ο ίδιος φρόντισε να υπερασπιστεί τον εαυτό του λέγοντας ότι ως γνήσιο τέκνο του Κληρίδη είναι έτοιμος να πάρει τολμηρές αποφά-σεις και να θέσει νέες ιδέες στο τραπέζι. Κίνηση που θεωρήθηκε παραδοχή των όσων ακούγονται τελευταίως και για τις αποκεντρωμένες και για τις κοινοβουλευ-τικές δημοκρατίες. Παραδοχή όμως και της αλλαγής πλεύσης καθώς σημείωσε χα-ρακτηριστικά: «να μη διστάζουμε, όταν απαιτείται, να ξεφύγουμε από στερεότυ-πα, ή να παραμένουμε αγκυλωμένοι σε κάποιες απόψεις που έχουν εκφραστεί προ 45 χρόνων».

● ● ● ●

Οι επίδοξοι και οι επίγονοι

«Είναι μια εκδήλωση που ο τιμώμενος δεν θα μας άφηνε ποτέ να πραγματοποιήσου-

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ανδρέας Αγγελίδης

Ανδρέα, εδώ πάει το, ενός λεπτού σιγή, για τα θύματα και το εκατό χρό-νια μοναξιάς για τον εκπρόσωπο Τύ-που της Αστυνομίας...

με. Ο ίδιος άλλωστε, ένιωθε πάντα άβολα με τις τιμές. Θα προτιμούσε, ίσως, μια βόλ-τα με τη βάρκα του» έλεγε στην ομιλία του ο εκτελεστικός διευθυντής του Ινστιτούτου Γλαύκος Κληρίδης Μιχάλης Σοφοκλέους το περασμένο Σάββατο. Θα συμφωνήσουμε στο ότι ο Γλαύκος Κληρίδης θα έπαιρνε τη βάρκα του και θα εξαφανιζόταν, αν έβλεπε πόσοι και ποιοι παίρνουν την κληριδική σχολή στα μέτρα τους. Τη μία ο πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης που ερμηνεύει την κληριδική σχολή ως τόλμη για τη δημιουργία νέων ιδεών, η βουλευ-τής Ελένη Σταύρου, άλλα υψηλόβαθμα στελέχη του ΔΗΣΥ που περιφέρουν βίντεο και φωτογραφίες με τον ιδρυτικό ηγέτη του Συναγερμού για να αποκτήσουν πολιτι-κούς πόντους, μέχρι και τον Χρίστο Ρότσα, ο οποίος ιδρύοντας το Πατριωτικό του Κί-νημα μας ενημέρωσε πως είναι συνεχι-στής της πολιτικής Κληρίδη.

● ● ● ●

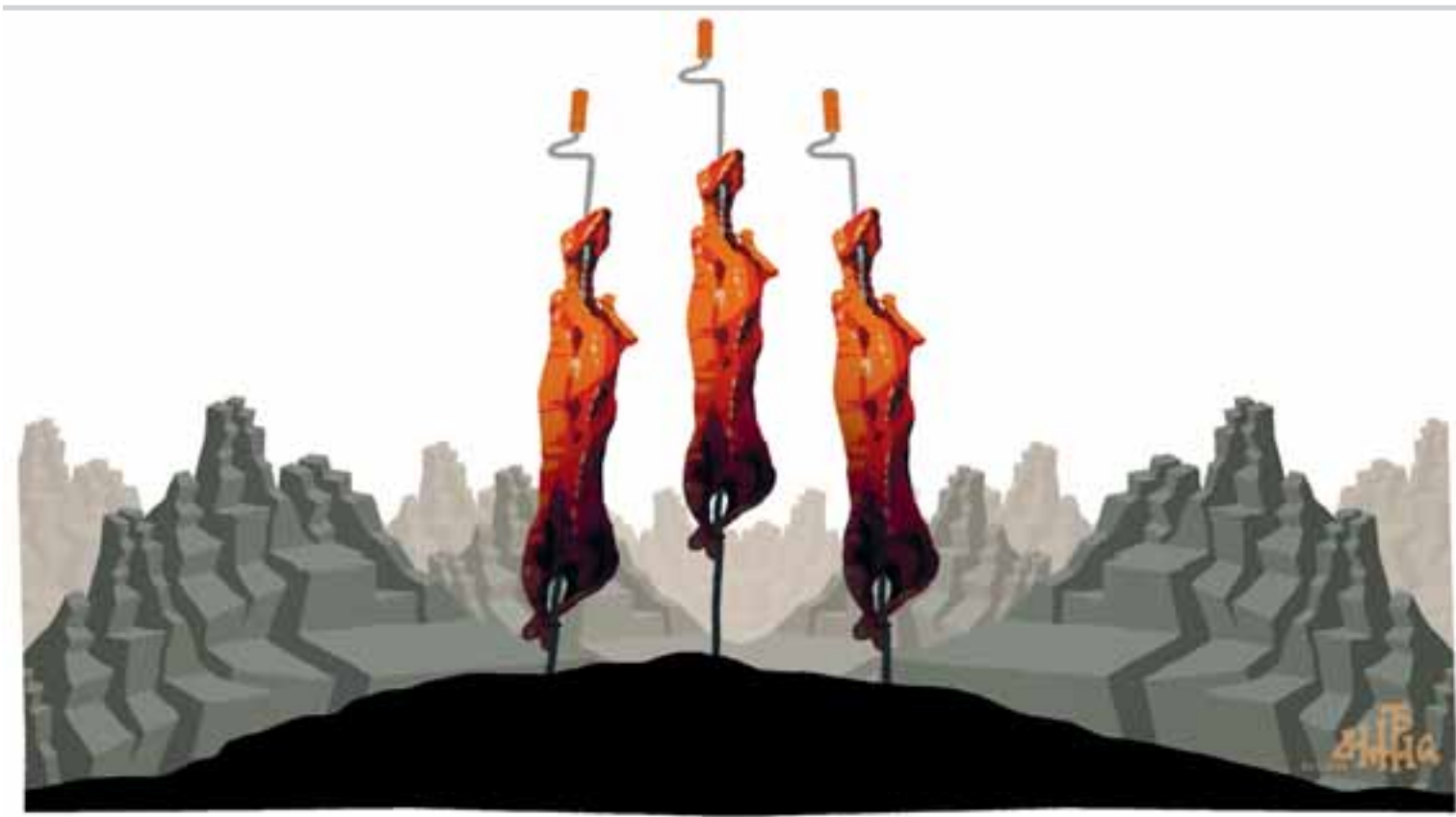
Υποψηφιότητες

Σε διαδικασία υποβολής υποψηφιότητων βρίσκονται τα κόμματα. Ήδη στο ΔΗΚΟ ετοίμασαν τους προτείνοντες και τους υποστηρίζοντες. Όπως κάθε εκλογική μά-χη οι προτείνοντες και οι υποστηρίζοντες είναι όλοι για όλους οι ίδιοι. Προτείνοντες των έξι είναι ο Νικόλας Παπαδόπουλος και Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, ενώ οι υποστηρί-ζοντες ο οργανωτικός γραμματέας του ΔΗ-ΚΟ Φύτος Κωνσταντίνου και ο αναπληρω-τής πρόεδρος της Αλληλεγγύης Πόλυς Παλλήκαρος.

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

Και όμως αλλάζει

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Η εξέλιξη του ΣΥΡΙΖΑ από τότε που τον γνωρίσαμε μέχρι σήμερα, δηλα-δή η αποκάλυψη της φαυλότητας, της ιδιοτέλειας και της διαπλοκής με τις οποίες κυβερνά, ενισχύει τη θλιβερή διαπίστωση ότι τίποτε δεν αλλάζει σε αυτή τη χώρα. Το ακούω γενικώς να διατυπώνεται από διά-φορες μεριές και, ειλικρινά, δεν συμφωνώ καθόλου – παρότι θα όφειλα ως φύσει απαισιόδοξος και γκρινιάρης. Και όμως, η απόδειξη βρίσκεται στον ίδιο τον Τσίπρα και στην ιστορική του kolotoumba ενώ-πιον του διλήμματος Ευρώπη ή αλ-λιώς χαίρετε και καλή τύχη.

Σήμερα, εκτός από κουτό, είναι και υποκριτικό να κατηγορεί ο Τσίπρας τον Μάνφρεντ Βέμπερ του Ευρω-παϊκού Λαϊκού Κόμματος ως «αν-θέλληνα». Ας δεχθούμε, για χάρη της συζήτησης, τον νλίθιο και παι-δαριώδη όρο «ανθέλληνας» και ας αναρωτηθούμε τι καθιστά ανθέλλη-να τον Βέμπερ, σύμφωνα με τη λο-γική του Τσίπρα. Μήπως ότι υποστή-ριζε την έξοδο της Ελλάδας από την Ευρωζώνη, αν η χώρα δεν συμμορ-φωνόταν με τους κανόνες; Αν είναι έτσι, τότε η κατηγορία εκτείνεται και στον κατήγορο.

Διότι αυτό ακριβώς δεν ήταν που έπεισε τον Τσίπρα να κάνει αλλαγή πορείας 180 μοίρων; Ναι. Και μάλι-στα το αναγνωρίζει ο ίδιος, όταν πα-ραδίδει μαθήματα ρεαλισμού προς τους Βρετανούς, μέσω της συνέν-τευξής του στους Financial Times: «Η Ελλάδα ανακάλυψε τα ηλεονε-κτήματα της Ευρώπης με τον σκλη-ρό τρόπο», λέει ο θυμώσοφος. Εφό-σον έτσι είναι τα πράγματα, τότε ο υποτιθέμενος ανθελληνισμός του Βέμπερ ήταν παιδαγωγικός και ευεργετικός. Βοήθησε τον Τσίπρα

(και το 61,3%, που τον ακολούθησε στο δημοψήφισμα) να ανακαλύψει τα πλεονεκτήματα της Ευρώπης.

Οχι ότι πείθομαι για τη γνησιότητα της μεταστροφής του Τσίπρα – κάθε άλλο. Ωστόσο, η προσαρμογή των ιδεών του με την πραγματικότητα, επειδή έτσι συνεχίζει να νέμεται την εξουσία, αποδεικνύει τη δυνα-τότητα αλλαγής. Αρκεί εμείς οι ψη-φοφόροι να κάνουμε ό,τι και ο Τσί-πρας: να ακολουθήσουμε και εμείς

το δικό μας συμφέρον, που συμβαί-νει να είναι διαφορετικό από το δι-κό του. Το συμφέρον μας δεν είναι στον κομματικά ελεγχόμενο κρατι-σμό, που αναστηλώνουν ο Τσίπρας, ο ΣΥΡΙΖΑ και οι περιστασιακοί σύμ-μαχοί τους. Δεν μπορεί, θέλω να πω, ο ΣΥΡΙΖΑ να παραλαμβάνει τη ΔΕΗ με 90 εκατομμύρια κέρδη, μέ-σα σε πέντε χρόνια να καταφέρει με την κακοδιαχείρισή του να δεκα-πλασιάσει το ποσόν ως ζημία και μετά να προτείνει περισσότερες

προσλήψεις. Κάποτε θα πρέπει να δοκιμάσουμε ίσως λίγο περισσότε-ρη ελευθερία. Ας το σκεφθούμε καθώς πλησιάζουμε τα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821.

Το θέμα δεν είναι ιδεολογικό και αφηρημένο, αλλά απολύτως πρακτι-κό. Σε συγκεκριμένους τομείς το κράτος πρέπει να γίνει μικρότερο, σε άλλους όμως πρέπει να γίνει κα-λύτερο. Τέτοια είναι η περίπτωση των Εξαρχείων, για την οποία ο Νά-

σος Ηλιόπουλος του ΣΥΡΙΖΑ, με την τόλμη που τον κάνει αμέσως να ξε-χωρίζει, διαπιστώνει ότι, ναι, εκεί στα Εξαρχεία «υπάρχουν ζητήμα-τα». Αλλά δεν φταίει άλλος από τον δήμο, ο οποίος έχει αποσυρθεί από την περιοχή (τι μου λες!) και δεν επενδύει στις υποδομές της – ώστε να τις καταστρέφουν αναρχικοί και αλπαρία. Είτε πρόκειται, δηλαδή, για τη ζημιογόνο λειτουργία της ΔΕΗ είτε για τα Εξαρχεία, η λύση για την Αριστερά είναι πάντα η ίδια: να πε-

τάξει το κράτος λεφτά στον πύθο των Δαναΐδων. Εστω, που λέει ο λόγος, αλλά, σε συνθήκες ασφυξίας για την ιδιωτική πρωτοβουλία, για πόσο ακόμη θα αντέχει ο κόσμος την υπερφορολόγηση του Τσαλακώτου; (Μην απατώμεθα με το προεκλογικό πακέτο του Τσίπρα. Τυχόν περικο-πές θα είναι περιστασιακές, περιο-ρισμένες και προεκλογικού χαρα-κτήρα, διότι το σύστημα Τσίπρα βα-σίζεται στην υπερφορολόγηση.)

Ο Τσίπρας αλλάζει τις ιδέες του για χάρη της πραγματικότητας, εμείς πρέπει να χρησιμοποιήσουμε τις δι-κές μας για να βελτιώσουμε αυτή την πραγματικότητα και ο μόνος τρόπος που έχουμε, νομίζω, είναι ψηφίζοντας τη Ν.Δ. Δεν εξιδανι-κεύω, προς Θεού, το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Με την παρούσα ηγεσία του, όμως, εκεί βλέπω να συγκεντρώνονται οι πε-ρισσότερες πιθανότητες για την αλ-λαγή. Δεν εννοώ τίποτε μεγαλεπή-βολα σχέδια, διότι ούτως ή άλλως οι πόροι στην πολιτική είναι πάντα πε-περασμένοι, ενώ οι στόχοι και οι απαιτήσεις ατελείωτοι.

Εφόσον όμως ο Μπιστοάκης δια-δεχθεί τον Τσίπρα, θα έχουν μεγάλην σημασία η ιεράρχηση των στόχων και η ανάλογη κατανομή πόρων και προσπάθειας. Αρκεί να πετύχει μια φιλελεύθερη μεταρρύθμιση, αρκεί τα αποτελέσματα της επιτυχίας αυ-τής να τα νιώσουν όλοι και θα αρχί-σει η αλλαγή του υποδείγματος σε αυτή τη χώρα. Δεν είναι απλό, ούτε εύκολο και απαιτεί χρόνο. Τι να κά-νουμε; Δεν είπε κανείς ότι η δημο-κρατία είναι εύκολη υπόθεση.

ΦΑΛΗΡΕΥΣ
kassimatis@kathimerini.gr

ΑΡΘΡΟ / Του ΜΙΧΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ

Ποιος μας φυλάει από τους φύλακες;

Ο Πλάτωνας στο κορυφαίο του έργο, «Πολιτεία» καταπιάνεται με τη διαμόρφωση των συνθηκών εκείνων στην πόλη, η οποία θα προσεγγίσει όσο μπορεί την ιδανική Πολιτεία, η οποία μεταγενέστερα αποκλήθηκε και Ουτοπία. Ο Πλάτωνας πίστευε ότι οι φιλόσοφοι είναι αυτοί οι οποίοι θα πρέπει να κυβερνούν την πόλη και ότι είτε οι φιλόσοφοι θα πρέπει να μάθουν να κυβερνούν, είτε ότι όποιος θέλει να κυβερνήσει θα πρέπει να φιλοσοφήσει. Καθόρισε δε τρεις τάξεις για την (ιδανική) Πολιτεία του, αυτή των φιλοσόφων/βασιλέων, αυτή των φυλάκων και αυτή των δημιουργών. Οι φύλακες κατέχουν σημαντικότετη θέση στην Πολιτεία, αφού είναι οι προστάτες και οι θεματοφύλακες της νομιμότητας, είναι με σύγχρονους όρους οι δικαστές. Η μέριμνα του Πλάτωνος για την Παιδεία στρέφεται ακριβώς σε αυτή την τάξη, διότι η αγωγή καλλιεργεί τη βούληση και αυτήν εκπροσωπούν οι φύλακες, η ορθότερα πραγματώνουν τη βούληση της Πολιτείας. Ολόκληρη, λοιπόν, η Πολιτεία μεταβάλλεται σ' ένα ίδρυμα παιδείας και παιδείους κατά κύριο λόγο των φυλάκων. Οι καλά επιλεγμένοι υποψήφιοι Φύλακες της πόλεως πρέπει λοιπόν να καλλιεργήσουν εκείνες τις δυνάμεις της ψυχής, που θα τους βοηθήσουν να φτάσουν στις αντίστοιχες αρετές. Όμως κι αυτές οι αρετές ανακτούν ένα νέο περιεχόμενο, που τις απαλλάσσει από τα ψεύδη, τις διαστροφές και τις συμβατικές συνήθειες. Όλη η παιδεία θεμελιώνεται τελικά πάνω στην ιδέα του αγαθού. Ένα βασικής σημασίας νομοθέτημα της πλατωνικής πολιτείας απαγόρευε στους φύλακες («άρχοντες και «επικούρους») να συνάπτουν πάσης φύσης ατομικές οικονομικές συναλλαγές και να έχουν οποιαδήποτε προσωπική κινητή ή ακίνητη περιουσία. Η απαγόρευση να έχουν οι φύλακες δική τους περιουσία, ασφαλώς δεν ήταν οικονομικό μέτρο, αλλά κατ' εξοχήν πολιτικό, που αποσκοπούσε στο να κρατήσει την πολιτική εξουσία μακριά από την επιρροή του χρήματος με όλα τα συνήθως νοσηρά επακόλουθα. Οι φύλακες καλλιεργώντας το ήθος και τον χαρακτήρα τους φτάνουν σε μια ευαρμοστία της ψυχής που τους επιτρέπει να επιτελέσουν το έργο της φύλαξης της πόλης. Ο Πλάτωνας ασφαλώς και δεν ήταν δημοκρατικός και κάποιος εύλογα μπορεί να διαφωνεί με το έργο του και τα όσα πρόσβευε, δεν ήταν, όμως, δημοκρατικός όχι γιατί δεν σεβόταν τον άνθρωπο ως μονάδα και ως άτομο/μέλος μιας Πολιτείας, αλλά γιατί αναζητούσε το ιδανικό στον άνθρωπο. Πίστευε ότι ο άνθρωπος θα πρέπει να κατακτήσει επάξια το δικαίωμα να ασκεί εξουσία και αυτό μόνο μέσω της παιδείας και της αγωγής της ψυχής ώστε να φτάσει στο αγαθόν, δηλαδή το κοινό καλό, το καλό της Πολιτείας και όλων των ανθρώπων που την αποτελούν.

Ο μεγάλος αυτός φιλόσοφος προσπάθησε έτσι να δώσει μια απάντηση στο ερώτημα, ποιος θα μας φυλάει από τους φύλακες; Ποιος θα μας προστατεύσει από αυτούς που σήμερα έχουν ταχθεί να είναι οι θεματοφύλακες των νόμων και της Πολιτείας, ο Πλάτωνας απαντά, η παιδεία και η ψυχ-αγωγή. Σήμερα είναι περισσότερο αναγκαία από ποτέ η παιδεία αυτών που έχουν ταχθεί να είναι οι θεματοφύλακες της νομιμότητας. Σύμφωνα με τον νόμο περί Δικαστηρίων τα μόνα προσόντα για να διοριστεί κάποιος/α δικαστής είναι: «ουδείς θα έχη τα προσόντα ίνα διορισθῇ ως Επαρχιακός Δικαστής εκτός εάν είναι δικηγόρος ασκών το επάγγελμα αυτού επί ἑξί ἔτη και είναι υψηλόη ηθικόη επιπέδου».

Στην Κύπρο οι δικαστές διορίζονται από τα μέλη του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Δεν υπάρχουν οιοδήποτε είδους εξετάσεις και προφανώς δεν υπάρχει Σχολή Δικαστών, αλλά άμεσα από τον διορισμό τους καταλαμβάνουν την Έδρα. Το μόνο ουσιαστικό και τυπικό προσόν είναι απλώς να ασκεί το επάγγελμα του δικηγόρου για 6 χρόνια! Αυτό πρέπει να αλλάξει πάραυτα και να μπουν κριτήρια στον τρόπο που κάποιος αναλαμβάνει μια τόσο καιρία και κρίσιμη θέση στην κοινωνία. Εκτός από την τεχνική παιδείση και κατάρτιση θα πρέπει να τεθούν και κριτήρια αγωγής της «ψυχής» και της συναισθηματικής ισορροπίας αυτών των ανθρώπων που διαχειρίζονται ανθρώπους και ψυχές. Η σοφία των 13 δικαστών του Ανωτάτου θα πρέπει να υποβοηθηθεί με τις κατάλληλες δομές παιδείσης ώστε να γίνεται η κάλλιστη επιλογή.

Ο κ. Μιχάλης Παρασκευά είναι δικηγόρος.

Παλαιστίνιοι μελίσσοτρόφοι επιθεωρούν κυψέλες στην πόλη Χαν Γιουνίς της Λωρίδας της Γάζας, στα σύνορα με το Ισραήλ.

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΔΑ / Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Κάποιοι δεν ντρέπονται

Όταν το 2013 ο Ιωάνς Νικολάου διοριζόταν από τον Νίκο Αναστασιάδη, υπουργός Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως η συντριπτική πλειοψηφία της κοινωνίας ήταν πεπεισμένη πως θα πετύχαινε. Ήταν, άλλωστε, ένας από τους δημοφιλέστερους πολιτικούς του ΔΗΣΥ, αν κρίνουμε από τους σταυρούς προτίμησης, που λάμβανε στις βουλευτικές εκλογές. Ήταν, όμως, και το ότι είχε ανεβάσει πολύ τον πήχη των προσδοκιών γύρω από την πολιτική ηθική και την ευθιξία που διακήρυττε ότι θα έπρεπε να είχαν όσοι κατέχουν αξιώματα.

Το τι συνέβη, βεβαίως, κατά την πρώτη του πενταετία στο πθδάλιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης γι' άλλους αποτελεί μπουμερανγκ για άλλους πολιτικό κάρμα για τα όσα καταλόγιζε όσο ήταν στην αντιπολίτευση του τότε υπουργού Δικαιοσύνης Κύπρου Χρυσόστομίδη. Και θα γίνουμε κουραστικοί, αν απαριθμήσουμε όλα τα συμβάντα επί των ημερών του.

Θα μείνουμε στο ότι ο ίδιος όχι μόνο δεν ανέλαβε την οποία ευθύνη ως πολιτικός προϊστάμενος, αλλά έβρισκε με ευκολία αποδιοπομπαίους τράγους. Για παράδειγμα, για τα επεισόδια στην εκδήλωσή με τον Ταλάτ, καθάρισε συνοπτικά τον πρώην αρχηγό αστυνομίας Μιχαλάκη Παπακώστα, που κοιμόταν, για να είμαστε και δίκαιοι, τον ύπνο του δικαίου, με την αιτιολογία της «πλημμελούς εκτέλεσης των καθηκόντων του, που αφορούν την πάταξη του σοβαρού εγκλήματος και την προαγωγή της πραγματικής ασφάλειας του πολίτη», αλλά και τον βοηθό αρχηγό τον έστειλε σπίτι του με την καταγγελία των διαρροών! Θα μπορούσαμε να πούμε πολλά για τότε, όμως η προηγούμενη πενταετία ανήκει στο παρελθόν και οι πολιτικές εκείνης της περιόδου κρίθηκαν με θετικό πρόσημο στις πρόσφατες προεδρικές εκλογές. Το ζήτημα είναι τώρα τι γίνεται. Γιατί όσα διαδραματίζονται καταδεικνύουν όχι μόνο αλαζονεία, αλλά και ασύγγνωστη ανεπάρκεια.

Όταν για παράδειγμα προ ημερών βρέθηκε το νεκρό σώμα της Mary Rose και πολλοί διερωτήθηκαν πώς δεν εντόπισαν την ίδια και την εξάχρονη κόρη της εδώ και ένα χρόνο, ο Ιωάνς Νικολάου φρόντισε να μας στείλει μαζί με τον αρχηγό της Αστυνομίας το μήνυμα ότι κι εμείς είμαστε συνένοχοι όλων αυτών. Που μπορεί να είμαστε εν μέρει. Το ζήτημα, όμως,

είναι τι έκαναν εκείνοι που ήταν αρμόδιοι. Μας ρώτησαν για παράδειγμα με κεφαλαία «ΠΟΥ βρίσκονταν όλοι αυτοί, όταν η Αστυνομία διερευνούσε την υπόθεση εξαφάνισης και είχε ενημερώσει σχετικά τόσο τα ΜΜΕ, όσο και το κοινό, ζητώντας πληροφορίες που θα βοηθούσαν στον εντοπισμό τους;». Οι ίδιες, όμως, οι εξελίξεις έδωσαν τη δική τους απάντηση στα όσα ρωτούσε, κουνώντας ανευρυθρίαστα το δάκτυλο αρχηγός και υπουργός. Γιατί έναν χρόνο περίπου προηγουμένως, ο πρόεδρος του Συνδέσμου των Οικιακών Βοηθών έγραφε άρθρο που ζητούσε από τον υπουργό να ερευνήσει την υπόθεση. Ένα άρθρο που καταδείκνυε πως δεν ήταν μία ξαφνική αποχώρηση στο εξωτερικό, αλλά κάτι σοβαρότερο. Και όσοι έχουμε γράψει κατά καιρούς κάτι για τον Ιωάνη Νικολάου γνωρίζουμε πως ό,τι καταγράφεται στα ΜΜΕ και αφορά το πρόσωπό του δεν περνά απαρατήρητο. Το συγκεκριμένο άρθρο, όμως, επέλεξε να το

αγνοήσει επιδεικτικά. Δεν αφορούσε, άλλωστε, το προφίλ του, αλλά την εξαφάνιση μιας «απλής Φιλιππινέζας» που κανείς δεν θα τη γύρευε ούτε και θα έβγαине στα κανάλια να ζητήσει εξηγήσεις. Όπως και η αστυνομία βεβαίως. Αγνόησε προκλητικά τις εκκλήσεις της συγκατοίκου της Mary Rose, να ψάξει το θέμα. Ούτε έδινε βάση στο ότι κάποιος δεν μπορούσε να φύγει ξαφνικά, παραλείποντας να ενημερώσει οποιονδήποτε, αλλά κυρίως να μαζέψει διαβατήρια, αποσκευές και χρήματα. Υπέθεσαν πως έτσι κάνουν και ενημέρωσαν ανάλογα τον εργοδότη της Mary Rose και το νηπιαγωγείο της εξάχρονης.

Ψευδείς απαντήσεις δηλαδή βασισμένες σε εικασίες παρά απόρροια σοβαρών ερευνών για πρόσωπα που κάθηκαν από πρόσωπου γης. Όμως στον κόσμο τους δεν είναι μόνο ο αρχηγός και ο υπουργός. Είναι και η κυβέρνηση αν κρίνουμε από την αχρείαστη και ελαφρά τοποθέτηση της αναπληρώτριας κυβερνητικής εκπροσώπου.

Μόνο ντροπή και ανδία. Πώς το έλεγε ο Καρλωτάκνης; «Αν τουλάχιστον, μέσα στους ανθρώπους αυτούς, ένας επέθαινε από ανδία...». Εμείς λέμε απλώς πως κάποιοι δεν ντρέπονται. Και θα ήταν το ελάχιστο που θα έπρεπε να κάνουν.

economidom@kathimerini.com.cy

ΒΟΛΕΣ / Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΗ

Χριστός Ανέστη χαρά μου

«**Χριστός Ανέστη** χαρά μου» ήταν ο χαιρετισμός του αγίου παππούλη της Ρωσίας, του θαυματουργού, αγίου Σεραφείμ του Σάρωφ, χαιρετισμός ο οποίος επαναλαμβάνεται συχνά πικνά από Χριστιανούς σε όλο τον κόσμο. Όχι μόνο την περίοδο της εβδομάδας της Διακαινησίμου, αλλά καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. «Χαρά μου» δυο λέξεις, οι οποίες φανερώνουν όλο το μυστήριο της ζωής, όλους τους λόγους για τους οποίους αξίζει κανείς να ζει.

Πηγή της χαράς είναι η επικοινωνία με τον πλησίον, με τον εκθρό, τον συνάδελφο, τον γείτονα, τον αδελφό, τον κάθε άνθρωπο, ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος και φύλου.

Ωστόσο, προϋπόθεση για την αληθινή βίωση της χαράς, η επικοινωνία με τους ανθρώπους, να τέμνεται με την επικοινωνία με τον Θεό. Δυνατότητα βίωσης της χαράς έχουν όλοι οι άνθρωποι, ανεξαρτήτως θρησκείας, φιλοσοφικών αντιλήψεων και πεποιθήσεων. Φτάνει, όμως, να ακολουθούν τον νόμο της συνείδησής τους, ο οποίος κατοικοεδρεύει στις ψυχές όλων των ανθρώπων. Ωστόσο, και σε αυτή την περίπτωση, χρειάζεται αγώνας, ώστε να μην αμαυρωθεί η συνείδηση και βλέπει το μαύρο για άσπρο και αντιστρόφως.

Ο ευκολότερος δρόμος για τη βίωση της χαράς είναι η ταπεινωση, η απλότητα και η παράδοση στο θέλημα του Θεού. Αυτή είναι και η ειδοποιός διαφορά ανάμεσα στους αγίους από τους αμαρτωλούς ανθρώπους. Οι αγιοι, ζώντας εν Χριστώ, βλέπουν παντού τη χάρη και τα θαύματα του Θεού και ευφραίνονται βιωματικά και όχι χαζοχαρούμενα, στον παράδεισο, ο οποίος αρχίζει από αυτή τη ζωή και συνεχίζεται στην άλλη. Ζωή χωρίς χαρά είναι ζωή κολασμένη, αλλά και ζωή χωρίς Χριστό είναι ζωή που οδηγεί στον θάνατο. Η Ανάσταση του Χριστού και η νίκη επί του θανάτου φέρνει την αληθινή χαρά στους ανθρώπους.

Τα θαύματα του Αγίου Σεραφείμ πάμπολλα και στον τόπο μας και όλα με κοινό χαρακτηριστικό την απελευθέρωση των ανθρώπων από τον πόνο και την ψυχική δυσφορία. Απελευθέρωση, η οποία συνοδεύεται από τη βίωση της αληθινής και ανείπωτης θείκης χαράς. Πρόσφατα, μια νεαρή, η οποία βρισκόταν σε μια δύσκολη στιγμή της ζωής της, ομολογούσε ότι είδε ξαφνικά τον ταπεινό παππούλη, πήρε θάρρος και βρήκε διέξοδο στα αδιέξοδά της. Ένας άλλος, μεγαλύτερος στην ηλικία, βρήκε τυχαία στο γραφείο του, μια ξεχασμένη εικονίτσα του ταπεινού παππούλη της Ρωσίας, την οποία του χάρισε ένας φίλος σε ανύποπτο χρόνο. Με την επίκληση της χαράς του θαυματουργού αγίου, βρήκε και αυτός διέξοδο στο αδιέξοδο, στο οποίο βρισκόταν εκείνη τη στιγμή.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος στον περίφημο κατηχητικό του λόγο, ο οποίος διαβάζεται κατά την Θεία Λειτουργία της Αναστάσεως, υποδεικνύει στους πιστούς: «Μηδείς φοβείσθω θάνατον, πλευθέρωσε γάρ ημάς του Σωτήρος ο θάνατος». Ο θάνατος έχει πεθάνει και σήμερα μπορούμε να απολαύσουμε την αναστάσιμη χαρά, την ευτυχία που συνεπαίρνει όλο το είναι και γεννά τη χαρά, στην ψυχή και το σώμα των ανθρώπων. Ο Χριστός γίνεται η πορεία, η μέριμνα, η ανάγκη, το νόημα, η ελπίδα, η βεβαιότητα, η παρηγορία, η γνώση, το θεμέλιο, ο στόχος, ο πόνος, ο έρωτας, η αγάπη, η χαρά του ανθρώπου. Και καταλήγει στον περίφημο του λόγο: «Πού σου θάνατε το κέντρον; πού σου Άδην το νίκος; Ανέστη Χριστός, και συ καταβέβησαι. Ανέστη Χριστός, και πεπτόκασι δαιμονες. Ανέστη Χριστός, και χαίρουσιν Άγγελοι. Ανέστη Χριστός και ζωή πολιτωτική. Ανέστη Χριστός και νεκρός ουδείς επί μνήματος. Χριστός γαρ εγερθείς εκ νεκρών, απαρχή των κεκοιμημένων εγένετο. Αυτώ η δόξα και το κράτος εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν».

kaparispan@yahoo.gr

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΡΙΣΤΟΥ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Πού το πάει ο πρόεδρος Αναστασιάδης

Διαίτερα μετά το διπλό ναυάγιο στις δύο διασκέψεις για την Κύπρο, στη Γενεύη και στο Κραν Μοντάνα το 2017, η προοπτική επίλυσης του κυπριακού –δυστυχώς– απομακρύνθηκε περαιτέρω. Η τουρκική στάση έχει αναλυθεί κατ' επανάληψη και παρά τα όσα λέμε ως ελληνοκυπριακή κοινότητα, η πικρή αλήθεια είναι ότι βγήκε αλώβητη από την Ελβετία, λαμβάνοντας και τα εύσημα από τον γ.γ. του ΟΗΕ. Το ζητούμενο σε τούτη την οριακή φάση για το Κυπριακό είναι να δούμε ποια είναι τα δικά μας βήματα ούτως ώστε, αφενός να αντιμετωπίσουμε τις τουρκικές μεθοδεύσεις και αφετέρου να κάνουμε ό,τι περνά από το δικό μας χέρι για να επανεκκινήσει η διαδικασία. Είναι γνωστή η δυστοκία που παρατηρείται στην κατάληξη σε

«όρους αναφοράς». Είναι προφανές ότι πέραν των όποιων απαράδεκτων τουρκικών θέσεων και ενεργειών, οι χειρισμοί του κ. Αναστασιάδη, με την κατάθεση «νέων ιδεών», δυσκολεύουν σημαντικά την όλη προσπάθεια. Η κριτική που ασκούμε στον πρόεδρο εδράζεται κυρίως στην πολιτική θέση, ότι ενώ φραστικά και δημόσια υποθετεί το Πλαίσιο Γκουντιέρς, στην πράξη το ακυρώνει με προτάσεις και ιδέες που καταθέτει. Παραθέτω τρία παραδείγματα.

Παράδειγμα πρώτο, η συζήτηση στην οποία ο ίδιος ο κ. Αναστασιάδης συμμετείχε για λύση «έξω από το κουτί». Με κυβερνητικές παραδοχές και άλλες μαρτυρίες ο κ. Αναστασιάδης έχει συζητήσει το ενδεχόμενο λύσης δύο κρατών. Ακόμα και με τον κ. Τσαβούσογλου το κουβέντιασε εν

αγνοία της κοινότητάς του. Πράγμα επικίνδυνο και απαράδεκτο.

Παράδειγμα δεύτερο, η επαναφορά της ιδέας του για χαλαρή και αποκεντρωμένη Ομοσπονδία. Μια λέυουν σημαντικά την όλη προσπάθεια. Η κριτική που ασκούμε στον πρόεδρο εδράζεται κυρίως στην πολιτική θέση, ότι ενώ φραστικά και δημόσια υποθετεί το Πλαίσιο Γκουντιέρς, στην πράξη το ακυρώνει με προτάσεις και ιδέες που καταθέτει. Παραθέτω τρία παραδείγματα. Παράδειγμα πρώτο, η συζήτηση στην οποία ο ίδιος ο κ. Αναστασιάδης συμμετείχε για λύση «έξω από το κουτί». Με κυβερνητικές παραδοχές και άλλες μαρτυρίες ο κ. Αναστασιάδης έχει συζητήσει το ενδεχόμενο λύσης δύο κρατών. Ακόμα και με τον κ. Τσαβούσογλου το κουβέντιασε εν

ως, με ποια αξιοπιστία καλεί την τουρκική πλευρά σε τάξη (που ξεκάθαρα καταθέτει προτάσεις εκτός του πλαισίου του ΟΗΕ και δη απαράδεκτες), όταν ο ίδιος με τις ιδέες που καταθέτει επί της ουσίας εξουδετερώνει το Πλαίσιο;

Γιατί άραγε κάθε «νέα ιδέα» που καταθέτει ο κ. Αναστασιάδης είναι εκτός του Πλαισίου του γ.γ. του ΟΗΕ; Γιατί επαναφέρει ζήτημα χαλαρής και αποκεντρωμένης ομοσπονδίας εφόσον ήταν συμφωνημένες οι ομοσπονδιακές αρμοδιότητες; Γιατί θυμάται άλλων ενέχει κινδύνους αποσταθεροποίησης του κράτους και έρχεται τώρα δίκην «νέας ιδέας» να την επαναφέρει, γνωρίζοντας ότι δεν γίνεται από κανέναν αποδεκτή και άρα δεν μπορεί να σπάσει το αδιέξοδο, όπως ο ίδιος λέει. Επομέ-

για θετική ψήφο σε όλα τα όργανα; Εφόσον –όπως αναφέρει στην Έκθεσή του ο ίδιος ο γ.γ. του ΟΗΕ μετά τον Κραν Μοντάνα (την οποία χαιρέτισε η κυβέρνηση) του Σεπτεμβρίου 2017– το γενικότερο ζήτημα της αποτελεσματικής συμμετοχής ήταν λυμένο; Είναι προφανές ότι ο κ. Αναστασιάδης έχει άλλα στο μυαλό του. Είναι επίσης προφανές ότι δεν είναι ειλικρινής. Ούτε προς τους πολίτες, ούτε προς τον διεθνή παράγοντα. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι στην πρόσφατη Έκθεσή του προς το Συμβούλιο Ασφαλείας για τις Καλές Υπηρεσίες ο γ.γ. του ΟΗΕ διαπιστώνει ότι οι δύο πλευρές παρ' όλη τη φραστική αποδοχή των συγκλίσεων και του Πλαισίου του, καταφεύγουν σε αρνητική και πολωτική ρητορική και στην πράξη δεν έχει επιτευχθεί

καμία πρόοδος για επανέναρχη των συνομιλιών. Ούτε πρέπει να προσπαθούμε το γεγονός ότι διατηρεί χαμηλές προσδοκίες για κατάληξη σε όρους αναφοράς.

Ωστόσο, το γεγονός ότι ο ΟΗΕ παρουσιάζεται έτοιμος να συνεχίσει την προσπάθεια υποκρεώνει άπαντες να αναλογιστούν το μέγεθος της ευθύνης. Ειδικότερα ο κ. Αναστασιάδης πρέπει άμεσα να εγκαταλείψει τις σκοπιμότητες και να αντιληφθεί επί τελους ότι εξελίσσεται με «σταθερά βήματα μπροστά» στον πρόεδρο που θα επισφραγίσει την απευκαταία και καταστροφική διχοτόμηση.

Ο κ. Αριστος Δαμιανός είναι βουλευτής, μέλος του Πολιτικού Γραφείου ΑΚΕΛ.

Η Ελένη Ξένου απουσιάζει.

Με λυμένο χειρόφρενο

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Οι επόμενες εθνικές εκλογές δεν θα μοιάζουν με άλλες της πρόσφατης ιστορίας μας. Θα διεξαχθούν μέσα σε κλίμα ασύλληπτης πόλωσης, με μια κοινωνία που είναι εξαιρετικά διχασμένη. Δεν νομίζω να υπάρχουν φραγμοί, το οποίο χειρόφρενο θα σταματούσε τη χώρα από την κατρακύλα σε ακόμη πιο ολισθηρό μονοπάτι φοβάμαι ότι έχει λυθεί. Οι κυβερνώντες αρέσκονται στο να προβάλλουν τους εαυτούς τους σαν «κακά παιδιά» και να προκαλούν τρόμο στον αντίπαλο. Τους αρέσει να αλλάζουν

Οι εθνικές εκλογές δεν πρέπει να αφήσουν πίσω τους πληγές που δεν κλείνουν. Ο κίνδυνος να τραυματισθούν ακόμη περισσότερο η ποιότητα της δημοκρατίας και η συνοχή της κοινωνίας είναι μεγάλος.

τους όρους του παιχνιδιού, να σκέπτονται σαν ανορθόδοξο μπουλούκι και όχι σαν τακτικός στρατός. Τα κατάφεραν τρεις φορές στο παρελθόν, αλλά τώρα μοιάζει να έχει αρχίσει να δουλεύει για τα καλά ο νόμος του Μέρφι. Κινήσεις που θα τους έβγαιναν παλιά τώρα εξεραρώνονται ή γίνονται μπουμερανγκ. Δεν θα είναι πάντως εκλογές για «προσκόπους». Θα χρειασθούν σκληρά παιδιά για να τα βγάλουν πέρα. Αυτές οι εκλογές θα επικεντρωθούν βεβαίως στα σκάνδαλα. Όπως λέει ένας παλιός και έμπειρος

φίλος, «θα έχουμε πολύ ήχο και φως, πολύ σόου». Οι πολίτες δεν φαίνεται να πολυενδιαφέρονται, και –δυστυχώς– μια μεγάλη μερίδα έχει καταλήξει πως όποιος ασχολείται με τα δημόσια πράγματα εντάσσεται στην απροσδιόριστη κατηγορία του «λαμόγιου». Είναι άδικο, ισοπεδωτικό και επικίνδυνο. Και ωθεί πολλούς ψηφοφόρους στα άκρα. Οι κυβερνώντες έχουν τεράστια ευθύνη γι’ αυτό. Οχι γιατί άνοιξαν κάποιες υποθέσεις. Αλλά γιατί το έκαναν άγαρμπα, χωρίς κανένα σεβασμό στους θεσμούς και στο τεκμήριο της αθωότητας. Ανοίξαν έναν φαύλο κύκλο. Χρειάζεται προσοχή. Εχουμε μπει παγκοσμίως σε μια εποχή που η τεχνολογία και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης διευκολύνουν πάρα πολύ την παρατηρηρότητα, τη δολοφονία χαρακτήρων και τη χειραγώγηση της κοινής γνώμης. Είναι εξαιρετικά εύκολο να διακινήσει κάποιος μια θεωρία συνωμοσίας ή να καταστρέψει τη φήμη κάποιου. Και πολύ φτηνό. Εμείς οι Έλληνες ήμασταν πάντοτε επιρρεπείς στο «θάψιμο» και στις παλαβές θεωρίες. Απλώς τώρα δεν χρειάζεται να τις ψάξεις πολύ, τις σερβίρουν στο πιάτο μας διαβάζοντας ακόμη και τη σκέψη μας...

Η χώρα βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι. Είναι έτοιμη να σταθεί στα πόδια της και να πάρει τον δρόμο της ανόρθωσης. Αυτές οι εκλογές δεν πρέπει όμως να αφήσουν πίσω τους πληγές που δεν κλείνουν. Ο κίνδυνος να τραυματισθεί ακόμη περισσότερο η ποιότητα της δημοκρατίας μας και να διαλυθεί περαιτέρω η συνοχή μιας ταλαιπωρημένης και διχασμένης κοινωνίας είναι πολύ μεγάλος. Θα χρειασθούν αυτοσυγκράτηση και σύνεση για να μην υπονομεύσουμε εντελώς την επόμενη μέρα.

Ελληνικά Αναστάσιμα

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΑΝΙΔΗ**

Απερινόπτο το Μυστήριο της Αναστάσεως για τον άνθρωπο –αδύνατη η διερευνήσή του όσο ασκημένος και εάν είναι στην τέχνη της διαλεκτικής. Αξιοσημείωτο, ωστόσο, ότι η λέξη Ανάσταση ασκεί έλξη μοναδική στους πιστούς της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, εν αντιθέσει προς ό,τι συμβαίνει στη χριστιανική Δύση. Ίσως γιατί εδώ δεν κυριάρχησε απολύτως η εκκοσμικευμένη λογική που εσάρωσε τα πάντα, εξοστρακίζοντας ό,τι αντικείται στην ορθολογική θεώρηση πραγμάτων. Ενστικτώδως, από μια άποψη, πιστεύουμε στο θαύμα. Οχι βεβαίως πλέον υπό τη θεολογική του έννοια. Αλλά διά περιαγωγής του Μυστηρίου

Ο διχασμός είναι το μόνιμο στοιχείο της εθνικής ζωής μας, από εμφανίσεώς μας στην περιοχή αυτή της γης, και εξακολουθεί με όψεις διαφορετικές έως σήμερα.

της Αναστάσεως από το υπερβατικό επίπεδο στην επί γης πραγματικότητα.

Δεν είναι λόγου χάρη η Ελλάς η μόνη χώρα στη Δυτική Ευρώπη που απέκτησε την ανεξαρτησία της τα πρώτα χρόνια του 19ου αιώνα. Το Βέλγιο, η Βαυαρία, είχαν αναδειχθεί κυρίαρχα βασιλεία την εποχή εκείνη. Αλλά μόνον εδώ αυτή η μείζων όντως πολιτική αλλαγή ταυτίστηκε με την «Ανάσταση του Έθνους», αποδιδόμενη στη Θεία Πρόνοια.

Αλλά εάν, από μιαν άποψη, η σύνδεση της Αναστάσεως του Θεανθρώπου με την απελευθέρωση των Ελλήνων από τη μουσουλμανική δουλεία είναι ερμηνεύσιμη, ο παραλληλισμός ισχύει διαχρονικώς για θέματα πεζότερα. «Καλή Ανάσταση» εύχεται ο συν-

τηρητικός πολίτης και υπονοεί την πτώση μιας κυβερνήσεως αντιπαθούς σε αυτόν, και ειδικότερα στην παρούσα συγκυρία την απομάκρυνση του ΣΥΡΙΖΑ από τη εξουσία. Μόνον που το Θείον δεν μεριμνά περί θεμάτων που εμπίπτουν στην περιοχή ευθύνης του ανθρώπου.

Για τους πιστούς βεβαίως το Μυστήριο της Αναστάσεως είναι η επαναστατικότερη αντίληψη που εμφανίστηκε ποτέ επί γης. Διότι δεν αφορά την ανατροπή μιας οιασδήποτε καθεστηκυίας τάξεως πραγμάτων, αλλά στην ολική καταστροφή της αυτοεικόνης του ανθρώπου, όπως τη συγκροτεί ο καθείς, στη βάση αξιών, θεωρητικών κατασκευών, υλιστικών αναγκών ή κοσμικής ανανγώρισεως. Αλλά όλα αυτά πχούν ακατανόητα στην παγανιστική κοινωνία της σήμερον. Παρακάμπτοντας κάθε θεολογική διάσταση του μυστηρίου, η αντίληψη της Αναστάσεως είναι ως φαίνεται απολύτως αναγκαία για το έθνος των Ελλήνων. Προφανώς, διότι απειθαρχοι και πρακτικός απρόθυμοι ή ανίκανοι μιας ορθολογικής διαχειρίσεως της καθημερινότητας ζούμε μονίμως επ’ ελπίδι Αναστάσεως και αναμένου του θαύμα.

Συμφορές έχουν πληξει εμάς τους Έλληνες με πλέον πρόσφατη και ολιγότερο οδυνηρή τη χρεοκοπία. Ουδέν διδαχθήκαμε. Οι αντιλήψεις και οι συμπεριφορές δεν άλλαξαν στο ελάχιστο. Ο διχασμός είναι το μόνιμο στοιχείο της εθνικής ζωής μας, από εμφανίσεώς μας στην περιοχή αυτή της γης, και εξακολουθεί με όψεις διαφορετικές έως σήμερα και εις τον αιώνα του αιώνος.

Δεν πρόκειται για στιγμαία στρέβλωση, αλλά για άρνηση πεισματική ωριμάνσεως, υποστηρίζουν ορισμένοι. Έλληνες αεί παίδες έστε, έλεγε ο σοφός Αιγύπτιος ιερέυς στον νομοθέτη Σόλωνα. Παίζοντες μάλλον παρά σπουδάζοντες πορευόμεθα. Και ως εκ τούτου το έσχατο Μυστήριο της Αναστάσεως γίνεται πανηγύρι ανοιξιάτικο. Ας είναι, Χρόνια πολλά μας, ούτως ή άλλως.

Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ είναι η μακροβιότερη των χρόνων της κρίσης. Τα στελέχη της, οι φίλοι και οι οπαδοί δεν μπορούν να παραπονιούνται πια ότι ενώ εξελέγη κυβέρνηση δεν απέκτησε την εξουσία. Ο τρόπος που οι περισσότεροι συμπεριφέρονται δείχνει ότι όχι μόνο απολαμβάνουν τη νομή της εξουσίας και δεν θέλουν να την αποχωριστούν, αλλά τη χρησιμοποιούν ώστε να ναρκοθετήσουν το τοπίο για όποιους τους διαδεχθούν. Εδώ δεν ισχύει ο κανόνας «το έσπασες, εσύ είσαι υπεύθυνος», αλλά η αρχή ότι ό,τι κάνει τη ζωή δύσκολη για τον αντίπαλο είναι θεμιτό, χωρίς να υπολογίζει κανείς το καλό του συνόλου των πολιτών. Δεν γνωρίζουμε τι πίστευε ο ΣΥΡΙΖΑ ότι εστί εξουσία όταν εξελέγη, τώρα όμως δείχνει να έμαθε πως να την αξιοποιεί προς όφελός του.

Στα χρόνια που βρίσκεται στην εξουσία, τι έκανε ο ΣΥΡΙΖΑ για να βελτιώσει τις προοπτικές της χώρας; Ενίσχυσε τους θεσμούς; Πέρα από το να συγκεντρώνει υπερπλεονάσματα, έκανε την οικονομία πιο ανταγωνιστική; Προσπάθησε

Η «αξιοποίηση» της εξουσίας

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

να βελτιώσει το σύστημα εκπαίδευσης; Πέτυχε κάποιο επίπεδο εμπιστοσύνης μεταξύ πολίτη και κράτους; Επιχείρησε να γεφυρώσει τα χάσματα στην πολιτική και στην κοινωνία; Όσο η επιτήρηση των δανειστών επέβαλλε κάποιες πολιτικές και συμπεριφορές, ο ΣΥΡΙΖΑ συγκρατούσε, σε ένα βαθμό, τις ιδεοληψίες του – για να κρατήσει την Ελλάδα στην Ευρωζώνη και έτσι να παραμείνει στην εξουσία. Σε όσα πεδία οι ξένοι αδιαφορούσαν –όπως στην Παιδεία και στη δημόσια ασφάλεια– η κυβέρνηση όχι μόνο ανεχόταν την υπονόμευση όποιων προοπτικών βελτίωσης, αλλά συνέβαλλε σε αυτήν.

Η Παιδεία, η Δικαιοσύνη, η δημόσια διοίκηση και η σχέση πολίτη - κράτους είναι τα πιο άμεσα προβλήματα της χώρας. Χωρίς δραστική βελτίωση αυτών, δεν υπάρχει ελπίδα. Στην Παιδεία βλέπουμε τη ζημιά που συντελείται επιμύνας, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες εκπαιδευτικών σε κάθε βαθμό να δώσουν κάτι καλύτερο στα παιδιά. Στη Δικαιοσύνη, η χρονιά αυτή θα είναι κρίσιμη όσον αφορά τον βαθμό που οι ίδιοι οι δικαστές και οι εισαγγελείς θα καταλάβουν τον

κίνδυνο που αυτοί και οι θεσμοί διατρέχουν από τη διαπλοκή τους με πολιτικές σκοπιμότητες. Και εδώ κλονίζεται η εμπιστοσύνη των πολιτών. Η δημόσια διοίκηση δεν βελτιώθηκε – παρά τις επιταγές του πρώτου μνημονίου, παρά τα χρήματα και τις προσπάθειες ξένων εμπειρογνώνων. Αντί να στηρίξει την αξιοκρατία και να ενθαρρύνει την αποτελεσματικότητα της διοίκησης, ο ΣΥΡΙΖΑ επανέφερε και επιόρκους στις θέσεις τους. Ετσι, πώς θα βελτιωθούν οι υπηρεσίες, πώς θα εδραιωθεί εμπιστοσύνη μεταξύ του πολίτη και του κράτους; Αυτή η αμοιβαία καχυποψία βρίσκεται στον πυρήνα της χρόνιας δυσλειτουργίας του ελληνικού κράτους: οι πολίτες δεν εμπιστεύονται τις Αρχές και οι Αρχές επιβεβαιώνουν αυτή την καχυποψία με κάθε τρόπο. Επειδή δεν πιστεύουμε ότι οι φόροι μας πάνε για τη βελτίωση της ζωής μας, ή προσπαθούμε να μην πληρώσουμε ή πληρώνουμε επειδή αδυνατούμε να το αποφύγουμε. Αυτό ήταν μόνιμο πρόβλημα στην Ελλάδα, συμβάλλοντας σε αέναες πολιτικές και οικονομικές κρίσεις. Τώρα εξελίσσεται. Οι δανειστές επέβαλαν τη θέσπιση της Ανεξάρτητης Αρχής

Δημοσίων Εσόδων, η οποία πετυχαίνει θεαματικά αποτελέσματα. Ενώ, όμως, κάποιοι «στραγγίζονται», η κυβέρνηση αναζητεί τρόπους να ξεδέψει τα υπερβολικά πλεονάσματα όχι για να στηρίξει την παραγωγικότητα αλλά για να αγοράσει ψήφους. Ο κυνισμός «εμπλουτίζεται» με οργή και απελπισία. Ένα εργαλείο απαραίτητο για σύγχρονο κράτος, αναγκαίο για την ανοικοδόμηση της Ελλάδας, «αξιοποιείται» για τους πιο ακρονιστικούς πολιτικούς σκοπούς.

Εχει καθεί πολύς χρόνος. Η επόμενη κυβέρνηση θα πρέπει να ασχοληθεί αμέσως με την εκπαίδευση, τη δημόσια διοίκηση, τη Δικαιοσύνη και την οικονομία. Με τις κινήσεις του σε αυτούς τους τομείς και άλλους (όπως της δημόσιας ασφάλειας), όμως, ο ΣΥΡΙΖΑ δείχνει αποφασισμένος να εκμεταλλευθεί την εξουσία για να προκαλέσει τόσα προβλήματα, που ουδείς θα μπορεί να πετύχει. Ετσι θα δικαιωθεί. Οχι επειδή δεν κατέκτησε την εξουσία, αλλά επειδή θα την έχει απαξιώσει στην προσπάθειά του να πείσει ότι όποιος και αν βρίσκεται στην εξουσία, η επόμενη μέρα δεν θα είναι καλύτερη για τη χώρα.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Στα ουσιώδη αναλφάβητοι

Τα ουσιώδη της ζωής δεν υποτάσσονται στον διδακτισμό του κηρύγματος.

τροπία, φορέσαμε γυαλιά που δεν αναγνωρίζουν σε τι μας αφορά το αρχιτεκτόνημα της Notre Dame: Βλέπουμε φιοριτούρα, εκεί που οι τεχνίτες της πέτρας αποτύπωναν δοξολογία, θαυμάζουμε αισθητική και μεγαλοπρέπεια προσπερνώντας τον έρωτα που γέννησε το κάλλος. Θα ξαναχτίσουμε τη Notre Dame με την τεχνολογία μας, που επιτρέπει εντυπωσιακές απομιμήσεις, αφού όλος ο πολιτισμός μας σήμερα θεμελιώνεται στις εντυπώσεις, όχι στον ρεαλισμό των σχέσεων. Θα την ξαναχτίσουμε, γιατί το «μνημείο» εξακολουθεί να εντυπωσιάζει δεκατρία εκατομμύρια επισκέπτες, κάθε χρόνο, με εισιτήρια.

Δεν έχουμε μαστόρους, την ψυχή της Τέχνης, αλλά έχουμε λεφτά και μπχανές που κατασκευάζουν, απεριόριστα, ρεπλικές.

Κάτι ανάλογο συμβαίνει με τον Παρθενώνα και τα γλυπτά του: Κόπτονται και εκλιπαρούν οι πρόεδροι της κωμικής μας Δημοκρατίας, πρωθυπουργοί, υπουργοί «πολιτισμού», ο ένας μετά τον άλλον, στο θλιβερό μας Ελλαδιστάν, ικετεύουν οίκο από τους λωποδύτες: Να μας επιτρέψουν να κλεψάνε γλυπτά του Παρθενώνα, για να εισπράττει εισιτήρια, όχι το Βρετανικής λωποδυσίας Μουσείο, αλλά η ελβετικής ωφελιμοθηνρίας τερατόμορφη «αι-

σθητική» του δικού μας μουσείου. Δεν έχουμε να επιδείξουμε ούτε καν ευτελείς ρεπλικές δημοκρατίας, απηχήματα «πόλεως» (αυτοδιαχειριζόμενων κοινοτήτων), κοινωνικού αθλήματος θεσμούς – τίποτα. Εισιτήρια θέλουμε, «παρά», για να δαιωνίζουμε την πολιτική διαφθορά μας.

Παναγία των Παρισίων, Παρθενώνας και τρίτο κορυφώμα επίκαιρης υποκρισίας: ο κρατικός εορτασμός του Πάσχα. Εχουμε επιτρέψει με την ψήφο μας να κυβερνούν την πατρίδα μας (να διαχειρίζονται εξουσιαστικά τη γλώσσα, την ιστορική συνείδηση, τις συλλογικές στοχεύσεις) συμπολίτες μας που αρνούνται, παρακάμπτουν ή αποκάλυπτα κλενάζουν κάθε μεταφυσική πίστη-εμπιστοσύνη-προσδοκία ελευθερίας από την αναγκαιότητα. Ανθρωποι αναλφάβητοι στα ουσιώδη του πολιτισμού, δεν υποψιάστηκαν ποτέ ποια μεταφυσική γέννησαν τον Παρθενώνα, την Τραγωδία, τη Δημοκρατία, και ποια μεταφυσική γέννησε την Αγία-Σοφία, την ευχαριστιακή δραματουργία, την αυτοδιαχειριζόμενη κοινότητα.

Ολόκληρο το πολιτικό μας φάσμα, από άκρη σε άκρη, συναινεί ανενδοίαστα στην αργία των ημερών του Πάσχα, πλαισιώνει θεατρινίστικα και κωμικά φανφαρόνικες περιφορές του επιταφίου ή τη φίεστα των βαρελότων της Ανάστασης. Αλλά δεν μπορεί να ψελίσει ούτε καν ερώτημα για αιτία και σκοπό της ύπαρξης και των υπαρκτών, δεν μπορεί να διακρίνει στην Τέχνη ίχνη αυτής της πάλης – λογαριάζει την Τέχνη μόνο σαν

αισθητική (καταναλωτική) απόλαυση ή έμμεσα διδακτική χρησιμοθηρία.

Και αυτή η καταθλιπτική «μεταφυσική αγραμματοσύνη» δεν είναι επακόλουθη μόνον του πρωτογονισμού που συνεπάγεται η μαριακά δίψη για εξουσία. Είναι γνώρισμα της συνολικής κοινωνικής παρακμής μας, του ατομοκεντρισμού, του αμοραλισμού, της ακοινωνησίας που αυτονόητα κυριαρχεί σε κάθε παραμικρή πτυχή της ελεεινής ανοργανωσιάς μας. Ακόμα και το εκκλησιαστικό γεγονός, ενορία και επισκοπή, αφορά και αποβλέπει, όχι στο πεδίο της ύπαρξης, αλλά αποκλειστικά στο πεδίο της συμπεριφοράς.

Απολυτοποιημένη και πνιγερή, η κυριαρχία του κηρύγματος, δηλαδή της πθικολογίας και του διδακτισμού. Το εκκλησιαστικό γεγονός στη σημερινή Ελλάδα δεν είναι κοινωνούμενη μετοχή σε «σώμα» σχέσεων αγαπητικής αμοιβαιότητας. Είναι η οργανωμένη, με διδακτική ποδηγεία, ιδεολογική οργάνωμια και χρήσιμη ορθοπραξία. Ολα είναι κήρυγμα, καταιγισμός προπαγάνδας και παραινέσεων – προφορικό έντυπο, ραδιοηλεκτροπική κήρυγμα. Η πρόσβαση στην αλήθεια μόνο διανοητική και συναισθηματική, δηλαδή ατομοκεντρική, η «σωτηρία» στεγανά νομική-δικανική, απόλυτα εγωκεντρική.

Κρυμμένο κάτω από τη στάχτη του διδακτισμού, το πασχαλίνο άγελμα: «Ο θάνατος πατείται θανάτω»: Η αποκρυπτογράφηση δεν υποτάσσεται στη λογική του κηρύγματος.

Ο σωστός φόρος τιμής

Του **ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

«**Τ**ολμώ πολλές φορές να εισηγούμαι νέες προτάσεις για έξοδο από το αδιέξοδο, προκειμένου να δημιουργηθούν εκείνες οι συνθήκες που θα μας επιτρέψουν να επιτύχουμε λειτουργική, βιώσιμη, διαρκή λύση και όχι την όποια λύση, που θα μας οδηγήσει την επομένη σε κατάρρευση, γιατί εν τέλει θα υποστούμε τα χειρότερα, εκείνα που θέλουμε να αποφύγουμε. Γι’ αυτό και πρέπει, πιστεύω, να μη διστάζουμε, όταν απαιτείται, να ξεφύγουμε από στερεότυπα, ή να παραμένουμε αγκυλωμένοι σε κάποιες απόψεις που έχουν εκφραστεί προ 45 χρόνων», είπε μεταξύ άλλων ο πρόεδρος της Δημοκρατίας σε παρέμβασή του κατά την εκδήλωση που διοργάνωσε το Ινστιτούτο Γλαύκος Κληρίδης για την επέτειο των 100 χρόνων από τη γέννησή του. Μια παρέμβαση που πραγματικά προκάλεσε έκπληξη. Δεν νομίζω να ήταν ο κατάλληλος χώρος ούτε η χρονική στιγμή για να αναπτύξει τη δική του σχολή σκέψης και φιλοσοφία όσον αφορά το Κυπριακό. Ήταν μια ομιλία εκτός χρόνου και σίγουρα εκτός τόπου. Ακόμα η παρέμβαση αυτή θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και ως παραφρονία, συγκρινόμενη με τις άλλες παρεμβάσεις και ομιλίες. Ο σκοπός της εκδήλωσης ήταν ο φόρος τιμής προς τον Γλαύκο Κληρίδη και όχι η ανάπτυξη των πολιτικών του Νίκου Αναστασιάδη. «Τιμώντας» τη μνήμη του Γλαύκου Κληρίδη θέλω να σας διαβεβαιώσω πως θα συνεχίσω να πολιτεύομαι στη βάση των όσων μας άφησε ως παρακαταθήκες», συνέχισε.

Ο ΠτΔ ως ο πρώτος πολίτης έχει κάθε δικαίωμα να έχει τις θέσεις του όσον αφορά το εθνικό θέμα. Είναι, άλλωστε, επιβεβλημένο. Ο λαός τον επέλεξε για να διαχειριστεί το μέλλον αυτού του τόπου. Δεν νομίζω όμως οι πολιτικές που ακολουθεί να είναι ευθυγραμμισμένες με τις παρακαταθήκες του μεγάλου ηγέτη. Ανεξαρτήτως αν είναι ορθές ή όχι δεν έχουν σχέση με την κληριδική σχολή σκέψης. Συνεπώς, καλό θα ήταν να χαρακτηρίζει αυτές τις νεοφανείς ιδέες ως φιλοσοφία Νίκου Αναστασιάδη. Σίγουρα διαφορετική από αυτήν του πολιτικού του πατέρα. Στο κάτω-κάτω αν η στρατηγική αυτή είναι ορθή θα αποδειχθεί εκ του αποτελέσματος. Η ιστορία θα τον επιβραβεύσει ή θα τον κατακρίνει. Επιπρόσθετα, ο Γλαύκος Κληρίδης δεν ευρίσκεται εν ζωή για να κρίνει αν το «πολιτικό του παιδί» ακολουθεί πιστά της δικές του αξίες και πολιτικές. Δυστυχώς, τον τελευταίο καιρό βιώνουμε μια σύγκυση φιλοσοφιών και σχολών σκέψης όσον αφορά το Κυπριακό. Πριν από λίγο καιρό κατά το μνημόσυνο του Τάσου Παπαδόπουλου ο ΠτΔ μας είπε ότι η φιλοσοφία του πρώην προέδρου και αυτή του Γλαύκου Κληρίδη ήταν οι ίδιες ως προς τις προθέσεις. Τώρα μας λέει ότι οι νεοφανείς του σκέψεις και απόψεις είναι βασισμένες στις παρακαταθήκες του Γλαύκου Κληρίδη. Η παρέμβαση του προέδρου σίγουρα δεν ήταν τυχαία. Έστειλε καθαρά μηνύματα με πολλούς αποδέκτες. Οι αποδέκτες αυτοί σίγουρα δεν είναι το ΑΚΕΛ. Άλλωστε, αυτοί έχουν ήδη χαρακτηριστεί ως της όποιας λύσης. Χωρίς καμία αμφιβολία απευθυνόταν σε αυτούς που τον επικρίνουν και ανήκουν στον ΔΗΣΥ. Σε πρώην συνεργάτες του που διαφωνούν με τις τελευταίες του θέσεις και τοποθετήσεις. Σε συναγωνιστές που, άλλοι σιωπηρά πίσω από κλειστές πόρτες και άλλοι πολύ λιγίο φανερά, διαφωνού και τον επικρίνουν. Με άλλα λόγια απευθύνόταν σε αυτούς που, όπως είχε κάποτε δηλώσει, «Δεν έχουν ακόμα αφυπνιστεί». Δεν είναι η πρώτη φορά που ο πρόεδρος με τη ρητορική του αφήνει να εννοηθεί ότι το ναυάγιο θα οριστικοποιηθεί και θα πρέπει να προβληματιστούμε για άλλες εναλλακτικές επιλογές όσον αφορά τη μορφή λύσης. Σίγουρα οι δυσκολίες υπάρχουν. Η τουρκική αδιαλλαξία είναι δεδομένη. Όμως ο Γλαύκος Κληρίδης βίωσε πολύ χειρότερες καταστάσεις. Είχε να αντιμετωπίσει τον Ραούφ Ντενκτάς και όχι τον Μουσταφά Ακιντζί. Ουδέποτε, όμως, έκανε δεύτερες σκέψεις. Ουδέποτε μίλησε για σχέδια Β’ και Γ’. Ουδέποτε αποκάλεσε τις πάγιες επιδιώξεις μας για επανένωση ως αγκυλώσεις, εμμονές και στερεότυπα. Ο Γλαύκος Κληρίδης, αν και ταλαιπωρήθηκε όσο κανείς άλλος, αγωνιζόμενος για την επανένωση της πατρίδας μας, έφυγε πικραμένος γιατί δεν είδε το όραμά του να πραγματοποιείται. Ως δείγμα, λοιπόν, σεβασμού και εκτίμησης as σταματήσουμε τουλάχιστον να ταλαιπωρούμε και την ψυχή του. Αυτό θα είναι ο σωστός φόρος τιμής που αρμόζει στο εκτόπισμα ενός μεγάλου ηγέτη.

Ο κ. Θεόδωρος Θεοδώρου είναι ειδικός προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Μέλη της κοινότητας των Σαμαρειτών συγκεντρώνονται τα ξημερώματα στο όρος Γκεριζίμ σε θρησκευτική εορτή, στην πόλη Ναμπλούς της Δυτικής Όχθης.

Δεκαπέντε χρόνια στο παρά πέντε

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Δεκαπέντε χρόνια μετά το δημοψήφισμα του 2004, το ερώτημα δεν έχει απαντηθεί ακόμα. Τι πήγε στραβά και η ε/κ κοινότητα πέταξε στον κάλαθο των αχράστων μια σημαντική δυνατότητα για να αλλάξει τη μοίρα της; Η σκληρή ρητορεία του τότε Ε/κ ηγέτη, η δικαστική πρακτική και οι βαρύτατοι χαρακτηρισμοί που χρησιμοποιήσε, απέβλεπαν στη δημιουργίας μιας θολής ατμόσφαιρας για να μην απαντηθεί το απλό ερώτημα: Γιατί δεν διαπραγματεύτηκε ο Ε/κ ηγέτης; Γιατί πήρε ένα πρώτο σχέδιο από τον ΟΗΕ και το χειροτέρεψε; Πώς ένα σχέδιο του ΟΗΕ στη μία εκδοχή του ήταν καλό, ενώ στην επόμενη εκδοχή του ήταν ολόμαυρο;

Η επιβολή της διά πυρός και σιδήρου σιωπής απέβλεπε στη συγκάλυψη για όσα ακόμα παραμένουν μετέωρα. Η κυπριακή πολιτική «σχολή» εκπαιδευσε ολόκληρη γενιά από πολιτευτές που άλλα σκέφτονταν, άλλα έκαναν, έπαιζαν σε δύο ή τρία ταμπλό, πιστεύοντας ότι όλοι οι άλλοι ήταν κουτόφραγκοι. Αδύναμοι να αντιμετωπίσουν την πραγματικότητα, ωστόσο, επιδέξιοι ερασιτέχνες, δημιουργούσαν στην κοινή γνώμη εξάρσεις από φαντασιακές νίκες για να «αντισταθμίσουν» τα δεδομένα που δημιουργούσε η γύρω μας σκληρή πραγματικότητα. Ελάχιστο ενδιαφέρον έδεικναν για ό,τι ονομάζεται ανάλυση των δεδομένων, πρόβλεψη από τις επιπτώσεις της μιας ή της άλλης εξέλιξης, ζήγισμα κόστους-ωφέλειας. Αυτά λείπουν, όταν απουσιάζει η στρατηγική σκέψη, όταν απουσιάζει η ανάλυση γύρω από το μακροπρόθεσμο

συμφέρον του νησιού, και, βεβαίως, η αίσθηση ότι ένας ηγέτης λαμβάνει αποφάσεις και δεν κρύβεται πίσω από ψευδείς εικόνες που ο ίδιος φρόντισε να δημιουργήσει.

Η ουσία στην περίπτωση του τότε Ε/κ ηγέτη βρισκόταν στο ότι, ούτε κατανόησε, ούτε προσπάθησε να μάθει τι σημαίνει ένταξη στην Ε.Ε., η συνεπάγεται για τη διαδικασία επίλυσης, πώς η εξελικτική εφαρμογή μιας λύσης ισούται με την πεμπτούσια της συμμετοχής μας σε μια πολυεθνική, οιονεί ομοσπονδιακή, οντότητα. Υπέγραψε στη Στοά του Αττάλου στις 16 Απριλίου 2003 τη Συνθήκη Προσχώρησης, θεωρώντας ότι ήταν «κάτι» καλύτερο από τη συμμετοχή μας στους αδέσμευτους. Πολλοί Ε/κ ασπαστήκαν την κυρίαρχη τότε θεωρία «να ενταχθούμε στην Ε.Ε., να διαπραγματευτούμε ύστερα από θέση ισχύος». Η θεωρία αυτή ήταν μη σοβαρή: η Κύπρος έλαβε το εισιτήριο για την ένταξη στις 16 Απριλίου 2003. Η Λευκωσία θα μπορούσε να πείσει για δύο σενάρια: Πρώτον, μια τελική φάση διαπραγματεύσεων σε διασύνδεση με την 1η Μαΐου 2004, αφού πρώτα αξιοποιούσε τα εργαλεία που προσέφερε η ένταξη εργαζόμενα πάνω σε αυτά επί έναν ολόκληρο χρόνο (θεμελιώδεις ελευθερίες, ασφάλεια, οικονομία, υποδομές κ.λπ.).

Δεύτερο, αλλαγή της ημερομηνίας για την τελική φάση σε διασύνδεση με την απόφαση των «25» για καθορισμό ημερομηνίας για έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων Ε.Ε.-Τουρκίας- 3 Οκτωβρίου 2004, έξι μήνες μετά την ένταξη και έναμιση από την

υπογραφή της Συνθήκης Προσχώρησης. Κανένα από τα δύο σενάρια δεν έγινε, γιατί στο πίσω μέρος του μυαλού του Ε/κ ηγέτη δεν ήταν η επίλυση, αλλά το παιχνίδι με τον χρόνο και η συντήρηση του στάτους κβο.

Για να επιτύχανε, είτε το σενάριο ένα, είτε το σενάριο δύο, έπρεπε να αντιλαμβάνεσαι ότι η επίλυση στο Κυπριακό και η πρόσδος στην ενταξιακή πορεία της Τουρκίας πήγαιναν «μαζί», να είσαι αξιόπιστος συνομιλητής της ευρωπαϊκής ηγεσίας και να έπειthes τους συνομιλητές σου ότι αυτό που έλεγες το εννοούσες.

Η Ε.Ε. παρέχει το αναγκαίο υλικό, αυτό που δεν διαθέτει, λόγω της φύσης του, ο ΟΗΕ:

Ιστορικό παράδειγμα: στις Ιδέες Γκάλι (1992) περιλαμβανόταν πρόνοια για «διπλά δημοψηφίσματα» σχετικά με την ένταξη της νήσου στην Ε.Ε.. Αυτή η πρόνοια του ΟΗΕ ξεπεράστηκε στο «γύπεδο Ε.Ε.» χάρις στη Συμφωνία της 6ης Μαρτίου 1995 (συμφωνία Αλαίν Ζιπέ-Γιάννου Κρανιδιώτη, έναρξη ενταξιακών συνομιλιών έξι μήνες μετά το τέλος της τότε Διακυβερνητικής).

Παραδείγματα από το Brexit: η Ε.Ε. έχει την ισχυρή δυνατότητα να προσαρμόζει τα δεδομένα σε νέα «μέτρα», εφόσον αυτά ικανοποιούν, σε μια δεδομένη συγκυρία, το μακροπρόθεσμο συμφέρον της ίδιας, ή μιας χώρας-μέλους, ή μιας περιοχής –στην περίπτωση της Κύπρου η επίλυση με ισχυρή ώθηση στην ενταξιακή πορεία της Τουρκίας.

Η τελική διακωμώδηση της διαδικασίας των διαπραγματεύσεων,

από την πλευρά του Ε/κ ηγέτη, έδειξε ότι γνώριζε καλά, την κυρίαρχη στο νησί «μεγάλη σχολή των μικρών τεχνασμάτων», αυτή που μάς οδήγησε βήμα-βήμα στην ανυποληψία και στο περιθώριο.

Καταληκτικά: ο τότε Ε/κ ηγέτης υπήρξε εκ πεποιθήσεως ιδεολόγος της επιβολής της ε/κ άποψης επί των Τ/κ, άρα αντίθετος με κάθε συμβιβαστική συμπεριφορά, ένας πολιτευτής με αντιευρωπαϊκή κουλτούρα, γι’ αυτό αρνήθηκε κάθε προσπάθεια για να παίξει η Ε.Ε. ουσιώδη ρόλο στην αλλαγή πορείας. Ακόμα και η απόπειρα, την υστάτη, του Επιτρόπου Γ. Φερχόιγκεν να έρθει βελτιωμένη πρόταση στο εδαφικό με την έγκριση Ερντογάν (τα σημαντικότερα ε/κ χωριά της Καρπασίας σε ειδική ζώνη που θα υπαγόταν απ’ ευθείας στην κεντρική κυβέρνηση), αφέθηκε να εξατμιστεί. Ενώ διεξάγονταν οι διαπραγματεύσεις στο Μπούργκενοστογκ, ο Ε/κ ηγέτης πήγε προσχηματικά σε Σύνοδο στις Βρυξέλλες για τρεις ημέρες, (ενώ, θα μπορούσε κάλλιστα να στείλει τον ΥΠΕΕ) για να αφήσει, έτσι το χρόνο να τρέχει για να μπορεί να έχει περισσότερα «εργαλεία» για την επίτυξη την καταστροφή της προσπάθειας.

Δεκαπέντε χρόνια μετά, η ιστορία δείχνει ότι επαναλαμβάνουμε τον εαυτό μας: πολιτευτές με αγωνίες για την καρέκλα τους αδιαφορούν για την παρέλευση του χρόνου, καταγγέλλουν γιατί δεν μπορούν να σχεδιάσουν, να εμπνεύσουν, να επιλύσουν...

www.larkoslarkou.org.cy

1η Μάη: Οι αγώνες συνεχίζονται

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Τ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ**

«**Ε**μείς παραβήκαμε τους νόμους σας, για να δείξουμε στον λαό σε τι αποβλέπουν όλοι σας οι Θεομοί: στο να εγκαθιδρύσουν, στη χώρα αυτή, μια ολιγαρχία, όμοια της οποίας σε κτηνώδια, δεν υπάρχει πουθενά στη Γη. Αν πιστεύετε ότι με το να μας κρεμάσετε θα εξουδετερώσετε το κίνημα των εργαζομένων, το κίνημα από το οποίο εκατομμύρια ανθρώπινα πλάσματα που σέρνονται στη φτώχεια και στη μιζέρια, περιμένουν τη λύτρωση τους – αν αυτή είναι η γνώμη σας – τότε κρεμάστε μας! Εδώ θα ποδοπατήσετε μια μικρή σπίθα, εκεί όμως και πιο πέρα και απέναντι και γύρω μας παντού, θα ξεπεταχτούν οι φλόγες. Η φωτιά είναι υπόγεια και δε θα μπορέσετε να τη σβήσετε.»

Αυτά ήταν τα λόγια με τα οποία ο Αύγουστος Σπáis, ένας από το τους ηγέτες της εξέγερσης του Μάη, απευθύνθηκε στους δικαστές του την ώρα που εκείνοι τον έστελ-

ναν μαζί με τους συντρόφους του στην αχόνη, στο Σικάγο το 1886.

Σήμερα στην Κύπρο του 2019, παραμονές Πρωτομαγιάς αξίζει να κάνουμε τον δικό μας απολογισμό και αξιολόγηση για τη θέση των εργαζομένων. Γιατί ακριβώς τα λόγια του Σπáis και ο αγώνας των εργαζομένων του Σικάγο, αποκτούν τη δική τους ιδιαίτερη σημασία και επικαιρότητα. Ο κυπριακός λαός ζει και βιώνει τα τελευταία χρόνια τις επιπτώσεις και τις συνέπειες από τις αντιλαϊκές και νεοφιλελεύθερες πολιτικές των κυβερνήσεων, οι οποίες με την επιβολή του κουρέματος και του μνημονίου, υποθήκευσαν το μέλλον της Κύπρου, επιφέροντας μια τεράστια ανασφάλεια και φόβο στους εργαζόμενους. Όλα τα στατιστικά στοιχεία μαρτυρούν τη δραματική διέυρυνση της κοινωνικής ανισότητας, τη διέυρυνση του χάσματος πλουσιών και φτωχών, τη φτωχοποίηση και εξαθλίωση πέραν των

Τα δικαιώματα των πολιτών, των ανήλικων, των φοιτητών παραμένουν καθηλωμένα. Οι δαπάνες για τη δημόσια υγεία και τις κοινωνικές παροχές είναι από τις χαμηλότερες της Ε.Ε.

250 χιλιάδων συμπατριωτών μας.

Μειώνεται συνεχώς η αγοραστική δύναμη των μισθών και μάλιστα την ίδια ώρα που το εισοδηματικό μερίδιο του κεφαλαίου, δηλαδή τα κέρδη και οι πρόσδοι, έχουν τεράστια αύξηση. Ένας στους τέσσερις νέους μας είναι άνεργοι, ενώ η μακροχρόνια ανεργία είναι κατά πολύ ψηλότερη του μέσου όρου της Ε.Ε. Την ίδια ώρα καταγράφεται αύξηση της μερικής

απασχόλησης και της απασχόλησης με συμβάντα ορισμένου χρόνου.

Σαράντα χιλιάδες νέα παιδιά, επιστήμονες, τα λαμπρότερα μας μυαλά, απογοητευμένοι αναγκάζονται σε μετανάστευση προς αναζήτηση άλλων επαγγελματικών προορισμών. Το κοινωνικό κράτος झλώνεται καθημερινά με το επίπεδο των ευπαθών και ευάλωτων ομάδων να συρρικνώνεται. Το επίπεδο διαβίωσης των συνταξιούκων έχει υποχωρήσει αισθητά, η στεγαστική πολιτική είναι ανύπαρκτη, απαζιώνοντας πλήρως εκτοπισθέντες και αυτόχθονες. Δεκατέσσερα σχέδια στέγης προηγούμενων κυβερνήσεων ακυρώθηκαν. Τα δικαιώματα των πολυτέκνων, των ανήλικων, των φοιτητών παραμένουν καθηλωμένα. Οι δαπάνες για τη δημόσια υγεία και τις κοινωνικές παροχές είναι από τις χαμηλότερες της Ε.Ε. Τα δημόσια νοσπλευτήρια οδηγήθηκαν στην κατάρρευση με αποκοπές πέραν των

600 εκατομμυρίων ευρώ τα τελευταία χρόνια. Η Παιδεία του τόπου ταλανίζεται. Την ίδια ώρα βλέπουμε την εργοδοσία να αξιοποιεί την εργασιακή ανασφάλεια για να προωθήσει την απορρύθμιση στις εργασιακές σχέσεις, επιβάλλοντας προσωπικά συμβόλαια, χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τις συλλογικές συμβάσεις. Αυτές είναι οι πραγματικότητες που βιώνουν οι εργαζόμενοι σήμερα στην Κύπρο, στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο, και θα μπορούσαμε να συζητούμε για ώρες για το γεγονός ότι οι εργαζόμενοι σε όλον τον κόσμο δέχονται σήμερα μια άνευ προηγουμένου σκληρή επίθεση από τον πλούτο και το μεγάλο κεφάλαιο.

Ο αγώνας των εργαζομένων όλου του κόσμου είναι ανειρήνευτος, καθημερινός και αέναος! Κανένας δεν θα χάρισει τίποτα και δεν θα χαριστεί στους εργαζόμενους! Μόνο με τους αγώνες και τις διεκδικήσεις των λαών θα αλλάξουν τα

πράγματα, αλλά και ο ρους της ιστορίας. Δεν μπορεί και δεν πρέπει να δικαιώνουμε στον σημερινό κόσμο, τον καπιταλισμό της άγριας εκμετάλλευσης, της ζούγκλας και της βαρβαρότητας, της βίας και της καταπίεσης.

Οι ευρωπαϊκές εκλογές στις 26 Μαΐου αποτελούν μια μοναδική ευκαιρία για όλους τους λαούς της Ευρώπης για να στείλουν ένα βροντερό μήνυμα: Φτάνει Πια. Ήλθε η ώρα των λαών να μιλήσουν, γιατί ακριβώς πλέον έχουν και βιώματα και εμπειρία και γνώσεις. Στις συνειδήσεις όλων των εργαζομένων αντηχούν καθημερινά τα λόγια του Καρλ Μαρξ: «Οι εργαζόμενοι δεν έχουν να χάσουν τίποτα εξόν από τις αλυσίδες τους», και ακόμα «πολλοί φιλόσοφοι ερμήνευσαν και ανέλυσαν τον κόσμο, το ζήτημα είναι να τον αλλάξουμε!

Ο κ. Γιώργος Τ. Γεωργίου είναι βουλευτής, μέλος Πολιτικού Γραφείου ΑΚΕΛ.

Η άλλη όψη του νομίσματος στο ΓεΣΥ

Σειρά εμποδίων στον δρόμο του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας μέχρι την πλήρη εφαρμογή του Συστήματος τον Ιούνιο του 2020

Τον **ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ**

Έξι μόλις εβδομάδες πριν από την έναρξη της πρώτης φάσης του ΓεΣΥ, ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ) τρέχει όλες τις διεργασίες προκειμένου να διευθετηθούν όλα τα ζητήματα που εκκρεμούν με σκοπό την ομαλή εφαρμογή του Συστήματος. Η θετική κατάληξη που είχαν οι διαβουλεύσεις με τα κλινικά εργαστήρια και τους φαρμακοποιούς τις τελευταίες εβδομάδες, αλλά και το μεγάλο ενδιαφέρον που υπέδειξαν οι πολίτες μετά το άνοιγμα των καταλόγων εγγραφής των δικαιούχων, δημιουργεί αισιοδοξία στις τάξεις του ΟΑΥ ενόψει της συνέχειας, ωστόσο, ο δρόμος που έχει να διανύσει ο Οργανισμός προμηνύεται μακρύς. Παρά το γεγονός ότι το ΓεΣΥ θα τεθεί σε εφαρμογή από την 1η Ιουνίου του 2019 και οι παροχές υγείας άρχισαν ήδη σιγά-σιγά να εκφράζουν το ενδιαφέρον τους να ενταχθούν σε αυτό,

«Ο ΟΚΥΠΥ δεν κινήθηκε και δεν κινείται με τις ταχύτητες που έπρεπε», τονίζει ο Σ. Κούμας.

υπάρχουν εμφανή εμπόδια, τα οποία ο ΟΑΥ, αν όχι τώρα, στην πορεία θα τα βρει μπροστά του. Οι δημόσιες αντιπαραθέσεις που καταγράφονται καθημερινά μεταξύ των λειτουργών του ΟΑΥ με εκπροσώπους του ΠΑΣΙΝ και του ΠΙΣ, στα τηλεοπτικά πάνελ, δεν έχουν να κάνουν μόνο με τις προσωπικές αμοιβές που θα λαμβάνουν οι γιατροί, όπως πολλές φορές αφήνεται να εννοηθεί. Πίσω από τις λέξεις κρύβονται πολύ περισσότερα που σε βάθος χρόνου θα επιπράξουν τον Κύπριο ασθενή, αν δεν διευθετηθούν εντός των επόμενων βδομάδων.

Ελλειψή αριθμός παιδιάτρων

Ο χαμηλός αριθμός συμβεβλημένων παιδιατρών στους καταλόγους του συστήματος αποτέλεσε πολλές φορές αντικείμενο προβληματισμού για τους λειτουργούς του ΟΑΥ. Όπως πληροφορείται η «Κ», μέχρι στιγμής έχουν εγγραφεί στο Σύστημα 360 προσωπικοί ιατροί, ωστόσο μόνο λίγοι εξ αυτών (περίπου 50) είναι παιδίατροι. Δεδομένου ότι ο Οργανισμός είχε αναφέρει πως χρειάζονται 130 - 150 παιδίατροι για να λειτουργήσει ομαλά το σύστημα κατά την πρώτη μέρα εφαρμογής του καταδεικνύει ότι αν δεν αυξηθεί δραματικά αυτός ο αριθμός τότε θα υπάρξει πρόβλημα. Μάλιστα, δεν είναι λίγες οι φορές υπήρξαν έντονες αντιδράσεις από την Παιδιατρική Εταιρεία Κύπρου (ΠΕΚ), όταν είδαν το φως τη δημοσιότητα πληροφοριών που να θέλουν τον ΟΑΥ να κάνει σκέψεις για μείωση του ορίου ηλικίας εγγραφής στους προσωπικούς ιατρούς (Π.Ι.) για ενήλικες ούτως ώστε να εγγράφονται

Παράνομη χαρακτηρίζει την πρόταση του ΟΑΥ για την υπερεπισκεψιμότητα η γραμματέας του ΠΙΣ.

σε αυτούς παιδιά μικρότερης ηλικίας. Βάσει των κανονισμών των Π.Ι. με ειδικότητα παθολόγου και γενικού γιατρού μπορούν να εγγραφούν έφηβοι από 15 μέχρι 18 ετών, αλλά μπορούν να επιλέξουν την εγγραφή τους σε παιδίατρο, αντί για Π.Ι. για ενήλικες. Τα παιδιά κάτω από 15 ετών πρέπει να εγγραφούν σε Π.Ι. με ειδικότητα παιδίατρου. Συνεπώς, η εγγραφή των παιδιών κάτω των 15 ετών σε Π.Ι. για ενήλικες δεν μπορεί να εφαρμοστεί, διότι αντιτίθεται στη νομοθεσία. Σε δηλώσεις της στην «Κ», η γραμματέας του ΠΙΣ και μέλος της ΠΕΚ, Αναστασία Συμεού, αναφέρει πως έχουν εξα-

σφαλίσει γνώμάτευση από την Ευρωπαϊκή Ακαδημία Παιδιατρικής, η οποία υποστηρίζει την αποκλειστική ενασχόληση με την παιδιατρική ηλικία γιατρών με ειδικότητα στην Παιδιατρική.

Οι νέες προτάσεις

Ο ΟΑΥ προκειμένου να προσελκύσει περισσότερους παιδίατρους στο ΓεΣΥ, τον περασμένο μήνα ανακοίνωσε αναθεωρημένες προτάσεις για τους Π.Ι. για παιδιά και ενήλικες. Ωστόσο, ούτε οι εν λόγω προτάσεις φαίνεται να ικανοποιούν την ΠΕΚ, αφού, όπως υποστηρίζει η κα Συμεού, αυτές οι προτάσεις

θα ήταν ικανοποιητικές σε περίπτωση που θα δούλευε το σχέδιο και διαπίστωναν πως είχε μια ευρωστία το ταμείο. «Από τη στιγμή που δεν έχουν ακόμα ταμείο πώς μπορούν να εγγυόνται την κατά κεφαλήν αμοιβή σε βάθος τριών χρόνων», υπογραμμίζει. Σημειώνει δε, πως ο ΟΑΥ βάσει νόμου έχει την ευχέρεια να αλλάξει την κατά κεφαλήν αμοιβή όποτε θελήσει. «Επομένως, προσθέτει, αυτή η υπόσχεση την οποία δίνουν είναι πολιτική, δεν είναι νομική». «Αρα, αν μας κατεβάσουν αυτή την αμοιβή, εγώ δεν θα έχω κάποιο χαρτί στα χέρια μου και να πάω σε κάποιο

δικαστήριο και να διεκδικήσω αυτά που αναφέρονται στις προτάσεις του ΟΑΥ». Συμπληρώνει δε, πως «η πρόταση για αμοιβή που δίνεται για την υπερεπισκεψιμότητα είναι παράνομη» και προσθέτει πως «απαγορεύεται από τον νόμο να πάρεις λεφτά από δικαίον», εξηγώντας ότι αν ένας ασθενής, ο οποίος γνωρίζει τον νόμο, αποφασίσει να προσβάλει αυτή την απόφαση του Οργανισμού θα κερδίσει. Καταλήγοντας, η κα Συμεού λέει πως «έχουν παγιδευτεί από τον νόμο που οι ίδιοι έχουν ορίσει», παραπέμποντας στις επανειλημμένες αναφορές του υπουργού Υγείας

Μικτό Σύστημα με συμμετοχή των ασφαλιστικών εταιρειών θέλουν ΕΝΙΚ και ΠΑΣΙΝ

Πρέπει να ξεκαθαριστεί ότι οι διαφωνίες που έχουν ΠΑΣΙΝ και ΕΝΙΚ δεν μπορούν να επιλυθούν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων με τον ΟΑΥ, αφού πέραν από το γεγονός ότι θεωρούν πως ο προϋπολογισμός είναι ελλειμματικός παράλληλα διαφωνούν κάθετα με τον μονοασφαλιστικό χαρακτήρα του ΓεΣΥ. Μιλώντας στην «Κ» ο αντιπρόεδρος της ΕΝΙΚ και εκπρόσωπος Τύπου του ΠΙΣ, Χάρης Αρμεύτης, δηλώνει ότι διαφωνούν με το προτεινόμενο ΓεΣΥ, ενώ ξεκαθαρίζει πως δεν τίθεται θέμα διαπραγματεύσεων επί του υφιστάμενου σχεδιασμού και ότι επιθυμούν αλλαγή της νομοθεσίας ώστε το Σύστημα Υγείας να παραπέμψει σε μικτό. Πρόσθεσε δε, πως «το μικτό είναι το μόνο σύ-

«Αυτό που προσπαθούν να εφαρμόσουν είναι ένα κακό Σύστημα που θα καταρρεύσει την Υγεία», λέει ο αντιπρόεδρος της ΕΝΙΚ, Χάρης Αρμεύτης.

στημα που μπορεί να εφαρμοστεί και να είναι ποιοτικό και βιώσιμο». Ερωτηθείς αν όλοι οι γιατροί που εντάσσονται στο δίκτυο ιδιωτικών ιατρικών υιοθετούν αυτή την άποψη, ο κ. Αρμεύτης απάντησε θε-

τικά, εξηγώντας παράλληλα ότι αυτές είναι και οι αρχές της πλατφόρμας. «Αυτό που θέλουμε εμείς είναι τη συμμετοχή και των ασφαλιστικών εταιρειών», υπογράμμισε. Αναφερόμενος στον μονο-

ασφαλιστικό χαρακτήρα του ΓεΣΥ ο κ. Αρμεύτης αναφέρει πως «με μαθηματική ακρίβεια σε έξι με επτά μήνες δεν θα μπορούν να δώσουν τα λεφτά που υπόσχονται σήμερα διότι ο προϋπολογισμός είναι σφαιρικός». Εξηγώντας δε, ότι «βάσει της διεθνούς εμπειρίας που έχουμε μέχρι στιγμής, όλα τα Συστήματα Υγείας έχουν τα θετικά και τα αρνητικά τους, αλλά αυτό που προσπαθούν να εφαρμόσουν είναι ένα κακό Σύστημα που θα καταρρεύσει την Υγεία». Συνεπώς, με βάση τα προαναφερθέντα διαπιστώνεται πως οι διαφωνίες που υπάρχουν από ΕΝΙΚ και ΠΑΣΙΝ δεν μπορούν να επιλυθούν στο τραπέζι του διαλόγου με τον ΟΑΥ, διότι ζητούν ξεκάθαρα αλλαγή της νομοθεσίας.

πως η νομοθεσία δεν πρόκειται να αλλάξει. Υπενθυμίζεται δε, πως οι κατάλογοι εγγραφής των παιδιών στο Σύστημα θα ανοίξουν στις 6 Μαΐου και τότε θα ξεκαθαριστεί ο ακριβής αριθμός των παιδίατρων που έχουν συμβληθεί στο ΓεΣΥ, δεδομένου ότι οι γονείς των παιδιών θα έχουν πρόσβαση στους καταλόγους των Π.Ι. για παιδιά.

Κίνδυνοι χωρίς τα ιδιωτικά

Την πλάτη στο ΓεΣΥ γυρίζουν τα μεγάλα ιδιωτικά νοσηλευτήρια μετά τη νέα πρόσκληση που έλαβαν από τον ΟΑΥ για να προσέλθουν στο τραπέζι του διαλόγου. Σε ανακοίνωση που εξέδωσε ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων (ΠΑΣΙΝ), την περασμένη Δευτέρα, ξεκαθάρισε ότι συνολικά 14 μεγάλα ιδιωτικά νοσηλευτήρια θα ενταχθούν στο Δίκτυο Ιδιωτικών Ιατρικής και όχι στο ΓεΣΥ. Σημειώνοντας δε, ότι τα μέλη του ΠΑΣΙΝ

Πέραν των 600 ιδιωτικών γιατρών και 22 ιδιωτικών νοσηλευτηρίων εγγράφηκαν στην πλατφόρμα ιδιωτικής ιατρικής.

«έκριναν πως αυτός ο τρόπος άσκησης ελεύθερης ιατρικής, εκτός του προτεινόμενου ΓεΣΥ, υπηρετεί με τον καλύτερο τρόπο τους βιώσιμους όρους παροχής ποιοτικών υπηρεσιών υγείας στον Κύπριο ασθενή». Μάλιστα, η πλατφόρμα των ιδιωτών φαίνεται πως παίρνει «σάρκα και οστά» και χαράζει τον δικό της δρόμο μακριά από το ΓεΣΥ, αφού μέχρι στιγμής έχουν εγγραφεί σε αυτή 640 ιδιώτες γιατροί και 22 ιδιωτικά νοσηλευτήρια, αριθμός που ξεπερνά τους συμβεβλημένους ιδιώτες γιατρούς του ΓεΣΥ (360 προσωπικοί και περίπου 110 ειδικοί ιατροί). Συνεπώς, αν δει κανείς έναν χρόνο μπροστά, όταν το ΓεΣΥ τεθεί σε πλήρη εφαρμογή (Ιούνιος 2020), θα διαπιστώσει ότι υπάρχει πρόβλημα όχι μόνο αριθμητικό αλλά και πρακτικό. Στην περίπτωση που τελικώς αυξηθεί με τον ένα ή άλλο τρόπο ο αριθμός των ειδικών ιατρών, τον Ιούνιο του 2020, όταν θα συμπεριληφθούν στο Σύστημα οι ενδονοσοκομειακές υπηρεσίες υγείας υπάρχει ο κίνδυνος η υφιστάμενη κατάσταση των δημόσιων νοσηλευτηρίων να επιδεινωθεί, δεδομένου ότι τα μεγάλα ιδιωτικά νοσηλευτήρια θα μείνουν εκτός. Αυτό αναμένεται να συμβεί διότι όπως είναι γνωστό ο δημόσιος τομέας υγείας έχει τη δυνατότητα να ανταποκριθεί στο 50% των αναγκών και ο ιδιωτικός στο άλλο 50%. Γι' αυτόν τον λόγο, άλλωστε, παρατηρείται αυτή η συμφύρση στα δημόσια νοσηλευτήρια και οι ογκώδεις λίστες αναμονής, αφού μετά το ξέσπασμα της κρίσης στην Κύπρο, περίπου το 80% των κύπριων πολιτών στράφηκε στα δημόσια νοσηλευτήρια.

Αλαλούμ στα δημόσια νοσηλευτήρια λόγω ΓεΣΥ

Μπερδεμένα φαίνεται να είναι ορισμένα ζητήματα στον Δημόσιο τομέα της υγείας. Η αυτονόμηση των δημοσίων νοσηλευτηρίων η οποία άρχισε κατά τους τελευταίους μήνες φαίνεται να μην αφήνει ιδιαίτερες ικανοποιημένους τους παροχές υγείας που εργάζονται σε αυτά, με τον πρόεδρο της Παγκύπριας Συντεχνίας Κυβερνητικών Ιατρών, Σωτήρη Κούμα, να καταδεικνύει σε δηλώσεις του στην «Κ» πως δεν έχει ξεκαθαριστεί ακόμη αν θα συμβληθούν οι ίδιοι στο ΓεΣΥ ή αν θα το πράξει ο ΟΚΥΠΥ για αυτούς. Σύμφωνα με τα όσα αναφέρει ο κ. Κούμας, αυτό συμβαίνει διότι από τη μία η νομοθεσία λέει ότι κάθε ιατρός πρέπει να εκπαιδωθεί προσωπικά ενδιαφέρον και την ίδια στιγμή στη βάση εκδήλωσης προσωπικών ενδιαφερόντων από γιατρούς ο ΟΚΥΠΥ θα συντονολογήσει σύμβαση. Τονίζει δε πως «αυτή τη στιγμή υπάρχει ένα σενάριο, το οποίο προσπαθούμε να επεξεργα-

στούμε, αλλά πρέπει να γίνει αντιληπτό απ' όλους ότι δεν είμαστε εναντίον του ΓεΣΥ και προσπαθούμε να το στηρίξουμε τόσο αυτό όσο και τον εργοδότη μας». «Ωστόσο, συνεχίζει, ο ΟΚΥΠΥ δεν κινήθηκε και δεν κινείται με τις ταχύτητες που έπρεπε», σημειώνοντας παράλληλα πως δεν είναι δική τους ευθύνη το γεγονός ότι αυτά τα θέματα δεν είναι επιλυμένα. «Γνώριζαν όλοι τις νομοθεσίες εξ αρχής και έπρεπε να τρέξουν», συμπληρώνει. Αξίζει να σημειωθεί πως παρά το γεγονός ότι τα δημόσια νοσηλευτήρια θα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο ΓεΣΥ από την 1η Ιουνίου του 2020, ο ΟΚΥΠΥ καλείται να κλείσει τα ζητήματα που εκκρεμούν, διότι θα πρέπει να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που θα υπάρχουν από τους πολίτες που δεν είναι ασφαλισμένοι σε πρώτη φάση ενδονοσοκομειακά και θα επιλέγουν τον δημόσιο τομέα για περίθαλψη. Επιπρόσθετα, θα υπάρ-

Δεν στελεχωθήκαν οι θέσεις των «φυγάδων».

χουν προσωπικοί γιατροί, παιδίατροι και ειδικοί ιατροί, οι οποίοι βρίσκονται στα δημόσια ιατρικά κέντρα και θα παρέχουν τις υπηρεσίες τους στους ασθενείς από την πρώτη φάση του ΓεΣΥ. Παράλληλα, μη στελεχωμένες παραμένουν οι θέσεις των γιατρών που επέλεξαν να αφυπηρετήσουν πρόωρα για να συμβληθούν στο ΓεΣΥ ως ιδιώτες γιατροί. Όπως είχε αποκαλύψει η «Κ», προ ημερών από τον Φεβρουάριο μέχρι σήμερα παρατηρείται ένα κύμα φυγής από γιατρούς του Δημοσίου με σκοπό να ιδιωτεύσουν στο ΓεΣΥ. Συγκεκριμένα, συνολικά 10 γιατροί παραιτήθηκαν από τα γενικά νοσοκομεία όπου εργάζονταν. Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», πρόκειται για τέσσερις γιατρούς γενικής

ιατρικής του Γενικού Νοσοκομείου Πάφου και δύο παθολόγους του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, οι οποίοι αποχώρησαν το τελευταίο δεκαπενθήμερο, ενώ νωρίτερα είχαν αποχωρήσει άλλοι τέσσερις γιατροί (τρεις εξ αυτών ήταν παθολόγοι) του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού. Μιλώντας γι' αυτό το ζήτημα ο κ. Κούμας αναφέρει πως μέχρι στιγμής δεν έχουν στελεχωθεί οι θέσεις αυτών που αποχώρησαν. Ερωτηθείς κατά πόσο ανέφεραν αυτό το πρόβλημα στον ΟΚΥΠΥ, απάντησε θετικά, ενώ σημείωσε πως δεν έλαβαν καμία απάντηση από αυτόν. Πρόσθεσε δε, πως «με έκπληξη μας είδαμε αντί να δίνει απάντηση γι' αυτό ζήτημα ο εργοδότης μας που τώρα είναι ο ΟΚΥΠΥ απάντησε ο υπουργός Υγείας». Τόνισε δε, πως οι θέσεις που άνοιξαν και στις οποίες αναφέρθηκε ο υπουργός, είχαν υπολογιστεί από τα τέλη του 2018 πριν αποχωρήσουν αυτοί οι γιατροί.

Έκπληκτος δηλώνει στην «Κ» ο πρόεδρος της ΠΑΣΥΚΙ για το γεγονός ότι για τη φυγή γιατρών τοποθετήθηκε ο υπ. Υγείας αντί ο ΟΚΥΠΥ.

Ο ΦΩΤΗΣ ΦΩΤΙΟΥ ΣΤΗΝ «Κ»

Απαράδεκτη και επικίνδυνη η κατάσταση

Το τέλμα στην ανεύρεση λειψάνων αγνοουμένων, τα εμπόδια του κατοχικού στρατού και η δυσарέσκεια για τη ΔΕΑ

Συνέντευξη στον

ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Μήνυμα προς τις οικογένειες των αγνοουμένων ότι η Πολιτεία θα συνεχίσει την αναζήτηση των αγαπημένων τους προσώπων, στέλνει ο Επίτροπος για Ανθρωπιστικά Θέματα. Ο Φώτης Φωτίου στη συνέντευξή του στην «Κ» χαρακτηρίζει τα αποτελέσματα των εκταφών στα Κατεχόμενα απογοητευτικά, ενώ για τις έρευνες στις ελεύθερες περιοχές ισχυρίζεται πως οι πλείστες στων υποθέσεων Τ/κ έχουν διερευνηθεί.

—Πώς χαρακτηρίζετε το κεφάλαιο διερεύνησης της τύχης των αγνοουμένων;

—Είναι μια επώδυνη και δύσκολη, αλλά συνάμα ιερή αποστολή. Καλούμαστε να χειριστούμε μια τραγωδία που βιώνουν για σχεδόν μισό αιώνα οι οικογένειες των αγνοουμένων μας, οι δε οικογένειες των αγνοουμένων της περιόδου 1963-64 για πέραν του μισού αιώνα. Οι πληγές όσα χρόνια και εάν έχουν περάσει δεν επουλώνονται και η κάθε οικογένεια ανεβαίνει καθημερινά τον δικό της Γολγοθά. Δυστυχώς, η επούλωση των πληγών και ο τερματισμός της τραγωδίας δεν εξαρτάται μόνο από τις δικές μας πράξεις και πρωτοβουλίες και αυτό μας πληγώνει.

—Εντοπίζετε φθίνουσα πορεία στα αποτελέσματα των ερευνών τα τελευταία χρόνια;

—Τα αποτελέσματα των εκταφών στις κατεχόμενες περιοχές είναι απογοητευτικά. Για το 2018 για παράδειγμα εντοπίστηκαν μόνο περίπου 10 λείψανα ή μέρος λειψάνων, τα οποία δεν γνωρίζουμε εάν πράγματι ανήκουν σε αγνοούμενους. Η ίδια κατάσταση, δυστυχώς, επικρατεί και στον εντοπισμό λειψάνων και για το πρώτο 4μηνιο του 2019. Συνεπακόλουθο της τραγικής αυτής κατάστασης είναι και η μείωση των ταυτοποιήσεων με τη μέθοδο του DNA. Είναι μια απαράδεκτη και επικίνδυνη κατάσταση που χρήζει άμεσα αντιμετώπισης απ' όλους ώστε να επιλυθούν τα προβλήματα και οι δυσκολίες για να υπάρξει πρόοδος.

—Λέμε ότι τα περισσότερα προβλήματα στο θέμα των αγνοουμένων προέρχονται από πλευράς Τουρκίας. Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει κάνει όσα πρέπει για να βοηθήσει το πρόγραμμα των ερευνών;

—Σε καμιά περίπτωση οι ευθύνες και οι υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν μπορούν και δεν πρέπει να εξισώνονται με αυτές της κατοχικής δύναμης. Η Κυπριακή Δημοκρατία καταβάλλει και θα συνεχίσει να καταβάλλει κάθε προσπάθεια για συλλογή και αξιολόγηση όλων των πληροφοριών που αφορούν στην τύχη αγνοουμένων προσώπων, Ελληνοκυπρίων, Ελλαδιτών και Τουρκοκυπρίων. Οι λόγοι που δεν έχει επιλυθεί η τραγωδία των αγνοουμένων οφείλονται αποκλειστικά μπορώ να πω στην απαράδεκτη και απάνθρωπη πολιτική που ακολουθεί η κατοχική

“

Οι λόγοι που δεν έχει επιλυθεί η τραγωδία των αγνοουμένων οφείλονται αποκλειστικά στην απαράδεκτη και απάνθρωπη πολιτική που ακολουθεί η κατοχική δύναμη.

“

Οι πλείστες των υποθέσεων των Τ/κ αγνοουμένων έχουν διερευνηθεί. Θα καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε και η τελευταία οικογένεια Τ/κ αγνοουμένου να πληροφορηθεί για την τύχη του αγαπημένου της προσώπου.

δύναμη. Ας μην ξεχνάμε ότι είναι ο τουρκικός στρατός που ευθύνεται για τις εξαφανίσεις των Ελληνοκυπρίων και Ελλαδιτών αγνοουμένων. Ως εκ τούτου, η πηγή των πληροφοριών βρίσκεται στα χέρια της Τουρκίας. Δυστυχώς, η Τουρκία δεν συνεργάζεται ούτε καν για την επίλυση της ανθρωπιστικής πτυχής του προβλήματος. Αρνείται να παράσχει τις πληροφορίες από τα αρχεία της, θέτει συνεχώς προσκόμματα στις εκταφές και έρευνες σε στρατιωτικές ζώνες, αρνείται να υποδείξει τους μαζικούς χώρους ταφής μετά από τις περισυλλογές των νεκρών από τα πεδία των μαχών, καθώς και στην υποδείξη των χώρων επαναταφής των λειψάνων, που σκόπιμα μετακινήθηκαν από τον τουρκικό στρατό από τους πρωτογενείς χώρους ταφής. Χωρίς την ειλικρινή και αποτελεσματική συνεργασία της Τουρκίας, δυστυχώς, δεν μπορεί να υπάρξει πρόοδος στις προσπάθειες επίλυσης της τραγωδίας των αγνοουμένων.

—Από την πολυχρονη εμπλοκή σας πιστεύετε πως στις ελεύθερες περιοχές το κομμάτι διερεύνησης εξαντλήθηκε;

—Οι προσπάθειές μας για διερεύνηση της τύχης των αγνοουμένων στις ελεύθερες περιοχές αφορούν δύο άξονες. Ο πρώτος έχει να κάνει με τη συλλογή και αξιολόγηση όλων των πληροφοριών για την τύχη Τουρκοκυπρίων αγνοουμένων και ο δεύτερος με την πραγματοποίηση ερευνών και συλλογή στοιχείων για την τύχη Ελληνοκυπρίων αγνοουμένων. Και στους δύο άξονες οι προσπάθειές μας είναι συνεχείς και εντατικές. Οι πλείστες των υποθέσεων

ΦΩΤΗΣ ΦΩΤΙΟΥ

«Δεν το κρύβω και ούτε το έκρυψα ποτέ ότι οι οικογένειες, αλλά και εμείς δεν είμαστε και ούτε μπορούμε να είμαστε ικανοποιημένοι τόσο με τους ρυθμούς όσο και με τα αποτελέσματα της ΔΕΑ», αποκαλύπτει στην «Κ» ο Φώτης Φωτίου.

των Τουρκοκυπρίων αγνοουμένων έχουν διερευνηθεί. Εμείς, επειδή ο ανθρώπινος πόνος είναι ο ίδιος θα καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε και η τελευταία οικογένεια Τουρκοκυπρίου αγνοουμένου να πληροφορηθεί για την τύχη του αγαπημένου της προσώπου. Ευελπιστούμε ότι και η κατοχική δύναμη θα επιδείξει επιτέλους την ανάλογη ευαισθησία και σεβασμό προς τις οικογένειες των Ελληνοκυπρίων και Ελλαδιτών αγνοουμένων.

—Στις κατεχόμενες περιοχές;

—Οι πληροφορίες μέχρι σήμερα προέρχονταν ως επί το πλείστον, από Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας που για ανθρωπιστικούς λόγους συνέδραμαν στις προσπάθειες. Δυστυχώς, η πηγή αυτή φαίνεται να έχει στερέψει. Ας μην ξεχνάμε ότι όταν έγιναν οι εξαφανίσεις στις κατεχόμενες περιοχές η πλειοψηφία των Τουρκοκυπρίων ευρίσκειτο

Σε ΗΠΑ και Μ. Βρετανία τα ραντισμένα οστά

—Το θέμα με τα ραντισμένα οστά σε ποιο στάδιο βρίσκεται;

—Είναι ένα πρόβλημα καθαρά επιστημονικό η επίλυση του οποίου δυστυχώς δεν εξαρτάται από τις δικές μας προσπάθειες. Όπως έχω δηλώσει και στο παρελθόν έχουμε αξιοποιήσει τις εξειδικευμένες υπηρεσίες κέντρων στο εξωτερικό και συγκεκριμένα στις ΗΠΑ και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Επίσης, οι επιστήμονες του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου συνεχίζουν να καταβάλλουν προσπάθειες για επίλυση του προβλήματος. Ως αποτέλεσμα των προσπαθειών μας υπήρξε κάποια πρόοδος, η οποία όμως δεν είναι, προς το παρόν, τέτοια που να δίνει τη δυνατότητα ταυτοποίησης σε επίπεδα που είναι διεθνώς αποδεκτά. Ωστόσο, οι προσπάθειές μας συνεχίζονται και ευελπιστούμε ότι η εξέλιξη της επιστήμης θα οδηγήσει στην επίλυση των προβλημάτων.

—Λαμβάνοντας υπόψη την εικόνα που επικρατεί σήμερα στο ευρύτερο θέμα των αγνοουμένων η ΔΕΑ έχει αντικείμενο εργασίας;

—Η ΔΕΑ, όπως είναι γνωστό, συστάθηκε και λειτουργεί από το 1981. Είναι ένας δικονομικός μηχανισμός με όρους εντολής καθαρά ανθρωπιστικού χαρακτήρα. Δεν το κρύβω και ούτε το έκρυψα ποτέ ότι οι οικογένειες, αλλά και εμείς δεν είμαστε και ούτε μπορούμε να είμαστε ικανοποιημένοι τόσο με τους ρυθμούς όσο και με τα αποτελέσματα. Παρά τα προβλήματα και τις δυσκολίες στηρίζαμε με κάθε τρόπο όλα αυτά τα χρόνια τις ανθρωπιστικές προσπάθειες της ΔΕΑ. Θα συνεχίσουμε να στηρίζουμε το έργο της, καταβάλλοντας κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να επιλυθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει και να καταστεί επιτέλους αποτελεσματική στη διεκπεραίωση της αποστολής της προς όφελος των δοκιμαζόμενων οικογενειών. Υπάρχουν πολλά που μπορούν και πρέπει να γίνουν προς αυτήν την κατεύθυνση από όλους τους εμπλεκόμενους εντός αλλά προπαντός εκτός Κύπρου.

στις περιοχές που ελέγχονταν από την Κυπριακή Δημοκρατία. Ως εκ τούτου η δυνατότητα των απλών Τουρκοκυπρίων να βοηθήσουν περαιτέρω φαίνεται να εξαντλείται. Τα πραγματικά στοιχεία και οι πληροφορίες για την τύχη των αγνοουμένων μας, όπως και για τους μαζικούς χώρους ταφής, τα γνωρίζει ο τουρκικός στρατός που ήταν άμεσα εμπλεκόμενος και υπεύθυνος για τις εξαφανίσεις. Είναι για τον λόγο αυτό που ζητάμε επίμονα το άνοιγμα των αρχείων του τουρκικού στρατού και την αποτελεσματική συνεργασία της Τουρκίας.

—Μετά από 59 χρόνια υπάρχουν στη ζωή πρόσωπα που μπορούν να δώσουν πρωτογενή πληροφορηση για πρόσωπα που αγνοούνται;

—Οι δικές μας προσπάθειες στοχεύουν στον εντοπισμό και του τελευταίου προσώπου που μπορεί να μας δώσει χρήσιμες πληροφορίες. Είναι γεγονός, όμως, ότι ο χρόνος είναι αδυσώπητος και οι πιθανοί μάρτυρες ολοκληρώνουν τον κύκλο της ζωής τους. Υπάρχουν όμως πρόσωπα που είναι σε θέση να βοηθήσουν, αλλά δεν το έχουν πράξει ακόμα. Αναφέρω μια συγκεκριμένα σε Τουρκοκύπριους παρραστρατιωτικούς, καθώς και σε μέλη των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων. Όμως, θα πρέπει να τονίσω ότι δεν πρέπει οι προσπάθειές μας να επικεντρώνονται μόνο σε μάρτυρες. Υπάρχουν και άλλες πηγές που είναι εξίσου σημαντικές και κρίσιμες, όπως τα αρχεία του τουρκικού στρατού στα οποία είναι καταγεγραμμένα όλα τα περιστατικά που συνέβησαν κατά και μετά την

τουρκική εισβολή. Υπάρχουν δεκάδες βιβλία στην τουρκική, στα οποία γίνονται αναφορές σε εκθέσεις του τουρκικού στρατού, κάτι που αποδεικνύει ότι οι πληροφορίες και τα στοιχεία υπάρχουν.

—Ποιο είναι το μέλλον του προγράμματος για τους αγνοούμενους;

—Για εμάς η ιερή υπόθεση των αγνοουμένων δεν είναι θέμα προγράμματος, αλλά εθνική, ηθική και ανθρωπιστική υποχρέωση της Πολιτείας και όλων μας να συνεχίσουμε τις προσπάθειες μέχρι τη διεκρίνιση της τύχης και του τελευταίου αγνοούμενου μας. Αυτό κάνουμε και θα συνεχίσουμε παρά τις δυσκολίες και τα προβλήματα. Είναι απάνθρωπο και απαράδεκτο σε μια μικρή ευρωπαϊκή χώρα οι οικογένειες να αναζητούν πληροφορίες για την τύχη των αγαπημένων τους προσώπων για σχεδόν μισό αιώνα. Αυτή είναι η πρόσκληση και πρόκληση προς όλους μας, αλλά και προς την πολιτισμένη ανθρωπότητα.

—Στο κομμάτι του προγράμματος της Κυπριακής Δημοκρατίας σε ποιο στάδιο βρίσκεται;

—Όπως γνωρίζετε το πρόγραμμα της Κυπριακής Δημοκρατίας άρχισε το 1999 με τις πρώτες εκταφές να πραγματοποιούνται στα κοιμητήρια Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης και της Λακατάμιας. Υπάρχουν κάποιες εκκρεμότητες για μεμονωμένες υποθέσεις Ελληνοκυπρίων, αλλά και Τουρκοκυπρίων, τις οποίες ευελπιστούμε να αντιμετωπίσουμε τους επόμενους μήνες. Έχουμε, επίσης, πραγματοποιήσει σε βάθος έρευνες για το μεγάλο κεφάλαιο των πεσόντων του 1964 της Τηλ-λυρίας. Ετοιμάσαμε σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο και ευελπιστούμε ότι εντός των επόμενων δύο μηνών θα προχωρήσουμε στις ανασκαφές που έχουμε προγραμματίσει.

—Τα τελευταία χρόνια έγιναν πολλά στο θέμα πεσόντων στις ελεύθερες περιοχές. Αυτό το κεφάλαιο έχει ολοκληρωθεί;

—Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έχουμε καταβάλει συντονισμένες προσπάθειες για να δοθούν απαντήσεις στις οικογένειες των πεσόντων που ετάφησαν στις ελεύθερες περιοχές. Πάγια θέση μας ήταν και είναι ότι εκεί που με δικές μας προσπάθειες μπορούμε να δώσουμε απαντήσεις το πράττουμε χωρίς οποιαδήποτε σκοπιμότητα. Οι ενέργειές μας έχουν καθαρά ανθρωπιστικό χαρακτήρα. Ως Πολιτεία οφείλουμε να ενεργούμε ώστε, παρά τα χρόνια που έχουν περάσει, να υπάρξει δικαίωση και αναγνώριση της θυσίας των πρώων μας και των οικογενειών τους. Είναι στο πλαίσιο αυτό που τα τελευταία χρόνια πραγματοποιήσαμε τις μεγάλες εκταφές, όπως του Νοράτλας, του νοσοκομείου Αθαλάσσιας, των πεσόντων της ακταιωρού «Φαέθων», καθώς και των μαζικών τάφων του πραξικοπήματος στους οποίους είχαν ταφεί πεσόντες αντιστασιακοί, καθώς και οι πεσόντες του πραξικοπήματος.

ΑΡΘΡΟ / Του ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΠΑΤΣΑΛΗ

DNA: Το Βιβλίο της Ζωής

Η 25η Απριλίου έχει ανακηρυχτεί ως Παγκόσμια Ημέρα του DNA. Αυτή τη μέρα το 1953, δημοσιεύτηκε στο έγκριτο επιστημονικό περιοδικό «Nature» η ερευνητική εργασία των James Watson και Francis Crick που περιγράφει τη δομή του DNA. Με τη βοήθεια άλλων επιστημόνων ερευνητών, οι Watson και Crick ήταν οι πρώτοι που περιέγραψαν το DNA ως ένα διπλό έλικα. Ειδικότερα, το μοντέλο τους πρότεινε πως η γενετική πληροφορία αποθηκεύεται και αντιγράφεται. Η παγκόσμια μέρα του DNA σημαδεύεται επίσης με τη συμπλήρωση του προγράμματος αποκωδικοποίησης του ανθρώπινου γονιδιώματος.

Την ίδια μέρα, 50 χρόνια αργότερα, στις 25 Απριλίου 2003, μια διεθνής επιστημονική ομάδα από Ινστιτούτα και Πανεπιστήμια απ' όλο τον κόσμο αποκωδικοποίησαν το ανθρώπινο γονιδίωμα, δηλαδή διάβασαν και κατέγραψαν «γράμμα προς γράμμα», το ανθρώπινο DNA, το βιβλίο της ζωής.

Ο σκοπός της Παγκόσμιας Ημέρας του DNA είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση του κόσμου για τις ιδιότητες και τις εφαρμογές του DNA, ιδιαίτερα στην ιατρική επιστήμη.

Το DNA, το όνομα του οποίου είναι συντομογραφία του δεοξυριβονουκλεϊνικού οξέος, είναι η χημική

γενετική ουσία που διαιωνίζεται στον χρόνο, αφού κληρονομείται και μεταφέρεται από γενιά σε γενιά. Το γενετικό υλικό DNA περιέχει τον κώδικα για τη δημιουργία και τη ζωή του ανθρώπου. Οι κωδικοποιημένες οδηγίες που περιέχονται στο DNA είναι αυτές που δημιουργούν τα πρώτα κύτταρα σε έναν καινούργιο οργανισμό, την ανάπτυξη του εμβρύου σε άνθρωπο και τη συντήρησή του μέχρι το τέλος της ζωής. Το ανθρώπινο DNA, το βιβλίο της Ζωής, είναι το εγχειρίδιο ανάπτυξης και λειτουργίας του ανθρώπινου οργανισμού.

Η γλώσσα του DNA, γνωστή ως γενετικός κώδικας, είναι η ίδια για

όλα τα ζωντανά όντα, για όλους τους οργανισμούς στον πλανήτη. Όλοι οι οργανισμοί στον πλανήτη έχουμε δηλαδή κοινή καταγωγή. Εξετάζοντας το DNA των ανθρώπων στη γη καταλήγουμε, επίσης, στο συμπέρασμα ότι όλοι οι άνθρωποι ανήκουμε στην ίδια οικογένεια. Αυτό μπορεί να λειτουργήσει πολύ θετικά στην επίλυση των πολλών προβλημάτων που μας απασχολούν.

Η Κύπρος είναι αρκετά δραστήρια και πετυχημένη στο τομέα της γενετικής, στη διάγνωση, αλλά και στη μελέτη των γενετικών ασθενειών, δηλαδή των ασθενειών που προκαλούνται λόγω κάποιου λάθους στο DNA. Τα τελευταία 25 χρόνια

έχουν γίνει σοβαρές προσπάθειες στην Κύπρο προς τη διάγνωση, πρόληψη και μελέτη των γενετικών ασθενειών που απέφεραν ευεργετικά αποτελέσματα σε πολλούς ασθενείς.

Εξετάζοντας το DNA των ανθρώπων θα μας βοηθήσει να κατανοήσουμε πώς ακριβώς κωδικοποιείται το DNA, πώς μεταφράζεται, πώς μεταγράφεται και πώς τα γενετικά λάθη στο DNA μας μας προκαλούν ή μας προδιαθέτουν για διάφορες παθήσεις. Μόνο με την απόκτηση αυτής της νέας γνώσης θα μπορέσουμε να πετύχουμε γρήγορη και ακριβή διάγνωση, πρόληψη και ριζική θεραπεία των παθήσεων που μαστί-

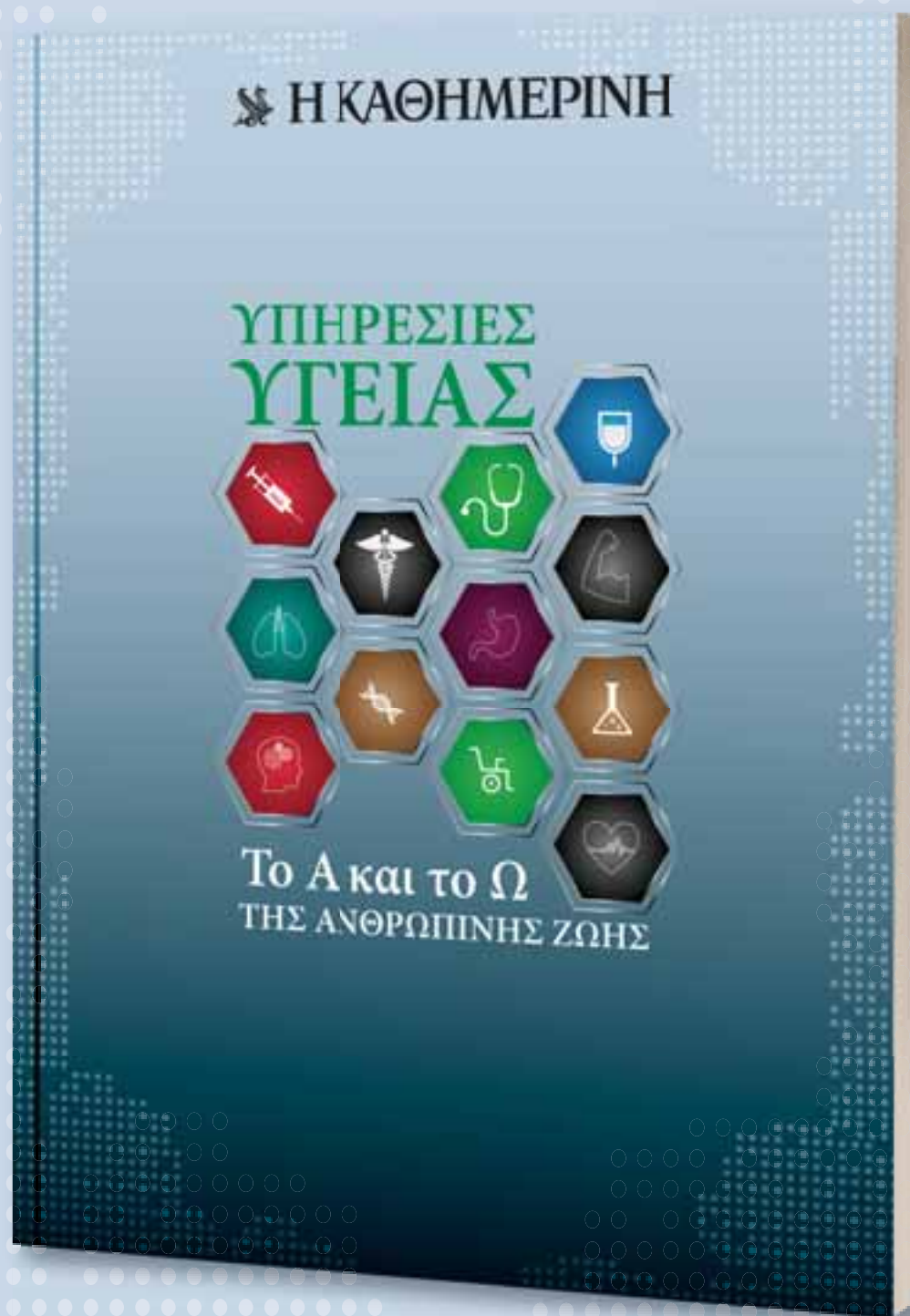
ζουν την ανθρωπότητα. Η Παγκόσμια Ημέρα του DNA είναι αξιοσημείωτη λόγω της μεγάλης σημασίας του DNA για τον άνθρωπο και της εμπλοκής του σε χιλιάδες ασθένειες. Η γενετική έχει εισχωρήσει για καλά στη ζωή μας και είναι σίγουρο ότι μέσα στα επόμενα χρόνια η ανθρωπότητα θα βιώσει μεγάλες ανακαλύψεις σε αυτόν τον τομέα που θα προσφέρουν καλύτερη ποιότητα ζωής, καλύτερη ιατρική φροντίδα και πολλές περιπτώσεις ριζική θεραπεία.

Ο καθηγητής Φίλιππος Πατσάλης είναι τέως υπουργός Υγείας και γεν. διευθυντής, NIPD Genetics.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

Το Α και το Ω ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΖΩΗΣ

Η «Κ» καταγράφει τις εξελίξεις στον τομέα της Υγείας με τη ματιά θεσμικών φορέων στο πλαίσιο εφαρμογής του ΓεΣΥ.

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΜΑΪΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

Στην κυβέρνηση θεωρούν ότι η πολιτική χορήγησης επιδομάτων και βοηθημάτων δεν απέφερε τα αναμενόμενα. Ετσι, ανάμεσα στις ελαφρύνσεις που μελετούν ο πρωθυπουργός και το οικονομικό επιτελείο είναι η μείωση των φορολογικών συντελεστών, του ΦΠΑ στην εστίαση και του ΕΝΦΙΑ.

Επιχείρηση «ελαφρύνσεις» για να κλείσει η ψαλίδα

Με στόχο τη μεσαία τάξη το πακέτο που θα ανακοινώσει το Μέγαρο Μαξίμου

Της **ΔΩΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Αρκεί το εναπομείναν, έπειτα από τη φθορά που αναπόδραστα επιφέρει η διακυβέρνηση, προσωπικό πολιτικό κεφάλαιο του Αλέξη Τσίπρα για να «γυρίσει» το εκλογικό αποτέλεσμα υπέρ του ΣΥΡΙΖΑ; Στην τελική ευθεία για τις ευρωεκλογές, λιγότερο από ένα μήνα πια πριν από τις κάλπες, η στρατηγική στην οποία καταλήγει το Μέγαρο Μαξίμου είναι απολύτως εστιασμένη στον κ. Τσίπρα. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, στην κυβέρνηση, ασπάζόμενοι πλήρως το δόγμα ότι «τις εκλογές κερδίζει η οικονομία», θα προχωρήσουν άμεσα στην εξαγγελία νέου πακέτου παροχών, σε μια προσπάθεια να ανατρέψουν τα δυσμενή δεδομένα, όπως αυτά προκύπτουν από τις δημοσκοπήσεις, για τον ΣΥΡΙΖΑ.

Στο πρωθυπουργικό επιτελείο, αναφερόμενοι στις ευρωεκλογές, μιλούν δημοσίως για εκλογική μάχη που είναι απολύτως ανοικτή σε κάθε αποτέλεσμα. Ωστόσο, ο προβληματισμός από τη σταθερή πρωτιά της Ν.Δ. σε όλες τις δημοσκοπήσεις είναι έντονος. Στο Μαξίμου μιλούν για «τυφλά σημεία» στη μεθοδολογία των δημοσκοπήσεων, τα οποία δεν επιτρέπουν την αποτύπωση της πραγματικής εικόνας στο εκλογικό σώμα. Οι αναφορές αυτές, βέβαια, προορίζονται περισσότερο για το εσωκομματικό ακροατήριο, για τη διατήρηση της οποίας μαχητικότητας μέχρι τις κάλπες. Δεν διέφυγε την προσοχή, άλλωστε, η απροθυμία προβεβλημένων κυβερνητικών στελεχών να βγουν

μπροστά στη μάχη των ευρωεκλογών, μη αποδεχόμενα να συμμετέχουν στο ευρωψηφοδέλτιο.

Με αυτά τα δεδομένα, ο κ. Τσίπρας παίρνει πάνω του τη μάχη των ευρωεκλογών, με στόχο πρωτίστως το κατά το δυνατόν μεγαλύτερο «κλείσιμο της ψαλίδας» της εκλογικής διαφοράς. Με το επιτελείο του να διαπιστώνει ότι ο ΣΥΡΙΖΑ μπορεί να πληρώσει σκληρά τη λογική της «χαλαρής ψήφου» στις ευρωεκλογές, ο ίδιος ο πρωθυπουργός

Ο κ. Τσίπρας παίρνει πάνω του τη μάχη των ευρωεκλογών, με περιοδείες σε όλη τη χώρα και διαρκή αντιπαράθεση με τον κ. Μητσοτάκη.

προσδίδει πλέον στην εκλογική αναμέτρηση για την Ευρωβουλή χαρακτηριστικά εθνικής πολιτικής αναμέτρησης. Και τούτο διότι ενδεχόμενη μεγάλη διαφορά στις ευρωεκλογές θα είναι πολύ δύσκολο να κλείσει στην εκλογική αναμέτρηση των εθνικών εκλογών. Και, κατά δεύτερον, διότι δεν φαίνεται να έχει εγκαταλειφθεί εντελώς η ιδέα της πρόωρης προσφυγής στις κάλπες τον Ιούνιο, εάν το αμέσως προσεχές διάστημα φανεί ότι η τακτική πόλωσης για τις ευρωεκλογές και το πακέτο οικονομικών παροχών που η κυβέρνηση θα εξει-

δικεύσει την προσεχή εβδομάδα αποδίδουν.

Η στρατηγική του Μεγάρου Μαξίμου με επίκεντρο τον κ. Τσίπρα αναπτύσσεται με δύο αιχμές: • Τις περιοδείες του πρωθυπουργού σε όλη τη χώρα, με στόχο να καλυφθούν μέχρι τις ευρωεκλογές όλες οι περιφέρειες. • Τη διαρκή αντιπαράθεση του με τον πρόεδρο της Ν.Δ. Κυριάκο Μητσοτάκη. Το αίτημα για τηλεοπτικό debate ανάμεσά τους θα επανέρχεται διαρκώς από τον κ. Τσίπρα, καθώς στο Μαξίμου θεωρούν ότι σε μεταξύ τους αντιπαράθεση είναι δεδομένη η επικράτηση του πρωθυπουργού. Αυτό τον χαρακτήρα, μιας εφ' όλης της ύλης αντιπαράθεση προσωπικά με τον κ. Μητσοτάκη, σχεδιάζει με προσδώσει το πρωθυπουργικό επιτελείο στη συζήτηση στη Βουλή για ψήφο εμπιστοσύνης προς την κυβέρνηση, που έρχεται ως «απάντηση» στην πρόθεση της Ν.Δ. να καταθέσει πρόταση μομφής κατά του Παύλου Πολάκη.

Το πακέτο

Όσον αφορά το πακέτο παροχών που θα εξειδικευθεί τις αμέσως επόμενες ημέρες, αυτό διακρίνεται από αναπροσανατολισμό της κυβέρνησης σε σχέση με τη βασική φιλοσοφία της «ταξικής» οικονομικής πολιτικής, που σταθερά προέβλεπε τα στελέχη της μέχρι πρόσφατα. Όπως κατέστη σαφές, ιδιαίτερα μετά το τελευταίο πακέτο παροχών στο τέλος του 2018, η πολιτική χορήγησης επιδομάτων και βοηθημάτων δεν αποφέρει τα αναμενόμενα και δεν

βοήθησε στη δημοσκοπική ανάκαμψη της κυβέρνησης.

Ετσι, στο Μέγαρο Μαξίμου στρέφουν τώρα την προσοχή τους στη διεκδίκηση της λεγόμενης «μεσαίας τάξης», η οποία επιλήγη βαρύτερα από την ασκούμενη φορολογική πολιτική με «ταξικό» πρόσημο. Αυτή τη φορά, στο τραπέζι της συζήτησης για τη διανομή του υπερπλεονάσματος κυρίαρχη θέση έχουν όχι οι παροχές ως επιδόματα, αλλά στοχευμένες φοροελαφρύνσεις που απευθύνονται στη μεσαία τάξη, όπως μείωση φορολογικών συντελεστών, μείωση ΦΠΑ στην εστίαση, μείωση του ΕΝΦΙΑ. Μένει να φανεί εάν η κυβέρνηση, που επέμεινε για χρόνια στη λογική των υπερπλεονασμάτων για να εξυπηρετήσει την οικονομική πολιτική με «ταξικό πρόσημο», μπορεί να πείσει για την ειλικρίνεια των προθέσεών της για φοροελαφρύνσεις. Πολύ περισσότερο που αυτή είναι η ατζέντα την οποία εδώ και καιρό προκρίνει η αξιωματική αντιπολίτευση.

Τέλος, στην τελική ευθεία για τις κάλπες του Μαΐου, δεν περνάει απαρατήρητο ότι οι αυτοδιοικητικές εκλογές δείχνουν να βρίσκονται σε δεύτερη μοίρα για την κυβέρνηση. Διόλου τυχαίο, καθώς οι μέχρι τώρα ενδείξεις είναι εξαιρετικά δυσμενείς για τον ΣΥΡΙΖΑ, με κυβερνητικά στελέχη να κάνουν αναφορά για θετική έκβαση ίσως μόνο στην Κρήτη, όσον αφορά την ανάδειξη περιφερειάρχη. Και εκεί, βεβαίως, ο ΣΥΡΙΖΑ δεν κατεβαίνει με δικό του υποψήφιο, αλλά υποστηρίζοντας τον Σταύρο Αρναουτάκη.

Αναβρασμός στο κόμμα, «στριμωγμένος» ο πρωθυπουργός

Κλυδωνισμοί στον ΣΥΡΙΖΑ λόγω Πολάκη

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Η κρίση που προέκυψε εντός της εβδομάδας από την επίθεση του Παύλου Πολάκη στον υποψήφιο ευρωβουλευτή της Ν.Δ. Στέλιο Κυμπουρόπουλο, δεν ήταν απλά «μία ακόμα κρίση» για το Μέγαρο Μαξίμου, αλλά είχε πολύ ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Αυτή τη φορά το πρόβλημα δεν το προκάλεσε ο αντίπαλος, ούτε προήλθε από τα συχνά πυκνά καταγγελλόμενα fake news. Αντίθετα ένας προβεβλημένος υπουργός αποδόμισε τόσο σε συμβολικό όσο και σε επικοινωνιακό επίπεδο ένα χαρακτηριστικό πάνω στο οποίο έχει επενδύσει πολλά ο ΣΥΡΙΖΑ: τη στήριξη στους αδυνάτους.

Το γεγονός πως ο πάντα «αψύς» –κατά Τσίπρα– χαρακτήρας του υπουργού Πολάκη αυτή τη φορά εκδηλώθηκε απέναντι σε έναν άνθρωπο με τετραπληγία, ο οποίος έχει δώσει πολλές και νικηφόρες μάχες στη ζωή του, ήταν για τα περισσότερα στελέχη της Αριστεράς μία «κόκκινη γραμμή» που δεν έπρεπε να είχε ξεπεραστεί από ένα στέλεχος του ΣΥΡΙΖΑ. Το αποτέλεσμα ήταν η «κομματική αλληλεγγύη» ή κατά άλλους ο «κομματικός πατριωτισμός», ένα βασικό γνώρισμα του ΣΥΡΙΖΑ σε κάθε μικρή ή μεγάλη κρίση, αυτή τη φορά να καταρρεύσει με κρότο: ουδέποτε στο παρελθόν τόσο μεγάλος αριθμός στελεχών είχε σχολιάσει επικριτικά δήλωση «συντρόφου».

Η «λίστα» των πολιτικών προσώπων που κατέκριναν τον κ. Πολάκη είναι μακρά και επιβεβαιώνει το μέγεθος της εσωκομματικής δυσάρεσκειας. Ο υπουργός Υγείας και πολιτικός προϊστάμενος του κ. Πολάκη, Ανδρέας Ξανθός, υποστήριξε πως «ήταν μια ατυχής δήλωση» η οποία «έδωσε τη δυνατότητα στη Ν.Δ. να αντεπιτεθεί σε μία περίπτωση που φαινόταν να είναι στριμωγμένη επικοινωνιακά». Ο Παλαιγγίτης Κουρουμπλής σημείωσε πως ο αναπλ. υπουργός «δεν είχε καμία δουλειά να μπει σε αυτόν τον διάλογο».

Μπαράζ επικρίσεων

Ο Νίκος Φίλης, με την ιδιαίτερη σημασία που έχει πάντα ο λόγος του, υποστήριξε πως «ο Παύλος Πολάκης δεν εκπροσωπεί το ήθος της Αριστεράς». Ο πρώην πρύτανης του ΕΚΠΑ, Θεόδωρος Πιλεγγρίνης, χαρακτήρισε τη δήλωση «ανοίκεια», ενώ ο Γιάννης Μπαλάφρας ζήτησε «να την πάρει πίσω». Ο Στέλιος Κούλογλου σημείωσε πως «ο κ. Πολάκης βάζει τρικλοποδιές στην κυβέρνηση και τώρα στην προεκλογική εκστρατεία». Ο επίσης προερχόμενος από το αναπληρωτικό κόμμα, Αντώνης Ρέλλας, είπε πως δεν «θα μπορούσα βέβαια ποτέ να υπερασπιστώ την πρακτική του

αναπληρωτή υπουργού Υγείας να δημοσιεύσει κάτω από τη δήλωση του Στέλιου το ΦΕΚ διορισμού του», ενώ και η Ελένη Αυλωνίτου χαρακτήρισε τη δήλωση «απαράδεκτη» και τον κάλεσε «να ζητήσει συγγνώμη».

Κορωνίδα θα μπορούσε να θεωρηθεί η τοποθέτηση του κ. Τσακαλώτου, καθώς εκτός από κορυφαίος υπουργός ηγείται και της εσωκομματικής κίνησης των «53». Ο υπ. Οικονομικών σημείωσε πως «οι αριστεροί σέβονται και στηρίζουν τους ανθρώπους με αναπηρία όπως και άλλες ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, είτε είναι δεξιόι είτε κεντρώοι είτε αριστεροί». Στον αντίποδα μόνο οι κ. Παπαδημούλης και Κυρίτσος βρήκαν κάποιες υποστηρικτικές κουβέντες για τον κ. Πολάκη, που χάθηκαν μέσα στη γενική κατακραυγή. Σε όλη αυτή την κρίση, που ξεκίνησε το βράδυ της Μ. Δευτέρας και κράτησε ολόκληρη την εβδομάδα των Παθών, ο κ. Τσίπρας δεν κατάφερε να «πάσει το κλίμα». Η πρώτη και μοναδική τοποθέτηση του πρωθυπουργού ήταν απόλυτα υποστηρικτική έναντι του υπουργού του, χωρίς να αφήσει καν μία αιχμή για

Ο κ. Τσίπρας έσπευσε να στηρίξει τον Σφακιανό πολιτικό την ώρα που υπουργοί και προβεβλημένα στελέχη τον αποδοκιμάζουν δημοσίως.

το άηδες του σχολιασμού. Η εξέλιξη της κρίσης έδειξε έναν πρωθυπουργό σε μεγάλη αναντιστοιχία με τα στελέχη του, τα οποία, το ένα μετά το άλλο, επαίρναν σφαίρες αποστάσεις από τις αμετροέπειες Πολάκη. Η συνέχεια αναμένεται να δοθεί στη Βουλή, εφόσον το Μαξίμου ποντάρει για την εκτόνωση της κρίσης στη μεσολάβηση των εορτών αλλά και στον ελιγμό Τσίπρα να μετατρέψει την πρόταση δυσπιστίας της Ν.Δ. κατά του υπουργού, σε πρόταση εμπιστοσύνης για την κυβέρνηση. Στο ίδιο πλαίσιο, όπως φάνηκε ήδη από τη σύσκεψη του οικονομικού επιτελείου, στο Μέγαρο Μαξίμου σχεδιάζουν να επαναφέρουν σε πρώτο πλάνο τις παροχές και τη σκανδαλολογία, σε μια προσπάθεια να αλλάξουν ατζέντα και να μικρύνουν την ψαλίδα ενόψει ευρωεκλογών. Το βέβαιο είναι πάντως ότι, έτσι όπως εξελίχθηκαν τα πράγματα, ο πρωθυπουργός ταυτίστηκε πλήρως με τον ασυγκράτητο Σφακιανό πολιτικό λίγο πριν από την τελική ευθεία των εκλογών.

ΑΠΩΣΗ

Η ατομική μας ευθύνη μπροστά στην κάλπη

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΤΑΣΙΝΟΥ***

Το 2019 είναι χρόνος εθνικών, αυτοδιοικητικών εκλογών και ευρωεκλογών.

Αποτελεί κοινή παραδοχή ότι πολλοί από τους εκλεγμένους εκπροσώπους μας αποδείχθηκαν καλύτεροι των περιστάσεων όσον αφορά τη δυνατότητα επίλυσης των προβλημάτων. Ποιοι όμως είναι υπεύθυνοι γι' αυτό; Οι ίδιοι, ή οι πολίτες που τους εξέλεξαν, ή ακόμη και εκείνοι που τους τοποθέτησαν στα ψηφοδέλτια; Κατά την άποψή μου, ευθύνη υπάρχει σε όλους. Και στους ίδιους, αφού κάποιοι παρουσιάζονταν ως πιο ικανοί από αυτό που αποδείχθηκε στην πράξη. Και στους πολίτες που ψηφίζουν πολλές φορές ανθρώπους με λάθος κριτήρια. Και στους επικεφαλής των ψηφοδελτίων που επιλέγουν υποψηφίους με μοναδικό κριτήριο το πώς θα κερδίσει ο συνδυασμός ή η παράταξη τους.

Αν θέλουμε να δούμε την πατρίδα μας να ξεπερνάει επιτέλους οριστικά την κρίση, θα πρέπει όλοι να κάνουμε επιλογές με ορθά κριτήρια.

Η επόμενη περίοδος είναι πολύ σημαντική, γιατί θα καθορίσει αν θα βγούμε από την κρίση ή θα συνεχίζουμε να ταλαιπωρούμαστε, κάνοντας ένα βήμα μπροστά και ένα ή δύο πίσω. Οι ψηφοφόροι θα πρέπει να ψηφίσουμε με ορθά κριτήρια, οι επικεφαλής θα πρέπει να συγκροτήσουν, με τον βέλτιστο τρόπο για την κοινωνία, τα ψηφοδέλτιά τους και στη συνέχεια, εφόσον κάποιος εκλεγεί για να διοικήσει, οφείλει να επιλέξει

στis κρίσιμες θέσεις ευθύνης τους πιο ικανούς.

Ποια πρέπει να είναι τα κριτήρια ορισμού των υποψηφίων; **1.** Να μπορούν οι ικανοί τους να είναι χρήσιμες και να συμβάλουν στην υλοποίηση του προγράμματος της παράταξης. **2.** Να έχουν επαφή με την περιοχή που καλούνται να εκπροσωπήσουν. **3.** Να μην αποτελεί κυρίαρχο κριτήριο η αναγνωρισιμότητά τους, χωρίς να υπολογίζεται αν θα είναι στη συνέχεια χρήσιμοι.

Ποια όμως πρέπει να είναι τα κριτήρια με τα οποία θα ψηφίζουμε έναν υποψήφιο; **1.** Να είναι πετυχημένος στον τομέα του. **2.** Η πρότερη συμπεριφορά του να αποδεικνύει ότι εφαρμόζει στη ζωή του έναν κώδικα αξιών.

3. Να έχει επαφή με την κοινωνία, ώστε να αντιλαμβάνεται τα πραγματικά της προβλήματα. **4.** Να μην είναι επαγγελματίας πολιτικός. **5.** Να μην είναι λαϊκιστής, δηλαδή να μην υπόσχεται όσα επιθυμούν οι ψηφοφόροι, ενώ γνωρίζει, είτε ότι δεν μπορούν να υλοποιηθούν είτε ότι είναι λάθος να πραγματοποιηθούν.

Ποια πρέπει να είναι τα κριτήρια επιλογής των υπουργών, των αντιπεριφερειάρχων και των αντιδημάρχων; **1.** Να γνωρίζουν τον τομέα τον οποίο θα κληθούν να διοικήσουν, με την προϋπόθεση να μπορούν να αντιμετωπίσουν τις πιέσεις που θα δέχονται από ανθρώπους που προέρχονται από τον ίδιο τον τομέα. Για να γίνει πιο σαφές, αν κάποιος έχει πετύχει σε κάποιον τομέα, δεν σημαίνει ότι θα τα καταφέρει το ίδιο καλά και σε κάποιον εντελώς διαφορετικό.

Ταυτόχρονα, όμως, εάν είσαι πετυχημένος σε έναν τομέα, αλλά ταυτόχρονα φοβάσαι ή δεν θέλεις να συγκρουστείς με τους ανθρώπους και φορείς του συγκεκριμένου τομέα είναι πολύ πιθανό να αποτύχεις. **2.** Να είναι πολλοί καλοί μόνατζερ. Κανένας άνθρωπος σε υψηλή θέση διοίκησης δεν μπορεί να πετύχει, αν δεν διοικεί με αποτελεσματικό τρόπο όσους είναι κάτω από αυτόν στην ιεραρχία. Για να πετύχεις στόχους απαιτείται οπωσδήποτε ομαδική δουλειά.

3. Να μπορούν να ασκούν δημόσια διοίκηση με αποτελεσματικότητα. Ένας πετυχημένος άνθρωπος που διοικεί τον ιδιωτικό τομέα, δεν σημαίνει ότι μπορεί να διοικήσει και σε δημόσιο τομέα. Στον ιδιωτικό τομέα μπορεί να χρησιμοποιήσει κάποιος το κίνητρο της οικονομικής επιβράβευσης αν ο εργαζόμενος είναι αποτελεσματικός και επίσης

να απολύσει εκείνον που δεν μπορεί να αποδώσει στη δουλειά του. Στον δημόσιο τομέα δεν μπορείς ούτε να δώσεις οικονομικό κίνητρο σε κάποιον εργαζόμενο, ούτε να τον απολύσεις αν δεν δουλεύει. Αρα, οι ικανότητες διοίκησης είναι διαφορετικές ανάμεσα σε κάποιον που διοικεί στον ιδιωτικό τομέα και σε κάποιον που διοικεί σε δημόσιο τομέα. Χωρίς να σημαίνει ότι κάποιος δεν μπορεί να αποδειχθεί ικανός και στα δύο.

Η ατομική ευθύνη του καθενός είναι σημαντική είτε είναι απλός ψηφοφόρος, είτε είναι υποψήφιος, είτε είναι επικεφαλής. Αν θέλουμε να δούμε την πατρίδα μας να ξεπερνάει επιτέλους οριστικά την κρίση, θα πρέπει όλοι να κάνουμε επιλογές με ορθά κριτήρια.

* Ο κ. Γιώργος Στασίνος είναι πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

Εριξε τον Τσίπρα στην παγίδα Πολάκη

Το παρασκήνιο της απόφασης του Κυριάκου Μητσοτάκη για πρόταση μομφής κατά του αναπληρωτή υπουργού Υγείας

Της **ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΑΣ ΠΕΛΩΝΗ**

«Δεν πύει άλλο. Δεν μπορεί να περάσει έτσι ακόμη και αυτή η κυδαιότητα!» Ήταν η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι. Η επίμαχη ανάρτηση του Παύλου Πολάκη για τον Στέλιο Κυμπουρόπουλο μετρούσε ήδη αρκετές ώρες στον «αέρα» –από το βράδυ της περασμένης Δευτέρας– και δεν είχε υπάρξει καμία αντίδραση από την κυβέρνηση. «Νόμιζα ότι και η αθλιότητα έχει όρια. Έκανα λάθος. Ντροπή, κ. Τσίπρα, που κρατάτε τον φαύλο Πολάκη στην κυβέρνηση σας», σχολίαζε νωρίς το πρωί της Τρίτης μέσω Twitter ο Κυριάκος Μητσοτάκης. Λίγο αργότερα, εμφανίστηκε στο γραφείο του στη Βουλή και ανακοίνωσε στους στενούς του συνεργάτες την απόφασή του να καταθέσει η Ν.Δ. πρόταση μομφής κατά του αναπληρωτή υπουργού Υγείας.

Οι συμμετέχοντες στη σύσκεψη προέβλεψαν την αντίδραση του πρωθυπουργού, που μετέτρεψε την πρόταση μομφής σε ψήφο εμπιστοσύνης υπέρ της κυβέρνησης. Εξάλλου, είχε καλύψει και στο παρελθόν ακόμα και έκνομες, όπως επιώθηκε, ενέργειες του κ. Πολάκη (η πρόσφατη απαξιώτική επίθεση που εξαπέλυσε σε δικαστές, κατονομάζοντάς τους μάλιστα δημοσίως), ενώ η σχέση τους δεν είναι μόνον πολιτική, αλλά και προσωπική, αφού ο πρωθυπουργός επιλέγει τη συντροφιά του και στις διακοπές του. Στην Πειραιώς μάλιστα δεν θεωρούν τυχαίο ότι όλες οι αιτήσεις άρσεις ασυλίας του κ. Πολάκη που έχουν έρθει στη Βουλή έχουν απορριφθεί από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ, προφανώς με εντολή Τσίπρα.

Η αντίδραση του Αλέξη Τσίπρα, που πήρε «στην πλάτη του», όπως έλεγαν στην Πειραιώς, τον κ. Πολάκη, ταυτιζόμενος πλήρως με τον υπουργό του, δεν ήταν έκπληξη για την Πειραιώς. Στην προαναφερθείσα σύσκεψη, εξάλλου, συζητήθηκε ότι, αν ο κ. Τσίπρας τον απέμπε, θα ήταν σαν να το είχε κάνει καθ' υπαγόρευση του κ. Μητσοτάκη. Ήταν αναμενόμενη η κάλυψη που θα παρείχε ο πρωθυπουργός στον υπουργό του και οι συνέπειες αυτής της επιλογής, παρότι εκ του αποτελέσματος προκύπτει, όπως έλεγαν στελέχη της Πειραιώς, ότι πρόκειται για μεγάλο στρατηγικό λάθος του κ. Τσίπρα που δικαιώνει την κίνηση του κ. Μητσοτάκη.

Το γεγονός ότι ο πρωθυπουργός

Ο κ. Μητσοτάκης θεώρησε ότι η ανάρτηση Πολάκη κατά του υποψηφίου ευρωβουλευτή της Ν.Δ. Στέλιου Κυμπουρόπουλου (διακρίνεται πίσω από τον πρόεδρο της Ν.Δ.) δεν μπορούσε να μείνει αναπάντητη, ενώ και οι συνεργάτες του βλέπουν πολυεπίπεδα πολιτικά οφέλη από την πρόταση μομφής.

Η κάλυψη του πρωθυπουργού στον υπουργό του δεν ήταν έκπληξη για την Πειραιώς, αφού, αν τον απέμπε, θα ήταν σαν να το είχε κάνει καθ' υπαγόρευση του κ. Μητσοτάκη.

δεν άφησε ούτε μία αιχή εναντίον του κ. Πολάκη και τον κάλυψε πλήρως, αλλά και το πρωτοφανές για τα μέτρα του ΣΥΡΙΖΑ φαινόμενο στελεχών και υπουργών που βγαίνουν εκτός γραμμής «αδειάζοντας» τον κ. Πολάκη, δείχνει, σύμφωνα με την Πειραιώς, ότι ο κ. Τσίπρας έχει χάσει την επαφή με την πραγματικότητα και το κοινό αίσθημα. Η αιχή που κινούν σημαντικά γράναζα του Δημοσίου. Τέτοιες θέσεις, όπως αναφέρει στην «Κ» στέλεχος

επιδίωκε να τονίσει αυτή ακριβώς τη διάσταση.

Θα φροντίζει, εξάλλου, να την υπογραμμίζει η Πειραιώς και στον δρόμο μέχρι την πρόταση μομφής, η οποία θα κατατεθεί μετά το Πάσχα. Η Ν.Δ. θα συντηρεί την υπόθεση μέχρι τέλους, πολλώ δε μάλλον αφού ο αναβρασμός στο εσωτερικό του κυβερνώντος κόμματος εμμέσως πλέον σαφώς αποτελεί και αμοιβαίωση της επιλογής του κ. Τσίπρα να τον καλύψει πλήρως. Ούτως ή άλλως, οι μάσκες θα πέσουν στη σχετική συζήτηση, όπου η Ν.Δ. θα επιμένει να μιλάει για το «ήθος Πολάκη» και τους μισητές του, παρότι θεωρείται βέβαιο ότι ο κ. Τσίπρας με τη μετατροπή της συζήτησης σε ψήφο εμπιστοσύνης θα επιδιώξει να μιλήσει για στιδη-ποτέ άλλο πλέον αυτού.

Το λάθος του πρωθυπουργού, λένε στην Πειραιώς, ήδη αποδομείται εκ των έσω. Αλλά δεν είναι το μόνο. Πολλές από τις κινήσεις που ο κ. Τσίπρας θεωρούσε «ματ» αποδείχτηκαν λάθη που έγιναν

μπούμερανγκ για τον ίδιο και την κυβέρνηση. Από την υπόθεση της συμφωνίας των Πρεσπών μέχρι την συνταγματική αναθεώρηση, το αφήγημα περί «ακροδεξιός Ν.Δ. του κ. Μητσοτάκη» και αυτό της μάχης κατά της διαπλοκής, τα αφήγηματα καταρρέουν υπό το βάρος της πραγματικότητας. Στο Σκοπιανό, είναι προφανές από επίσημες δηλώσεις του ίδιου του κ. Τσίπρα και στελεχών του ότι η κυβέρνηση επιδίωκε αναδίταξη του πολιτικού σκηνικού. Και, πάντως, δεν επιδίωξε τη συναίνεση, θυμίζουν στην Πειραιώς, καθώς στόχος του ήταν να προκαλέσει ρήγματα στα κόμματα της αντιπολίτευσης και κυρίως στη Ν.Δ. Δεν πέτυχε.

Πολιτικό «αυτογκόλ»

Το ίδιο ισχύει με τη «σμμαία» της μάχης κατά της διαπλοκής, καθώς στη Ν.Δ. δεν κοιράζονται να επισημαίνουν ότι η υποψηφιότητα του Πέτρου Κόκκαλη σηματοδοτεί ακριβώς το αντίθετο, θυμίζουν το φιάσκο της Μυρσίνης Λοϊζου, ενώ θα

επιμένουν μέχρι τέλους και στην υπόθεση του Μανώλη Πετσέτι.

Το μεγαλύτερο πολιτικό «αυτογκόλ», όμως, του κ. Τσίπρα για την Πειραιώς ήταν η συνταγματική αναθεώρηση. Από την αρχική εκτίμηση του ΣΥΡΙΖΑ ότι η Ν.Δ. δεν θα μετείχε στη διαδικασία και άρα θα μπορούσε να την κατηγορήσει ότι δεν ήθελε την αναθεώρηση, στις παλινωδίες ότι η παρούσα Βουλή δεσμεύει την επόμενη ακόμη και ως προς τη διατύπωση των αναθεωρητέων άρθρων, ο ΣΥΡΙΖΑ κατέληξε να ψηφίσει από κοινού με τη Ν.Δ. κάποια άρθρα. Επιπλέον, όμως, της προσέφερε τη δυνατότητα να διαμορφώσει η ίδια το περιεχόμενο των άρθρων ακόμη και με απλή πλειοψηφία στην επόμενη Βουλή. Το βασικότερο, εφόσον η Ν.Δ. κερδίσει τις εκλογές, είναι ότι ο ΣΥΡΙΖΑ προσέφερε στον κ. Μητσοτάκη καθαρή τετραετία χωρίς «παρένθεση», με αφορμή την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας, καθώς θα μπορεί να την αποσυνδέσει από την πρόκληση εθνικών εκλογών.

«Ρεσάλτο» του ΣΥΡΙΖΑ στη δημόσια διοίκηση

Προεκλογική κινητικότητα παρατηρείται σε όλο το φάσμα του δημόσιου τομέα, με προσλήψεις, αποσπάσεις και μετατάξεις

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Η άποψη πως ο ΣΥΡΙΖΑ πήρε την κυβέρνηση αλλά όχι την εξουσία, είναι γνωστή και διατυπωμένη δημοσίως από στελέχη του κυβερνώντος κόμματος. Οπου «εξουσία» μπορεί κάποιος να βάλει εκείνους τους πολυδαιδαλούς μηχανισμούς που απλώνονται σε όλο το φάσμα της δημόσιας διοίκησης και κινούν ουσιαστικά τα νήματα, λειτουργώντας άλλες φορές υποστηρικτικά και άλλες, αν χρειαστεί, ανασταλτικά έναντι της εκάστοτε κεντρικής εξουσίας.

Στην τελική ευθεία προς τις εκλογές ο ΣΥΡΙΖΑ, ανεξαρτήτως του εκλογικού αποτελέσματος και τη θέση που θα καταλάβει, προχωράει σε κινήσεις κομματικού ρεσάλτου στη δημόσια διοίκηση, έτσι ώστε ο κρατικός μηχανισμός για τα επόμενα χρόνια να είναι στα χέρια του, ακόμα και αν δεν είναι κυβέρνηση. Πρόκειται για μια τακτική που έχει επαναληφθεί και στο παρελθόν, και βλέπει το κράτος ως κομματικό λάφυρο, δημιουργώντας μέσα από αυτό είτε «πράσινους» είτε «γαλάζιους» κομματικούς στρατούς. Το τελευταίο διάστημα λοιπόν, κάτω από τη βουή που σηκώνουν τα ζητήματα και οι αντιπαραθέσεις της κεντρικής πολιτικής σκηνής, υπάρχει έντονη κινητικότητα σε ολόκληρο το φάσμα του δημόσιου τομέα, με

προσλήψεις, αποσπάσεις και μετατάξεις, αλλάζοντας τον χάρτη της δημόσιας διοίκησης.

Ο στόχος ωστόσο, όπως φαίνεται από την αναλυτική ανάλυση της κινητικότητας, δεν είναι απλά ψηφοθηρικός μέσω διορισμών, αλλά κάτι παραπάνω: στο επίκεντρο βρίσκονται θέσεις-κλειδιά που κινούν σημαντικά γράναζα του Δημοσίου. Τέτοιες θέσεις, όπως αναφέρει στην «Κ» στέλεχος

Στο επίκεντρο βρίσκονται θέσεις-κλειδιά στον αναπτυξιακό τομέα, με αιχμή του δόρατος το ΕΣΠΑ, και στους ελεγκτικούς μηχανισμούς.

του δημόσιου τομέα, που γνωρίζει πολύ καλά τη λειτουργία του, είναι πρώτον ο αναπτυξιακός τομέας, με αιχμή του δόρατος το ΕΣΠΑ και δεύτερον οι ελεγκτικοί μηχανισμοί, ένας ιδιαίτερα νευραλγικός τομέας.

Ελεγκτές - επιθεωρητές

Στις 3 Απριλίου αναρτήθηκε στη Διαύγεια προκήρυξη με την οποία ζητείται η υποβολή υποψηφιοτήτων για την πλήρωση 19 συνολικά θέσεων επιθεωρητών

Ερωτήματα προκύπτουν από τη διαδικασία πλήρωσης συνολικά 19 θέσεων επιθεωρητών - ελεγκτών δημόσιας διοίκησης, αφού η προκήρυξη καταλήγει λέγοντας πως η επιλογή των υπαλλήλων θα γίνει «έπειτα από προηγούμενη συνέντευξη ενώπιον τριμελούς επιτροπής» (φωτ. αρχείου).

- ελεγκτών δημόσιας διοίκησης, που κατανέμονται ως εξής: 11 στην Αθήνα, 2 στη Θεσσαλονίκη, 2 στο Ρέθυμνο, 3 στις Σέρρες και 1 στην Τρίπολη. Η απόσπαση, όπως σημειώνεται, θα είναι για τρία συνολικά έτη. Κάποιος μπορεί να υποστηρίξει πως πρόκειται για πλήρωση θέσεων για τις οποίες υπάρχει ανάγκη. Το γεγονός ωστόσο πως πέραν των τυπικών προσόντων που απαιτούνται, η προκήρυξη καταλήγει λέγοντας πως η επιλογή των υπαλλήλων θα

γίνει «έπειτα από προηγούμενη συνέντευξη ενώπιον Τριμελούς Επιτροπής», δημιουργεί εύλογα ερωτήματα για τοποθετήσεις σε θέσεις-κλειδιά με κομματικά κριτήρια. Η επιτροπή, όπως επίσης σημειώνεται στην προκήρυξη, πλην των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων «διαμορφώνει γνώμη για την προσωπικότητα και την ικανότητα άσκησης των καθηκόντων».

Αντίστοιχες πρακτικές ακολουθούνται σε έναν ακόμα κρίσιμο μοχλό του Δημοσίου, τον αναπτυξια-

κό. Στο επίκεντρο εδώ βρίσκονται οι προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων των ειδικών υπηρεσιών διαχείρισης, ελέγχου και συντονισμού του σχεδιασμού και της εφαρμογής των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020, δηλαδή των επιτελικών δομών ανά υπουργείο, αλλά και των προϊσταμένων της ΜΟΔ, των Μονάδων Οργανώσεως της Διαχείρισης των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων.

Ήδη από τον Δεκέμβριο του 2017 έχει οριστεί στο άρθρο 5 πως η διεξαγωγή «δομημένης συνέντευξης» με τους υποψηφίους μοριοδοτείται έως 350 μόρια, σε αντίθεση με τα εκπαιδευτικά προσόντα που φτάνουν έως 175 μόρια. Αντίστοιχα με 175 μόρια προμοδοτείται η εργασιακή εμπειρία και η εμπειρία σε θέση ευθύνης, με 250 η αξιολόγηση του ν. 4314 και με 300 μόρια η γραπτή εξέταση. Εν ολίγοις για την επιλογή προσώπων σε θέσεις-κλειδιά υπερτερεί η συνέντευξη έναντι των άλλων προσόντων, αφήνοντας πίσω σε πολλές περιπτώσεις υποψηφίους με ακαδημαϊκά προσόντα και μακρά εργασιακή εμπειρία.

Παράταση μέχρι το 2023

Στο σχέδιο νόμου του υπουργείου Οικονομίας, στα επίμαχα άρθρα που αφορούν το ΕΣΠΑ και τις μετακινήσεις υπαλλήλων (34, 35 και 36) σημειώνεται πως «οι αποσπάσεις ή οι μετακινήσεις του συνόλου του

προσωπικού που υπηρετεί στις ειδικές υπηρεσίες του ν. 4314 (ο.σ.σ.) αφορά τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020) αλλά και στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ Α.Ε. οι οποίες λήγουν πριν από τις 31/12/2023, παρατείνονται αυτοδικαίως μέχρι την ημερομηνία αυτή».

Αντίστοιχα αναφέρεται πως «οι αποσπάσεις των υπαλλήλων της ΜΟΔ Α.Ε. που υπηρετούν σε υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ και της Γενικής Διεύθυνσης Ιδιωτικών Επενδύσεων του υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, καθώς και στην Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών, ενδιάμεσο φορέα διαχείρισης του Δήμου Αθηναίων, οι οποίες λήγουν στις 31/12/2023, παρατείνονται αυτοδικαίως μέχρι την ημερομηνία αυτή».

Στα παραπάνω κομμάτια του παζλ μπορούν να προστεθούν και οι αλλαγές σε μία ακόμα σειρά διοικητικών δομών, όπως για παράδειγμα είναι οι ειδικοί και τομεακοί γραμματείς –για τα επόμενα 4 χρόνια– οι οποίοι θα αντικαταστήσουν τους σημερινούς γενικούς γραμματείς των υπουργείων, που αναδιατάσσονται στον δημόσιο τομέα και δημιουργούν έναν ισχυρό μηχανισμό υπό την κεντρική εξουσία.

Η συμμαχία με τον Βέμπερ

Ικανοποίηση επικρατεί στην Πειραιώς, καθώς και στους επιτελείς της καμπάνιας του Μάνφρεντ Βέμπερ και του ΕΛΚ, για την εκδήλωση της περασμένης Τρίτης στο Ζάππειο, με την οποία ο κ. Βέμπερ –με «σμμαία» τον κ. Μητσοτάκη και τη Ν.Δ.– κήρυξε την έναρξη της τελικής φάσης της καμπάνιας του. Αρμόδιες πηγές μίλούσαν για πετυχημένη εκδήλωση τόσο επικοινωνιακά όσο και σε ουσία, καθώς οι συμβολισμοί ήταν ισχυροί και χρήσιμοι πολιτικά και για τις δύο πλευρές. Πέρα από το γεγονός ότι οι δύο άνδρες, εκτός από πολιτική, έχουν και φιλική σχέση, η επιλογή του κ. Βέμπερ να «σφυρίξει» την έναρξη της τελικής μάχης από την Αθήνα, δηλαδή από μια χώρα του ευρωπαϊκού Νότου, δεν ήταν τυχαία. Πηγές από το ΕΛΚ έλεγαν ότι ο κ. Μητσοτάκης και η Ν.Δ. θεωρούνται σήμερα η μόνη αξιόπιστη δύναμη στον Νότο, γι' αυτό και έχουν περιοίτη θέση στην καμπάνια. Σε ό,τι αφορά τον υποψήφιο του ΕΛΚ για την προεδρία της Κομισιόν, σημειώνεται ότι αυτή τη στιγμή έχει τη στήριξη δέκα πρωθυπουργών της ομάδας της ευρωπαϊκής Κεντροδεξιάς. Κυρίως, όμως, έχει στήριξη από το Μόναχο (CSU) και από το Βερολίνο, τόσο από την Άγκελα Μέρκελ όσο και από τη διάδοχό της στην ηγεσία του CDU Άνγκελ Κραμπ-Κάρενμπιαουερ. Σε ό,τι αφορά τη Ν.Δ. και τον κ. Μητσοτάκη, πηγές της Πειραιώς σημειώνουν ότι ακόμη κι αν οι ισορροπίες που θα διαμορφωθούν μετά τις ευρωεκλογές δυσκολεύουν την τοποθέτηση του κ. Βέμπερ στο τιμόνι της Κομισιόν, ο Βαυαρός πολιτικός θα παραμείνει ισχυρός παίκτης και δεν θα ξεχάσει όσους τον στηρίζουν.

Εκλογές στη σκιά του Καταλανικού

Η συνεχιζόμενη κρίση στην περιοχή έγινε καταλύτης πολιτικών ανατροπών σε ολόκληρη την Ισπανία εδώ και ενάμιση χρόνο

Του απεσταλμένου μας στη ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Οι Ξένοι τουρίστες που βρίσκονταν στην πρωτεύουσα της Καταλωνίας τις προηγούμενες ημέρες δύσκολα θα καταλάβαιναν ότι η Ισπανία διήνυε την τελική ευθεία για τις βουλευτικές εκλογές της 28ης Απριλίου. Στους δρόμους και στις πλατείες σχεδόν τίποτα δεν θύμιζε προεκλογικό αγώνα, αν εξαιρούσε κανείς κάποια ταμπλό σε στάσεις λεωφορείων. Την Τρίτη, οι πολίτες της Βαρκελώνης κατέκλυσαν τη Ράμπλα, έναν από τους πιο όμορφους πεζόδρομους της Ευρώπης, όχι για να ακούσουν κάποιον πολιτικό που διεκδικούσε την εξουσία, αλλά για να γιορτάσουν τη Σαντ Τζόρντι, τη γιορτή του Αγίου Γεωργίου, έτσι όπως συνηθίζουν οι Καταλανοί: ανταλλάσσοντας βιβλία και τριαντάφυλλα, αγοράζοντας από τα άπειρα κιόσκια των εκδοτών και των ανθοπωλών, σε αυτό το χαρούμενο πανηγύρι της γνώσης, της τέχνης και του έρωτα. Ανάμεσα στα αντικριστά κτίρια της τοπικής κυβέρνησης (Τζενεραλιτάτ) και του δημαρχείου, στην πλατεία Σαντ Τζάουμπε, πλήθη πολιτών, μαζί και ο πρόεδρος της αυτόνομης περιοχής Κιμ Τόρα, χόρευαν τον παραδοσιακό καταλανικό χορό, τη σαρντάνα, υπό τις μελωδίες της υπαίθριας ορχήστρας.

Σε μια δεύτερη ματιά, η ατμόσφαιρα εμφανιζόταν λιγότερο ειδυλλιακή. Ένα τεράστιο πανό για την ελευθερία της έκφρασης στο μπαλκόνι της Τζενεραλιτάτ είχε αντικαταστήσει τις κίτρινες κορδέλες που βρίσκονταν μέχρι πρότινος εκεί – το κίτρινο παραπέμπει στην ανεξαρτησία της Καταλωνίας και η κορδέλα είναι σύμβολο αλλη-

λεγγύης στους 12 πολιτικούς και ακτιβιστές που δικάζονται αυτές τις μέρες, οι πιο πολλοί φυλακισμένοι, για το αμφιλεγόμενο δημοψήφισμα του Οκτωβρίου του 2017 υπέρ της απόσχισης. Η ισπανική Δικαιοσύνη διέταξε να κατέβουν αυτά τα σύμβολα από τα δημόσια κτίρια, υποστηρίζοντας ότι μεροληπτούν υπέρ μιας παράταξης στη διάρκεια προεκλογικής περιόδου και αφήνοντας ανοικτό το ενδεχόμενο διώξης του Τόρα.

Μια άλλη ισχυρή προσωπικότητα του αποσχιστικού μπλοκ, ο ηγέτης του ιστορικού αριστερού κόμματος ERC, Οριόλ Τζουνκέρας, υποχρεώνεται να κάνει προεκλογικό αγώνα μέσω τηλεδιασκέψε-

Μέχρι την τελευταία στιγμή, 40% των ψηφοφόρων εμφανιζονταν αναποφάσιστοι.

ων από το κελί του, σε φυλακή της Μαδρίτης. Οι κίτρινες κορδέλες, οι σημαίες της καταλανικής ανεξαρτησίας (εστελάδα) και τα πανό που έχουν κρεμάσει πολλοί πολίτες στα μπαλκόνια τους υπενθυμίζουν ότι το νφάιστειο του αποσχιστικού ρεύματος είναι πάντα ενεργό. Το ίδιο υποδηλώνουν και οι περιπέτειες της υπηρεσίας DiploCat (Διπλωματία της Καταλωνίας), που μας προσκάλεσε στην Καταλνία με αφορμή τη Γιορτή των Τριαντάφυλλων και των Βιβλίων: η προηγούμενη κυβέρνηση στη συντηρητικού πρωθυπουργού Μαριάνο Ραχόι (Δαίκο Κόμμα, PP) την είχε διαλύσει, υπενθυμιζο-

Πολίτες σχηματίζουν με κίτρινα τριαντάφυλλα τη λέξη LLIBERTAT (ελευθερία) στην πλατεία της Καταλωνίας.

ντας ότι η διπλωματία αποτελεί μονοπώλιο της κεντρικής κυβέρνησης σε κάθε συντεταγμένη δημοκρατία. Ωστόσο, η Τζενεραλιτάτ την επάνεφερε πρόσφατα, με την ανοχή της απερχόμενης κυβέρνησης του Πέδρο Σάντσεθ (Σοσιαλιστικό Κόμμα, PSOE), σημειώνοντας ότι πρόκειται για διπλωματία της κοινωνίας των πολιτών (панεπιστήμια, επιχειρηματικοί σύνδεσμοι, αθλητικοί όμιλοι κ.ά.) με ελάχιστο προσωπικό και χωρίς καμία παρουσία στο εξωτερικό.

Γεγονός είναι ότι το Καταλανικό αποτελεί αποφασιστικό παράγοντα των πολιτικών εξελίξεων σε ολόκληρη την Ισπανία εδώ και ενά-

μιση χρόνο. Σε συνδυασμό με τα σκάνδαλα διαφθοράς του PP, διαδραμάτισε καταλυτικό ρόλο στην πτώση της κυβέρνησης Ραχόι, τον περασμένο Ιούνιο.

Κύμα εθνικισμού

Αλλά και ο Σάντσεθ, που τον διαδέχθηκε, έχασε την εμπιστοσύνη της Βουλής τον Φεβρουάριο, όταν τα καταλανικά κόμματα που τον υποστήριζαν μέχρι τότε τού τράβηξαν το χαλί κάτω από τα πόδια. Αν και πιότερος του Ραχόι, ο Σάντσεθ απέρριψε κατηγορηματικά κάθε ιδέα για δημοψήφισμα, αντιπροτείνοντας διάλογο με στόχο τη

συνταγματική κατοχύρωση διευρυμένων αυτονομίας.

Στο μεταξύ, η σύγκρουση για την Καταλωνία είχε προκαλέσει παλιρροϊκό ρεύμα πληγωμένου ισπανικού εθνικισμού στις περισσότερες περιοχές της χώρας. Πάνω σε αυτό το ρεύμα φιλοδοξεί να σεργάρει το Vox, μέχρι πρότινος περιθωριακό κόμμα, που προήλθε από πρώην μέλη του PP και εμφανίζεται με ποσοστά πάνω από το 10% (κάποιοι αναλύτες με τους οποίους μίλησαμε φοβούνταν ότι μπορεί να πλησιάσει και το 15%). Η υπερεθνικιστική πίεση του Vox επιδρά καταλυτικά στην ευρύτερη συντηρητική παράταξη.

Κιμ Τόρα, πρόεδρος της Καταλωνίας

«Να παρέμβει η Ευρωπαϊκή Ένωση»

Δημοσιογράφος και ακτιβιστής για την καταλανική ανεξαρτησία από τα νεανικά του χρόνια, ο Κιμ Τόρα ανέλαβε την προεδρία της περιοχής ύστερα από την περιπέτεια του δημοψηφίσματος και τη σκληρή αντίδραση των ισπανικών αρχών, που οδήγησαν τον προκάτοχό του, Κάρλες Πουτζντεμόν, στις Βρυξέλλες. Τον συνάντησα την περασμένη Τετάρτη στο μεγάλο της Τζενεραλιτάτ, μαζί με ολιγάριθμη ομάδα δημοσιογράφων από Γερμανία, Βρετανία, Ιταλία, Σλοβενία, Εσθονία και Λετονία. Το προηγούμενο βράδυ, στο δεύτερο ντιμπέιτ των πολιτικών αρχηγών, ο Αλμπερτ Ριβέρα των Ciudadanos τον αποκάλυψε ναζί.

«Δυστυχώς, δεν είναι η πρώτη φορά», σχολίασε. «Παρόμοιες ύβρεις είχαν εξαπολύσει κατά των Καταλανών που αγωνίζονται για ανεξαρτησία ο πρώην πρωθυπουργός Φελίπε Γκονζάλες και ο πρώην αντιπρόεδρος της κυβέρνησης Αλφόνσο Γκέρα. Γνωρίζετε ότι ο λαός της Καταλωνίας, όπως και της Ισπανίας, υπέφερε πολύ από δύο δικτατορίες, πρώτα του Πρίμο ντε Ριβέρα και ύστερα του Φράνκο. Πληρώσαμε βαρύ φόρο αίματος παλεύοντας για τη δημοκρατία, γι' αυτό παρόμοιοι χαρακτηρισμοί εναντίον μας είναι το έσχατο της κατάπτωσης. Οποίος παρακολούθησε το ντιμπέιτ είδε ότι ο Ριβέρα, με τις διαρκείς διακοπές και επιθέσεις του, ήταν το αντίθετο του πολιτισμένου ανθρώπου. Εδώ, σε εντολή στους δικηγόρους μου να καταθέσουν μήνυση για συκοφαντική δυσφήμιση».

Γιατί δεν καρποφόρησε ο διάλογος με τον Πέδρο Σάντσεθ και για ποιο λόγο τα καταλανικά κόμματα προκάλεσαν την πτώση την κυβέρνησής του; «Συναντηθήκαμε δύο φορές, μία στο Μονκλόα (το πρωθυπουργικό μέγαρο της Μαδρίτης) και μία εδώ που βρισκόμαστε, χωρίς ουσιαστικό πρόοδο. Εμείς ζητήσαμε συμφωνημένο, δεσμευτικό δημοψήφισμα, κάτι που απέρριψε ο πρωθυπουργός, υποστηρίζοντας ότι είναι αντισυνταγματικό, χωρίς να αντιπροτείνει κάτι συγκεκριμένο. Την τρίτη φορά προτεινόμενα βγει ανακοίνωση, όπου κάθε πλευρά θα κατέγραφε τις θέσεις της και τα επόμενα βήματα. Αυτό προκά-

Ο Κιμ Τόρα, πρόεδρος της Καταλωνίας, έξω από το μέγαρο της τοπικής κυβέρνησης.

«Πρόσφατα, 41 Γάλλοι γερουσιαστές, περισσότεροι από 400 Ιταλοί διανοούμενοι, η Διεθνής Αμνηστία, τάχθηκαν στο πλευρό μας».

λεσε εξέγερση της Δεξιάς και της Ακροδεξιάς, με το συλλαλητήριο της Μαδρίτης. Αλλά η αυτοδιάθεση δεν είναι κάτι που παραχωρείται ή δεν παραχωρείται. Είναι αναπαλλοτρίωτο δικαίωμα όλων των λαών».

Στη συνάντησή μας ο κ. Τόρα είχε καρφίτισωμένη στο πέτο του την επιμαχη κίτρινη κορδέλα. Τον ρώτησα γιατί επιμένει να φέρεται σαν ακτιβιστής, με μια χειρονομία που εξοργίζει τους μισούς από τους πολίτες και δεν συνάδει με τον θεσμικό του ρόλο. «Δεν είναι σύμβολο ενός πολιτικού στρατοπέδου, αλλά του αγώνα για την απελευθέρωση των πολιτικών κρατουμένων. Οι δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι περίπου το 80% των Καταλανών συμφωνεί σε τρία ζητήματα: ότι το πολιτικό ζήτημα της περιοχής δεν λύνεται στα δικαστήρια, ότι πρέπει να γίνει δημοψήφισμα για αυτοδιάθεση και ότι είναι υπέρ της αβασίλευτης Δημοκρατίας. Δεν σημαίνει πως όλοι αυτοί είναι υπέρ της ανεξαρτησίας. Το επικείμενο ότι δεν μπορούμε να κάνουμε ανεξάρτητο κράτος με ένα ποσοστό έστω και 52% είναι σαθρό.

Η κυβέρνηση και η Βουλή της Βρετανίας δέχθηκαν δημοψήφισμα για την ανεξαρτησία της Σκωτίας, το οποίο θα θεωρούνταν έγκυρο με κάθε ποσοστό άνω του 50%. Γιατί οι Καταλανοί να μην έχουν το ίδιο δικαίωμα;».

Τι περιμένουν από τις εκλογές στην Ισπανία οι εθνικιστές της Καταλωνίας που πασχίζουν να φύγουν από αυτήν; «Δεν έχουμε τη δύναμη να επιβάλουμε συνταγματική αλλαγή στην Ισπανία, προσδοκούμε όμως να ενισχυθεί εκλογικά το στρατόπεδο της ανεξαρτησίας. Καθώς η Δεξιά είναι διασπασμένη, εκτιμώ ότι θα κερδίσουν τις εκλογές οι Σοσιαλιστές και μάλλον θα επιδιώξουν να συγκυβερνήσουν με τους Ciudadanos. Αν, όμως, σχηματιστεί κυβέρνηση Δεξιάς - Ακροδεξιάς, το καταλανικό ζήτημα θα βρεθεί σε πολύ κρίσιμο σταυροδρόμι, καθώς θα προσπαθήσουν να ξαναδιαλύσουν τους θεσμούς μας. Όσο για το ενδεχόμενο να στηρίξουμε και πάλι την κυβέρνηση Σοσιαλιστών - Ροδεμόν, αυτό θα εξαρτηθεί από τις δεσμεύσεις του Σάντσεθ. Μέχρι σήμερα δεν έχει δεσμευθεί σε τίποτα».

Με το αδιέξοδο κατά τα φαινόμενα να διαιωνίζεται, ο κ. Τόρα κοιτάει για βοήθεια στο εξωτερικό. «Απενθύνω έκκληση για διεθνή μεσολάβηση, πρώτα απ' όλα από την Ε.Ε. γιατί το ζήτημα δεν είναι μόνο καταλανικό, αφορά τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα σε όλη την Ευρώπη. Είναι αλήθεια ότι οι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι δεν είναι πρόθυμοι να παρέμβουν, πράγμα που για την περίπτωση του κ. Ταγιάνι δεν προκαλεί έκπληξη, αφού ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου πρόσφατα βρήκε πολλά θετικά σημεία στον Μουσολίνι. Ωστόσο, το κλίμα έχει αρχίσει να αλλάζει. Πρόσφατα, 41 Γάλλοι γερουσιαστές, περισσότεροι από 400 Ιταλοί διανοούμενοι, η Διεθνής Αμνηστία και πολλοί άλλοι τάχθηκαν στο πλευρό μας. Μίλησα, επίσης, με τον πρόεδρο της Σλοβενίας και την τοπική πρωθυπουργό της Σκωτίας. Θα συνεχίσουμε. Δεν είναι δυνατόν ένα μη βίαιο κίνημα να αντιμετωπίζεται με απολυταρχισμό και η αυτοδιάθεση να είναι απαγορευμένη λέξη στην Ευρώπη του 21ου αιώνα».

Αντα Κολάου, δήμαρχος Βαρκελώνης

«Όχι στην πολιτική της τεστοστερόνης»

Προτού γίνει δήμαρχος Βαρκελώνης, υποστηρίζόμενη από το Podemos, το 2015, η Αντα Κολάου είχε αποκτήσει φήμη ως μαχητική ακτιβίστρια εναντίον των εξώσεων νοικοκυριών με μη εξυπηρετούμενα στεγαστικά δάνεια από τα σπίτια τους. Στην κρίση του Καταλανικού τάχθηκε υπέρ της διεξαγωγής δημοψηφίσματος, αλλά εναντίον της ανεξαρτησίας. Στη συνέντευξη που μου παραχώρησε στο μεγάλο Virreina, καρδιά των εορταστικών εκδηλώσεων της περασμένης Τρίτης, τη ρώτησα αν μια τέτοια «ενδιάμεση» στάση έχει νόημα σε μια προεκλογική περίοδο φορτισμένη από εκρηκτική πόλωση, οργή και ύβρεις.

«Σε καμία περίπτωση δεν υιοθετώ ενδιάμεση θέση. Δεν είμαι υπέρ της ανεξαρτησίας, είμαι υπέρ της ριζοσπαστικής δημοκρατίας. Προτείνω τον δρόμο του διαλόγου για ένα κράτος μοσοπονδιακό, ίσως και συνομοσπονδιακό, ύστερα από ένα δημοψήφισμα συμφωνημένο και αποδεκτό, χωρίς το οποίο θα διαιωνίζεται ο διχασμός του κοινωνικού σώματος και θα κυριαρχεί η μνησικακία και στα δύο στρατόπεδα. Το να βάζεις μαξιμαλιστικούς στόχους, χωρίς συμβιβασμούς, ταιριάζει ίσως στον ακτιβισμό ορισμένων. Αυτό δεν το λέω υποτιμητικά γιατί ήμουν μια ζωή ακτιβίστρια. Ωστόσο, όταν κυβερνάς, οφείλεις να ενσωματώνεις και θέσεις, ευαισθησίες της άλλης πλευράς, αλλιώς δεν θα έχεις ευρεία νομιμοποίηση. Αυτό θέλει πιο πολύ χρόνο, είναι πιο δύσκολο, αλλά είναι ο μόνος δρόμος. Λυπάμαι πολύ για τις ακραίες εντάσεις που έχουμε ζήσει, γι' αυτή την ακραία πόλωση. Πιστεύω ότι η πολιτική της τεστοστερόνης, των κραυγών, της απαξίωσης του άλλου κάνει ζημιά σε όλους».

Οι ευθύνες

Για την Αντα Κολάου, Μαδρίτη και αποσχιστές μοιράζονται τις ευθύνες αν και σε άνισα μερίδια. «Ναι, έχουν ευθύνη και οι δύο, αν και δεν τους βάζω στο ίδιο επίπεδο. Είναι ξεκάθαρο για εμένα ότι το ισπανικό κράτος προκώρησε σε επίδειξη ισχύος και κατάχρη-

Η δήμαρχος Βαρκελώνης Αντα Κολάου σε εκδήλωση για τη γιορτή του Αγίου Γεωργίου.

«Όταν κυβερνάς, οφείλεις να ενσωματώνεις και θέσεις, ευαισθησίες της άλλης πλευράς, αλλιώς δεν θα έχεις ευρεία νομιμοποίηση».

ση εξουσίας. Η κυβέρνηση του PP υπό τον Μαριάνο Ραχόι αρνήθηκε κάθε διάλογο και ευθύνεται που οδηγηθήκαμε σε μία κατάσταση χωρίς προηγούμενο. Δεν μπορείς να στερησεις το δικαίωμα των πολιτών να αποφασίσουν για ένα τόσο σοβαρό θέμα που αφορά τη ζωή και το μέλλον τους. Αλλά και τα κόμματα που υποστηρίζουν την ανεξαρτησία οφείλουν να εγκαταλείψουν τις μαξιμαλιστικές αξιώσεις τους, γιατί οδηγούνται σε αδιέξοδο».

Σε έναν μήνα η Αντα Κολάου θα δώσει μια δύσκολη μάχη για την επανεκλογή της, στις δημοτικές εκλογές που θα διεξαχθούν παράλληλα με τις ευρωεκλογές. Μεταξύ των ανθυποψηφίων της θα είναι και ο πρώην πρωθυπουργός της Γαλλίας Μανουέλ Βαλς, τον οποίο είδαμε να υπογράφει βιβλία του σε ένα κιόσκι, στην πλατεία Καταλωνίας και υποστηρίζεται από τους Ciudadanos.

Ρώτησα την Αντα Κολάου τι καινούργιο θεωρεί ότι έφερε επί δημαρχίας της.

Με τον 38χρονο Πάμπλο Κασάδο στο τιμόνι, το PP μεταμορφώθηκε μέσα σε οκτώ μήνες σε μια σκληροπυρηνική Δεξιά, που εγκαλεί τον Σάντσεθ ή εθνική προδοσία στο Καταλανικό, ακόμη και κάλυψη παιδραστών και άλλων εγκληματιών. Από κοντά οι Ciudadanos του Αλμπερτ Ριβέρα, που ξεκίνησαν ως κεντρώο, φιλελεύθερο κόμμα, για να μεταμορφωθούν σε έναν ακόμη πυλώνα της Δεξιάς, που διεκδικεί την ηγεμονία της συντηρητικής παράταξης από το PP. Μάλιστα, τα δύο δεξιά κόμματα συγκυβερνούν από τον περασμένο Δεκέμβριο στην Ανδαλουσία σε συνεργασία με το Vox. Στις δύο τηλεοπτικές αναμετρήσεις μεταξύ πολιτικών αρχηγών, την εβδομάδα που πέρασε, το Καταλανικό βρέθηκε στη πρώτη γραμμή και εδραιώθηκε η εικόνα της πόλωσης ανάμεσα σε αυτή την τριφασική Δεξιά και στο άτυπο μπλοκ του PSOE με το αριστερό Podemos.

Οι δημοσκοπήσεις έφερναν το PSOE στην πρώτη θέση με μεγάλη διαφορά από τα υπόλοιπα κόμματα, χωρίς όμως να είναι καθαρό αν μία από τις δύο παρατάξεις θα εξασφαλίσει κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Τα περιφερειακά κόμματα, κυρίως των Καταλανών και των Βάσκων, ενδέχεται να παίξουν και πάλι ρόλο ρυθμιστή. Αλλά με το πρωτοφανές στα χρονικά 40% των ψηφοφόρων να εμφανίζονται μέχρι την τελευταία στιγμή αναποφάσιστοι, οποιαδήποτε πρόβλεψη είναι παρακινδυνευμένη. Το μόνο βέβαιο είναι ότι η ανοικτή πληγή του Καταλανικού θα συνεχίσει να έχει τοξικές επιδράσεις στη δημόσια ζωή της Ισπανίας όσο δεν βρούκε αποτελεσματική πολιτική αντιμετώπιση.

Στα χέρια πραξικοπηματιών η Βενεζουέλα

Ο επικεφαλής της επιτροπής εξωτερικών υποθέσεων της Εθνοσυνέλευσης της πολύπαθης χώρας μιλάει στην «Κ»

Συνέντευξη στον **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟ**

«**Δίνουμε τη** μάχη για την ανάκτηση της δημοκρατίας μας, του δικαιώματος των Βενεζουελανών να επιλέξουν έναν άλλο δρόμο». Ετσι συνοψίζει τον στόχο της αντιπολίτευσης της χώρας ο Φρανσίσκο Σούκρε, επικεφαλής της επιτροπής εξωτερικών υποθέσεων της Εθνοσυνέλευσης της Βενεζουέλας, ο οποίος βρέθηκε την περασμένη εβδομάδα στην Αθήνα.

Η στρατηγική της αντιπολίτευσης, εξηγεί ο κ. Σούκρε μιλώντας στην «Κ», εστιάζει σε τρεις μορφές πίεσης: στο εσωτερικό, «με την κινητοποίηση των Βενεζουελανών και την παρουσία τους στους δρόμους» στο εξωτερικό, όπου «σχεδόν 60 χώρες υποστηρίζουν τον αγώνα μας για αποκατάσταση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου και το δικαίωμά μας στην ευημερία» και μέσω των θεσμικών επαφών της Εθνοσυνέλευσης, την οποία χαρακτηρίζει τον «μοναδικό θεσμό με πολιτική νομιμοποίηση» στη χώρα του. Στις βουλευτικές εκλογές του 2015, θυμίζει, ψήφισαν 14 εκατομμύρια Βενεζουελανοί και η συμμαχία των αντιπολιτευόμενων κομμάτων, στην οποία ανήκει, επικράτησε συντριπτικά, ελέγχοντας σήμερα 112 από τις 167 έδρες.

Η Ελλάδα είναι μία από μόνο τέσσερις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν έχουν αναγνωρίσει τον Χουάν Γκουαϊδό ως νόμιμο μεταβατικό πρόεδρο της Βενεζουέλας. Η γραμμή της Αθήνας είναι η προώθηση του διαλόγου μεταξύ του καθεστώτος Μαδούρο και της αντιπολίτευσης. Είναι λογική αυτή η θέση;

«Φυσικά και όχι. Η κυβέρνηση του Μαδούρο χρησιμοποιεί τον διάλογο ως πρόφαση ώστε να κερδίσει χρόνο στην εξουσία, χωρίς καμία πρόθεση να συμμορφωθεί με όσα έχουν συμφωνηθεί στις διαπραγματεύσεις (με την αντιπολίτευση). Κατά την τρέχουσα κρίση, ο Μαδούρο ζήτησε τη διαμεσολάβηση του Πάπα Φραγκίσκου. Στην απαντητική επιστολή του, ο Πάπας τον αποκάλυψε “κύριο”, όχι “πρόεδρο” και ανέφερε ότι η προηγούμενη προσπάθεια διαμεσολάβησης του Βατικανού απέτυχε επειδή το καθεστώς δεν τήρησε όσα είχαν συμφωνηθεί. Ζήτησε μάλιστα να γίνουν (προεδρικές) εκλογές στη Βενεζουέλα, φέτος».

Πώς απαντά στη μομφή που εκτοξεύουν υποστηρικτές του κ.

“

Η σύγκρουση δεν είναι μεταξύ Αριστεράς και Δεξιάς, αλλά τυραννίας και δημοκρατίας – Σχεδόν 60 χώρες υποστηρίζουν τον αγώνα μας για αποκατάσταση της δημοκρατίας.

Ο μόνος που δρα πραξικοπηματικά είναι ο Μαδούρο, ο οποίος βρίσκεται στην εξουσία εξαιτίας μιας παράνομης εκλογικής αναμέτρησης.

Μαδούρο ότι η αντιπολίτευση είναι αυτή που επιχειρεί πραξικόπημα κατά του νόμιμα εκλεγμένου προέδρου; «Αυτό είναι εντελώς ψευδές. Ο μόνος που δρα πραξικοπηματικά είναι ο Μαδούρο, ο οποίος βρίσκεται στην εξουσία εξαιτίας μιας παράνομης εκλογικής αναμέτρησης (το 2018), από την οποία αποκλείστηκαν τα βασικά κόμματα της αντιπολίτευσης. Περισσότερες από 80 χώρες αρνήθηκαν να αναγνωρίσουν το αποτέλεσμα. Τον Ιανουάριο, όταν έληξε η προηγούμενη θητεία του Μαδούρο, ακολουθήσαμε το ρητό γράμμα του συντάγματός μας, που ορίζει ότι αν δεν υπάρχει εκλεγμένος πρόεδρος, τη θέση αναλαμβάνει μεταβατικά ο πρόεδρος της Βουλής».

Ακόμη και σήμερα, σημειώνει ο κ. Σούκρε, «οι βασικοί ηγέτες της αντιπολίτευσης βρίσκονται στη φυλακή, στην εξορία ή τους έχει αφαιρεθεί το δικαίωμα του εκλέγεσθαι». Ο ίδιος δεν ανησυχεί ότι τον περιμένει η ίδια μοίρα; «Αυτό είναι πάντα ένα ρίσκο που αντιμετωπίζουμε – κινδυνεύει ακόμη και η ζωή μας», απαντά, επικαλούμενος

«**Ο Μαδούρο** αποτελεί απειλή για τη σταθερότητα της περιοχής. Αν υπάρξει στρατιωτική επέμβαση, θα φταίει μόνο αυτός», λέει ο Φρανσίσκο Σούκρε.

τον ύποπτο θάνατο του δημοτικού συμβούλου του Καρακάς Φερνάντο Αλμπάν τον περασμένο Οκτώβριο, ενώ βρισκόταν στα χέρια της υπηρεσίας εσωτερικής ασφάλειας της Βενεζουέλας. Το καθεστώς μίλησε για αυτοκτονία, αλλά ο κ. Σούκρε, όπως και σύσσωμη η αντιπολίτευση, θεωρεί πως ο Αλμπάν βασανίστηκε μέχρι θανάτου (την υπόθεση ερευνά ο ΟΗΕ).

Η ελληνική κυβέρνηση

Στην επίσκεψή του στη χώρα μας, ο κ. Σούκρε συναντήθηκε με τον ομόλογό του, πρόεδρο της επιτροπής εθνικής άμυνας και εξωτερικών του ελληνικού Κοινοβουλίου, Κώστα Δουζίνα. «Η Ελλάδα είναι η γενέτειρα της Δημοκρατίας, και αυτό μας εμπνέει», λέει στην «Κ». «Απευθύνουμε έκκληση στην ελληνική κυβέρνηση να στηρίξει τον αγώνα μας. Δεν πρόκειται για αγώνα μεταξύ Αριστεράς και Δεξιάς, αλλά μεταξύ τυραννίας και δημοκρατίας». Στη συνάντησή του με τον κ. Δουζίνα, όπως αναφέρει, μίλησαν για την ανθρωπιστική κρίση στη Βενεζουέλα και ο βουλευτής

του ΣΥΡΙΖΑ «συμφώνησε μαζί μας για την ανάγκη να γίνουν ελεύθερες και δίκαιες εκλογές» στη λατινοαμερικανική χώρα. Ο κ. Δουζίνας, σύμφωνα με τον κ. Σούκρε, δεσμεύτηκε πως θα μεταφέρει τις θέσεις της αντιπολίτευσης στον Αλέξη Τσίπρα.

Σχετικά με την ανθρωπιστική κρίση στη Βενεζουέλα, την οποία το καθεστώς «δεν μπορεί πια να κρύψει», ο κ. Σούκρε αναφέρει ότι έχει οδηγήσει «περισσότερους από 5 εκατομμύρια Βενεζουελανούς» να φύγουν από τη χώρα. Αν ο Μαδούρο μείνει στη θέση του και η κρίση συνεχιστεί, ο αριθμός αυτός «αναμένεται τον Μάιο του 2020 να φτάσει τα 8,3 εκατομμύρια».

Προ ημερών ξεκίνησε μεγάλη επιχείρηση ανθρωπιστικής βοήθειας στη χώρα από τη Διεθνή Ομοσπονδία του Ερυθρού Σταυρού/Ερυθράς Ημισελήνου. Το ζήτημα της ανθρωπιστικής βοήθειας έχει συνδεθεί με τη μάχη μέχρις εσχάτων για την εξουσία, περιπλέκοντας ιδιαίτερα την παροχή της. Τον Φεβρουάριο, το καθεστώς Μαδούρο μπόλκαρε την αποστολή βοήθειας

από τις ΗΠΑ και άλλες χώρες που υποστηρίζουν τον κ. Γκουαϊδό. Η επιχείρηση του Ερυθρού Σταυρού έχει αντιμετωπίσει και αυτή σημαντική παρενόχληση από κυβερνητικές δυνάμεις.

Σε κάθε περίπτωση, σημειώνει ο κ. Σούκρε, «η βοήθεια που τώρα παρέχεται φτάνει για 680.000 άτομα: σύμφωνα με τον ΟΗΕ, ο συνολικός αριθμός που την έχει ανάγκη φτάνει τα 7 εκατομμύρια». Το ΑΕΠ της χώρας, λέει, έχει μειωθεί κατά 50% τα τελευταία πέντε χρόνια και κατά σχεδόν 80% σε σύγκριση με την προ Τσάβες εποχή. Πώς γίνεται μία χώρα σαν τη Βενεζουέλα, διερωτάται, «με τα μεγαλύτερα αποθέματα πετρελαίου στον κόσμο, όγδοο σε αποθέματα φυσικού αερίου, με τα μεγαλύτερα αποθέματα χρυσού σε ολόκληρο το ημισφαίριο», να βρίσκεται σε αυτήν την κατάσταση; «Η αποκλειστική ευθύνη ανήκει στον Μαδούρο και στον σοσιαλισμό που προσπαθεί να επιβάλει στη Βενεζουέλα».

«Δικτατορία»

Ο κ. Σούκρε χαρακτηρίζει το καθεστώς Μαδούρο «δικτατορία», στην ηγεσία της οποίας βρίσκεται μια «εγκληματική συμμορία». Κατηγορεί τον Νικολάς Μαδούρο ότι στην προσπάθειά του να παραμείνει στην εξουσία, χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες εγκληματικών οργανώσεων και Κολομβιανών ακροαριστερών ανταρτών, «υπονομεύοντας την ασφάλεια του δυτικού ημισφαιρίου». Επί ημερών Μαδούρο, προσθέτει, η Βενεζουέλα έχει εξελιχθεί σε βασικό σημείο τράνζιτ για τη μεταφορά παράνομων ουσιών στην Ευρώπη (το 60% των ναρκωτικών στην Ευρώπη, λέει, «μεταφέρεται μέσω της Βενεζουέλας»).

Στις αρχές Μαρτίου, κυβερνητικό αεροπλάνο της Βενεζουέλας στον οποίο επέβαινε ο υπουργός Εξωτερικών του καθεστώτος, Χόρχε Αρεάζα, προσγειώθηκε και παρέμεινε κάποιες ώρες στο αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος». Τι γνωρίζει για το συγκεκριμένο επεισόδιο; «Γνωρίζουμε ότι το καθεστώς Μαδούρο προσπαθεί να συγκεντρώσει μετρητά πουλώντας παράνομα τον χρυσό της χώρας σε διάφορα μέρη – στο Ιράν, στην Ανγκόλα... Αλλά το δικαστικό σύστημα είναι πολύ διεφθαρμένο στη χώρα μας, δεν μπορούμε να συλλέξουμε επαρκή στοιχεία για το πού πηγαίνει ο χρυσός. Όλα αυτά σκοπεύουμε να τα ερευνήσουμε...».

Διεθνοποίηση

Ο εθνικός δικασμός που βιώνει η Βενεζουέλα έχει προ πολλού διεθνοποιηθεί. Η Ουάσινγκτον έχει πάρει ανοικτά και επιθετικά θέση υπέρ του κ. Γκουαϊδό. Προ εβδομάδων έκανε αισθητή την παρουσία της στο Καρακάς και η Ρωσία, με την άφιξη στο διεθνές αεροδρόμιο της πόλης δύο στρατιωτικών αεροπλάνων. «Το καθεστώς ισχυρίζεται ότι έχει υπογράψει μια συμφωνία στρατιωτικής συνεργασίας με τη Ρωσία. Αλλά το σύνταγμά μας ορίζει ότι οποιαδήποτε στρατιωτική συνεργασία πρέπει να επικυρωθεί από τη Βουλή - και εμείς δεν έχουμε κυρώσει τη συμφωνία αυτή. Αρα πρόκειται για παράνομη, αντισυνταγματική διευθέτηση, βάσει της οποίας έρχονται αεροπλάνα και κανείς δεν ξέρει τι φέρνουν και τι παίρνουν μαζί τους φεύγοντας». Μπορεί να απομακρυνθεί ο κ. Μαδούρο χωρίς εξωτερική επέμβαση, υπό την ηγεσία των ΗΠΑ; Θα καλωσόριζε ο ίδιος μια τέτοια επέμβαση; «Ο Μαδούρο αποτελεί απειλή για τη σταθερότητα της ευρύτερης περιοχής. Αν υπάρξει στρατιωτική επέμβαση, θα φταίει μόνον αυτός», απαντά, παρομοιάζοντας την κατάσταση με μια πολυκατοικία όπου ακούγεται κάθε βράδυ ένας ένοικος να δέρνει τη γυναίκα του («δεν μπορούμε να κρυβόμαστε πίσω από το επίκελρημα της μη επέμβασης»). Τι θα σήμαινε για τη νομιμοποίηση της επόμενης κυβέρνησης αν έχει επιβληθεί με αμερικανικά όπλα; Ο κ. Σούκρε είναι αισιόδοξος; «Το βασικό θέμα στο οποίο συμφωνεί η συντριπτική πλειονότητα των Βενεζουελανών είναι η άμεση ανάγκη πολιτικής αλλαγής». Η υπόνοια είναι σαφής - όπως και αν έλθει η αλλαγή αυτή, θα είναι καλοδεχούμενη.

Το σενάριο Ζελένσκι και ο απογοητευμένος ουκρανικός λαός

Στις εκλογές της περασμένης Κυριακής εξέλεξαν πρόεδρο τον 41χρονο νθοποιό Βολοντιμίρ Ζελένσκι, με 73%

«**Πώς γίνεται** να είναι η Ουκρανία η φτωχότερη χώρα με τον πλουσιότερο πρόεδρο στην ιστορία; Πώς κοιμάστε τα βράδια; Εγώ είμαι ένας απλός άνθρωπος που ήρθε να σπάσει αυτό το σύστημα».

Με τέτοιου είδους ρητορική, ο 41χρονος Βολοντιμίρ Ζελένσκι σάρωσε στις ουκρανικές προεδρικές εκλογές της περασμένης Κυριακής, αποσιτώντας τριπλάσιες ψήφους από τον αντιπάλό του, απερχόμενο πρόεδρο Πέτρο Ποροσένκο. Ο διάσημος κωμικός Ζελένσκι δεν είναι ακριβώς «απλός άνθρωπος», αλλά σίγουρα ξέρει να πάνει τον σφυγμό των συμπατριωτών του. Εδώ και χρόνια, οι Ουκρανοί προσπαθούν να στείλουν ένα μήνυμα. Νόμιζαν ότι το κατάφεραν στην εξέγερση του Μαϊντάν το 2014, όταν ανέτρεψαν με τη βοήθεια της Δύσης τον πρόεδρο Γιανουκόβιτς και μπίκαν έκθαμβοι στα παλάτια του, αλλά απογοιτεύθηκαν οικτρά. Πέντε χρόνια αργότερα, η διαφθορά και η φτώχεια καλπάζουν, ενώ η αιμοραγία ανθρώπινου δυναμικού, λόγω μαζικής μετανάστευσης, συνεχίζεται. Ο δισεκατομμυριούχος μεγιστάνας της σοκολάτας Ποροσένκο όχι μόνο δεν έλυσε τα προβλήματα, αλλά αποξένωσε τους ρωσόφωνους πληθυσμούς της Ανατολικής Ουκρανίας, σπίνοντας το σκηνικό του εμφυλίου πολέμου.

Αν κρίνει κανείς από το 73% που απέσπασε ο Ζελένσκι στις προεδρικές εκλογές, μάλλον οι Ουκρανοί δεν θέλουν κυρίως τον πόλεμο. Το πολιτικό πρόγραμμα του Ποροσένκο, που περιστρεφόταν γύρω από τον στρατό, την ουκρανική γλώσσα, την πίστη και το έθνος πττήθηκε κατά κράτος, αποδεικνύοντας ότι το ρεύμα προς την Ακροδεξιά μπορεί να αντιστραφεί. Ο ρωσόφωνος Ζελένσκι είχε υποστηρίξει τον πόλεμο κατά των αυτονομιστών, αλλά ταυτόχρονα καυτηρίασε την άνοδο νεοναζιστικών ομάδων, που εκμεταλλεύθηκαν την έξαρση του ουκρανικού εθνικισμού.

Οι πολίτες της χώρας βλέπουν τη φτώχεια και τη διαφθορά να καλπάζουν, τους νέους να μεταναστεύουν μαζικά, την αιματοχυσία να μη σταματά.

Παράλληλα, όμως, η μεγάλη πλειονότητα βρίσκεται σε πολιτικό αδιέξοδο. Σύμφωνα με τις μετρήσεις, μόλις 9% των Ουκρανών εμπιστεύονταν την κυβέρνησή τους, το χαμηλότερο ποσοστό του κόσμου. Ο Ζελένσκι κατηύθυνε τη διάχυτη

Ο ρωσόφωνος Ζελένσκι είχε υποστηρίξει τον πόλεμο κατά των αυτονομιστών, αλλά ταυτόχρονα καυτηρίασε την άνοδο νεοναζιστικών ομάδων, που εκμεταλλεύθηκαν την έξαρση του ουκρανικού εθνικισμού.

δυσάρεσκα σε μια καμπάνια κατά της διαφθοράς, υποσχόμενος ότι θα καταργήσει τις ασυλίες των βουλευτών και ότι θα φέρει την ειλικρίνεια στη διοίκηση. Οι Ουκρανοί τον εμπιστεύθηκαν με την ελπίδα ότι το σενάριο που έγραψε

για τον εαυτό του στην τηλεόραση δεν θα αλλάξει όταν εγκατασταθεί στο προεδρικό μέγαρο. Το σίριλ, χάρη στο οποίο έγινε διάσημος, περιγράφει έναν καθηγητή ο οποίος αποφασίζει να κατεβεί για πρόεδρος, όταν βγάζει λόγο κατά της

διαφθοράς που γίνεται δεκτός με ενθουσιασμό στο Διαδίκτυο. «Δεν πειράζει που ο Ζελένσκι δεν έχει πολιτική εμπειρία», είπε ένας υποστηρικτής του, «αυτό σημαίνει ότι δεν έχει μάθει ακόμη να κλέβει». Το κόμμα του Ζελένσκι ονομάζεται

«υπρέτης του λαού», όπως ακριβώς και η τηλεοπτική του σειρά, η ομάδα που τον πλαισιώνει στις δημόσιες εμφανίσεις του αποτελείται από τους θποποιούς που υποδύονταν τους υπουργούς του, ενώ ο ιδιοκτήτης του σταθμού που του έδωσε άφθονο τηλεοπτικό χρόνο ακόμη και μία ημέρα πριν από τις εκλογές, ο Ιχόρ Κολομοϊτσκι ήταν υποστηρικτής και της προεκλογικής του εκστρατείας. Ο 41χρονος κωμικός έδωσε ελάχιστες λεπτομέρειες για το πώς θα υλοποιήσει τις διακηρύξεις του, με δεδομένο ότι δεν διαθέτει πλειοψηφία στη Βουλή. Ετσι, στις ασάφειες, ο καθένας «είδε» αυτό που ήθελε να δει. Οι φιλοευρωπαίοι ξεχώρισαν τη δήλωσή του ότι θα συνεχίσει να επιδιώκει την ένταξη της Ουκρανίας στην Ε.Ε. και στο ΝΑΤΟ, ενώ οι φιλορώσοι εκτίμησαν τον ρεαλισμό του με τον οποίο αντιμετωπίζει τα ρωσικά τετελεσμένα στην Κριμαία. Οι απλοί άνθρωποι «είδαν» τον άνθρωπο που θα τους βοηθήσει να πάρουν μια οικονομική ανάσα, ενώ οι μεγατίανες όπως ο Κολομοϊτσκι δεν μπορεί παρά να εκτίμησαν μία από τις λίγες συγκεκριμένες δεσμεύσεις του – την καθέρωση φορολογικού συντελεστή 5% για τα πολύ μεγάλα εισοδήματα.

REUTERS, A.P.

Η βιασύνη βάλλει την ασφάλεια στην Boeing

Βαριές καταγγελίες για το εργοστάσιο της εταιρείας στη Νότια Καρολίνα μετά την πτώση των δύο 737 Max

Των **NATALIE KITROEF**
και **DAVID GELLES**
THE NEW YORK TIMES

Όταν το 2009 η Boeing εγκαίνιαζε το εργοστάσιό της στο Τσάρλστον της Νότιας Καρολίνας, οι νέες εγκαταστάσεις παρουσιάζονταν ως οι πλέον καινοτόμοι στον τομέα και οι μόνες ικανές να κατασκευάσουν ένα από τα πιο προηγμένα αεροσκάφη στον κόσμο. Μία δεκαετία αργότερα, το εργοστάσιο που κατασκευάζει το 787 Dreamliner πλήττεται από προβλήματα στη γραμμή παραγωγής και έλλειψη ποιοτικού ελέγχου, απειλώντας την ασφάλεια του αεροσκάφους. Εκατοντάδες εσωτερικά email, εταιρικά έγγραφα και ομοσπονδιακές εκθέσεις, αλλά και συνεντεύξεις εργαζομένων, αποκαλύπτουν ότι η εταιρεία priμοδοτεί την ταχύτητα παραγωγής εις βάρος της ποιότητας. Αντιμέτωπη με μεγάλες καθυστερήσεις στην παράδοση αεροσκαφών, η Boeing πίεσε τους εργαζομένους

να αυξήσουν τους ρυθμούς παραγωγής, αδιαφορώντας κάποιες φορές για τα προβλήματα ασφαλείας, τα οποία κατήγγειλαν εργαζόμενοι.

Τα παράπονα για τους φρενήρεις ρυθμούς αντικατοπτρίζουν ευρύτερες ανησυχίες γύρω από την

Σύμφωνα με εργαζομένους, οι υπεύθυνοι προ-σπαθώντας να αυξήσουν την παραγωγή αδιαφορούσαν ακόμη και για σοβαρά ζητήματα.

εταιρεία, στον απόηχο των δύο θανατηφόρων δυστυχημάτων με το άλλο εμβληματικό αεροσκάφος της Boeing, το 737 Max. Η Boeing αντιμετωπίζει τώρα ερωτήματα για το εάν ο αγώνας δρόμου για την ολοκλήρωση του Max οδήγησε στην παράβλεψη επικινδύνων

σχεδιαστικών ελλείψεων, όπως σε ό,τι αφορά το σύστημα πρόληψης απώλειας ώθησης, που έπαιξε ρόλο και στα δύο δυστυχήματα. Οι ελλείψεις ασφαλείας στο εργοστάσιο του Τσάρλστον έχουν απασχολήσει τις ομοσπονδιακές αρχές, αλλά και τις εταιρείες-πελάτες της Boeing. Η Qatar Airways διέκοψε τις παραγγελίες αεροσκαφών από το συγκεκριμένο εργοστάσιο, ύστερα από αστοχίες παραγωγής που προκάλεσαν ζημιές σε κινητήρες και καθυστέρησαν τις παραδόσεις. Η χρονική πίεση στα στελέχη της Boeing είναι αφόρητη, καθώς η εταιρεία προσπαθεί να ανταγωνιστεί την ευρωπαϊκή Airbus και τις σημαντικές παραγγελίες της σε αεροσκάφη μεσαίας ακτίνας δράσης.

Εργαζόμενοι κατήγγειλαν τουλάχιστον δώδεκα κρούσματα εγκληματικής αμέλειας, όπως κακοτεχνίες σε σημαντικά μηχανήματα, μεταλλικά αντικείμενα εγκαταλελειμμένα στο εσωτερι-

κό νέων αεροσκαφών και άσκηση πιέσεων από την εταιρεία για την απόκρυψη τέτοιων περιστατικών.

Οι αγωγές

Άλλοι εργαζόμενοι κατέθεσαν αγωγές εναντίον της Boeing, υποστηρίζοντας ότι υπέσταναν αντιποινία για τις αποκαλύψεις τους σχετικά με τις κατασκευαστικές ελλείψεις. Η πρώην ελέγκτρια ποιότητας κατασκευής Σινθία Κίτσενς αποκάλυψε ότι ο προϊστάμενός της την επέπληξε ενώπιον του συνεργείου και της επέβαλε διοικητική ποινή στέρησης ημερομισθίου, όταν επισήμανε την ύπαρξη μεγάλης ποσότητας μεταλλικών ρινισμάτων σε καλωδιώσεις του κόκπιτ. Σε άλλη περίπτωση, η Κίτσενς ανέφερε αρμοδίως ότι ελαττωματικό μεταλλικό ανταλλακτικό είχε τοποθετηθεί

σε πολλά από τα αεροσκάφη στη γραμμή παραγωγής. «Εγίνα στόχος εκφοβισμού. Κάθε φορά που διαπίστωνα ένα πρόβλημα, δεχόμουν απειλές και επιπλήξεις από τους προϊσταμένους μου», λέει η Κίτσενς, η οποία αποχώρησε από την εταιρεία το 2016. Ο Τζόζεφ Κλέιτον, τεχνικός στο εργοστάσιο της Νότιας Καρολίνας, ένα από τα δύο που κατασκεύαζον το Dreamliner της Boeing, αναφέρει ότι πολλές φορές εντόπισε επικίνδυνα μεταλλικά απορρίμματα πολύ κοντά σε καλωδιώσεις κάτω από το πιλοτήριο. «Είπα στη γυναίκα μου ότι δεν πρόκειται ποτέ να ταξιδέψω με τέτοιου τύπου αεροσκάφος», λέει.

Τα προβλήματα

Η παρουσία «ξένων αντικειμένων» αποτελεί γνωστό πρόβλημα για κάθε κατασκευάστρια αεροσκαφών. Οι εργαζόμενοι στη γραμμή παραγωγής οφείλουν να καθαρίσουν επιμελώς το εσωτερικό του αεροσκάφους, καθώς εργάζονται σε αυτό, χρησιμοποιώντας βιομηχανικές ηλεκτρικές σκούπες. Τα μέτρα ασφαλείας εφαρμόζονται έτσι ώστε να μη «μολυνθεί» το αεροσκάφος με ξένα σώματα, όπως ρινίσματα σιδήρου, μικρά εργαλεία, ανταλλακτικά ή άλλα αντικείμενα. Κάθε τέτοιο ξένο σώμα είναι ικανό να προκαλέσει επικίνδυνες δυσλειτουργίες στο ολοκληρωμένο αεροσκάφος.

Επικίνδυνα ρινίσματα στα Dreamliner

Σε μια βιομηχανία, όπου η ασφάλεια αποτελεί το κύριο μέλημα, τα προβλήματα που έχουν καταγραφεί σε δύο κρίσιμα αεροσκάφη της Boeing, το 737 Max και το 787 Dreamliner, καταδεικνύουν ενδεχόμενο συστηματικό πρόβλημα. Οι ομοσπονδιακές υπηρεσίες και οι Αμερικανοί νομοθέτες εξετάζουν τώρα τις προτεραιότητες της Boeing για να διαπιστώσουν εάν κάποιες φορές η αναζήτηση της κερδοφορίας υπερίσχυσε της ασφαλείας. Η ηγεσία της Boeing βρίσκεται τώρα στην πρωτοφανή θέση να αναγκάζεται να υπερασπισθεί τις πρακτικές και τα κίνητρά της.

Κάθε εργοστάσιο αντιμετωπίζει λάθη στη γραμμή παραγωγής, ενώ δεν υπάρχουν υπόνοιες ότι οι ελλείψεις στη Νότια Καρολίνα οδήγησαν σε ατυχήματα. Καθένα Dreamliner δεν έχει ποτέ συντριβεί, παρότι ο στόλος καθλώθηκε προληπτικά στο έδαφος μετά την εκδήλωση φωτιάς σε μπαταρίες ενός αεροσκάφους. Από τη μεριά τους, οι εταιρείες εκφράζουν την εμπιστοσύνη τους στο Dreamliner. Οι εργαζόμενοι, όμως, διαπράττουν κάποιες φορές επικίνδυνα σφάλματα. Ελαττωματικά ανταλλακτικά έχουν τοποθετηθεί σε αεροσκάφη. Εργαλεία και μεταλλικά ρινίσματα εγκαταλείφθηκαν στο εσωτερικό των αεροσκαφών, συχνά κοντά σε ευαίσθητα ηλεκτρικά δίκτυα. Αεροσκάφη έχουν πραγματοποιήσει δοκιμαστικές πτήσεις με ξένα αντικείμενα σε κινητήρες.

Στο μικροσκόπιο των ομοσπονδιακών αρχών και το εμβληματικό αεροσκάφος της εταιρείας.

Ο Τζον Μπαρνέτ, πρώην ελεγκτής ποιότητας σε εργοστάσια της Boeing, ανακάλυψε μεγάλες συγκεντρώσεις μεταλλικών ρινισμάτων πάνω στα καλώδια ηλεκτρικού συστήματος, το οποίο ελέγχει τα συστήματα πτήσης στο πιλοτήριο. Αν τα αικμηρά αυτά απορρίμματα, που παράγονται από το σφίξιμο παξιμαδιών, διεισδύσουν στις καλωδιώσεις, οι επιπτώσεις θα μπορούσαν να είναι «καταστροφικές».

Τον αγνόσαν

Ο Μπαρνέτ κάλεσε επανειλημμένως τους προϊσταμένους του να αφαιρέσουν τα ρινίσματα. Τα στελέχη της εταιρείας αγνόησαν, όμως, τις προειδοποιήσεις του, μεταθέτοντάς τον σε άλλον τομέα του εργοστασίου. Η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Αεροπολίας (FAA) έχει διαπιστώσει την ύπαρξη τέτοιων ρινισμάτων σε αεροσκάφη της Boeing, τα οποία η εταιρεία είχε χαρακτηρίσει «ελεύθερα απορριμμάτων». Αξιωματούχοι της FAA εκτιμούν πως τέτοια ρινίσματα, ικανά να προκαλέσουν βραχυκύκλωμα και φωτιά, ενδέχεται να προκαλέσαν βλάβη σε αεροσκάφος

το οποίο επισκευαζόταν το 2012.

Το 2017, η FAA εξέδωσε οδηγία, σύμφωνα με την οποία τα Dreamliner πρέπει να είναι καθαρά από μεταλλικά ρινίσματα προτού παραδοθούν. Η Boeing υποστηρίζει ότι συμμορφώθηκε με την εντολή της υπηρεσίας και ότι συνεργαζόταν με τον κατασκευαστή των παξιμαδιών, έτσι ώστε αυτά να μην παράγουν ρινίσματα, επισμαίνοντας ότι η παρουσία των ρινισμάτων κοντά στις καλωδιώσεις δεν δημιουργεί ιππτικούς κινδύνους. «Ως ελεγκτής ποιότητας της Boeing, θεωρούσα ότι ήμουν η ύστατη γραμμή άμυνας προτού ένα κατασκευαστικό σφάλμα φθάσει σε λειτουργικό αεροσκάφος. Στο Τσάρλστον, όμως, δεν είδα ούτε ένα αεροσκάφος το οποίο θα χαρακτήριζα χωρίς ενδοιασμό άξιο για πτήση», λέει ο Μπαρνέτ, που κατέθεσε επίσημη καταγγελία με τη FAA, για να γίνει ένας από τους πολλούς «whistleblowers» (όσοι αποκαλύπτουν παρατυπίες εκ των έσω) πρώην εργαζομένους της Boeing.

Ο Νταν Ορμσον, ο οποίος εργάστηκε ως τεχνικός εδάφους της American Airlines μέχρι την περυσινή συνταξιοδότησή του, εντόπισε επανειλημμένως μεταλλικά ρινίσματα ενόσω επιθεωρούσε Dreamliner της Boeing. Ο Ορμσον διαπίστωσε επίσης την ύπαρξη ξένων αντικειμένων, που εφάπτονταν σε ηλεκτρικές καλωδιώσεις και πανιά κοντά στο σύστημα των τροχών προσγείωσης.

Εντολή για αποσιώπηση των προβλημάτων

Όταν παρουσιάστηκε το 2007, το Dreamliner της Boeing χαρακτηρίστηκε το σημαντικότερο αεροσκάφος της γενιάς του. Με άτραπετο από ελαφρύ νήμα άνθρακα και προηγμένα τεχνολογικά μέσα, προκάλεσε τον ενθουσιασμό εταιρειών, οι οποίες ήλπιζαν να περιορίσουν το κόστος καυσίμων τους. Οι εκατοντάδες παραγγελίες, με κάθε αεροσκάφος να στοιχίζει 200 εκατ. δολάρια, οδήγησαν την Boeing να εγκαινιάσει καινούργιο εργοστάσιο στο Τσάρλστον. Η τοποθεσία θεωρήθηκε ιδανική από τη διοίκηση της εταιρείας. Η Νότια Καρολίνα έχει το μικρότερο ποσοστό συνδικαλισμού στις ΗΠΑ, προσφέροντας στην Boeing χαμηλό εργατικό κόστος.

Την ίδια ώρα, η πολιτεία χορήγησε φορολογικά κίνητρα ύψους ενός δις. στην εταιρεία, η οποία δεσμεύθηκε να δημιουργήσει 3.800 νέες θέ-

Η Νότια Καρολίνα έχει το μικρότερο ποσοστό συνδικαλισμού στις ΗΠΑ, προσφέροντας στην Boeing χαμηλό εργατικό κόστος.

σεις εργασίας στο υποβαθμισμένο προάστιο του βόρειου Τσάρλστον. Η διοίκηση της Boeing ζήτησε από τα στελέχη του νέου εργοστασίου να αποφύγουν την πρόσληψη εργαζομένων οι οποίοι ήταν μέλη συνδικαλιστικών ενώσεων σε άλλες εγκαταστάσεις της εταιρείας. «Δεν ήθελαν να φέρουμε συνδικαλιζόμενους εργαζομένους σε συνδικαλιστική έρμη, όπως είναι η Ν. Καρολίνα. Αυτό μας δημιούργησε

προβλήματα. Δεν υπήρχε δεξαμενή ειδικευμένων εργαζομένων στην περιοχή», λέει ο Ντέιβιντ Κίτσον, πρώην προϊστάμενος ποιοτικού ελέγχου στο εργοστάσιο. Σε μια προσπάθεια να αντιμετωπίσουν τις μεγάλες καθυστερήσεις στην παράδοση αεροσκαφών, οι προϊστάμενοι έμαθαν να υποβαθμίζουν ή να αγνοούν προβλήματα στη γραμμή παραγωγής. Πολλές φορές, ελαττωματικά ανταλλακτικά χρησιμοποιήθηκαν σε καινούργια αεροσκάφη, καθώς το εργοστάσιο δεν μπορούσε να περιμένει την αποστολή νέων. Τα στελέχη της εταιρείας υιοθέτησαν μάλιστα σύστημα σύμφωνα με το οποίο τα προβλήματα στην κατασκευή έπαψαν να καταγράφονται, με τους προϊσταμένους να αντιμετωπίζουν διοικητικές ποινές εάν κατήγγελλαν τέτοια κρούσματα.

Σε κρίσιμο σταυροδρόμι η Τουρκία

Οι επιδιώξεις της κυβέρνησης, οι αντιδράσεις και οι αντιφάσεις

Του απεσταλμένου μας
ΝΙΚΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

«Η χώρα μας απολαμβάνει μπροστά της μια περίοδο 4,5 χρόνων δίχως εκλογικές διαμάχες», δήλωσε με στόμφο ο Τούρκος πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, την περασμένη Πέμπτη, απευθυνόμενος σε πλήθος δημοσίων υπαλλήλων στην Άγκυρα. «Ηρθε η ώρα να αφήσουμε πίσω τις εντάσεις, να αγκαλιάσουμε τους αντιπάλους και να συγκεντρωθούμε στην οικονομία, στην ασφάλεια και στη σταθερότητα της χώρας», προσέθεσε ενώ το κοινό ξεπούσε σε χειροκροτήματα.

Λίγες ημέρες μετά και λίγα χιλιόμετρα μακριά από τον τόπο της ομιλίας του Ερντογάν, ο γιγής του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος της αντιπολίτευσης Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου δεχόταν γροθιές στο πρόσωπο από διαμαρτυρόμενο πλήθος εθνικιστών, κατά τη διάρκεια της κηδείας ενός φαντάρου που έχασε τη ζωή του σε επιχείρηση κατά Κούρδων μαχητών.

Με φόντο μια Τουρκία που αμφιταλαντεύεται μεταξύ της πρόσφατης αμφισβητούμενης εκλογικής περιόδου –που χάρισε τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα της χώρας στην αντιπολίτευση, παρότι είναι ακόμη στολισμένα με αφίσες που συγχαίρουν τους υποψηφίους της κυβέρνησης– και μιας τετραετίας

σταθερότητας όπου το κυβερνητικό κόμμα του ΑΚΡ σκοπεύει να ολοκληρώσει το όραμά του για την οικονομία και την ανάπτυξη της χώρας, μια ομάδα Ελλήνων δημοσιογράφων επισκέφθηκε την χώρα. Στόχος του ταξιδιού, που οργάνωσε το πρόσφατα αναβαθμισμένο επικοινωνιακό επιτελείο της τουρκικής προεδρίας, ήταν η αμοιβαία κατανόηση μεταξύ των δύο λαών και η γεφύρωση του επικοινωνιακού χάσματος μέσα από την αλληλεπίδραση και την εξοικείωση.

Η δεξαμενή σκέψης SETA

Παράλληλα, με επισκέψεις στα γραφεία του κρατικού καναλιού TRT και της φιλοκυβερνητικής Daily Sabah, στα κτίρια του προεδρικού επικοινωνιακού επιτελείου και του υπουργείου Εξωτερικών, αλλά και στον χώρο της SETA, της μεγαλύτερης δεξαμενής σκέψης στην Τουρκία, το ταξίδι προσέφερε άμεση ματιά στο αφήγημα της τουρκικής κυβέρνησης και του πρίσματος μέσω του οποίου αντικρίζει τη χώρα, την ευρύτερη περιοχή και τον κόσμο.

Η αντίληψη της Τουρκίας για τη διεθνή αρένα και τις εξωτερικές της σχέσεις με τη Δύση περιγράφεται απτά και συνοπτικά από την επιλογή των βιβλίων που μας δωρίστηκαν από το ερευνητικό κέντρο του SETA, έπειτα από μια

Μια Τουρκία που αμφιταλαντεύεται μεταξύ της πρόσφατης αμφισβητούμενης εκλογικής περιόδου και μιας τετραετίας σταθερότητας όπου το κυβερνητικό κόμμα σκοπεύει να ολοκληρώσει το όραμά του για ανάπτυξη της χώρας.

ζωηρή συζήτηση. Το ίδρυμα μας χάρισε ένα βιβλίο για την έξυπνη λογική πίσω από το νέο μοντέλο άμεσας διακυβέρνησης της τουρκικής προεδρίας, ένα για την τουρκική στρατηγική ανασυγκρότησης στη Συρία και ακόμη ένα για την άνοδο της τουρκικής αμυντικής βιομηχανίας: όλα σημάδια μιας Τουρκίας που αναπτύσσεται με ισχύ και εξωστρέφεια στη διεθνή σκηνή. Από την άλλη, τα βιβλία που αφορούσαν τη Δύση «κουβαλούσαν» μεγαλύτερη δόση σκεπτικισμού, καθώς οι τίτλοι ήταν «Η βίαιη ριζοσπαστικοποίηση και ο ακροδεξιός εξτρεμισμός στην Ευρώπη» και η ετήσια «Εκθεση ισλαμοφοβίας». Η απογοήτευση της Τουρκίας από τη στάση της Ευρώπης στις διαπραγματεύσεις για την ένταξη της χώρας

ήταν ολοφάνερη – παρότι ένας δημοσιογράφος του TRT World έκρινε πως η Τουρκία δεν έχει πολλά να κερδίσει από την ένταξη της στην Ένωση, σε αντίθεση με την ίδια την Ευρώπη.

Η αντίληψη της Τουρκίας για την Ελλάδα ήταν σαφώς πιο θετική και διπλωματική, με τους εκπροσώπους του επιτελείου επικοινωνίας του προέδρου να μιλούν με θερμά λόγια για την επίσκεψη του Αλέξη Τσίπρα στη γείτονα και να εκφράζουν την αισιοδοξία τους για τις εμπορικές συνεργασίες μεταξύ των δύο χωρών. Ωστόσο, ο τόνος των συνομιλιών έγινε σημαντικά πιο έντονος όταν στο τραπέζι έπεσε το ζήτημα των οκτώ αξιωματικών που προσγειώθηκαν στην Ελλάδα τη νύχτα του πραξικοπήματος. «Με

τη στάση της, η Ελλάδα μεταμορφώνεται σε μαγνήτη των επικίνδυνων τρομοκρατών του Γκιουλέν», ήταν το μήνυμα που μεταφερόταν επανειλημμένως από τους Τούρκους εκπροσώπους, οι οποίοι εξέφρασαν την απογοήτευσή τους που τόσο η χώρα μας όσο και η Δύση ευρύτερα δεν στηρίζει τη «μάχη της Τουρκίας απέναντι στην τρομοκρατία του Φετουλάχ Γκιουλέν και του κουρδικού PKK».

Η ελευθερία του λόγου

Το ζήτημα της τρομοκρατίας επανήλθε, ως άμυνα αυτή τη φορά, όταν Τούρκοι εκπρόσωποι και δημοσιογράφοι ερωτήθηκαν για το καθεστώς της ελευθερίας του λόγου – άλλωστε, σύμφωνα με μελέτες της Επιτροπής Προστασίας των Δημοσι-

Επανεμφάνιση Νταβούτογλου

Μια σπάνια εκδήλωση εσωτερικής αντίστασης αντιμετώπισε αυτή την εβδομάδα ο Ερντογάν από τον πρώην πρωθυπουργό και στενό σύμμαχό του Αχμέτ Νταβούτογλου. Ο βετεράνος πολιτικός, ο οποίος παραμένει μέλος του κυβερνώντος κόμματος παρότι δεν κατέχει πλέον έδρα στο Κοινοβούλιο, δημοσίευσε μια ιδιαίτερα καυστική επιστολή με την οποία άσκησε σκληρή κριτική στην κυβέρνηση για τον περιορισμό της ελευθερίας του λόγου, την ανεύθυνη διαχείριση της οικονομίας και τη συμμαχία του ΑΚΡ με το κόμμα των εθνικιστών. Ισχυρίστηκε πως η κατάρρευση της οικονομίας συνδέεται με μια κρίση διακυβέρνησης και την αυξανόμενη απόσταση του κυβερνητικού επιτελείου από τις ηθικές αρχές της τουρκικής κοινωνίας – ωστόσο, απέφυγε να αναφερθεί επωνύμως στον Ερντογάν.

ογράφων, η Τουρκία βρίσκεται πρώτη στη λίστα των χωρών με τους περισσότερους δημοσιογράφους πίσω από τα σίδερτα της φυλακής, με σημαντική διαφορά από τη δεύτερη Κίνα. «Εάν ένας δημοσιογράφος των New York Times συνεργαζόταν με το Ισλαμικό Κράτος, δεν θα έπρεπε να φυλακιστεί;» ήταν η απάντηση των δημοσιογράφων της Daily Sabah. Συμπτωματικά, μόλις δύο ημέρες πριν από τη συνάντησή μας, η αστυνομία εισέβαλε στο σπίτι του γνωστού οικονομολόγου Μουσταφά Σονμέζ και προχώρησε σε σύλληψη κράτησή του, καθώς μια σειρά από αναρτήσεις του στο Twitter που ασκούσαν κριτική στην οικονομική πολιτική της χώρας θεωρήθηκαν προσβλητικές προς τον Τούρκο πρόεδρο.

ΠΑΜΕ ΓΗΠΕΔΟ

ΛΕΠΤΟ ΠΡΟΣ ΛΕΠΤΟ ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ 15:00 - 22:00

ΣΧΟΛΙΑΖΟΥΝ ΤΟΝ ΑΠΟΗΧΟ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ ΟΙ

ΜΑΡΙΟΣ ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΖΑΒΟΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ

ΣΑΒΒΑΣ ΚΟΣΙΑΡΗΣ

GET IT ON Google play

Download on the App Store

LISTEN LIVE

24sports.com.cy

Αγωνία μέχρι το τέλος στην Αγγλία

Παρακολουθούμε ίσως την πιο συγκλονιστική «κούρσα» στην ιστορία της Premier League

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΥΔΟΥΝΑ**

Τα εκατομμύρια φίλων του αγγλικού ποδοσφαίρου παρακολουθούν με τέρασιο ενδιαφέρον τη συγκλονιστική και συναρπαστική προσπάθεια της περσινής πρωταθλήτριας Μάντσεστερ Σίτι και της εκπληκτικής Λίβερπουλ, για την κατάκτηση του τίτλου. Είναι ίσως η πιο συναρπαστική «κόντρα» δύο μνηστών για τον τίτλο στην ιστορία της Premier League. Φτάσαμε ασιώς τρεις αγωνιστικές πριν από το τέλος της σεζόν και κανένας μας δεν μπορεί να ξέρει με σιγουριά για τι μας επιφυλάσσει η τελική ευθεία αυτής της εντυπωσιακής «κούρσας» για τον τίτλο.

Οι τρεις «τελικοί» για την ομαδάρα του Γκουαρντιόλα

Μπορεί η νίκη στο Old Trafford να κρίξει ως αδιαφιλονίκητο φαβορί την Σίτι, ωστόσο, απομένουν άλλες τρεις αναμετρήσεις, οι οποίες απαιτούν τη μέγιστη προσοχή για καθεμία από τις δύο μονομάχους. Στην επόμενη αγωνιστική η πρωτοπόρος με 89 βαθμούς Σίτι, φιλοξενείται την ερχόμενη Κυριακή (16:05) στο Turf Moor από την αδιάφορη βαθμολογικά Μπέρνλι, η οποία μετά και την ισοπαλία με την Τσέλσι έχει εξασφαλίσει την παραμονή της στη μεγάλη κατηγορία για ακόμη μία σεζόν. Ακολουθεί η εντός έδρας αναμέτρηση (6/5, 22:00) με τη Λέστερ, η οποία έχει κίνητρο να παλεύει για την 7η θέση, η οποία μπορεί να οδηγήσει στην Ευρώπη. Ωστόσο, δεν πρέπει να αγνοήσουμε το γεγονός πως προπονητής των «αλεπούδων» είναι ο Μπρένταν Ρότζερς, ο τελευταίος προπονητής που οδήγησε τη Λίβερπουλ ένα βήμα από τον τίτλο, τη σεζόν 2013-14. Χρωστάει άραγε κάτι στους «Reds»; Την τελευταία αγωνιστική η Σίτι θα φιλοξενηθεί από την Μπράιτον, η οποία με βάση τα σημερινά δεδομένα μόνο σίγουρη δεν έχει την παραμονή στην κατηγορία, μιας και δίνει τη δική της μάχη με την Κάρντιφ.

Μόνο νίκες και ό,τι προκύψει

Στην αντίπερα όχθη η ομάδα του Κλοπ δεν έχει άλλη επιλογή από το να κάνει το καθήκον της, δηλαδή να κερδίσει και στα τρία παιχνίδια που της απομένουν, περιμένοντας ένα μικρό «θαύμα», μια απώλεια της Σίτι, ούτως ώστε να στεφθεί πρωταθλήτρια για πρώτη φορά από το μακρινό πια 1990! Τη Μεγάλη Παρασκευή (η εφημερίδα

Η νίκη της Σίτι στο ντέρμπι του Μάντσεστερ το βράδυ της περασμένης Τετάρτης με 0-2 ήταν κατά πάσα πιθανότητα το τελευταίο κρίσιμο τεστ για τον Πεπ Γκουαρντιόλα και τους ποδοσφαιριστές του. Έδειξαν σ’ αυτό το παιχνίδι οι «Πολίτες», μεγάλη αποφασιστικότητα και τις πολλές αρετές τους. Ήταν η 11η συνεχόμενη νίκη για τη Σίτι, η οποία εντυπωσιάζει με τη σταθερότητα και την ποιότητά της. Χαίρεσαι να παρακολουθείς αυτή την ομαδάρα να προσφέρει θέαμα, συνδυάζοντας όμως και το τερπνόν μετά του ωφελίμου.

Είναι πραγματικά άξιο αφορίας το πως η Λίβερπουλ μάλλον δεν θα κατακτήσει το φετινό πρωτάθλημα... Η αρ-

μάδα που έσπασε ο Κλοπ, στην 4η του πια σεζόν στο σύλλογο, επιβεβαίωσε αυτούς που τόνιζαν το περασμένο καλοκαίρι πως η Λίβερπουλ είναι η μοναδική ομάδα που μπορεί να κοντράρει αυτή την τρομερή Σίτι στα ίσα και το έπραξε με το παραπάνω. Από την 35η αγωνιστική έχει ήδη κάνει ρεκόρ βαθ-

Η Μάντσεστερ Σίτι έγινε ξανά το φαβορί, αλλά η τρομερή Λίβερπουλ δεν σταμάτησε να ελπίζει και να παλεύει.

Η νίκη της Σίτι με 2-1 στο ντέρμπι μεταξύ των δυο ομάδων ήταν η αρχή της αντεπίθεσης. Ακολούθησαν 15 νίκες σε 16 αγώνες. Η Λίβερπουλ μετρά μόλις μια ήττα στο φετινό πρωτάθλημα αλλά ίσως αποβεί μοιραία στην κούρσα για τον τίτλο.

μας ήταν ήδη στο τυπογραφείο), αναμετρήθηκε στο Anfield με την υποβιβασμένη και μαθηματικά Χάντερσφιλντ, ενώ στο ενδιάμεσο των αναμετρήσεων για τα ημιτελικά του Champions League με την Μπαρτσελόνα, θα κάνει το ταξίδι για το βορειοανατολικό μέρος της Αγγλίας και το Νιούκαστλ για να αντιμετωπίσει την ομάδα του αγαπημένου για τους οπαδούς της Λίβερπουλ, Ράφα

Μπενίτεθ, η οποία παρεμπιπτόντως έχει εξασφαλισμένη θέση στην Premier League για του χρόνου. Οι «Κόκκινοι» κλείνουν τη σεζόν στο σπιτί τους ενάντια σε μία από τις ευχάριστες εκπλήξεις της φετινής σεζόν, τη Γουλβς του Νούνο Εσπρίντο Σάντο. Θα υπάρχει άραγε happy end στις 12 Μαΐου;

Πάντως, όποια και να είναι η κατάληξη της φετινής χρονιάς, θα έχουμε

μόν στην ιστορία της, έχει την καλύτερη άμυνα στο πρωτάθλημα, 2η καλύτερη επίθεση, μόλις μία ήττα (από την Σίτι) και ενώ έχει κρατήσει περισσότερες φορές το μηδέν στην εστία. Σίγουρα θα ήταν άδικο να πει κανείς πως η Λίβερπουλ θα χάσει το πρωτάθλημα από δικά της λάθη. Όχι, εάν όντως χάσει τον τίτλο, θα τον χάσει από μια ανώτερη ομάδα, η οποία μπορεί και να είναι η καλύτερη που είδαμε ποτέ στο αγγλικό πρωτάθλημα, χωρίς καμιά αμφιβολία. Γιατί σκεφτείτε πως την περσινή σεζόν η Σίτι κατέκτησε το πρωτάθλημα με ρεκόρ 100 βαθμών και εάν κερδίσει τα τρία παιχνίδια που της απομένουν θα τερματίσει με συγκομιδή 98 βαθμών!

ΑΠΟΨΕΙΣ

Φαντασιακές καταστάσεις

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Είναι τέτοιες οι ημέρες που η πίστη οδηγεί στο θαύμα. Στην ανάσταση, στο αδιανόητο, στο μη εφικτό. Επί τούτου η στήλη παίρνει την ευκαιρία να φαντασωθεί. Να διανονθεί το εξωπραγματικό. Λαμβάνοντας υπόψη, τα πραγματικά δεδομένα έτοι όπως διαμορφώνονται στη σημερινή πραγματικότητα του νησιού, βάζουμε φαντασία για να δημιουργήσουμε μια εντελώς διαφορετική κατάσταση. Μια άλλη πραγματικότητα. As φανταστούμε, λοιπόν, ότι το ποδόσφαιρο διοικείται από ειδικούς, χαρισματικούς παράγοντες, που διαθέτουν μεράκι για να φέρουν εις πέρας τους στόχους τους. Άτομα που δεν υποκινούνται ούτε από πρόσωπα, ούτε από κόμματα, ούτε από προσωπική μταιοδοξία, ούτε φυσικά από δίψα για πλούτο, που κατέχουν το αντικείμενο, αντιλαμβάνονται τη φιλοσοφία του και προσπαθούν να μετατρέψουν σε πράξη τη θεωρία. Από ανθρώπους, που συνειδητοποιούν το μέγεθος, το οποίο έχουν ενώπιόν τους και δεν μεγαλοπάνονται από ψευδαισθήσεις. Που ακολουθούν εκείνες τις μεθόδους που χρειάζονται για ν’ αναδειχθούν νεαροί ποδοσφαιριστές βγαλμένοι μέσα από τα κύτταρα της ομάδας. Όχι απαραίτητα ξένους τους οποίους πλασάρουν κάθε λογής μάνατζερ που έχουν μοναδικό στόχο την αύξηση του τραπεζικού τους λογαριασμού. Που έχουν την υπομονή, να δουλέψουν σε βάθος χρόνου δίχως σώνει και καλά να κυνηγήσουν την «αρπαχτή». Που θα μισθοδοτήσουν τους επαγγελματίες που είναι ειδικοί και όχι αυτούς που προβαίνουν σε δημόσιες σχέσεις. Που οι οπαδοί θα αγκαλιάσουν την προσπάθεια γιατί αγαπούν την ομάδα τους. Την αντιλαμβάνονται σαν λατρεία, σαν ιδέα και όχι ως ένα μέσο ξεπάσματος και εκτόνωνσης. Που το παρελθόν είναι τόσο σημαντικό όσο το παρόν και το μέλλον. Που δεν πετάγονται σαν πατσαβούρι, ούτε και αγνοούνται αυτοί που δημιούργησαν τις βάσεις του μεγάλιου. Όλα αυτά ίσως και άλλα πολλά να μοιάζουν ανέφικτα. Εξωπραγματικά. Για την Κύπρο.

Όχι όμως για άλλες χώρες. Δεν χρειάζεται να φαντασισθείς ούτε και να ταξιδέψεις σε πολιτείες εξωγήινες. Στο Άμστερνταμ να κοιτάξεις, να δεις και να διαβάσεις, να μελετήσεις για τον Άγιαξ εύκολα θα διαπιστώσεις, ότι τα θαύματα δεν είναι τελικά και τόσο θαύματα. Ούτε φυσικά ανήκουν στη φαντασία αλλά στην πραγματικότητα.

Ο λιγότερο κακός...

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΑΔΗ**

Είναι πλέον γεγονός αδιαμφισβήτητο. Το φετινό πρωτάθλημα θα το πάρει η ομάδα που θα κάνει τα λιγότερα λάθη, η ομάδα της οποίας οι αγωνιστικές αδυναμίες θα επιπρέασουν λιγότερο. Ούτε λόγος για τη φετινή πρωταθλήτρια, όποια και να είναι, για την ομάδα που έπαιξε το καλύτερο ποδόσφαιρο, που παρουσίασε σταθερότητα σε καλές εμφανίσεις και αποτελέσματα. Χωρίς υπερβολή, οι πρώτοι που παραδέχονται την προβληματική αυτή εικόνα είναι οι φίλοι των ομάδων που διεκδικούν τον τίτλο και παρά τη δεδομένη επιθυμία τους να πανηγυρίσουν.

Υπάρχει κάποιος που μπορεί να αμφισβητήσει τα πιο πάνω, για την πρωτοπόρο αυτή τη στιγμή (και πρώτο φαβορί) ομάδα του ΑΠΟΕΛ; Πλιν ελαχίστων εξαιρέσεων, προβληματική είναι η εικόνα των γαλαζοκίτρινων από το καλοκαίρι μέχρι και τώρα, παρά το γεγονός ότι με την αλλαγή στην τεχνική ηγεσία, φάνηκε να διαφοροποιείται προς το καλύτερο η κατάσταση, κάτι, ωστόσο, που μικρή παρένθεση αποδείχθηκε.

Έδειξε ο Απόλλωνας το καλοκαίρι ότι μπορούσε να συνεχίσει απ’ εκεί που έμεινε πέρυσι και καλύτερα. Πιο παρατεταμένο, ωστόσο, ντεφορμάρισμα δεν θα μπορούσε να υπάρξει και όσο και αν οι πολλοί τραυματισμοί δημιουργούν ελαφρυντικό, μια ομάδα που κάνει πρωταθλητισμό, παράλληλα με πορεία στην Ευρώπη, οφείλει και το ανάλογο ρόστερ να διαθέτει και πο καλή διαχείριση αναλόγως των υποχρεώσεων να είναι σε θέση να κάνει.

Ακόμη και στο πιο απομακρυσμένο σενάριο, με την ΑΕΚ πρωταθλήτρια, όσο και αν οι τελευταίες εντυπώσεις είναι αυτές που μένουν, το καλό τελευταίο κομμάτι της φετινής περιόδου για την ομάδα της Λάρνακας, δεν μπορεί να «σβήσει» τις αγωνιστικές αδυναμίες, που και φέτος παρουσιάστηκαν, αφήνοντας την ομάδα πολύ πίσω και χωρίς τη δυνατότητα να καθορίζει από τα δικά της αποτελέσματα τις πιθανότητες της.

Αργά ή γρήγορα θα προκύψει η φετινή πρωταθλήτρια. Θα έχει κάθε δικαίωμα να πανηγυρίσει. Την ίδια ώρα, όμως, ρεαλιστικά θα πρέπει να προσεγγίσει τα δεδομένα, μακριά από συναισθηματισμούς και υπερβολές, έχοντας επικρατήσει σ’ ένα ανταγωνιστικό μεν όχι όμως ποιοτικό πρωτάθλημα και από τη στιγμή που σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, θα πρέπει να υλοποιήσει τον πολύ πιο απαιτητικό στόχο της ευρωπαϊκής διακρίσης...

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.
0,63%

Χ.Α.
-0,73%

Dow Jones

-0,31%

Nasdaq

1,57%

Nikkei

1,00%

Dax

2,44%

FTSE 100

0,47%

ΔΙΕΘΝΗ
Επενδύουν
πλέον και δεν
αποταμιεύουν
οι Γερμανοί
Σελ. 10

Πετρέλαιο

3,22%

€/ \$

-0,68%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Μεγάλα κέρδη το 2018 που θύμισαν το 2010

Την περίοδο του 2010 θύμισαν τα κέρδη που κατέγραψε η Ελληνική Τράπεζα για το 2018 και που ανέρχονται στα 320 εκατ. ευρώ, μετά την απορρόφηση του υγιούς κομματιού της ΣΚΤ. Επί της ουσίας τα κέρδη του 2018 εκτός των εργασιών της απόκτησης της ΣΚΤ, ανήλθαν στα 22 εκατ. ευρώ. **Σελ. 7**

ΕΛΛΑΔΑ

Αυξήθηκαν 2% οι τιμές κατοικιών το α΄ 3μηνο

Στον «αστερισμό» των βραχυχρόνιων μισθώσεων εξακολουθεί να κινείται η αγορά κατοικίας, με το 70% του ενδιαφέροντος να αφορά ακίνητα που προορίζονται για αξιοποίηση. Για το πρώτο τρίμηνο του 2019, οι τιμές πώλησης καταγράφουν αύξηση της τάξεως του 2% σε σχέση με πέρυσι. **Σελ. 12**

Απόδοση δεκαετών ομολόγων

	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	1,49%	0,03%
Γερμανία	-0,01%	-0,03%
Γαλλία	0,34%	-0,03%
Ιταλία	2,63%	0,03%
Ισπανία	1,07%	0,01%
Ιρλανδία	0,51%	0,00%
Ελλάδα	3,27%	-0,02%
Ην. Βασίλειο	1,17%	-0,03%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης

Οίκος Αξιολόγησης	Μακρο-πρόθεσμο Χρέος	Βραχυ-πρόθεσμο Χρέος
DBRS	BBB (low)	R-2 (middle)
Fitch	BBB-	F3
Moody's	Ba2	NP
S&P	BBB-	A-3

Κέρδισε έδαφος η ψηφιακή συναλλαγή

Ολο και περισσότεροι πολίτες ακολουθούν την τεχνολογία και δεν μπαίνουν στις τράπεζες

Τον δρόμο που ακολουθούν εκατομμύρια πολίτες στην Ευρώπη και αλλού αναφορικά με τις συναλλαγές τους φαίνεται να παίρνουν και οι Κύπριοι. Στοιχεία της Τράπεζας Κύπρου, της μεγαλύτερης τράπεζας στην Κύπρο σε

μερίδιο καταθέσεων, πελατών και δανεισμού δείχνουν για πρώτη φορά πως οι πελάτες της που εξυπηρετούνται αποκλειστικά μέσα από ψηφιακά κανάλια έχουν για πρώτη φορά ξεπεράσει τους πελάτες που χρησιμοποιούν απο-

κλειστικά τα καταστήματα για τις τραπεζικές τους εργασίες. Ο παραδοσιακός τρόπος συναλλαγών χάνει έδαφος. Στέλεχος της Τράπεζας ανέφερε ότι η εξέλιξη αυτή είναι σημείο αναφοράς όσον αφορά στη γενικότερη πορεία

ψηφιοποίησης του τραπεζικού κλάδου στο νησί και εμπίπτει στο πλαίσιο μιας γενικότερης τάσης, η οποία θέλει τους πελάτες των τραπεζών να απαιτούν ταχύτερη, ευκολότερη και φθηνότερη εξυπηρέτηση, αλλά και αυ-

ξημένο έλεγχο των δεδομένων και των λογαριασμών τους. Οι τράπεζες στην Κύπρο προχωρούν με ταχείς ρυθμούς σε τεχνολογικές αναβαθμίσεις και εγκαθιστούν καινούργιες εφαρμογές και νέες υπηρεσίες. **Σελ. 5**

Ανθεί το λαθρεμπόριο χρυσού από την Αφρική

Στοιχεία για εκτεταμένο λαθρεμπόριο χρυσού από την Αφρική προς την Ευρώπη και τις Ηνωμένες Πολιτείες φέρνει στο φως έρευνα του Reuters. Τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα φαίνεται πως αποτελούν τον «κόμβο» της παράνομης διακίνησης χρυσού, καθώς από τα στοιχεία του τελωνείου των Εμιράτων προκύπτει ότι το 2016 έγιναν πρωτοφανώς υψηλές εισαγωγές χρυσού από την Αφρική, αξίας 15,1 δισ. δολαρίων. Οι εξαγωγές αυτές, όμως, δεν εμφανίζονται στα αρχεία των αφρικανικών χωρών... **Σελ. 9**

ΑΠΟΨΗ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΥΚΑΡΙΔΗ

Ανεμοι Αλλαγής

Η Κύπρος στάθηκε γερά στα πόδια της, έγραψε η Financial Times μετά από την επιτυχημένη άντληση 1,25 δισ. ευρώ από τις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές. Το 5ετές ευρωπαϊκό μεσοπρόθεσμο ομόλογο ύψους 500 εκατ. με επιτόκιο 0,673% και το 30ετές ύψους 750 εκατ. με επιτόκιο 2,835% είναι αριθμοί που δεν αναμένονταν, αλλά παράλληλα αποδεικνύουν τον βαθμό εμπιστοσύνης προς την οικονομική διαχείριση και την οικονομική βιωσιμότητα –τόσο μεσοπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα– μιας χώρας που πριν από έξι χρόνια κοιτούσε κατάματα τη χρηματοπιστωτική και δημοσιονομική άβυσσο. Έχει γίνει εν τέλει αντιληπτό, ανεπαι-

σθητός για πολλούς, ότι λειτουργεί προς όφελος του συνόλου η ενάσκηση συνετούς οικονομικής πολιτικής που αποσκοπεί στη δημοσιονομική εξυγίανση. Ως αποτέλεσμα αυτών των διαδικασιών απορρέει η ικανότητα διατήρησης των δομών ενός κοινωνικού κράτους με αναπτυξιακή προοπτική. Ωστόσο, η έμπρακτη αυτή εμπιστοσύνη θα ήταν πρόπον να εκληφθεί ως συγκυριακή, υπό την έννοια ότι η κυπριακή οικονομία, αλλά και οι παγκόσμιες αγορές μεταβάλλονται συνεχώς. Συνεπώς στο άμεσο μέλλον ελλοχεύουν κίνδυνοι για την Κύπρο. Το δημόσιο χρέος της Κύπρου ομολογούμενως παραμένει πολύ ψηλό για τα δεδομένα της Ευρωζώνης.

Δημοσιονομικά στοιχεία που δημοσίευσε αυτή την εβδομάδα η Eurostat δείχνουν ότι η ποσοστιαία αναλογία του χρέους προς το ΑΕΠ της Κύπρου παρουσίασε τη μεγαλύτερη αύξηση στην Ευρώπη. Τα στοιχεία δείχνουν ότι από το τέταρτο τρίμηνο του 2017 μέχρι το τέταρτο τρίμηνο του 2018 η Κύπρος παρουσίασε αύξηση 6,8 ποσοστιαίων μονάδων.

Συγκεκριμένα η Κύπρος έχει την τέταρτη υψηλότερη αναλογία χρέους προς το ΑΕΠ στην Ευρωζώνη πίσω από τις Ελλάδα, Ιταλία και Πορτογαλία. Ενδεικτικό της κατάστασης που επικρατεί στην Ευρώπη είναι ότι η Ελλάδα καταγράφει χρέος 181,1% του ΑΕΠ, η Κύπρος 102,5% και στην άλλη

άκρη βρίσκεται η Εσθονία με 8,4%. Η συμφωνία για συγχώνευση του Συνεργατισμού με την Ελληνική Τράπεζα είναι ο κύριος λόγος πίσω από την εξέλιξη αυτή και αναμένεται βελτίωση των οικονομικών δεικτών, με το Υπουργείο Οικονομικών να θέτει στόχο για μείωση του δημόσιου χρέους στο 90% του ΑΕΠ τον επόμενο χρόνο.

Από την άλλη οι επενδυτές σε αυτή τη χρονική στιγμή φαίνεται να αναζητούν ομόλογα υψηλής απόδοσης, καθώς τα επιτόκια για κρατικά ομόλογα παραμένουν χαμηλά σε Ευρώπη και Αμερική. Στις Ηνωμένες Πολιτείες αναμένεται οικονομική ύφεση μέσα στα επόμενα δύο χρόνια, όπως σηματοδοτήθηκε από την πρό-

σφατη αντιστροφή της καμπύλης αποδόσεων μεταξύ του 2ετούς και του 5ετούς ομολόγου.

Περπατώντας, όμως, κατά μήκος του ποταμού Μόσχοβα μέχρι το πάρκο Γκόρκι ακούγονται οι άνεμοι της αλλαγής. Η πολιτικοοικονομική διάσταση του εν λόγω δανεισμού για πρόωρη αποπληρωμή του ρωσικού δανείου ως ο πρωταρχικός σκοπός αυτής της πράξης συμβαδίζει με τις πολιτικές που έχουν προταθεί για δημιουργία θεσμικής εμπιστοσύνης και κανονιστικών συμμόρφωσης με τη δυτική μας οικογένεια. Μια τέτοια προσέγγιση θα συμβάλει σταδιακά στην περαιτέρω μείωση των δανειστικών επιτοκίων.

Καλό Πάσχα

ΑΠΟΨΗ Του ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΑΤΣΕΤΑ*

Ο συμβιβασμός της Ε.Ε. για τα ψηφιακά πνευματικά δικαιώματα

Η πρόσφατη ανανεωμένη οδηγία της Ε.Ε. για τα πνευματικά δικαιώματα, που ψηφίστηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 26 Μαρτίου, έχει γίνει αντικείμενο μεγάλης αντιπαράθεσης. Οι υποστηρικτές της μιλάνε για ένα μεγάλο βήμα προς τα εμπρός που θα δώσει ώθηση στην κοινή ψηφιακή αγορά, προστατεύοντας τους δημιουργούς, ενώ οι πολέμιοί της μιλάνε για κατεδάφιση του Διαδικτύου.

Στο επίκεντρο της αντιπαράθεσης τα άρθρα 11 και 13 (15 και 17 στο τελικό κείμενο). Το πρώτο επιτρέπει στους εκδότες να χρεώνουν τις διαδικτυακές πλατφόρμες όταν αυτές παραθέτουν αποσπάσματα από άρθρα, όπως για

Το copyright εξακολουθεί να είναι σήμερα μια θολή ψηφιακή προσομοίωση της αναλογικής εποχής και των περιορισμών της, που δεν υφίστανται πλέον.

παράδειγμα συμβαίνει στο Google News και άλλους συγκεντρωτές ειδήσεων (news aggregators). Το δεύτερο υποχρεώνει πλατφόρμες με περιεχόμενο που συνεισφέρουν οι χρήστες τους (όπως το YouTube) να ελέγχουν ότι δεν παραβιάζονται πνευματικά δικαιώματα με την ανάρτηση του περιεχομένου.

Αμφότερα τα άρθρα είναι διατυπωμένα με πολύ γενικό τρόπο και αφήνουν τις λεπτομέρειες στους εφαρμοστικούς νόμους των κρατών-μελών, τα οποία έχουν δύο χρόνια για να τους θέσουν σε ισχύ. Η ασάφεια αυτή αφήνει από μόνη της μεγάλο περιθώριο για κριτική. Για παράδειγμα, δεδομένου ότι σπάνια κάποιος ακολουθεί ένα σύνδεσμο (link) σε ιστοσελίδα ο οποίος δεν έχει επαρκή περιγραφή, το πόσο μεγάλο είναι το απόσπασμα από το άρθρο που επιτρέπεται να περιλαμβάνει ένας (δωρεάν) σύνδεσμος σε αυτό, επηρεάζει άμεσα, πέρα από τους news aggregators, και τις μηχανές αναζήτησης – μία υπηρεσία πολύ πιο σημαντική για την κοινωνία.

Για πλατφόρμες όπως το YouTube, η εφαρμογή του άρθρου 13 (17) πρακτικά σημαίνει ότι η πλατφόρμα θα πρέπει είτε να εξασφαλίζει

άδειες για τη χρήση περιεχομένου που εμπίπτει σε πνευματικά δικαιώματα τρίτων (για παράδειγμα ένα video από κινητό τηλέφωνο χρήστη στο οποίο κάποια στιγμή ακούγεται απόσπασμα από ένα τραγούδι), είτε θα πρέπει να χρησιμοποιήσει φίλτρα τα οποία αυτόματα να ανιχνεύουν και να εμποδίζουν την ανάρτηση από τους χρήστες της υλικού που εμπίπτει σε πνευματικά δικαιώματα.

Στην πρώτη περίπτωση, κάποιες φορές η εξασφάλιση αυτών των αδειών είναι εύκολη υπόθεση, κάποιες άλλες αδύνατη. Η πλατφόρμα στη δεύτερη περίπτωση θα πρέπει να δείξει ότι προσπάθησε ανεπιτυχώς να εξασφαλίσει τα απαραίτητα δικαιώματα ή να κατεβάσει το περιεχόμενο. Η χρήση των αυτοματοποιημένων φίλτρων είναι ιδιαίτερα προβληματική, γιατί αφενός η τεχνολογία δεν είναι σε θέση ακόμα να αναγνωρίσει τις πολλές νόμιμες εξαιρέσεις ατελούς χρήσης περιεχομένου («fair use»), αφετέρου γιατί η τεχνολογία είναι ακριβή και προσβάσιμη μόνο σε πολύ μεγάλες εταιρείες.

Το άρθρο 13, όμως, εισάγει μια πολύ σημαντική αλλαγή: οι πλατφόρμες πλέον φέρουν μέρος της ευθύνης για το περιεχόμενο που αναρτούν οι χρήστες τους. Επίσης, κατοχυρώνει το δικαίωμα των χρηστών να σχολιάζουν, να ασκούν κριτική ή να παρωδούν, χωρίς αυτό το παράγωγο περιεχόμενο να μπλοκάρεται και τους παρέχει τη νομική δυνατότητα να στρέφονται ενάντια σε πιθανό τέτοιο μπλοκάρισμα.

Η αλήθεια είναι ότι το copyright εξακολουθεί να είναι σήμερα μια θολή ψηφιακή προσομοίωση της αναλογικής εποχής και των περιορισμών της διανομής φυσικών αντιτύπων-περιορισμών που απλά δεν υφίστανται στην ψηφιακή εποχή. Η νέα οδηγία είναι αποτέλεσμα μακροχρόνιων συμβιβασμών και είναι φυσικό να μην ικανοποιεί απόλυτα καμία πλευρά.

Θα πρέπει να θυμόμαστε ότι το Διαδίκτυο είναι κάτι πολύ μεγαλύτερο από το Facebook και το YouTube. Είναι πολύ νωρίς για να εκτιμήσουμε τις συνέπειες της συγκεκριμένης Οδηγίας. Το μόνο σίγουρο είναι ότι οι νομικοί θα έχουν πολλή δουλειά και ότι το Διαδίκτυο είναι πολύ ανθεκτικό για να καταστραφεί από αυτήν.

* Ο κ. Μιχάλης Μπάτσετας είναι διευθυντής πληροφορικής στο Media Lab του MIT.

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Καλές οι τιμές στα φθαρτά. Ελπίζουμε η τιμή της βενζίνης να μην ανεβάσει τις τιμές τους, γιατί για τη βενζίνη δεν φράίνεται φως στο τούνελ.

«Γιόλο»

Κορώνα γράμματα νόμιζαν πολλοί πως έπαιξε ο υπουργός Οικονομικών με την απόφαση να βγει σε 30ετή δανεισμό. Πρώτη φορά στην ιστορία της η Κύπρος, πολλά ακούγονται με τις δικαστικές αποφάσεις και τις δημοσιονομικές επιπτώσεις που θα έχει, η άρνηση δύο οίκων να αξιολογήσουν το αξιόχρεο της χώρας, αλλά και ένας τρίτος να κρατά ουδέτερη στάση, δεν έφτιαχναν ωραίο κοκτέιλ. Το Υπουργείο είπε «Γιόλο», προχώρησε και του βγήκε. Πάλι καλά.

• • • • •

Βενζίνη στον θεό

Τι και αν 45 εκατομμύρια τον χρόνο χρησιμοποιούνται για να ανακόψουν την τιμή της βενζίνης. Μείωσαν την τιμή της βενζίνης μόνο για ένα μήνα. Από εκεί και πέρα, κάθε μέρα η τιμή της βενζίνης ανεβαίνει αργά και σταθερά. Ακόμα να τοποθετηθούν οι αρμόδιοι για τη θέση του Συνδέσμου Καταναλωτών, ο οποίος πριν από μία εβδομάδα έκανε λόγο για αδικαιολόγητες και περιέργες αυξήσεις στις τιμές. Δεν πειράζει, Πάσχα είναι τώρα, έχει πάρει το δώρο του ο εργαζόμενος, έχει να πληρώσει τις περίεργες αυξήσεις της βενζίνης.

• • • • •

Ανάγκη για αίμα

Οι ανάγκες για αίμα είναι αυξημένες όπως πληροφορείται η στήλη. Το Κέντρο Υγείας της Έγκωμης κάνει τα αδύνατα δυνατά ώστε να εξυπηρετήσει και πέραν του ωραρίου του τους ενδιαφερόμενους που θέλουν να προσφέρουν το αίμα

τους σε αυτούς που έχουν ανάγκη. Οι εργαζόμενοι στο Κέντρο Υγείας είναι πρόσοχαροι και δεν κοιτούν το ρολόι τους όταν υπάρχει προσφορά από δότες. Η στήλη χαιρετίζει τέτοιες πρακτικές.

• • • • •

Ευρωεκλογές και J&P Overseas

Η ανακοίνωση της υποψηφιότητας της Λεώνης Παρασκευαΐδου για τις ευρωεκλογές με το Κόμμα Δικαιοσύνης ΟΑΔ, προκάλεσε, ως ήταν επό-

μενο, αντιδράσεις από μερίδα πρώην εργαζόμενων της πτωχεύσασας εταιρείας J&P Overseas. Ο πρόεδρος του κόμματος Μιχάλης Μηνάς επιχείρησε να βάλει τα πράγματα στη θέση τους, με βίντεο το οποίο ανάρτησε στο Facebook. Δεν φταίει για το ναυάγιο της εταιρείας η κα Παρασκευαΐδου, η οποία ήταν μέλος του ΔΣ μόλις τέσσερις μήνες. Όντως. Οι λάθος χειρισμοί θα πρέπει να αναζητηθούν πολύ παλαιότερα. Ωστόσο, η εταιρεία έχει πτωχεύσει, οι υπάλληλοι παραμένουν απλήρωτοι και αυτό σίγουρα δεν είναι το καλύτερο εφόδιο για τις ευρωεκλογές. Πάντως, σύμφωνα με τελευταία ενημέρωση στις 6 Μαΐου θα πληρωθούν οι μισθοί των υπαλλήλων της Κύπρου.

• • • • •

Κίνδυνος η δικαστική εξουσία για την οικονομία

Έντονος ο προβληματισμός στο Υπουργείο Οικονομικών για τις αποφάσεις του Διοικητικού Δικαστηρίου για τις αποκοπές σε συντάξεις, εβδομάδες μετά τις αντισυνταγματικές νομοθεσίες για τις περικοπές μισθών και το πάγωμα αυξήσεων στο δημόσιο την περίοδο της κρίσης. Ως αντισυνταγματική κρίθηκε και η αποκοπή του ειδικού επιδόματος της μισθοδοσίας των καθηγητών του Πανεπιστημίου για τις αποκοπές των συντάξεων. Η δικαστική εξουσία συνεχίζει απότομη παρά τις αντιδράσεις ότι τέτοιες αποφάσεις αποτελούν «βόμβας» στα δημόσια οικονομικά. Αλλά όπως είπε και ο γηγέτης των Δημοσίων Υπαλλήλων, Γαύκος Χατζηπέτρου, «είναι καλύτερα να έχουμε οικονομικά προβλήματα παρά να μην έχουμε κράτος δικαίου». Ένα δίκαιο, για τους δημόσιους υπαλλήλους, κράτος.

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Έλεγχος Κεφαλαίων

Κεφαλαιακοί περιορισμοί ή έλεγχοι κεφαλαίων υφίστανται μετά από απόφαση της Κεντρικής Τράπεζας και της κυβέρνησης, με σκοπό τον περιορισμό της κίνησης κεφαλαίων εντός της οικονομίας μιας χώρας, τον περιορισμό των εισροών κεφαλαίων προς την οικονομία μιας χώρας και τον περιορισμό των εκροών κεφαλαίων προς άλλες χώρες.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

ΑΠΟΨΗ Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Της παράδοσης το ομόλογο

Αν δούμε τη χρονική διάρκεια ενός κρατικού ομολόγου και σαν ένα τρόπο καταγραφής της εμπιστοσύνης κατά πόσο θα υπάρχει αυτό το κράτος στη λήξη της διάρκειας του ομολόγου, τότε μπορούμε να πούμε πως αυτή τη στιγμή η Κύπρος μπήκε για πρώτη φορά σε μια «ελίτ» ομάδα χωρών που προσφέρουν μια θετική προοπτική σε βάθος τριακονταετίας. Τουλάχιστον αυτό κρίνουν οι ξένοι, επειδή εμείς που ζούμε τα πράγματα εκ των έσω, ζούμε σαν να μην υπάρχει αύριο.

Η κίνηση εξέπληξε ευχάριστα τους πάντες και ήταν απόλυτα επιτυχής. Αντλήθηκαν €750 εκατ. με το πρώτο τριακονταετές ομόλογο της χώρας με με απόδοση 2,835%, ενώ ταυτόχρονα αντλήθηκαν και άλλα €500 εκατ. με πενταετές ομόλογο με απόδοση 0,673%. Η συνολική υπερκάλυψη άγγιξε τα €11,2δισ. και αυτό είναι που δείχνει το τεράστιο ενδιαφέρον. Με την κίνηση αυτή εξοφλείται άμεσα το υπόλοιπο του ρωσικού δανείου που λάβαμε πριν από μερικά χρόνια στην κίνηση «ματ» που έγινε τότε για να αποφύγουμε κατά τ' άλλα το ΔΝΤ και άλλα δαίμονια... Φυσικά

πάλι καλά που βρέθηκε η Ρωσία και μας δάνεισε, έστω και αν μας στοίχιζε ακριβά...
Να πούμε πως ισχύει η θεωρία της σχετικότητας. Δεν είναι ότι σαν χώρα προσφέρουμε και το ιδανικότερο μέλλον. Απλώς χώρες, όπως είναι η Γερμανία και η Αγγλία, προκαλούν αβεβαιότητα με τις οικονομικές συνθήκες που ζουν, και οι επενδυτές επιζητούν τρόπους να επενδύσουν τα χρήματά τους σε βάθος χρόνου που να τους αποφέρουν αποδόσεις. Η Κύπρος φαίνεται να έπεισε με τις οικονομικές της επιδόσεις μετά το μνημόνιο και τις προοπτικές που διανοίγονται από εδώ και πέρα και έκριναν πως μπορούν να την εμπιστευτούν ακόμη και σε βάθος τριακονταετίας. Όλα καλά, λοιπόν, και ένα συγχαρητήριο αρμόζει δεόντως στους διαχειριστές του δημοσίου χρέους και στο Υπουργείο Οικονομικών.

Στους γραφικούς που κατακλύζουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με σχόλια του τύπου, «τζιρί άλλα δανεικά;;; πόσα να φάτε;;; εσπάσετε...», εύχομαι ολόψυχα Καλή Ανάσταση και καλή κώνευση του οβελία και του κοκορετσιού, που

μας φέρνει στη σημερινή μέρα. Παρόλο που οι επιλογές μας σήμερα είναι πολύ περισσότερες για να περάσουμε τη μέρα της Ανάστασης του Κυρίου, είναι κρίμα που σχεδόν απαλώσαμε καθ' ολοκληρίαν τα παραδοσιακά μας έθιμα. Και αναφερόμαι περισσότερο σε αυτό που ζούσαν στα χωριά πριν από κάποιες δεκαετίες. Το να μαζεύονταν τα παιδιά στην πλατεία του χωριού και να παίζουν παραδοσιακά παιχνίδια. Να γίνονται τραπέζια με παραδοσιακά φαγητά. Να διασκεδάζει ο κόσμος πιο αγαπημένα, αφήνοντας έστω στιγμιαία τις έννοιες του πίσω, λέγοντας απλά πως «έχει ο Θεός...».

Σήμερα ζούμε περισσότερο μια fusion κατάσταση. Μπορεί να πάμε σε κάποιο χωριό, αλλά θα διαμένουμε σε ένα ξενοδοχείο. Εκεί ο σεφ θα επιμεληθεί το μενού, παρουσιάζοντας το αρνάκι και το κοκορέτσι, συνοδευόμενο με ένα τούιστ που να συνάδει με τις γαστρονομικές κατευθύνσεις αυτής της εποχής. Τα παιδιά δεν θα μαζευτούν μαζί για να παίξουν έξω στην υπαίθρο και στην πλατεία. Θα αναλώσουν τον χρόνο τους να μιλάνε μεταξύ του μέσω των δια-

δικτυακών μέσων έχοντας κάπου υπόψη τους πως η σημερινή μέρα είναι η μέρα της Κυριακής του Πάσχα, που απλώς τσουγκρίζουμε αβγά μεταξύ μας και τρώμε περισσότερο φαγητό...

Η χώρα μας θα πρέπει να δώσει μάχη να επαναφέρει τη ζωή, τα ήθη και τα έθιμα πίσω στην ύπαιθρο. Πρέπει να βρεθεί ο τρόπος ο κόσμος να επιστρέψει και να παραμείνει. Πρέπει οι σπασμωδικές πλην φιλότιμες προσπάθειες των λίγων να γίνουν μόνιμες και πιο έντονες από πολλούς. Το κράτος είναι το μόνο που μπορεί να βοηθήσει πραγματικά προς αυτή την κατεύθυνση.

Η διατήρηση της παράδοσης είναι το μοναδικό ομόλογο που μπορεί να έχει διάρκεια στο βάθος των αιώνων. Ας το κτίσουμε και αυτό και είμαι σίγουρος ότι η έκδοση θα έχει τεράστια υπερκάλυψη, θα προσφέρει μοναδικά επιδόσεις και θα είναι απόλυτα επιτυχής. Χριστός Ανέστη!

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO της APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors

Deloitte.

IFRS 9 for Corporates

Practical demonstration of the application of IFRS 9 with the use of Financial Instruments eValuation Engine (F.I.V.E.)

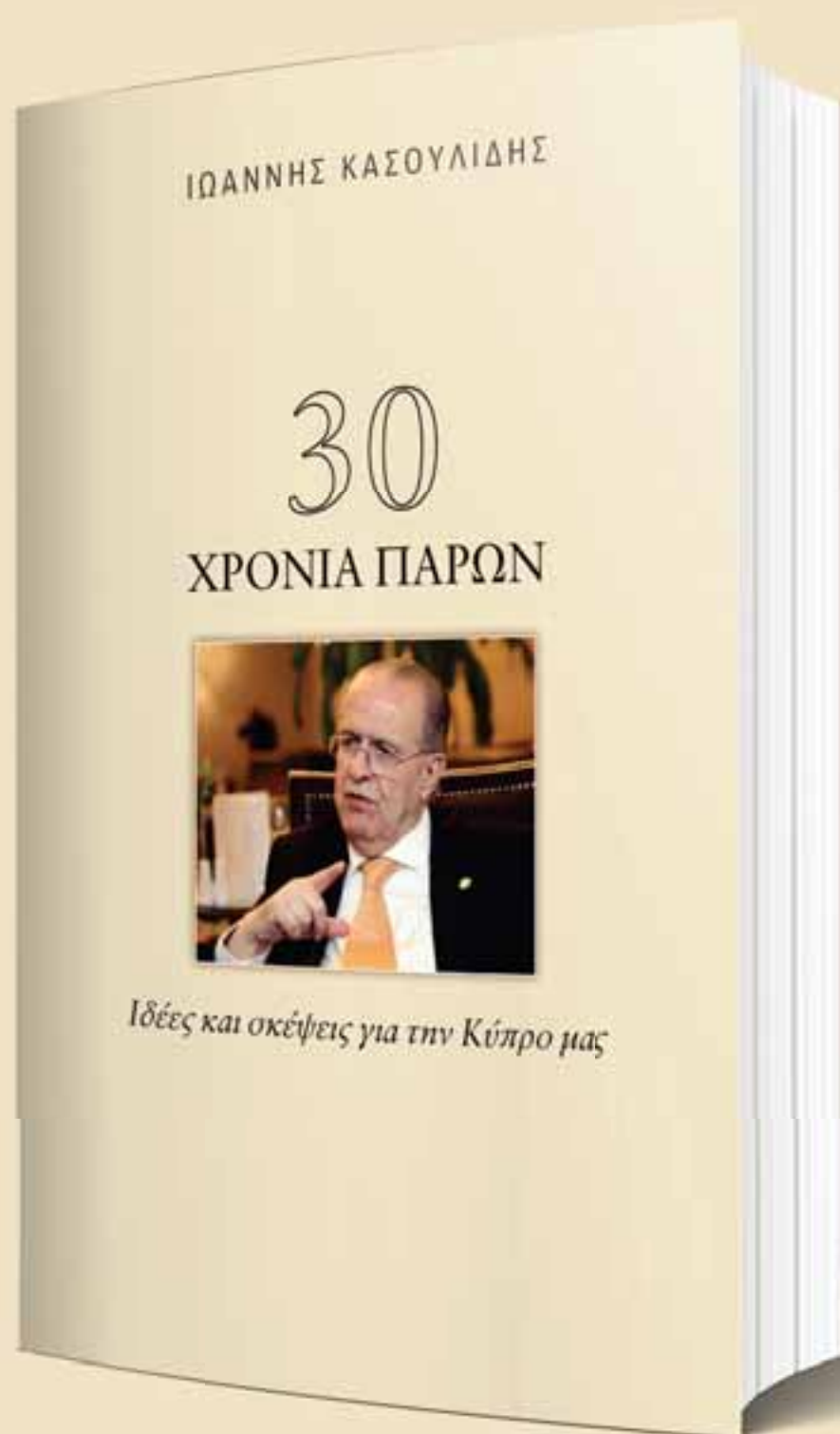
Register online:
www.deloitte.com/cy/ifrs-9

© 2019 Deloitte Limited

Deloitte
Academy

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΣΟΥΛΙΔΗΣ

30 ΧΡΟΝΙΑ ΠΑΡΩΝ

«Μαθαίνουμε όσα δεν μαθαίνονται σε σχολεία,
πανεπιστήμια και διπλωματικές σχολές.»

Νίκος Χριστοδουλίδης, Υπουργός Εξωτερικών

«Διδακτικό και πάρα πολύ ειλικρινές βιβλίο
που θέτει πολλά και κρίσιμα ερωτήματα.»

Αλέξης Παπαχελάς, Διευθυντής Καθημερινής

«Ένα έργο που συγκεντρώνει τους αγώνες και τις προσπάθειες
ενός ανθρώπου που ήταν στον πόλεμο τοξότης.»

Κώστας Χριστοφίδης, τέως Πρύτανης Πανεπιστημίου Κύπρου

ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΕ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ
ΤΙΜΗ €15

ΕΚΔΟΤΗΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΚΑΙ ΣΤΟ AMAZON KINDLE

Εργαζόμαστε για μείωση της τιμής ρεύματος

Πρέπει να γίνουν πολλά, τονίζει η πρόεδρος της ΑΗΚ Εμίλυ Γιολίτη – Ο ρόλος της Αρχής στην έλευση φυσικού αερίου

Συνέντευξη στη **MARIA ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Το κόστος του ηλεκτρικού ρεύματος είναι όντως υψηλό και στόχος μας είναι να μειωθεί, δηλώνει στην «Κ» η πρόεδρος του Δ.Σ. της ΑΗΚ Έμιλυ Γιολίτη. Ξεδιπλώνει τα πλάνα της και τις επόμενες κινήσεις της Αρχής, για πρώτη φορά μετά την ανάληψη των καθηκόντων της, ενώ δεν παραλείπει να απαντήσει σε αναφορές αρνητικές για την ΑΗΚ, σε σχέση με το άνοιγμα της αγοράς ενέργειας και την τελευταία έρευνα για καρτέλ στα φωτοβολταϊκά. Αναφέρεται, επίσης, στη συμμετοχή της ΑΗΚ για την έλευση του φυσικού αερίου και τη νέα μονάδα παραγωγής στη Δεκέλεια όπου θα εξαγεται με αγωγό το φυσικό αέριο για την οποία έχουν εξασφαλιστεί 10 εκατ. ευρώ από ευρωπαϊκά κονδύλια.

—**Έχει αναφερθεί πρόσφατα στη Βουλή ότι ο ρόλος της ΑΗΚ δεν είναι υπέρ του ανοίγματος της αγοράς ενέργειας. Εσείς τι απαντάτε;**

—Σας διαβεβαιώνω πως η ΑΗΚ συμμορφώνεται με όλες τις υποδείξεις του Ρυθμιστή, συμπεριλαμβανομένης της αυστηρής εφαρμογής του λειτουργικού και λογισμικού διαχωρισμού και γενικά κάνει όλες τις ενέργειες ώστε να διευκολύνει το άνοιγμα της αγοράς ενέργειας. Δεν είναι ευθύνη της ΑΗΚ, όμως, να ανοίξει την αγορά. Η ευθύνη μας είναι να υιοθετούμε τα μέτρα που εξαγγέλλει ο Ρυθμιστής για τη λειτουργία ενός υγιούς πλαισίου ανταγωνισμού, πράγμα που πράττουμε. Παράλληλα η ΑΗΚ θα συνεχίσει βάσει του δεκαετούς της προγράμματος να ενισχύει την παραγωγή της, πάντα σε ρυθμιζόμενο πλαίσιο. Απορρίπτω τον ισχυρισμό ότι η ΑΗΚ καθυστερεί το άνοιγμα της αγοράς.

—**Είναι όμως υπέρ ενός μικρατικού οργανισμού το άνοιγμα και η φιλελευθεροποίηση της αγοράς της ενέργειας;**

—Η άρση οποιουδήποτε μονοπωλίου είναι υπέρ του καταναλωτή, άρα και εμείς καλωσορίζουμε τον ανταγωνισμό και πιστεύουμε ότι θα αποτελέσει κίνητρο και για την Αρχή να εκμοντερνιστεί και να εισαγάγει νέες διαδικασίες και νέα πρότυπα που θα τη βοηθήσουν να εξυπηρετεί καλύτερα τους πελάτες της. Σίγουρα η ΑΗΚ θα χάσει κάποια μερίδια καταναλωτών και είναι αναμενόμενο ότι αυτό θα συμβεί στο ανταγωνιστικό της κομμάτι, ωστόσο, υπάρχουν και αντισταθμιστικοί παράγοντες όπως το ότι το δίκτυο της ΑΗΚ θα αποκτήσει νέους χρήστες, παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας.

—**Γενικά το κόστος ηλεκτρισμού στην Κύπρο είναι πολύ υψηλό. Συχνά αυτό αποδίδεται στο ότι η Κύπρος βασίζεται στα ορυκτά καύσιμα. Εσείς πώς το σχολιάζετε;**

—Είναι όντως υψηλό το κόστος και έχουμε έννοια για το πώς θα μπορούσαμε να το μειώσουμε. Η Κύπρος είναι ένα απομονωμένο ενεργειακό σύστημα που σημαίνει πως, μεταξύ άλλων, δεν είναι συνδεδεμένη με το ευρωπαϊκό δίκτυο δεδεμένο σύστημα, πρέπει να διατηρεί αυξημένο περιθώριο εφεδρείας για να διασφαλίζει απρόσκοπτη παροχή, δεν μπορεί να αξιοποιήσει συνέργειες που υπάρχουν σε οικονομίες κλίμακος, και είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη στις συνεχείς αυξομειώσεις των διεθνών τιμών καυσίμων. Σήμερα το 90% της παραγωγής μας χρησιμοποιεί το πετρέλαιο ως καύσιμο, σε αντίθεση με το 5% που είναι ο μέσος όρος της Ε.Ε. Το κόστος ενέργειας στην Κύπρο είναι συγκρίσιμο με άλλα μικρά και απομονωμένα συστήματα, όπως είναι αυτά της Μάλτας και της Κρήτης. Η διαφοροποίηση του ενεργειακού μας μείγματος με αυξημένη παραγωγή από ΑΠΕ και με την έλευση του Φ.Α. ενδέχεται να επιφέρει θετικές επιπτώσεις και σε ό,τι αφορά το περιβαλλοντικό μας αποτύπωμα, αλλά και στη μείωση του κόστους για τον καταναλωτή.

—**Πώς επιτυγχάνεται στην πράξη η μείωση του κόστους στον καταναλωτή μέσω των ΑΠΕ της ΑΗΚ;**

«Θέλουμε να αναζητήσουμε ιδέες που να αλλάζουν την καθημερινότητα των πελατών μας, να τους εξοικονομούν χρόνο, χρήμα, κόπο, ενέργεια» επισημαίνει η πρόεδρος της ΑΗΚ, Έμιλυ Γιολίτη.

«Απορρίπτουμε κάθε ισχυρισμό για καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης της και για οποιαδήποτε συμμετοχή σε καρτέλ στα φωτοβολταϊκά».

Η ΑΗΚ θα χάσει μερίδια καταναλωτών, όταν ανοίξει η αγορά ηλεκτρισμού, ωστόσο, θα αποκτήσει νέους χρήστες παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας.

—Η δραστηριότητα της παραγωγής της ΑΗΚ λόγω της δεσπόζουσας της θέσης στην αγορά είναι μια αυστηρά ρυθμιζόμενη δραστηριότητα που σημαίνει πως η Αρχή δικαιούται να ανακτά μέσω των διατιμήσεων της μόνο το πραγματικό της κόστος με εύλογο κέρδος, ενώ μία μη ρυθμιζόμενη εταιρία ιδιωτικού δικαίου τιμολογεί με βάση το τρέχον κόστος αποφυγής, που είναι σημαντικά υψηλότερο. Για να σας δώσω ένα παράδειγμα,

Χρειάζονται περισσότερα κίνητρα για ηλεκτροκίνηση

—**Ένα άλλο μεγάλο κεφάλαιο είναι ο τομέας των μεταφορών. Έχει κάνει κάποιες επενδύσεις η ΑΗΚ με σταθμούς φόρτισης. Ποιο είναι το πλάνο;** —Υπάρχουν αυτή την στιγμή 19 σταθμοί φόρτισης και υπάρχει σχέδιο για τοποθέτηση επιπλέον 14 σταθμών στην Κύπρο ώστε να καλυφθούν όλες οι πόλεις και οι επαρχίες. Δυστυχώς, δεν είδαμε μέχρι τώρα μεγάλο αριθμό ηλεκτρικών οχημάτων να κυκλοφορούν στην Κύπρο. Η ηλεκτροκίνηση αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία για την υποκατάσταση συμβατικών καυσίμων και πρέπει να υποστηριχθεί με περισσότερα κίνητρα από την Πολιτεία. Προς το παρόν τα ηλεκτρικά οχήματα δεν πληρώνουν τέλος εγγραφής και σε κάποιους δημόσιους χώρους στάθμευσης η στάθμευση είναι δωρεάν.

—**Πώς πληρώνει ο καταναλωτής;** —Μέσω κάρτας, η οποία διατίθεται από τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πελατών της Αρχής Ηλεκτρισμού. Η κάρτα χρησιμοποιείται και χρεώνεται ειδικά για τη φόρτιση του αυτοκινήτου. —**Δεν υπάρχουν στα πλάνα σας άλλοι τρόποι πληρωμής;** —Είναι στα πλάνα μας γενικότερα να γίνεται περισσότερη και πιο διευρυμένη χρήση της εφαρμογής της ΑΗΚ. Ο στόχος μας είναι να γίνει πιο διαδραστική για να μπορεί ο καταναλωτής μέσω της εφαρμογής να κάνει αρκετές συναλλαγές για τις οποίες σε κανονικές συνθήκες θα έπρεπε να μεταβαίνει στην Αρχή. Μέσω της εφαρμογής θα μπορούσε ενδεχομένως να γίνεται και η φόρτιση του ηλεκτρικού οχήματος

έτσι αντί με κάρτα να γίνεται απευθείας μέσω της εφαρμογής. —**Πέραν των περιβαλλοντικών πλεονεκτημάτων είναι και οικονομικότερη λύση το ηλεκτρικό όχημα σε σχέση με το συμβατικό;** —Τουλάχιστον κατά 50%. Και για σκοπούς σύγκρισης να σας δώσω ένα παράδειγμα. Ένα ηλεκτρικό όχημα που διαθέτει μπαταρία χωρητικότητας 30kWh, για να γεμίσει η μπαταρία χρειάζεται 30x21cent/kWh= €6,01 και σύμφωνα με τον κατασκευαστή παρέχει εμβέλεια 254 χλμ. (στην πράξη και αναλόγως δρομολογίου πιο κοντά στα 200 χλμ.). Από την άλλη ένα συμβατικό όχημα με κατανάλωση 6Litre/100km για να καλύψει αντίστοιχη απόσταση χρειάζεται 12 λίτρα καύσιμου, οπότε 12x€1,248 = €14,98.

με βάση τις πρόνοιες της μεταβατικής αγοράς η μη ρυθμιζόμενη παραγωγή ΑΠΕ ανακτά περίπου 11 σεντ ανά κιλοβατώρα, ενώ η ρυθμιζόμενη παραγωγή της ΑΗΚ ανακτά περίπου 6,5 σεντ. —**Ποιος είναι ο ρόλος της ΑΗΚ στη μεταβατική ρύθμιση που εφαρμόζεται από τη ΡΑΕΚ;** —Η μεταβατική αγορά επιτρέπει διμερή συμβόλαια για την πώληση από παραγωγούς ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε τρίτα μέρη

που θα εκκαθαρίζονται μηνιαία αντί ανά μισάωρο (που θα είναι το χρονικό πλαίσιο της ανοικτής αγοράς, όταν θα είναι σε λειτουργία το νέο λογισμικό). Η ΑΗΚ διεκδικεί και δικαιούται θέση στη μεταβατική ρύθμιση, σταδιακά και ρυθμιζόμενα. Και για να εξηγήσω καλύτερα, το να προχωρήσει η ΑΗΚ μέσα από τη ρυθμιζόμενη της παραγωγή στην εγκατάσταση έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) συνεπάγεται πολλά

θετικά στοιχεία όπως είναι η διαφοροποίηση στο ενεργειακό μείγμα, η συμβολή στην πράσινη ενέργεια, η υποστήριξη προς το κράτος να πετύχει τους ευρωπαϊκούς του στόχους για τους ρίπους, και σημαντικότητα, η μείωση του κόστους, που καταβάλλει ο καταναλωτής.

—**Πώς εμπλέκεται η ΑΗΚ στην έλευση φυσικού αερίου;**

—Η ΑΗΚ θα συμμετέχει, μαζί με την Δημόσια Εταιρία Φυσικού Αε-

ρίου (ΔΕΦΑ) 30%-70% στην Εταιρία Υποδομών Φυσικού Αερίου (ΕΤΥ-ΦΑ), που σκοπό έχει την κατασκευή και λειτουργία των υποδομών εισαγωγής υδρογονοποιημένου φυσικού αερίου στην Κύπρο. Η αποσύνδεση της υποδομής από την προμήθεια φυσικού αερίου θα μας επιτρέψει, όταν θα είμαστε σε θέση να αξιοποιήσουμε τα δικά μας κοιτάσματα, να χρησιμοποιήσουμε σε μεγάλο βαθμό την ίδια υποδομή και ο λειτουργικός σχεδιασμός είναι εξαρχής προγραμματισμένος γι' αυτό το ενδεχόμενο. Παράλληλα, στους σχεδιασμούς, εμπίπτει η εγκατάσταση νέας μονάδας παραγωγής στη Δεκέλεια όπου θα εξαγεται με αγωγό το φυσικό αέριο. Ήδη εξασφαλίσαμε μερική χρηματοδότηση για αυτή τη διασύνδεση, ύψους 10 εκατ. από ευρωπαϊκά κονδύλια και στόχος μας είναι μόλις ολοκληρωθεί η πρώτη φάση των υποδομών να προχωρήσουμε με τη σύνδεση. Η αναβάθμιση της Δεκέλειας και η σύνδεσή της με τον σταθμό του Βασιλικού αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα για την ΑΗΚ, επειδή η συγκέντρωση ενεργειακών υποδομών στον Βασιλικό και η λειτουργία του Συστήματος με μοναδικό τροφοδότη τον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Βασιλικού, συνεπάγεται σοβαρό ρίσκο στην ασφάλεια εφοδιασμού και την ευστάθεια του συστήματος, που πρέπει απαρέγκλιτα ως κράτος να διασφαλίσουμε.

—**Πώς απαντά η ΑΗΚ στα επιχειρήματα της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού για καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης στα φωτοβολταϊκά;**

—Η ΑΗΚ κατέχει και λειτουργεί ένα Φωτοβολταϊκό Πάρκο στο Τσέρι, ισχύος 3MW πλήρως αδειοδοτημένο. Άρα απορρίπτουμε κάθε ισχυρισμό για καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης της και για οποιαδήποτε συμμετοχή σε καρτέλ στα φωτοβολταϊκά.

Παραπλανητικές αναφορές —Επανάφορά μερίσματος προς το κράτος. Ποιοι οι λόγοι της διαφωνίας σας; Ποιο το κόστος της ΑΗΚ από αυτό το ενδεχόμενο;

—Εμείς ζητήσαμε διαβούλευση. Υπάρχει αριθμός θεμάτων, όπως είναι και η συμπεριληψη της δραστηριότητας της παραγωγής στους παράγοντες που θα λαμβάνονται υπόψη, όταν θα ζητείται η αποταμίευση μερισμάτων στα οποία πιστεύουμε πως πρέπει να γίνεται αναφορά στο Νομοσχέδιο. Το ότι η ΑΗΚ είναι ρυθμιζόμενος οργανισμός σημαίνει πως τυχόν πλεόνασμα κατατάσσεται στο δεκαετές επενδυτικό πρόγραμμα που βασικούς στόχους έχει τη μείωση κόστους προς όφελος του καταναλωτή, και τη μείωση στις εκπομπές θερμοκηπιακών αερίων σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές μας δεσμεύσεις. Το ότι η παραγωγή λαμβάνεται υπόψη στον ετήσιο προϋπολογισμό δεν μας αρκεί, επειδή η φύση των εργασιών και υποδομών που προϋποθέτει το έργο μας είναι τέτοια που οφείλουμε να εκπονούμε μακροχρόνιο και όχι ετήσιο πρόγραμμα επενδύσεων. Να αναφέρω, επίσης, πως ο προϋπολογισμός μας φέτος είναι ελλειμματικός, άρα οι αναφορές σε αποθεματικά είναι παραπλανητικές. Αναμένω ότι θα προσκληθούμε να εκφέρουμε τις απόψεις μας στο προτεινόμενο Νομοσχέδιο, το συντομότερο δυνατό και εν πάση περιπτώσει, πως δεν θα προχωρήσει η ψήφισή του χωρίς την προηγούμενη έστω και καθυστερημένη, διαβούλευση με την ΑΗΚ.

—**Ποιος είναι ο χειρισμός στο αίτημα των συντεχνιών για επιστροφή των αποκοπών;**

—Υπάρχει μια απόφαση Δικαστηρίου που οφείλουμε να σεβαστούμε και το Δ.Σ. συνεκτιμώντας όλα τα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της ερμηνείας της συγκεκριμένης απόφασης και του τρόπου εφαρμογής της, θέματα για τα οποία έχουμε ζητήσει γνωμάτευση, θα τοποθετηθεί το αμέσως επόμενο διάστημα.

Τέσσερις γυναίκες στο τιμόνι της ΑΗΚ

—**Τέσσερις μήνες μετά την ανάληψη των καθηκόντων σας. Ποιοι είναι οι στόχοι σας για την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου;**

—Στόχος μας είναι η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας στο χαμηλότερο δυνατό κόστος στον καταναλωτή και η διασφάλιση ενός αξιόπιστου ηλεκτρικού συστήματος από άποψης επάρκειας και ασφάλειας. Παράλληλα, στοχεύουμε στη μείωση του περιβαλλοντικού μας αποτυπώματος, στη βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος και στην αναβάθμιση της ποιότητας παροχής των υπηρεσιών μας. Θέλουμε δηλαδή πέραν των τεχνοκρατικών ζητημάτων

Στόχος μας είναι η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας στο χαμηλότερο δυνατό κόστος στον καταναλωτή.

να αναζητήσουμε ιδέες που να αλλάζουν την καθημερινότητα των πελατών μας, να τους εξοικονομούν χρόνο, χρήμα, κόπο, ενέργεια.

—**Τι σημαίνει για εσάς το γεγονός ότι είστε η πρώτη γυναίκα πρόεδρος της Αρχής;**

—Αν αναλογιστούμε ότι η Αρχή ιδρύθηκε το 1952 η διάκριση αυτή με τιμή όσο και με προβληματίζει. Η πρώτη γυναίκα μέλος του συμβουλίου της ΑΗΚ διορίστηκε το 2003, ενώ η πρώτη γυναίκα αντιπρόεδρος το 2014 δηλαδή μισό αιώνα μετά την ίδρυση της Αρχής. Στο τιμόνι της Αρχής σήμερα για πρώτη φορά είμαστε τέσσερις γυναίκες στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η αλήθεια είναι πως έχουν γίνει πολλά βήματα για τον εξορθολογισμό των ανισοτήτων τα τελευταία χρόνια, αλλά έχουμε ακόμα αρκετό δρόμο να διανύσουμε για να φτάσουμε την πραγματική ισότητα.

Η τεχνολογία νίκησε τελικά την παράδοση στις τράπεζες

Για πρώτη φορά οι πελάτες προτίμησαν να κινούνται σε ψηφιακούς διαδρόμους

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η **τρίτη** μεγαλύτερη τράπεζα της Γερμανίας είναι η ολλανδική ING, η οποία δεν διαθέτει παραδοσιακά καταστήματα. Σε μια χώρα όπως η Γερμανία, όπου η τραπεζική είναι μια ώριμη βιομηχανία. Το πελατολόγιο της Revolut, της τράπεζας που επίσης δεν έχει φυσική παρουσία σε κανένα κράτος, ανεβαίνει με αριθμητική πρόοδο.

Η εξέλιξη αποτελεί σημείο αναφοράς στην γενικότερη πορεία της ψηφιοποίησης του τραπεζικού κλάδου.

Η Apple προσφάτως ανακοίνωσε πως θα προχωρήσει στη δημιουργία πιστωτικής κάρτας με την οποία οι πελάτες θα προχωρούν σε αγορές, όπως πράττουν με τη Revolut. Στην Κύπρο, όμως, η κουλτούρα της ψηφιοποίησης των τραπεζών δεν είναι ευρέως διαδεδομένη. Τουλάχιστον μέχρι τώρα. Στοιχεία της Τράπεζας Κύπρου, της μεγαλύτερης τράπεζας στην Κύπρο σε μερίδιο καταθέσεων, πελατών και δανεισμού δείχνουν για πρώτη φορά πως οι πελάτες της που εξυπηρετούνται

αποκλειστικά μέσα από ψηφιακά κανάλια έχουν για πρώτη φορά ξεπεράσει τους πελάτες που χρησιμοποιούν αποκλειστικά τα καταστήματα για τις τραπεζικές τους εργασίες.

Η Τράπεζα Κύπρου –όπως και αρκετές άλλες– συλλέγει στοιχεία για τις συμπεριφορές των πελατών της, σε τι είδους τραπεζικές εργασίες προχωρούν και μέσω ποιων καναλιών επιτυγχάνονται. Αυτά τα δεδομένα καταδεικνύουν πως οι τραπεζικές εργασίες που γίνονται στα καταστήματα, κατά 90% αφορούν πληρωμές και μεταβιβάσεις χρημάτων σε υπηρεσίες και άλλες τράπεζες εσωτερικού και εξωτερικού. Στο 10% ανήκουν οι χορηγήσεις δανείων, σύναψη ασφαλιστικών προγραμμάτων και άλλα.

Επίσης, τα ίδια δεδομένα κατηγοριοποιούν τους πελάτες ως χρήστες που διεκπεραιώνουν τις τραπεζικές τους εργασίες μόνο διαδικτυακά (είτε μέσω υπολογιστή, είτε μέσω κινητού τηλεφώνου), σε χρήστες που διεκπεραιώνουν τις τραπεζικές τους εργασίες μόνο μέσω καταστημάτων, χρήστες που χρησιμοποιούν και τα δύο κανάλια, αλλά και χρήστες που είναι επί της ουσίας ανενεργοί, αφού οι λογαριασμοί τους είναι μόνο για να μπαίνει μηνιαίως ο μισθός τους ή η σύνταξη τους. Σύμφωνα, λοιπόν, με τα στοιχεία από τις αρχές του 2019, αυτοί που

Στην Ελλάδα οι εκτιμήσεις του κλάδου θέλουν τα μισά καταστήματα να καταργούνται μέχρι το 2021. Η ίδια εικόνα επικρατεί διεθνώς.

επιλέγουν μόνο τα ψηφιακά κανάλια για τραπεζικές συναλλαγές, ξεπέρασαν αυτούς που επισκέπτονται μόνο τα καταστήματα. Και αυτό είναι σημείο αναφοράς. Στέλεχος της Τράπεζας Κύπρου σχολίασε, «η εξέλιξη αυτή είναι σημείο αναφοράς όσον αφορά στη γενικότερη πορεία ψηφιοποίησης του τραπεζικού κλάδου στο νησί και εμπίπτει στο πλαίσιο μιας γενικότερης τάσης, η οποία θέλει τους πελάτες των τραπεζών να απαιτούν ταχύτερη, ευκολότερη και φθηνότερη εξυπηρέτηση, αλλά και αυξημένο έλεγχο των δεδομένων και των λογαριασμών τους».

Αργά ή γρήγορα

Ήδη οι τράπεζες και στην Κύπρο προχωρούν με ταχείς ρυθμούς και έχουν καταγραφεί σημαντικές αλλαγές. Καινούργιες εφαρμογές, νέες υπηρεσίες, όπως

το QuickPay της Τράπεζας Κύπρου και το Skash της Astrobank, διασύνδεση λογαριασμών σε διάφορες τράπεζες, ψηφιακά προϊόντα και άλλα. Ωστόσο, η εκλογίκευση των καταστημάτων είναι μια αναπόφευκτη εξέλιξη στην πορεία που ακολουθεί ο τραπεζικός κλάδος, ενώ η μείωση των καταστημάτων και η αλλαγή του ύφους και του τρόπου λειτουργίας τους, αποτελούν νομοτέλεια. Οι πελάτες φαίνεται να θέλουν ηλεκτρονικά προϊόντα, ψηφιακά, στο κινητό, εύκολα, απλά και μακριά από ουρές στα ταμεία, κάτι που επιβάλλει ο σύγχρονος τρόπος ζωής. Στην Ελλάδα, όπου η τραπεζική κουλτούρα είναι πολύ κοντινή με την αντίστοιχη κυπριακή, οι εκτιμήσεις του κλάδου θέλουν τα μισά καταστήματα να καταργούνται μέχρι το 2021, μια εικόνα εξάλλου που αλλού λιγότερο και αλλού περισσότερο επικρατεί διεθνώς.

Λάθος απόφαση για τις χρεώσεις

Μπορεί τα δεδομένα να δείχνουν στροφή των πελατών στα ψηφιακά κανάλια, εντούτοις ο τρόπος που επέλεξε η Τράπεζα Κύπρου προμνών να «σπρώξει» τους πελάτες στην «ψηφιακή οδό», δέχθηκε –και δικαιολογημένα– μεγάλη κριτική. Η τράπεζα Κύπρου θεώρησε σωστό να αυξήσει τις χρεώσεις εντός καταστήματος για κάποιες τραπεζικές εργασίες, με ταυτόχρονη μείωση ή και ακύρωση των χρεώσεων για τα ψηφιακά κανάλια. Πηγές ανέφεραν πως η απόφαση για χρεώσεις σε τραπεζικές εργασίες που γίνονται εντός του καταστήματος δεν ταίριαζε με την κουλτούρα του Κύπριου πελάτη, ενώ ένα προϊόν που αδιαμφισβήτητα θα ήταν καλής ποιότητας, θα έστρεφε αργά ή γρήγορα τον Κύπριο πελάτη της τράπεζας στη χρήση της νέας τεχνολογίας παρά στα παραδοσιακά εργαλεία. Επί παραδείγματι, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, η αξιοποίηση μιας εφαρμογής πληρωμών, όπως είναι το προαναφερθέν QuickPay, το οποίο συνέδεσαν με την ευρύτερη στροφή των πελατών στα ψηφιακά κανάλια. Υπενθυμίζεται πως η Τράπεζα Κύπρου προχώρησε προσφάτως και στην κατάργηση 15 καταστημάτων, τα οποία κατά τη γνώμη της δεν δικαιολογούσαν τη λειτουργία τους, ή είχαν, χιλιομετρικά ομιλώντας, κοντά άλλα καταστήματα για να εξυπηρετούνται οι πελάτες. Πριν από τρεις μήνες, στην ανακοίνωση της Τράπεζας Κύπρου προς το προσωπικό της, την οποία υπέγραφε ο διευθυντής διευθύνσης Λιανικής Τραπεζικής & ΜΜΕ, Χάρης Πουαγκαρέ και συνόδευε την απόφαση για το κλείσιμο των 15 καταστημάτων, είχαν δοθεί ξεκάθαρα μηνύματα για την ψηφιακή στροφή των πελατών. Ανέφερε πως η εξυπηρέτηση των πελατών της Τράπεζας διεκπεραιώνεται όλο και περισσότερο μέσα από τα ψηφιακά κανάλια και το 75% των συνολικών συναλλαγών τους γίνεται εκτός «πάγκου». Στους ιδιώτες, όπως σημειωνόταν στην επιστολή, το ποσοστό αυτό έφτανε το 83%,εννέα στις δέκα αναλήψεις γίνονταν από ΑΤΜ, ενώ οι αιτήσεις για δάνεια μέσα από την εφαρμογή της τράπεζας, την 1bank αυξάνονταν καθημερινά. Το 92% των χρηματικών μεταφορών γίνονταν ψηφιακά, κατέληγε.

Για την Τράπεζα Κύπρου, η «ψηφιακή της μεταμόρφωση» θα κοστίσει 100 εκατ. ευρώ σε βάθος τετραετίας, αρχής γενομένης το 2017. Τα 50 αφορούσαν στη συνεργασία που συνήψε το 2017 με την IBM και τη Microsoft.

PIK1 | PIK2

Τ Η Λ Ε Ο Π Τ Ι Κ Η Π Ε Ρ Ι Ο Δ Ο Σ 2 0 1 8 - 2 0 1 9

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Στις οκτώ το βράδυ ακριβώς, η ενημέρωση, με εγκυρότητα και αντικειμενικότητα. Με το πιο εκτεταμένο δίκτυο ανταποκριτών στην Κύπρο και το εξωτερικό, σφαιρική πληροφόρηση από την Κύπρο και τον κόσμο.

Παρουσίαση:
Γωγώ Αλεξανδρινού

Υπεύθυνος Σκηνοθέτης Δελτίου Ειδήσεων:
Στέφανος Φαρμακάς

Καθημερινά
8.00 μ.μ.

theTravel Foundation

Job post: Project Coordinator / 2.5 year – full-time

We are seeking a project coordinator to manage our Single-Use Plastic Reduction project in Cyprus, which will raise awareness amongst tourists and residents in Ayia Napa and Protaras of the problems associated with plastic waste and encourage them to take action to reduce the amount of plastic waste generated.

Location:

Role:

Contract:

Hours:

Start date:

Remuneration:

Ayia Napa/Protaras, Cyprus

Coordinating the delivery of the Single-Use Plastic Reduction Project/Campaign

2.5-year fixed-term contract

Full-time (flexible, including occasional weekends/evenings)

1st June 2019

Competitive, depending on qualifications and experience. Payment will be made through our project partner CSTI.

The successful candidate will be employed by the Travel Foundation reporting to a Destinations Programme Officer based in the UK but supported locally by our project partner the Cyprus Sustainable Tourism Initiative (CSTI), which is acting as the project secretariat.

THE TRAVEL FOUNDATION

is a registered charity in the UK, founded in 2003. We work in partnership with leading tourism organisations to improve the impacts of tourism in destinations – bringing greater benefits for local communities, the environment and tourists.

CYPRUS SUSTAINABLE TOURISM INITIATIVE (CSTI)

is an independent not-profit organization that aims to demonstrate the environmental and socio-economic benefits that sustainable tourism can bring to the island. The Travel Foundation has worked with CSTI over a number of years delivering projects in Cyprus.

APPLICATION PROCESS

Please visit http://www.thetravelfoundation.org.uk/about_us/recruitment/ to download the full Job Description and view details of how to apply for the role.

The deadline for applications is 23:00 (Cyprus time) on 9th May 2019

Face to face interviews will take place on 13th or 14th May in Nicosia, Cyprus

Τα ακριβά εισιτήρια δεν μείωσαν τα ταξίδια

Στις 120 χιλιάδες εκτιμάται ότι θα κυμανθεί η επιβατική κίνηση από την Κύπρο για το εξωτερικό τον Απρίλιο

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Οι εκτιμήσεις ότι μέχρι τέλος Απριλίου γύρω στους 120 χιλιάδες ταξιδιώτες από Κύπρο θα μεταβούν με τις αποσκευές τους στα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου, 5,8% περισσότεροι σε σχέση με πέρσι, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ούτε η ακρίβεια, ούτε ο περιορισμός πτήσεων έχει αλλάξει τα πλάνα των Κυπρίων για πασχαλινές διακοπές στο εξωτερικό. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Σύνδεσμο Ταξιδιωτικών Πρακτόρων οι πτήσεις από και προς την Ελλάδα, είναι φέτος μειωμένες κατά 1-2 ημερησίως. Ως εκ τούτου, η μείωση της προσφοράς και την ίδια ώρα η αυξημένη ζήτηση έχει οδηγήσει

Στο 5,8% αναμένεται η αύξηση ταξιδιών από Κύπρο τον τρέχοντα μήνα σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο.

Ακριβότερα κατά 10-15% είναι τα αεροπορικά εισιτήρια λόγω της μείωσης των δρομολογίων.

αναπόφευκτα σε άνοδο των τιμών κυρίως δε προς τους ελληνικούς προορισμούς. Έτσι, η αγορά εισιτηρίων στοιχίζει φέτος κατά 10-15% περισσότερο σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018, ακόμα και η αγορά γίνει ένα μήνα πριν από το ταξίδι.

Κυρίως στην Ελλάδα

Από το σύνολο των 120 χιλιάδων, η μερίδα του λέοντος του εξερχόμενου τουρισμού, αφορά ταξίδια αναψυχής αναφέρει ο κ. Κελεπέσιης. Όσον αφορά τους αγαπημένους προορισμούς των Κυπρίων ταξιδιωτών, πρώτη στην λίστα είναι όπως κάθε χρόνο η Ελλάδα. Ωστόσο, ενώ σε ετήσια βάση οι ελληνικοί προορισμοί αποτελούν το 30-35% των ταξιδιών των Κυπρίων, το Πάσχα η τάση αυξάνεται και ξεπερνά το 55%. Προκειμένου να ανταποκριθούν στην αυξημένη ζήτηση, αεροπορικές εταιρείες και να καλύψουν το κενό των πτήσεων αεροπορικές εταιρείες προσθέτουν ναυλωμένες πτήσεις κυρίως προς Χανιά και Ηράκλειο της Κρήτης, και φυσικά

για Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Πέραν της Ελλάδας, υπάρχει ενδιαφέρον και κρατήσεις για προορισμούς της Κεντρικής Ευρώπης, την Πράγα, και τη Βιέννη, αλλά και το Βελιγράδι. Κρατήσεις γίνονται και για το Παρίσι, προορισμός, ο οποίος παραμένει ψηλά στις προτιμήσεις των Κυπρίων, ακόμα και μετά το κλείσιμο της Cobalt, η οποία προσέφερε απευθείας πτήσεις.

Αλλάζουν οι τάσεις

Αυτό που φαίνεται να διαφοροποιείται στις επιλογές των ταξιδιωτών από Κύπρο είναι η αύξηση των ταξιδιών για μακρινούς προορισμούς όπως η Άπω Ανατολή, η Αμερική, και η Αφρική. Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία, από το σύνολο των ταξιδιωτών από Κύπρο το 2018, οι 15 χιλιάδες ταξίδεψαν σε προορισμούς στην Αφρική, οι 26 χιλιάδες στην Αμερική, ενώ 140 χιλιάδες στην Ασία, με σημαντικά ποσοστά να καταλαμβάνουν προορισμοί όπως Κίνα, Ιαπωνία και Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Αυξάνεται ο τουρισμός της κρουαζιέρας

Η τάση στις προτιμήσεις των Κύπριων τουριστών για το Πάσχα του 2019 δείχνει επίσης στροφή προς τις κρουαζιέρες. Ωστόσο, λόγω του ότι αυτή η επιλογή είναι περιορισμένη στα κυπριακά λιμάνια, επιλέγουν να ταξιδεύουν στα λιμάνια του Πειραιά, της Κοπεγχάγης και Ρώμης. «Οι Κύπριοι έχουν αγαπήσει το προϊόν της κρουαζιέρας και από θέμα τιμής θεωρείται προσιτή επιλογή», αναφέρει ο κ. Κελεπέσιης, ενώ προσθέτει ότι οι τιμές για τις κρουαζιέρες ξεκινούν από 750-800 ευρώ και φτάνουν μέχρι τα 1200-1300 ευρώ μαζί με το αεροπορικό εισιτήριο.

Φυσικά από το σύνολο των ταξιδιωτών, μόλις το 5% αφορά τουρισμό κρουαζιέρας, ωστόσο και πάλι ο αριθμός είναι αυξημένος σε σχέση με πέρσι. Οι ταξιδιωτικοί πράκτορες βλέπουν ότι το ποσοστό είναι μεν σε πολύ χαμηλά επίπεδα, ωστόσο, τονίζουν ότι υπάρχουν περιθώρια και προοπτικές για ενίσχυση του τουρισμού κρουαζιέρας από τα κυ-

πριακά λιμάνια, ιδιαίτερα μετά τη βελτίωση των υποδομών στο λιμάνι Λεμεσού. Αυτό που τονίζεται από τους ταξιδιωτικούς πράκτορες είναι ότι οι αρμόδιες αρχές και το Υφυπουργείο Τουρισμού για παροχή κινήτρων προς τις εταιρείες κρουαζιερόπλοιων ώστε να προσθέσουν το λιμάνι της Λεμεσού στα δρομολόγια των κρουαζιέρων τους. Κάτι ανάλογο με την πρακτική που έχει ακολουθήσει η Μάλτα, η οποία δίνει

οικονομικά κίνητρα και συγκεντρώνει 3000 τουρίστες κρουαζιέρας εβδομαδιαίως. Δεν παραγνωρίζεται φυσικά από την άλλη η ιδιαιτερότητα της περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου με την αστάθεια στις γειτονικές χώρες Αίγυπτο, Ισραήλ, και Τουρκία να λειτουργεί ανασταλτικά για προώθηση των κρουαζιέρων.

Σε πρόσφατες δηλώσεις του ο υφυπουργός Τουρισμού έκανε λόγο για ενθαρρυντικά μηνύματα στον

τομέα της κρουαζιέρας, και τόνισε την ανάγκη να καταστεί το λιμάνι Λεμεσού βασικό κέντρο κρουαζιέρας στην Ανατολική Μεσόγειο. Φαίνεται δε ότι το Υφυπουργείο προχωρά σε συναντήσεις στο εξωτερικό για προσέλκυση εταιρειών μεγάλης εμβέλειας στον τομέα της κρουαζιέρας.

Σημαντική ώθηση έχει ήδη δοθεί στον τουρισμό κρουαζιέρας μετά τις κινήσεις της εταιρείας TUI και Celestyal. Συγκεκριμένα ο κολοσσός στον τομέα των ταξιδιών TUI, από τον Νοέμβριο του 2019, με τα κρουαζιερόπλοια της εταιρείας ξεκινούν δρομολόγια με αφετηρία το λιμάνι Λεμεσού στο πλαίσιο του προγράμματος Fly and Cruise. Από τον Δεκέμβριο του 2019, ξεκινούν τα δρομολόγια Seven Days- three continents της εταιρείας Celestyal. Ωστόσο, και στις δύο περιπτώσεις πρόκειται για χειμερινή περίοδο. «Το στοιχείο είναι να μπούμε δυναμικά και την καλοκαιρινή σεζόν στις κρουαζιέρες» επισημαίνει ο κ. Κελεπέσιης.

Διπλή διάκριση για τη House of Investment

Η εταιρεία που ίδρυσε ο Παντελής Σολωμής στα περιοδικά Wealth & Finance International και The European

Δύο υψηλές διακρίσεις έλαβε η «μπουτίκ» επενδυτική εταιρεία του Κύπριου Παντελή Σολωμή, «House of Investment», για το 2018. Η «House of Investment» συμπεριλαμβάνεται πλέον στις 100 καλύτερες εταιρείες Real Estate & Finance για το 2018 σύμφωνα με το περιοδικό Wealth & Finance International, παράλληλα το περιοδικό «The European» στα «The European Business & Finance Awards» τη βράβευσε ως «Best International Investment and Investment Advisory Firm, Cyprus 2018». Επιπλέον, ο κ. Σολωμής έχει βραβευθεί από το «The European» ως «Finance CEO of the Year, Cyprus 2018».

Ο ιδρυτής και εκτελεστικός πρόεδρος της House of Investment, Παντελής Σολωμής δήλωσε: «Κάθε αναγνώριση αποτελεί ιδιαίτερη τιμή για την εταιρεία μας και μας γεμίζει με χαρά και υπερηφάνεια. Τα βραβεία αυτά αποτελούν την αναγνώριση της συλλογικής μας προσπάθειας για τη διατήρηση της υψηλής μας επίδοσης στον τομέα των επενδύσεων, της παροχής υπηρεσιών και των ακινήτων».

Αποτελούν μια διαρκή υπενθύμιση της ευθύνης που έχουμε απέναντι στους ανθρώπους, στους συνεργάτες και στους επαγγελματίες που μας επιλέγουν. Είναι

τιμή μας που ξεχώρισαν την εταιρεία μας μεταξύ άλλων αξιολογών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους ίδιους τομείς παγκοσμίως. Προτεραιότητά μας για το παρόν και το μέλλον, είναι να δημιουργούμε υπηρεσίες που ξεχωρίζουν για την υψηλή τους ποιότητα και το όνομα House of Investment να είναι συνώνυμο με την επιτυχία για τους πελάτες και συνεργάτες μας – «Οι πελάτες για εμάς δεν είναι απλοί πελάτες, αλλά μακροχρόνιοι εταίροι».

Η House of Investment (HOI) είναι «μπουτίκ» επενδυτική εταιρεία που ασχολείται με ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια, διαχείριση επενδύσεων και συμβουλευτικές στρατηγικές στους τομείς της τραπεζικής, των ακινήτων, της ναυτιλίας και της ενέργειας. Βασικές αγορές του επενδυτικού εν-

διαφέροντος περιλαμβάνουν την Κύπρο, την Ελλάδα, τη Ρωσία, τα Βαλκάνια, τον Αραβικό Κόλπο και τη Βόρεια Αμερική. Η εταιρεία αντιπροσωπεύει ένα επιλεκτικό

χαρτοφυλάκιο πελατών και παρέχει εξειδικευμένες επενδυτικές λύσεις μέσω μιας εστιασμένης συμβουλευτικής στρατηγικής. Η βάση της εταιρείας βρίσκεται στη

Λευκωσία. Η HOI έχει καταφέρει να ολοκληρώσει μεγάλο αριθμό επενδύσεων στην Κύπρο μετά το 2013 με ουσιαστική συμβολή τόσο στην ανάκαμψη της οικονομίας όσο και στην αναγνώριση της Κύπρου ως επενδυτικού κέντρου στην περιοχή από μεγάλους επενδυτικούς οργανισμούς και «Family Offices». Από τον Φεβρουάριο του 2014, ο ιδρυτής της House of Investment έχει διοριστεί ως ειδικός απεσταλμένος του προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Βασίλειο της Σαουδικής Αραβίας και στο Συμβούλιο Συνεργασίας του Κόλπου (GCC) αναφορικά με επενδύσεις που σχετίζονται με θέματα ενέργειας, τουρισμού, ακινήτων, ναυτιλιακών και υποδομών. Ο κ. Σολωμής είχε σημαντική συμβολή στη επισημοποίηση διπλωματικών σχέσεων με το Βασίλειο της Σαουδικής Αραβίας και το άνοιγμα πρεσβείας στο Ριάντ και Λευκωσία μετά από σχεδόν 60 ολόκληρα χρόνια.

Ο κ. Σολωμής είναι επίσης μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κυπρίου - Ιορδανικού συνδέσμου που δημιούργησε το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ) το 2017 σε μια προσπάθεια προώθησης, επέκτασης και ενθάρρυνσης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων μεταξύ Κύπρου και Ιορδανίας.

Βιογραφικό

Ο ιδρυτής της House of Investment έχει μεγάλη εμπειρία σε θέματα διαμόρφωσης, στρατηγικής και χρηματοοικονομικών με εξειδίκευση σε «εναλλακτικές επενδύσεις». Είναι κάτοχος MBA Finance και MSc Operation Research στα Πανεπιστήμια του Στάνφορντ και της Καλιφόρνια, καθώς και τίτλους BSc στα εφαρμοσμένα μαθηματικά και στατιστική. Εργάστηκε σε ανώτερες διευθυντικές θέσεις στις εταιρείες Arthur D. Little στη Βοστώνη και στην Texaco Inc. στην Καλιφόρνια. Με την ιδιότητά του ως ανώτερου διευθυντή στην Arthur D. Little που ήταν και η πιο πρόσφατη του θέση πριν από τον επαναπατρισμό του, βοήθησε μεγάλο αριθμό πολυεθνικών οργανισμών σε θέματα διαμόρφωσης στρατηγικής και Corporate Finance. Ο κ. Σολωμής, πριν από την ίδρυση της House of Investment στην Κύπρο διετέλεσε εκτελεστικός αντιπρόεδρος στον Όμιλο εταιρειών Λεπτού και στον ανώτερο διευθυντικό στέλεχος του Ομίλου Εταιριών Σιακόλα, καθώς και σύμβουλος σε αριθμό εταιρειών του εν λόγω ομίλου.

Κατέρρευσε η μεσαία τάξη στην Ελλάδα στα χρόνια της κρίσης

Εννέα στα δέκα νοικοκυριά δυσκολεύονται να καλύψουν βασικές ανάγκες

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

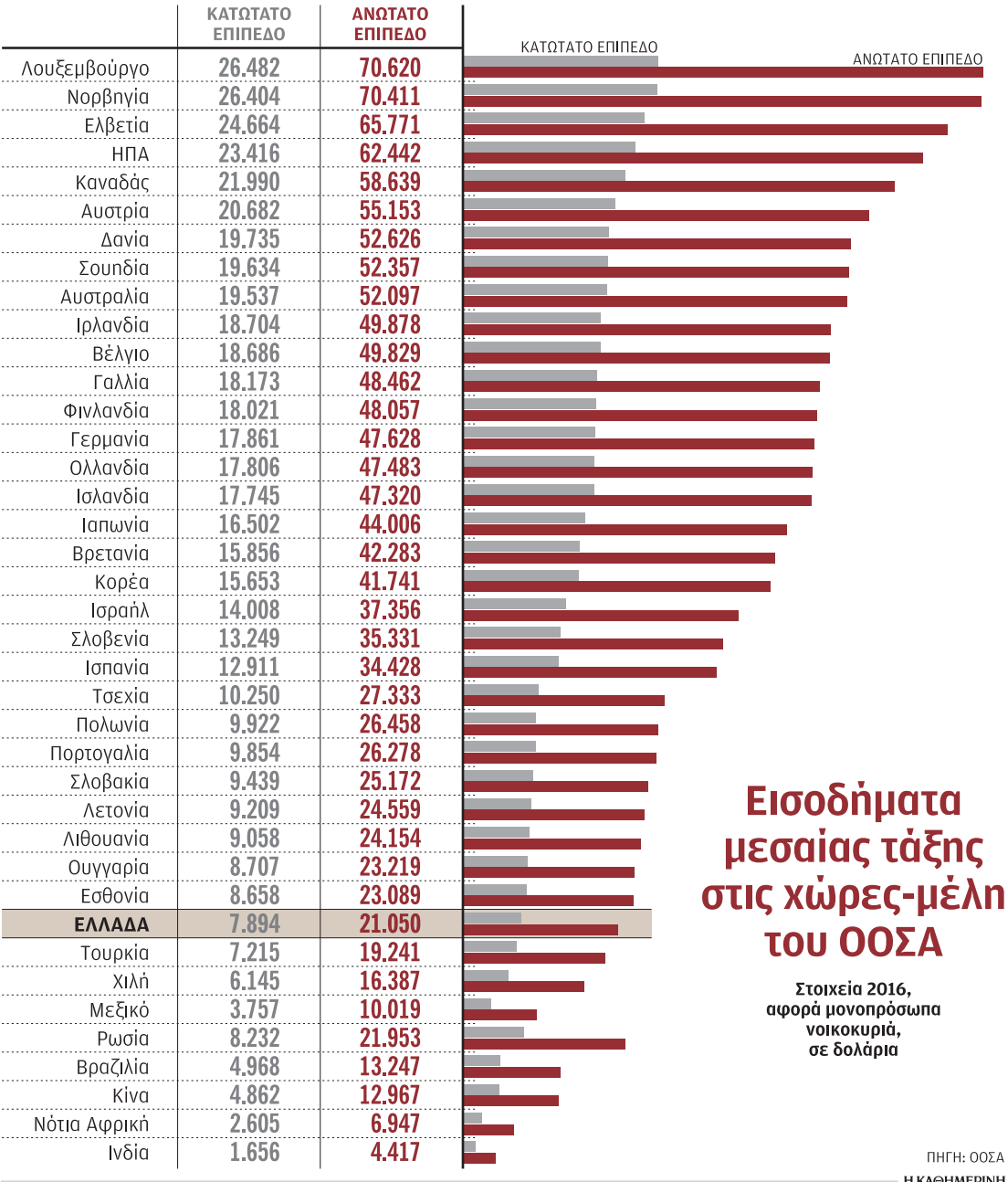
Η μεσαία τάξη βρίσκεται υπό κατάρρευση, καθώς χρόνο με το χρόνο είναι περισσότερο ευάλωτη, αδυνατώντας να καλύψει ακόμα και βασικές της ανάγκες.

Σύμφωνα με έκθεση του ΟΟΣΑ, 9 στα 10 νοικοκυριά της μεσαίας τάξης στην Ελλάδα δηλώνουν δυσκολίες κάλυψης των βασικών αναγκών τους.

Το γενικό συμπέρασμα της έκθεσης είναι ότι το κόστος διαβίωσης αυξάνεται ταχύτερα από το διαθέσιμο εισόδημα, με αποτέλεσμα όλο και περισσότερα νοικοκυριά της μεσαίας τάξης να δυσκολεύονται να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους αντιμετωπίζοντας ταυτόχρονα μεγαλύτερα προβλήματα υπερχρέωσης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία, ένα μονοπρόσωπο νοικοκυριό στην Ινδία –με ετήσιο εισόδημα 4.417 δολαρίων το 2016– ανήκε στη μεσαία τάξη, ενώ το αντίστοιχο νοικοκυριό στο Λουξεμβούργο έχει εισοδήματα 70.620 δολαρίων. Πρόκειται για τα δύο άκρα της «μεσαίας τάξης» στις χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ, με την Ελλάδα να βρίσκεται στην 9η χειρότερη θέση, πριν συνυπολογιστούν οι αυξήσεις των φόρων που ακολούθησαν το 2017 και το 2018.

Το 2016 στην Ελλάδα ως «μεσαία τάξη» εθεωρείτο ένα μονοπρόσωπο νοικοκυριό με εισόδημα από 7.894 έως και 21.050 δολάρια, όπως προκύπτει από τη μελέτη. Αυτό που αποτυπώνεται στην έκθεση είναι ότι η μεσαία τάξη στην Ελλάδα έχει σχεδόν αφανισθεί και, όπως προαναφέρθηκε, κατέχει την ένατη χειρότερη θέση, ξεπερνώντας μόνο την Τουρκία, τη Χιλή, το Μεξικό, τη Ρωσία, τη Βραζιλία, την Κίνα, τη Ν. Αφρική και την Ινδία. Στον αντίποδα βρίσκεται το Λουξεμβούργο με εισόδημα μεσαίας τάξης 26.482-70.620 δολάρια, η Νορβηγία 26.404-70.411 δολ. και η Ελβετία 24.664-65.771 δολ. Ακόμα και οι χώρες που αντιμετωπίσαν παρόμοια προβλήματα με τη χώρα μας, όπως η Πορτογαλία (9.854-26.278 δολ.) και η Ισπανία (12.911-34.428 δολ.), βρίσκονται σε υψηλότερες θέσεις. Όπως προκύπτει από τη μελέτη, το 40% των νοικοκυριών της μεσαίας τάξης σε 18 ευρωπαϊκές χώρες του ΟΟΣΑ είναι οικονομικά «ευάλωτο» και είναι αμφίβολο εάν μπορεί να αντεπεξέλθει σε έκτακτα έξοδα ή σε μια απότομη μείωση των εισοδημάτων του.

Στις 24 ευρωπαϊκές χώρες του ΟΟΣΑ με διαθέσιμα στοιχεία, το 47% των νοικοκυριών με μεσαία εισοδήματα ανέφερε δυσκολίες στην κάλυψη των αναγκών του το 2016. Στην Ελλάδα αγγίζει σχεδόν το 100%. Συγκεκριμένα, η μεσαία τάξη στην Ελλάδα σε ποσοστό 95% αντιμετωπίζει δυσκολίες στην κάλυψη των αναγκών της, όταν το αντίστοιχο ποσοστό στη Νορβηγία και στη Σουηδία είναι 10% και υπερβαίνει το 70% μόνο σε χώρες όπως η Ουγγαρία, η Ιταλία, η Λετονία και η Βουλγαρία. Οι αναλυτές του ΟΟΣΑ διαπιστώνουν εν κατακλείδι ότι η μεσαία τάξη συρρικνώνεται καθώς το με-

ρίδιο των ατόμων που ανήκουν στα μεσαία οικονομικά στρώματα έχει μειωθεί με την πάροδο του χρόνου, ενώ το κόστος διαβίωσης αυξάνεται ταχύτερα από το διαθέσιμο εισόδημά τους. Συγκεκριμένα, το κόστος ζωής της μεσαίας τάξης έχει αυξηθεί ταχύτερα από ό,τι το εισόδημα, ιδίως η στέγαση και η εκπαίδευση, ενώ έχει οξυνθεί η εργασιακή ανασφάλεια στο πλαίσιο των ταχέως μεταβαλλόμενων αγορών εργασίας. Σήμερα, η μεσαία τάξη μοιάζει όλο και περισσότερο σαν μια βάρκα σε ταραγμένα νερά, αναφέρουν οι αναλυτές. Η συμπίεσμένη μεσαία τάξη σε

πολλές χώρες του ΟΟΣΑ βλέπει το βιοτικό της επίπεδο να παραμένει στάσιμο ή να μειώνεται, ενώ οι υψηλότερες εισοδηματικές ομάδες συνεχίζουν να συσσωρεύουν εισόδημα και πλούτο. Μια ισχυρή και ευημερούσα μεσαία τάξη, σύμφωνα με τον οργανισμό, είναι ζωτικής σημασίας, καθώς είναι αυτή που καταναλώνει και διαδραματίζει βασικό ρόλο στην υποστήριξη των συστημάτων κοινωνικής προστασίας μέσω των φορολογικών εισφορών της. Οι κοινωνίες με ισχυρή μεσαία τάξη έχουν χαμηλότερα ποσοστά εγκληματικότητας, μεγαλύτερη πολιτική σταθερότητα και καλή διακυβέρνηση.

43.373 νέες θέσεις εργασίας τον Μάρτιο, με ώθηση κυρίως από τον τουρισμό

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

ΘΕΤΙΚΟ ισοζύγιο προσλήψεων - αποχωρήσεων κατέγραψε το πληροφοριακό σύστημα «Εργάνη» του υπουργείου Εργασίας κατά τον φετινό Μάρτιο, παρά την αύξηση του κατώτατου μισθού και την κατάργηση του υποκατώτατου.

Η επίδραση του τουρισμού και της εποχικής απασχόλησης, σε συνδυασμό βέβαια με την επεκράτηση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης, ολοκληρώνουν τα κομμάτια του παζλ και συνθέτουν την ελληνική αγορά εργασίας. Αναλυτικά, τα στοιχεία δείχνουν ότι κατά τον περασμένο μήνα δημιουργήθηκαν 43.373 νέες θέσεις εργασίας, καθώς κατά τον τρίτο μήνα του έτους πραγματοποιήθηκαν 202.157 προσλήψεις, έναντι όμως και 158.784 απολύσεις.

Σε σύγκριση με το ίδιο διάστημα, έναν χρόνο πριν, όταν είχαν προκύψει 55.494 νέες θέσεις εργασίας, το φετινό ισοζύγιο είναι μικρότερο κατά 12.121 νέες θέσεις εργασίας. Επίσης, από την αρχή της χρονιάς φαίνεται πως έχουν προκύψει 48.880 νέες θέσεις απασχόλησης, 6.700 λιγότερες σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2018.

Την ίδια στιγμή, οι μετατροπές συμβάσεων εργασίας από πλήρη απασχόληση σε μερική ή εκ περιτροπής εργασία κινήθηκαν στα περυσινά επίπεδα, σημειώνοντας μικρή αύξηση (2.516 μετατροπές από πλήρη σε μερική, έναντι 2.101 τον Μάρτιο του 2018).

Τα στοιχεία του συστήματος «Εργάνη» δείχνουν βέβαια και τη συνεχή επικράτηση των ευέλικτων

μορφών απασχόλησης στις νέες προσλήψεις. Ειδικότερα, τον Μάρτιο πραγματοποιήθηκαν μόλις 92.740 προσλήψεις με όρους πλήρους απασχόλησης (45,88% του συνόλου), ενώ προέκυψαν άλλες 82.170 θέσεις εργασίας μερικής απασχόλησης (40,64%) και 27.247 θέσεις εκ περιτροπής εργασίας (13,48%). Συνεπώς, οι συμβάσεις εργασίας που υπογράφηκαν με όρους ευέλικτων μορφών απασχόλησης ανήλθαν σε 109.417, αριθμός που αντιστοιχεί στο 54,12% του συνόλου.

Όσο, δε, πλησιάζουμε στην έναρξη της τουριστικής περιόδου, φαίνεται και εντονότερη η επίδραση του τουρισμού και της εποχικής απασχόλησης στη φύση και την ποιότητα των θέσεων εργασίας που προκύπτουν. Δεν είναι τυχαίο το ότι στην πρώτη θέση των προσλήψεων βρίσκονται κλάδοι όπως αυτοί των καταλυμάτων με 13.313 νέες θέσεις εργασίας, των υπηρεσιών εστίασης με 6.010 θέσεις και του λιανικού εμπορίου με 2.726 νέες θέσεις εργασίας.

Ανά ειδικότητα, οι περισσότερες νέες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν στους υπαλλήλους γραφείου (5.710) και ακολουθούν οι σερβιτόροι, οι τραπεζοκόμοι και οι μπάρμαν (4.503), οι ανειδίκευτοι εργάτες (4.090) και οι καμαριέρες σε ξενοδοχεία και οικίες (3.917).

Σε επίπεδο περιφέρειας, οι περισσότερες νέες θέσεις εργασίας καταγράφηκαν στην Αττική (11.264), ενώ σε σχέση με την ηλικιακή κατανομή, οι 15.525 νέες θέσεις εργασίας αφορούν την πιο παραγωγική ηλικία μεταξύ 30 και 44 ετών.

Στην πρώτη θέση των προσλήψεων βρίσκονται κλάδοι όπως αυτοί των καταλυμάτων με 13.313 νέες θέσεις εργασίας, των υπηρεσιών εστίασης με 6.010 θέσεις και του λιανικού εμπορίου με 2.726 νέες θέσεις εργασίας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσους παρέστησαν στην κηδεία, κατέθεσαν στεφάνια , έδωσαν εισφορές απέστειλαν συλλυπητήρια μηνύματα ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο συμπαραστάθηκαν στο βαρύ μας πένθος για την πολυαγαπημένη μας

ΕΛΛΗ ΚΟΥΛΕΡΜΟΥ ΧΑΣΙΚΟΥ

Οι Τεθλιμμένοι
Σύζυγος : Σωκράτης Χάσιος
Τα παιδιά : Άννα Μαρία Χάσιος
Ιωάννης Χάσιος , Φρίξος Χάσιος
Οι Γονείς: Φρίξος και Άννα Κουλέρμου
Τα αδέρφια: Νίκος και Κωνσταντίνος Κουλέρμος
Λοιποί Συγγενείς

Προσλαμβάνουμε!

Θες να δουλέψεις στο Τμήμα Marketing και Επικοινωνίας;

Η SPPMEDIA LTD αναζητεί στελέχη για το Τμήμα Marketing και Επικοινωνίας του Ομίλου με καλές απολαβές και σταθερή εργασία.

Προσόντα: Δημιουργικότητα, ταλέντο στη σύνταξη κειμένων, ομαδικότητα, ευχάριστη προσωπικότητα.

Πτυχία Μάρκετινγκ, Επικοινωνίας, ΜΜΕ, Διαφήμιση και προηγούμενη πείρα θα θεωρηθούν επιπρόσθετα προσόντα.

Για αποστολή βιογραφικού:
Κα Άννα Αντωνίου,
email: antonioua@sppmedia.com
μέχρι 2 Μαΐου 2019

ΟΙ ΠΕΡΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΚΠΟΜΩΝ (ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ) ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2013 ΚΑΙ 2016

Γνωστοποίηση λήψης απόφασης για χορήγηση Άδειας Βιομηχανικών Εκπομπών δυνάμει του εδαφίου (2) του άρθρου 41 των περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) Νόμων του 2013 και 2016

Ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων γνωστοποιούν ότι:

(α) Στις 25.10.2018 λήφθηκε απόφαση σχετικά με τη χορήγηση Άδειας Βιομηχανικών Εκπομπών στην εταιρεία «Hellenic Copper Mines Ltd» για την εγκατάσταση παραγωγής ακατέργαστων μη σιδηρούχων μετάλλων από μεταλλεύματα, συγκεντρώματα ή δευτερογενείς πρώτες ύλες, μη μεταλλουργικές, χημικές ή ηλεκτρολυτικές διεργασίες στη Σκουριώτισσα. Η εν λόγω Άδεια χορηγήθηκε μετά από την αίτηση που υπέβαλε η εταιρεία «Hellenic Copper Mines Ltd» στις 13.9.2016 για χορήγηση Άδειας Βιομηχανικών Εκπομπών.

(β) Η Άδεια Βιομηχανικών Εκπομπών καθώς επίσης και λεπτομέρειες σχετικά με το περιεχόμενο της Απόφασης, τους λόγους στους οποίους βασίστηκε η απόφαση για χορήγηση της, τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων, ο τρόπος καθορισμού των όρων λειτουργίας και τα έγγραφα αναφοράς Βέλτιστων Διαθέσιμων Τεχνικών που αφορούν τη συγκεκριμένη εγκατάσταση, είναι καταχωρημένα σε Αρχείο που τηρείται, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 95 των περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) Νόμων του 2013 και 2016, στο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Τμήμα Περιβάλλοντος, Λεωφόρος 28ης Οκτωβρίου 20-22, 1ος όροφος, Λευκωσία και στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, Απελλή 12, 3ος όροφος Λευκωσία και είναι διαθέσιμο στο κοινό για επιθεώρηση κατά τις εργάσιμες ώρες.

(γ) Πρόσωπο, στο ιδρυτικό έγγραφο ή στο καταστατικό του οποίου ορίζεται ότι, ο κύριος σκοπός της ίδρυσής του είναι η προώθηση της προστασίας του περιβάλλοντος, θεωρείται ότι έχει έννομο συμφέρον, το οποίο δυνατό να επηρεάζεται δυσμενώς από οποιαδήποτε απόφαση, πράξη ή παράλειψη της Αρχής, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων της δυνάμει των άρθρων 36, 37, 38, 39, 40 και 41 των περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) Νόμων του 2013 και 2016, μπορεί να ασκήσει προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 146 του Συντάγματος για αναθεώρηση.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΔΗΣ
Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΙΜΙΛΙΑΝΙΔΟΥ
Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Προσλαμβάνουμε!

Έλα στην καλύτερη ομάδα Ζητείται Digital Innovation Assistant

Ο Όμιλος SPPMEDIA LTD και το Adstore team αναζητούν Digital Innovation Assistant με πτυχίο σε Μαθηματικά, Στατιστική, ή Computer Science. Επιπλέον σπουδές σε ψηφιακές πλατφόρμες ή social media θα θεωρηθούν επιπρόσθετο προσόν.

Για αποστολή βιογραφικού: Κα Ελένη Δρουσιώτη,
email: drousiotoue@sppmedia.com μέχρι 10 Μαΐου 2019

Προσλαμβάνουμε!

Έλα στην καλύτερη ομάδα! Ζητείται Digital Advertising Executive

Ο Όμιλος SPPMEDIA LTD και το Adstore team αναζητούν για απασχόληση άτομο με ευχάριστη προσωπικότητα, κάτοχο πτυχίου Marketing, Επικοινωνίας, ΜΜΕ, Δημοσίων Σχέσεων ή σε άλλους παρεμφερείς κλάδους.

Για αποστολή βιογραφικού: Κα Ελένη Δρουσιώτη,
email: drousiotoue@sppmedia.com μέχρι 10 Μαΐου 2019

Ανθεί το λαθρεμπόριο χρυσού από Αφρική προς Ευρώπη, ΗΠΑ

«Κόμβο» στην παράνομη διακίνηση αποτελούν τα ΗΑΕ

Την ώρα που οι μεγαλύτερες κεντρικές τράπεζες του κόσμου αυξάνουν τα αποθέματά τους σε χρυσό –με προεξάρχουσα την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ και μετά τις αντίστοιχες της Γερμανίας και της Ιταλίας–, τεράστιες ποσότητες του πολύτιμου μετάλλου εξάγονται λαθραία από την Αφρική και μέσω των ΗΑΕ (Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων) κατευθύνονται στην Αμερική αλλά και στην Ευρώπη. Σύμφωνα με τα αρχεία των τελωνειακών αρχών στα ΗΑΕ, που αναφέρει το Reuters, εισήχθη χρυσός αξίας 15,1 δισ. δολαρίων από την Αφρική το 2016, αξία υπερπολλαπλάσια του 1,3 δισ. δολαρίων το 2006. Το συνολικό βάρος ανερχόταν στους 446 τόνους έναντι των 67 τόνων του 2006 για τα ΗΑΕ. Πάντως, ο περισσότερος από αυτόν τον χρυσό δεν καταγράφηκε αντίστοιχα στα αρχεία των εξαγωγών παραγωγών χωρών της Αφρικής, αφήνοντας υπόνοιες για λαθρεμπόριο.

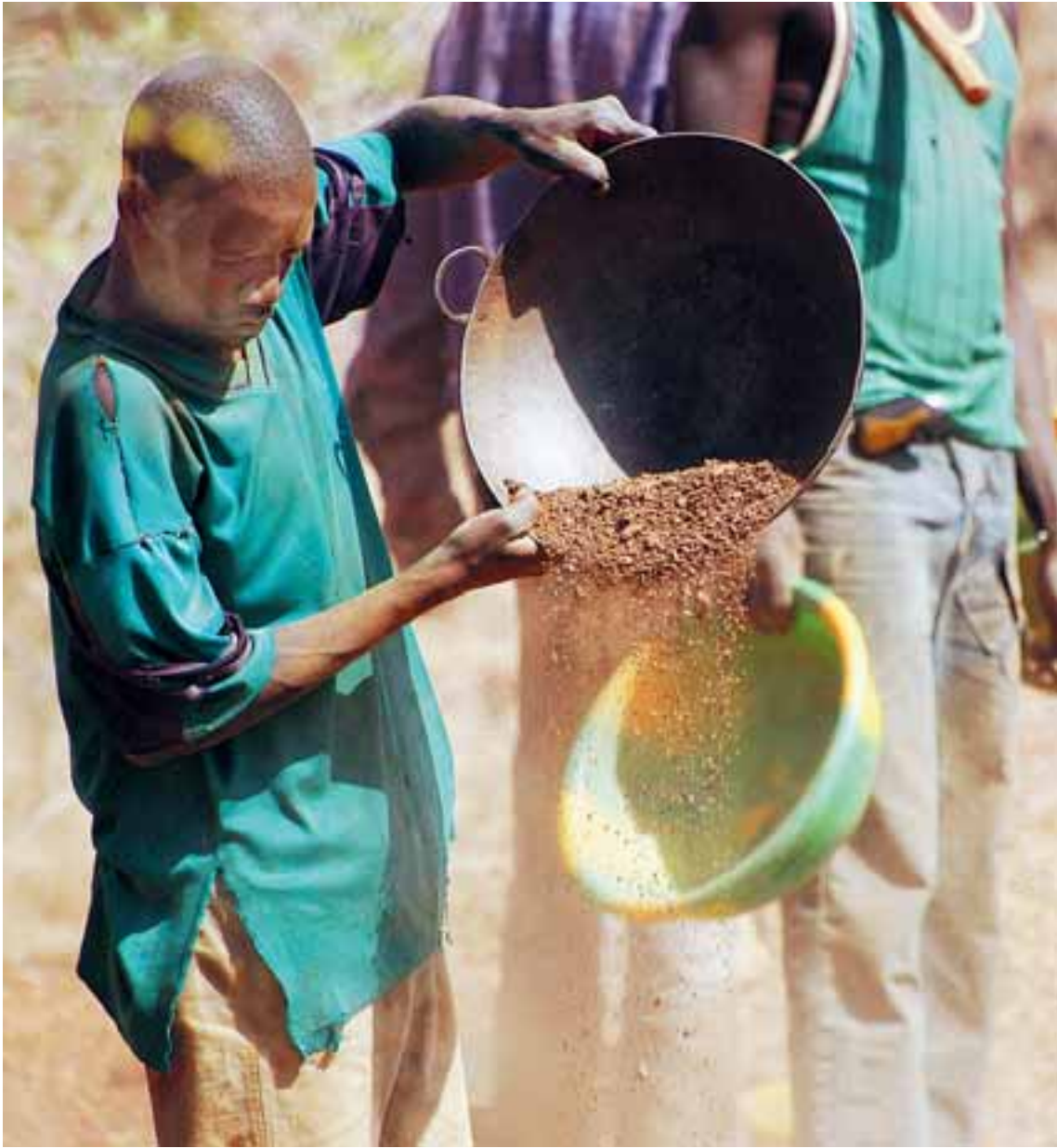
Χρυσάφι
Βάσει των στοιχείων του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και του Παγκόσμιου Συμβουλίου Χρυσού, γνωρίζουμε πως το 2018 οι κεντρικές τράπεζες μεγάλων χωρών αγόρασαν την περισσότερη ποσότητα χρυσού που είχαν αγοράσει ποτέ από τότε που έληξε η ιστορική περίοδος του Κανόνα του Χρυσού, προ σχεδόν πενήντα ετών. Κι ενώ

μπήκε το 2019, η τάση αυτή εξακολούθησε, με τις υψηλότερες μηνιαίες αγορές να παρατηρούνται μέσα στον Φεβρουάριο, όπως αναφέρει ο ειδησεογραφικός ιστότοπος businessinsider.
As δούμε ποιες είναι οι δέκα χώρες με τα υψηλότερα αποθέματα. Στην πρώτη θέση βρίσκουμε τις ΗΠΑ, οι οποίες κατέχουν 8.133,5

Το 2016 εισήχθη στα Εμιράτα χρυσός αξίας 15,1 δισ. δολ., αλλά οι εξαγωγές αυτές δεν εμφανίζονται στα τελωνεία αφρικανικών χωρών.

τόνους, δηλαδή σχεδόν διπλάσια ποσότητα από τη Γερμανία που βρίσκεται στη δεύτερη θέση και την Ιταλία στην τρίτη. Την περίοδο 1913-1961 η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ ήταν υποχρεωμένη να διατηρεί τόσο χρυσό όσο και το 40% της αξίας του νομίσματός της. Ακολουθούν οι Γαλλία (4η), Ρωσία (5η), Κίνα (6η), Ελβετία (7η), Ιαπωνία (8η), Ολλανδία (9η) και στην τελευταία θέση απαντάται η Ινδία (10η). Η Γερμανία διαθέτει 3.369,7 τόνους, ενώ το 2017 η Bundesbank (η κεντρική τράπεζα της

χώρας) επαναπάτησε χρυσό δισηκατομμυρίων δολαρίων για να ενισχύσει την εμπιστοσύνη των πολιτών στην οικονομία. Ανάλογη κίνηση είχε κάνει το 2014 και η Ολλανδία, ενώ η Ελβετία των 8,4 εκατομμυρίων κατέχει τον περισσότερο κατά κεφαλήν χρυσό διεθνώς και συνολικά 1.040 τόνους.
Πολλές αφρικανικές χώρες παράγουν χρυσό. Εντούτοις, όπως αναφέρει στην αποκλειστική του έρευνα για το λαθρεμπόριο χρυσού το Reuters, ενώ στο τελωνείο των ΗΑΕ, που εισάγει αφρικανικό χρυσό, φαίνονται καταγεγραμμένες ποσότητες 15,1 δισ. δολαρίων, δεν υπάρχουν αντίστοιχα στοιχεία για εξαγωγές από την Αφρική. Επιπλέον, εξορυκτικές εταιρείες, που δραστηριοποιούνται στην Αφρική, ανέφεραν στο Reuters ότι δεν προωθούν το πολύτιμο μέταλλο στα ΗΑΕ, οπότε φαίνεται πως φθάνει εκεί μέσω άλλων ανεπίσημων οδών. Αυτό, σύμφωνα με ειδικούς περί το εμπόριο οικονομολόγους, υποδηλώνει ότι μεγάλες ποσότητες μετάλλου φεύγουν από την Αφρική χωρίς να καταβάλλονται φόροι στις αντίστοιχες κυβερνήσεις. Το εμπόριο χρυσού στη «μαύρη» αγορά, όπως αποτυπώνεται σε παλαιότερες έρευνες, στηρίζεται σε εξορύξεις που γίνονται ακόμα και από παιδιά, χωρίς επίσημη εποπτεία και χωρίς διασύνδεση με μεγάλες εταιρείες. Αυτή η παράπλευρη

Το εμπόριο χρυσού στη «μαύρη» αγορά στηρίζεται σε εξορύξεις που γίνονται ακόμα και από παιδιά, χωρίς επίσημη εποπτεία και χωρίς διασύνδεση με μεγάλες εταιρείες. Αυτή η παράπλευρη παραγωγή χρυσού εξασφαλίζει την επιβίωση εκατομμυρίων Αφρικανών, αν και οι χρησιμοποιούμενες μέθοδοι είναι ιδιαίτερα αμφιλεγόμενες, διότι αφήνουν να διαρρέουν χημικές ουσίες σε ποταμούς ή στο υπέδαφος.

παραγωγή χρυσού εξασφαλίζει την επιβίωση εκατομμυρίων Αφρικανών, αν και οι χρησιμοποιούμενες μέθοδοι είναι ιδιαίτερα αμφιλεγόμενες, διότι αφήνουν να διαρρέουν χημικές ουσίες σε ποταμούς, στο έδαφος και στους βράχους. Η Γκάνα, η Τανζανία

και η Ζάμπια διαμαρτύρονται διότι η παράνομη εξόρυξη και το λαθρεμπόριο γίνονται πλέον σε τεράστια κλίμακα, με μεγάλη ζημιά για τους ανθρώπους και το περιβάλλον. Τέλος, όπως επισημαίνει ο πρόεδρος της Γκάνας Νάνα Ακούφο-Αντο, η παράνομη εξό-

ρυξη, που κάποτε γινόταν κατά τρόπο χειροποίητο, πλέον ελέγχεται συχνά από εγκληματικές οργανώσεις ξένης προέλευσης – η Γκάνα είναι η δεύτερη μεγαλύτερη παραγωγός χρυσού στην Αφρική.

REUTERS

Μεσημεριανό Ρεμπέτικο Γλέντι

Κυριακή 12 Μαΐου
Ταβέρνα Αρχοντολói
Ώρα 1 μ.μ.

Παίζουν και Τραγουδούν
Αντώνης Αινίτης
Κατερίνα Τσιρίδου
Νίκος Πρωτόπαπας
Θοδωρής Ξεντάρης
και **Αντώνης Ξεντάρης**

Κρατήσεις στο 25 377999

Χορηγός Επικοινωνίας:

Χορηγός Φιλοξενίας: Pefkos City Hotel

Στηρίζουν:

Οινοποιείο Έξουσα - Zivana LOEL - Ψάρι Levantina - Λαϊκή Επιδηγορά

Φρουτοπία - Αθλητικά Γρηγορίου - Knauf Cyprus Ltd - K & M Safeddoors

Αρτοποιεία Blue Oven - Παπαδόπουλος και Σχοινός Παραγωγές

ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

Θέατρο **Ριάλτο**
20 χρόνια τέχνες

Ο ΦΑΡΟΣ

KONOP ΜΑΚΦΕΡΣΟΝ

Σκηνοθεσία Κωνσταντίνος Μαρκουλάκης

Κωνσταντίνος Μαρκουλάκης
Αιμίλιος Χειλάκης
Οδυσσέας Παπασπηλιόπουλος
Νίκος Ψαρράς
Προμηθέας Αλειφερόπουλος

Ριάλτο
8, 9, 10 Μαΐου, 20:30

77 77 77 45
www.rialto.com.cy

rialtotheatrekyprus
rialto_theatre_cyprus
rialtotheatreky

ΘΟΚ
11 Μαΐου, 21:30
12 Μαΐου, 19:00 και 21:30

77 77 27 17
www.thoc.org.cy

thoc/thoc th.o.c

χορηγού επικοινωνίας

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

77 77 27 17
www.thoc.org.cy

thoc/thoc th.o.c

Από αποταμιευτές οι Γερμανοί μετατρέπονται σε επενδυτές

Στροφή στο χρηματιστήριο λόγω της μείωσης τόκων των καταθέσεων

Διστακτικά, οι Γερμανοί αποταμιευτές αρχίζουν να στρέφονται προς μια πηγή που μάλλον δεν εμπίστεύονται πολύ στην προσπάθεια να αυξήσουν τα εισοδήματά τους: το χρηματιστήριο. Με την απόδοση που προσφέρει σήμερα στη Γερμανία ένας αποταμιευτικός λογαριασμός να βρίσκεται στο 0,001%, η ιστορικά δημοφιλέστερη επενδυτική επιλογή για τους Γερμανούς αποταμιευτές δεν αποτελεί πλέον ικανοποιητική επιλογή.

«Παλιότερα μπορούσες να τοποθετήσεις τα χρήματά σου στον αποταμιευτικό λογαριασμό και στο τέλος του χρόνου η απόδοση ήταν αρκετά υψηλή ώστε να πας στην αγορά και να αγοράσεις χριστουγεννιάτικα δώρα για την οικογένεια. Σήμερα η απόδοση δεν αρκεί ούτε για να πληρώσεις το πάρκινγκ», λέει στους Financial Times ο Μάριο Μούνεγκ, επικεφαλής του υποκαταστήματος της τράπεζας Volksbank στο κέντρο του Βερολίνου. Αντιμέτωποι με τόσο χαμηλές αποδόσεις, οι συντηρητικοί Γερμανοί αποταμιευτές αρχίζουν να στρέφονται προς μια πηγή εισοδήματος την οποία αντιμετώπιζαν ανέκαθεν με αμφιθυμία: το χρηματιστήριο. «Η διάθεση

να επενδύσουν σε μετοχές είναι υψηλότερη απ' ό,τι στο παρελθόν. Οι άνθρωποι γίνονται σταδιακά πιο θαρραλέοι», λέει ο Μούνεγκ. Η εκτίμησή του επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία του λόμπι (DAI) που εκπροσωπεί τα συμφέροντα εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιρειών, τραπεζών και του χρηματιστηρίου. Σύμφωνα με τους FT, τα πιο πρόσφατα στοιχεία δείχνουν πως ο αριθμός των ανθρώπων που έχουν επενδύσει σε μετοχές έχει αυξηθεί στη Γερμανία το 2018 στα 10,3 εκατομμύρια. Πρόκειται για τον υψηλότερο αριθμό Γερμανών που έχουν επενδύσει άμεσα ή έμμεσα σε μετοχές από το 2007, με τον αριθμό τους να έχει αυξηθεί κατά 20% από το 2010, όταν ο αριθμός των κατόχων μετοχών είχε περιοριστεί στα 8,4 εκατομμύρια.

Κατά τη Μιχαέλα Χολμπίερ, επικεφαλής τάσας αγορών κεφαλαίου στην DAI και μία εκ των συγγραφέων της πρόσφατης μελέτης, η εξέλιξη οφείλεται κυρίως σε δύο παράγοντες. «Ο DAX (ο χρηματιστηριακός δείκτης εταιρειών υψηλής κεφαλαιοποίησης της Γερμανίας) ενισχύεται εδώ και περισσότερο από μία δεκαετία, οπότε οι

«Ο DAX (ο χρηματιστηριακός δείκτης εταιρειών υψηλής κεφαλαιοποίησης της Γερμανίας) ενισχύεται εδώ και περισσότερο από μία δεκαετία, οπότε οι άνθρωποι αρχίζουν να δείχνουν ενδιαφέρον. Αν προσθέσει κανείς και τη χαμηλή απόδοση που προσφέρουν οι αποταμιευτικοί λογαριασμοί, τότε το ενδιαφέρον τους μετατρέπεται σε ανακάλυψη εναλλακτικής πηγής εισοδήματος», τονίζουν αναλυτές.

Παρά την αύξηση των τελευταίων ετών, μόλις 10,3 εκατ. Γερμανοί έχουν επενδύσει σε μετοχές.

άνθρωποι αρχίζουν να δείχνουν ενδιαφέρον. Αν προσθέσει κανείς και τη χαμηλή απόδοση που προσφέρουν οι αποταμιευτικοί λογαριασμοί, τότε το ενδιαφέρον τους μετατρέπεται σε ανακάλυψη εναλλακτικής πηγής εισοδήματος», εξηγεί η Χολμπίερ. Τον Μάρτιο η ΕΚΤ είχε ανακοινώσει πως θα διατηρήσει αμετάβλητα τα επιτόκια δανεισμού έως τουλάχιστον το τέλος του έτους, προ-

καλώντας νέο κύμα απελπισίας στους Γερμανούς αποταμιευτές. Το βασικό επιτόκιο δανεισμού της ΕΚΤ βρίσκεται κάτω από το 1% τα τελευταία επτά χρόνια. Παρά τα χαμηλά επιτόκια, οι Γερμανοί εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν με μεγαλύτερη επιφύλαξη το χρηματιστήριο απ' ό,τι οι επενδυτές σε άλλες δυτικές χώρες. Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΟΣΑ, οι επενδύσεις σε μετοχές αποτελούν μόλις το 11% των περιουσιακών στοιχείων των γερμανικών νοικοκυριών, ποσοστό που είναι το τρίτο χαμηλότερο μεταξύ των κρατών-μελών του ΟΟΣΑ. Στη Σουηδία και τη Φινλανδία το ποσοστό αυτό ανέρχεται σχεδόν στο 40%.

«Οι μετοχές είναι τζόγος»

«Στη Γερμανία υπάρχει η αντίληψη πως οι μετοχές είναι για τους πλούσιους ή για τους τζογαδόρους. Η ιδέα πως το χρηματιστήριο είναι απλώς ένας τρόπος ώστε να επωφεληθεί κανείς από τον παραγωγικό πλούτο του ιδιωτικού τομέα δεν είναι πολύ διαδεδομένη», εξηγεί ο Μάρτιν Βέμπερ, καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο του Μάνχαϊμ και ειδικός στα συμπεριφορικά οικονομικά. Επιπλέον, οι Γερμανοί αποταμιευτές ακόμη δεν εμπιστεύονται πολύ το χρηματιστήριο, διότι δεν έχουν ξεπεράσει την κατάρρευση του αμερικανικού χρηματιστηρίου το 2000, όταν είχε σκάσει η φούσκα των τεχνολογικών μετοχών,

προσθέτει ο καθηγητής Βέμπερ. Περίπου 2 εκατομμύρια Γερμανοί είχαν αγοράσει μετοχές της Deutsche Telekom όταν είχε εισαχθεί στο χρηματιστήριο το 1996, ωστόσο η πορεία της μετοχής δεν ήταν η αναμενόμενη. Όταν είχε σκάσει η φούσκα dot.com και η μετοχή της Telekom είχε καταρρεύσει, μετά το 2000, οι πολίτες είχαν χάσει πολλά χρήματα. Ίσως έτσι να εξηγείται ότι, σε πρόσφατη έρευνα, το 88% των Γερμανών αποταμιευτών που δεν είχαν καμία έκθεση στο χρηματιστήριο δεν διανοίχτηκαν να αγοράσει μετοχές. Σχεδόν τα δύο τρίτα των ερωτηθέντων θεωρούν «υπερβολικά ρισκοκίνητη» την επένδυση σε μετοχές.

Εξαγωγές πετρελαίου μέσω Rosneft από τη Βενεζουέλα

Ο πρόεδρος της Βενεζουέλας Νικολάς Μαδούρο παρακάμπτει τις κυρώσεις των ΗΠΑ, πουλώντας πετρέλαιο μέσω του ρωσικού κολοσσού Rosneft έναντι μετρητών, σε μια περίοδο όπου οι πηγές εσόδων της λατινοαμερικανικής χώρας έχουν μειωθεί δραματικά. Σύμφωνα με αποκλειστικές πληροφορίες του πρακτορείου Reuters, έχει στηθεί ένα κόλπο μεταξύ της PDVSA, που είναι η κρατική πετρελαϊκή εταιρεία της Βενεζουέλας, και της Rosneft, η οποία ουσιαστικά έχει αναλάβει ρόλο μεσάζοντα για να μπορεί να πωλεί η Βενεζουέλα πετρέλαιο στο εξωτερικό.

Το Reuters ανακάλυψε τιμολόγια της PDVSA από την πώληση πετρελαίου στη Rosneft. Ουσιαστικά, η PDVSA πωλεί απευθείας πετρέλαιο στη Rosneft σε τιμή χαμηλότερη της αγοράς, λαμβάνοντας άμεσα το αντίτιμο αντί να αναμένει το σύνθηδες χρονικό διάστημα των 30 με 90 ημερών για την ολοκλήρωση των συναλλαγών. Βάσει των στοιχείων που απέκτησε το Reuters, ζητήθηκε από μεγάλες πετρελαϊκές εταιρείες, όπως είναι η ινδική Reliance

Η κρατική PDVSA πωλεί απευθείας πετρέλαιο στη Rosneft σε τιμή χαμηλότερη της αγοράς, λαμβάνοντας άμεσα το αντίτιμο.

Industries, να πληρώσουν τη Rosneft για να αγοράσουν πετρέλαιο από τη Βενεζουέλα.

Η κυβέρνηση Μαδούρο συζητεί με συμμάχους στη Μόσχα από τον Ιανουάριο για το πώς θα αποφύγει τις κυρώσεις των ΗΠΑ εις βάρος της PDVSA, που είναι ο κρατικός πετρελαϊκός κολοσσός της Βενεζουέλας. Εξάλλου, η ρωσική κυβέρνηση έχει ξεκαθαρίσει πως θεωρεί παράνομες τις κυρώσεις που επέβαλε η Ουάσινγκτον εις βάρος της PDVSA στις αρχές του έτους. Η Rosneft, η οποία έχει πραγματοποιήσει μεγάλες επενδύσεις στη Βενεζουέλα όσο ο Βλαντιμίρ Πούτιν βρίσκεται στην εξουσία, απέφυγε

Η κυβέρνηση Μαδούρο συζητεί με συμμάχους στη Μόσχα από τον Ιανουάριο για το πώς θα αποφύγει τις κυρώσεις των ΗΠΑ.

να σχολιάσει το δημοσίευμα του Reuters. Σημειωτέον ότι η Ρωσία έχει δανείσει στη Βενεζουέλα σχεδόν 16 δισ. δολάρια από το 2006. Πληροφορίες θέλουν το δάνειο αυτό να αποπληρώνεται με πετρέλαιο ή την παραχώρηση μεριδίων σε επενδύσεις για την αξιοποίηση

κοιτασμάτων. Το πετρέλαιο αναλογεί στο 90% των εξαγωγών πετρελαίου από τη Βενεζουέλα που είναι κράτος-μέλος του ΟΠΕΚ, αποτελώντας τη μερίδα του λέοντος των κρατικών εσόδων. Αν και ο πρόεδρος Μαδούρο κατηγορεί τις ΗΠΑ πως έχουν κηρύξει οικονομικό πόλεμο κατά της Βενεζουέλας, τα προβλήματα της χώρας έχουν ξεκινήσει εδώ και χρόνια. Η οικονομία της Βενεζουέλας είναι παγιδευμένη σε ύφεση εδώ και χρόνια εξαιτίας της πτώσης των τιμών των πετρελαίου αλλά και της πολιτικής κατάστασης στη χώρα που έχει οδηγήσει τους πολίτες να ζουν υπό συνθήκες εξαθλίωσης.

Η κυβέρνηση Μαδούρο έχει προσαρτήσει με διάφορους τρόπους να αποφύγει τις αμερικανικές κυρώσεις και να αποκτήσει πρόσβαση σε χρήματα. Ένας από αυτούς ήταν να πωλήσει τα αποθέματα χρυσού της κεντρικής τράπεζας της χώρας. Η κατάσταση αυτή έχει προκαλέσει μεγάλη σύγχυση στην Ουάσινγκτον, η οποία τελικά αμφισβητεί για την αποτελεσματικότητα των κυρώσεων που έχουν επιβληθεί στη Βενεζουέλα.

Μικρά κέρδη από τη νέα NAFTA αναμένουν οι ΗΠΑ

Τα οφέλη από την αναθεώρηση της συμφωνίας ελεύθερου εμπορίου Βόρειας Αμερικής (NAFTA) είναι περιορισμένα για την αμερικανική οικονομία, καταλήγει επίσημη μελέτη στις ΗΠΑ. Θέτονται, ως εκ τούτου, ερωτήματα για το εάν η πρόθεση του Λευκού Οίκου να επαναπροσδιορίσει τις σχέσεις των ΗΠΑ με τους μεγαλύτερους εμπορικούς εταίρους τους θα δώσει τελικά μεγαλύτερη ώθηση στην ανάπτυξη και στην απασχόληση της χώρας. Η επίσημη μελέτη συντάχθηκε από την αμερικανική επιτροπή διεθνούς εμπορίου (United States International Trade Commission) και θα τεθεί υπόψη του Κογκρέσου για να αποφασίσει εάν θα ψηφίσει τη νέα συμφωνία ανάμεσα στις ΗΠΑ, τον Καναδά και το Μεξικό. Από τη μελέτη αυτή προκύπτει, όμως, πως η νέα συμφωνία θα ενισχύσει το αμερικανικό ΑΕΠ κατά 0,35% –μη συμπεριλαμβανομένου του πληθωρισμού– ή κατά 68,2 δισ. δολάρια. Εκτιμάται, παράλληλα, πως θα δημιουργηθούν μόνον 175.700 θέσεις εργασίας – δηλαδή λιγότερες από όσες καταγράφονται

στην αμερικανική οικονομία μέσα σε έναν μήνα, αναφέρει σχετικό δημοσίευμα της εφημερίδας The New York Times. Εκτιμάται δε πως η νέα συμφωνία θα τονώσει σε μικρό βαθμό τη δραστηριότητα στη γεωργία, στις υπηρεσίες και στη μεταποίηση. «Λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους της αμερικανικής οικονομίας σε σχέση με εκείνες του Καναδά και του Μεξικού, αλλά και της μείωσης των δασμολογικών και μη εμποδίων που συμφωνήθηκαν μεταξύ των τριών χωρών, η επίδραση της συμφωνίας δεν θα είναι μεγάλη στις ΗΠΑ», αναφέρει η αμερικανική επιτροπή διεθνούς εμπορίου. Οι επικριτές της νέας συμφωνίας δεν έχασαν την ευκαιρία για να σχολιάσουν τα ευρήματα της μελέτης. «Επιβεβαιώνεται αυτό που ήταν εξαιρετικά ξεκάθαρο – η NAFTA του Ντόναλντ Τραμπ δεν είναι τίποτα παραπάνω από μια ήσσονος σημασίας αναθεώρηση της αρχικής συμφωνίας με πολύ λίγα οφέλη για τους Αμερικανούς εργαζομένους», σχολίασε ο Δημοκρατικός Ρον Γουάνιεν στους New York Times.

Επί επτά χρόνια υποχωρεί η σουηδική κορώνα έναντι του ευρώ και του δολαρίου

Η σουηδική κορώνα έχει υποχωρήσει συνολικά κατά 30% έναντι του ευρώ και κατά 50% έναντι του δολαρίου μέσα στα τελευταία επτά χρόνια, όπως αναφέρει σε δημοσίευσμά της η σουηδική εφημερίδα Svenska Dagbladet. Σύμφωνα με την τελευταία, απογοητευτική, έκθεση της σκανδιναβικής τράπεζας Nordea, προβλέπεται ότι αυτή η καθοδική πορεία της κορώνας προς το ευρώ θα εξακολουθήσει.

Κατά τον Χένρικ Ουνέλ, υψηλόβαθμο στέλεχος της τράπεζας Nordea Bank και υπεύθυνο στρατηγικής, «η συνολική κάμψη του σουηδικού νομίσματος παραπέμπει σε ό,τι συμβαίνει σε μια χώρα αφότου έχει εκδηλωθεί ένα πραξικόπημα».

Επιπλέον, ορισμένοι αναλυτές αναφέρουν πως η παρατεταμένη αποδυνάμωση της κορώνας προς

«Η συνολική κάμψη του σουηδικού νομίσματος παραπέμπει σε ό,τι συμβαίνει σε μια χώρα αφότου έχει εκδηλωθεί πραξικόπημα».

το ευρώ και το δολάριο θα μπορούσε να περιγραφεί ως μια «πτώση του σουηδικού νομίσματος στο κενό».

Τα δε σουηδικά νοικοκυριά για κάθε κορώνα που επενδύουν στη Σουηδία, όπως θα επένδυαν σε μια εταιρεία, παίρνουν πίσω ως απόδοση 80 ούρε (η μία κορώνα έχει 100 ούρε), όπως αναφέρει ο κ. Χένρικ Ουνέλ.

Και αυτό κατά την άποψή του

Σύμφωνα με αναλυτές, για τη διολίσθηση της κορώνας ευθύνεται η πολιτική που ακολουθεί η κεντρική τράπεζα, η οποία διατηρεί τα επιτόκια του σουηδικού νομίσματος σε εξαιρετικώς χαμηλά επίπεδα.

οφείλεται στην κεντρική τράπεζα και την πολιτική της, διότι έχει διατηρήσει τα επιτόκια της κορώνας σε επίπεδα από τα χαμηλότερα στον κόσμο. Βρίσκονται σε επίπεδα του - 0,25%. Ο λόγος είναι, βέβαια, ο χαμηλός πληθωρισμός, ο οποίος, όπως αναφέρει σε δημοσίευμα το sputniknews.com, στοιχειώνει τη Σουηδία και την Ευρώπη από το ξέσπασμα της κρίσης πριν από δέκα χρόνια.

Ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Σουηδίας Στέφαν Ινγκβες υπερασφινεται της πολιτικής του, επισημαίνοντας ότι οδήγησε σε ζωηρή ανάπτυξη και τόνωση της απασχόλησης. Σε άρθρο του στην εφημερίδα Dagens Nyheter στα τέλη Μαρτίου υπογράμμισε τα εξής: «Η κεντρική τράπεζα δεν μπορεί και δεν πρέπει να σταθεροποιήσει και τον πληθωρισμό

και τα επιτόκια. Θα πρέπει να επιλέξεις, και θέτοντας ένα στόχο για τον πληθωρισμό, είναι αναπόφευκτο ότι θα υπάρξει κίνηση στα επιτόκια».

Ο Χένρικ Ουνέλ απέρριψε τα λεγόμενά του λέγοντας ότι απλώς «η κεντρική τράπεζα έχει αναλάβει να ενημερώσει τον έξω κόσμο πως στην πραγματικότητα αγνοεί παντελώς τις επιπτώσεις της πολιτικής της επί του πληθωρισμού». Σήμερα τα επιτόκια στη Σουηδία των - 0,25% φαίνεται πως θα παραμείνουν εκεί τουλάχιστον έως του χρόνου το καλοκαίρι.

Ο Χένρικ Ουνέλ της τράπεζας Nordea εκτιμά ότι ο πληθωρισμός θα εξακολουθήσει να ταλανίζει τις κεντρικές τράπεζες σε Σουηδία και Ευρώπη, ενόσω η Κίνα θα συνεχίσει να παράγει φθηνά αγαθά και να τα εξάγει σε όλον τον υπόλοιπο κόσμο.

Ο εφιάλτης της υπερχρέωσης απειλεί τη διεθνή οικονομία

Στο επίπεδο ρεκόρ των 243 τρισ. δολ. έχει εκτιναχθεί το παγκόσμιο χρέος

Τη δεκαετία μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση οι μεγάλες κεντρικές τράπεζες έδωσαν την ευκαιρία σε επιχειρήσεις και σε κράτη να μειώσουν τον δανεισμό τους, διατηρώντας τα επιτόκια δανεισμού σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα, ενισχύοντας την παγκόσμια οικονομία και καθιστώντας ευκολότερη την εξυπηρέτηση του χρέους. Ωστόσο, όπως δείχνουν τα διαθέσιμα στοιχεία και οι προειδοποιήσεις των διεθνών οργανισμών, ο εφιάλτης της υπερχρέωσης εξακολουθεί να απειλεί την παγκόσμια οικονομία, ενδεχομένως περισσότερο από κάθε άλλη φορά.

Το 2018 το παγκόσμιο χρέος αυξήθηκε μόλις κατά 3,3 δισ. δολάρια, φτάνοντας στο νέο επίπεδο ρεκόρ των 243 τρισ. δολαρίων ή στο 317% του παγκόσμιου ΑΕΠ, σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του Διεθνούς Χρηματοπιστωτικού Ινστιτούτου (IIF) που εκπροσωπεί τις τράπεζες παγκοσμίως.

Χθες, έγινε γνωστό πως η έκδοση εταιρικών ομολόγων ανήλθε το πρώτο τρίμηνο του 2019 στο επίπεδο ρεκόρ των 747 δισ. δολαρίων, σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας Dealogic. Το προηγούμενο ρεκόρ (734 δισ. δολάρια) είχε καταγραφεί το πρώτο τρίμηνο του 2017, έτος κατά το οποίο τα νέα ομόλογα που είχαν εκδώσει οι εταιρείες είχαν υπερβεί κάθε προηγούμενο. Περίπου το 40% των νέων εταιρικών ομολόγων που εκδόθηκαν το προηγούμενο τρίμηνο προήλθε από αμερικανικές επιχειρήσεις. Γεγονός

ανησυχητικό, δεδομένου πως σύμφωνα με στοιχεία του IIF, το χρέος των αμερικανικών μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων αυξήθηκε στα τέλη του 2018 στο 73% του αμερικανικού ΑΕΠ, πλησιάζοντας ανησυχητικά στο επίπεδο όπου είχε ανέλθει πριν από την κρίση. Την περασμένη εβδομάδα το ΔΝΤ είχε προειδοποιήσει πως το εταιρικό χρέος είναι πολύ υψηλό σχεδόν

Το ΔΝΤ προειδοποιεί πως το εταιρικό χρέος είναι πολύ υψηλό, σχεδόν στο 70% της παγκόσμιας οικονομίας.

στο 70% της παγκόσμιας οικονομίας. Με την ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας να επιβραδύνεται στο 3,3% το 2019, ρυθμός που είναι ο χαμηλότερος από το 2016 και το 2009, σύμφωνα με το ΔΝΤ, ο κίνδυνος είναι η επιβράδυνση να δυσχεράνει πολύ την εξυπηρέτηση του χρέους.

Οι προοπτικές για τις πιο αδύναμες από τις υπερχρεωμένες εταιρείες δεν είναι καθόλου ευόαινες. «Υπάρχουν όλο και περισσότερα σημάδια πως ενδέχεται να ωριμάζει ο πιστωτικός κύκλος, ενώ ενισχύεται ο κίνδυνος οικονομικής επιβράδυνσης.

Οι εταιρείες με το υψηλότερο χρέος θα μπορούσαν να είναι εύλογοι σε ένα τέτοιο σοκ», είχε εξ-

γήσει την περασμένη εβδομάδα ο Τομπίας Αντρίαν του ΔΝΤ.

ΗΠΑ - Κίνα

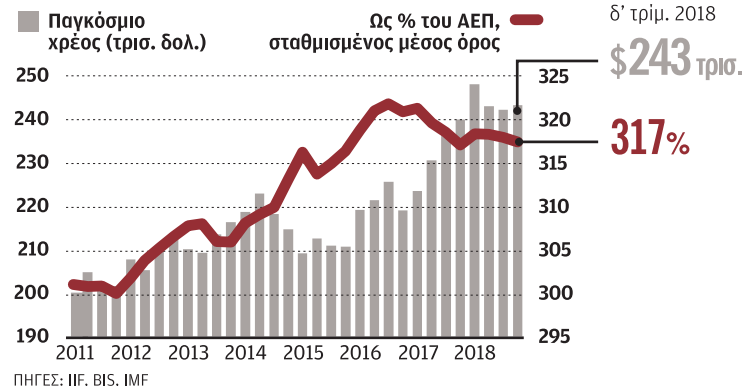
Το ΔΝΤ θεωρεί πως η αύξηση του δανεισμού και η μείωση της κερδοφορίας καθιστούν ιδιαίτερα εύλογοι τις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του πλανήτη, την αμερικανική και την κινεζική. Το συνολικό χρέος (ιδιωτικό και δημόσιο) των ΗΠΑ και της Κίνας ανήλθε στα τέλη του 2018 στο 326% και στο 293,3% του ΑΕΠ τους, αντιστοίχως. Μετά την κρίση μόνο οι αμερικανικές τράπεζες έχουν καταφέρει να μειώσουν σημαντικά τα χρέη τους, σύμφωνα με στοιχεία των Bloomberg και του IIF. Τα αμερικανικά νοικοκυριά έχουν επίσης καταφέρει να μειώσουν τα χρέη τους, αλλά μόνο ως ποσοστό του ΑΕΠ, όχι σε απόλυτο αριθμό. Σύμφωνα με το IIF, ο λόγος χρέους των αμερικανικών νοικοκυριών ως προς το ΑΕΠ είχε μειωθεί στα τέλη του 2018 κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες και των χρηματοπιστωτικών εταιρειών κατά 45 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το προ κρίσης επίπεδο. Το κρατικό χρέος των ΗΠΑ αυξήθηκε το 2018 κατά 2,9 τρισ. δολάρια, υπερβαίνοντας το επίπεδο των 68 τρισ. Τα τελευταία χρόνια έχει σταθεροποιηθεί γύρω από το 100% του ΑΕΠ, παραμένει ωστόσο περίπου 30 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο σε σύγκριση με το 2007. Στην περίπτωση της Κίνας, μπορεί το κρατικό χρέος να είναι χαμηλό (49,2%), αλλά το συνολικό της χρέος έχει επταπλασιαστεί σε σύγκριση με το 2007

και πλέον υπερβαίνει τα 40 τρισ. δολάρια, σύμφωνα με στοιχεία του Bloomberg. Εξαιρετικά υψηλή είναι η υπερχρέωση των κινεζικών μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων. Μπορεί να μειώθηκε το χρέος τους κατά 5 με 7 ποσοστιαίες ομάδες σε σύγκριση με το 2016, ωστόσο παραμένει στο επίπεδο του 152% του ΑΕΠ και είναι από τα υψηλότερα στον κόσμο, σύμφωνα με το IIF. Την Τρίτη ο ΟΟΣΑ είχε προειδοποιήσει το Πεκίνο πως τα μέτρα ενίσχυσης της οικονομίας που λαμβάνει από πέρυσι «ενδέχεται να διευρύνουν περισσότερο τις ανισορροπίες και να υπονομεύσουν μακροπρόθεσμα την ανάπτυξη».

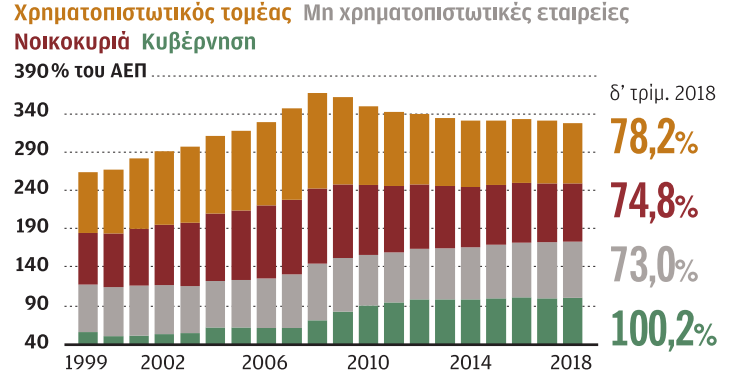
Ευρωζώνη

Η Ευρωζώνη μπορεί να έχει μειώσει το κρατικό της χρέος τα τελευταία χρόνια, ωστόσο ο αναμικτός ρυθμός ανάπτυξης που παρουσιάζει μετά την κρίση έχει περιορίσει τη μείωσή του ως ποσοστό του ΑΕΠ. Στα τέλη του 2018 το κρατικό χρέος των μελών της Ευρωζώνης ανερχόταν στο 97,2% του ΑΕΠ από 100,7% ένα χρόνο νωρίτερα. Τα χρέη του χρηματοπιστωτικού τομέα εξακολουθούν να βρίσκονται σε πολύ υψηλό επίπεδο, δηλαδή στο 125,9% του ΑΕΠ στα τέλη του 2018. Αλλά και οι μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις της Ευρωζώνης έχουν πολύ υψηλό χρέος, 106,8% στα τέλη του 2018. Σύμφωνα με το ΔΝΤ, στην Ευρωζώνη ιδιαίτερα σημαντική απειλή είναι αυτή μεταξύ χωρών με πολύ υψηλό κρατικό χρέος και τραπεζών

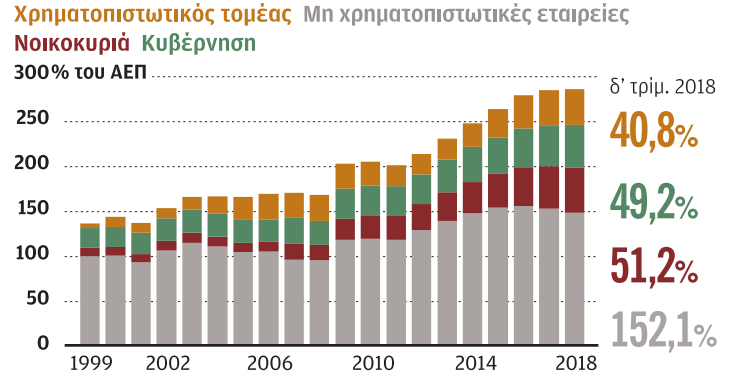
Παγκόσμιο χρέος

Αμερικανικό χρέος

Κινεζικό χρέος

με υψηλό επίπεδο μη εξυπηρετούμενων δανείων, όπως οι Ιταλία, Ελλάδα, Κύπρος. Την ίδια στιγμή, μεταρρυθμίσεις που σύμφωνα με την Κομισιόν και την ΕΚΤ θα ενίσχυαν την Ευρωζώνη, όπως η από

κοινού εγγύηση τραπεζικών καταθέσεων, η δημιουργία κεφαλαιακής ένωσης και η έκδοση κοινού χρέους, έχουν παραπεμφθεί στις ελληνικές καλένδες.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗΣ

Νέα κάμψη μεταποίησης στην Ευρωζώνη τον Απρίλιο

Συνεχίζεται και στην αρχή του δεύτερου τριμήνου η επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας στην Ευρωζώνη, με αποτέλεσμα να εξανεμίζονται οι ελπίδες για ουσιαστική ανάκαμψη το δεύτερο εξάμηνο του 2019. Τα στοιχεία από τις έρευνες υπευθύνων παραγγελιών (PMI) υποδηλώνουν πως η Ευρωζώνη διανύει πλέον σαφώς την πιο αδύναμη περίοδο ανάπτυξης από το 2014, καθώς η συρρίκνωση της βιομηχανικής δραστηριότητας αρχίζει να συμπαράσχει και τον κλάδο των υπηρεσιών.

Ο σύνθετος δείκτης (PMI) που περιλαμβάνει τη δραστηριότητα σε υπηρεσίες και σε μεταποίηση υποχώρησε ελαφρώς τον Απρίλιο, παρά τις προσδοκίες των επενδυτών, με τις νέες παραγγελίες να αυξάνονται ελάχιστα και τις νέες παραγγελίες για προϊόντα που θα εξαχθούν να μειώνονται πολύ έντονα. Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για το υπόλοιπο του έτους εξακολουθούν να είναι εξαιρετικά μικρές, κυρίως εξαιτίας της μείωσης της ζήτησης και της αναθεώρησης των προβλέψεων για την ανάπτυξη προς το χειρότερο. «Οι έρευνες (PMI) υποδηλώνουν πως ο ρυθμός ανάπτυξης της Ευρωζώνης σε τριμηνιαία βάση έχει υποχωρήσει κάτω από το 0,2%. Παρόμοιος ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται στη Γερμανία, αλλά η Γαλλία είναι στάσιμη και η υπόλοιπη Ευρωζώνη πλησιάζει προς την στασιμότητα», εξήγησε ο Kris Γουίλιαμσον, επικεφαλής οικονομολόγος της IHS-Markit.

Στη Γερμανία η επιχειρηματική

Τα τελευταία στοιχεία δείχνουν πως ο ρυθμός ανάπτυξης της Ευρωζώνης σε τριμηνιαία βάση έχει υποχωρήσει κάτω από το 0,2%.

δραστηριότητα ανέκαμψε ελαφρώς τον Απρίλιο χάρη στον κλάδο των υπηρεσιών που αναπτύχθηκε με τον ταχύτερο ρυθμό των τελευταίων επτά μηνών. Ωστόσο, ο κλάδος της μεταποίησης συρρικνώθηκε έντονα για τρίτο συνεχόμενο μήνα με τη ζήτηση να είναι ιδιαίτερα αδύναμη στην αυτοκινητοβιομηχανία. Στη Γαλλία η μικρή αύξηση της δραστηριότητας στον κλάδο των υπηρεσιών αντισταθμίστηκε από την επιδείνωση της κατάστασης στη μεταποίηση. Συνολικά η γαλλική οικονομία έμεινε στάσιμη τον Απρίλιο, ενώ η δραστηριότητα είχε συρρικνωθεί τον Μάρτιο. Στην υπόλοιπη Ευρωζώνη ο ρυθμός ανάπτυξης της επιχει-

Η μεγάλη μείωση νέων παραγγελιών που καταγράφεται εξανεμίζει τις ελπίδες για ανάκαμψη στο β' εξάμηνο.

ρηματικής δραστηριότητας υποχώρησε τον Απρίλιο στο χαμηλότερο επίπεδο από τον Νοέμβριο του 2013, με λιγότερες νέες παραγγελίες και περιορισμό του ρυθμού προσλήψεων. «Τα στοιχεία ενισχύουν την ανησυχία πως η

οικονομία δεν κατάφερε να ανακάμψει αποφασιστικά από παροδικούς παράγοντες που περιορίσαν τη δραστηριότητα στα τέλη του περασμένου έτους», λέει ο Kris Γουίλιαμσον. Η δραστηριότητα αυξάνεται με «πολύ μέτριο ρυθμό εξαιτίας των αρνητικών παραγόντων της πιο αδύναμης ζήτησης παγκοσμίως και του υποτονικού οικονομικού κλίματος», πρόσθεσε. Ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι και το γεγονός πως οι επιχειρήσεις έχουν αρχίσει να διστάζουν να προσλάβουν νέο προσωπικό, με τον ρυθμό αύξησης της απασχόλησης να είναι τον Απρίλιο από τους χαμηλότερους που έχουν καταγραφεί από το 2016.

Κατεβάζουν ταχύτητα οι αμερικανικές επιχειρήσεις

Η οικονομική δραστηριότητα των αμερικανικών επιχειρήσεων αυξάνεται τον Απρίλιο με τον χαμηλότερο ρυθμό των τελευταίων 31 μηνών. Την ίδια στιγμή, όμως, τα στοιχεία του Μαρτίου φέρουν τα αμερικανικά νοικοκυριά να έχουν αυξήσει τις καταναλωτικές δαπάνες. Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία της Markit, ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών (PMI) υποχώρησε στις 52,9 μονάδες από τις 55,3. Οι αμερικανικές επιχειρήσεις ανέφεραν επιβράδυνση στην παραγωγή τους, στις νέες παραγγελίες αλλά και στις προσλήψεις. Συγχρόνως ωστόσο, άλλοι δείκτες φέρουν την αμερικανική οικονομία να ενισχύεται. Τον Μάρτιο οι λιανικές πωλήσεις στις ΗΠΑ σημείωσαν αύξηση 1,6% που ήταν η μεγαλύτερη των τελευταίων δύομισι ετών. Είχε προηγηθεί τον Φεβρουάριο πτώση των πωλήσεων κατά 0,2%. Η αύξηση υπερέβη άλλωστε τις προσδοκίες, καθώς οι οικονομολόγοι που συμμετείχαν σε σχετική δημοσκόπηση του Reuters προέβλεπαν αύξηση μόλις 0,9%. Αναλυτές της αγοράς αποδίδουν τη θετική εξέλιξη στις επιστροφές φόρων που έλαβαν πολλοί Αμερικανοί, μολοντί φέτος ήταν μικρότερες συγκριτικά με άλλα χρόνια. Είχαν παρακρατηθεί λιγότεροι φόροι από τους μισθούς εξαιτίας της φορολογικής μεταρρύθμισης του Ντόναλντ Τραμπ. Επιπροσθέτως, οι αιτήσεις για επιδόματα ανεργίας μειώθηκαν την περασμένη εβδομάδα στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων

Τον Μάρτιο οι λιανικές πωλήσεις στις ΗΠΑ σημείωσαν αύξηση 1,6% που ήταν η μεγαλύτερη των τελευταίων δύομισι ετών.

50 ετών. Ήταν η πέμπτη συναπτή εβδομάδα που καταγράφη μείωση των εν λόγω αιτήσεων. Σε ό,τι αφορά τις προσλήψεις, επιβραδύνθηκαν μεν, αλλά υπερβαίνουν τις 100.000 τον μήνα που απαιτούνται για την απορρόφηση των νέων από την αγορά εργασίας. Οι ενθαρρυντικές αυτές εξελίξεις τείνουν, έτσι, να ανατρέψουν την αρνητική εικόνα που εμφάνιζε η μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου στα τέλη του περασμένου έτους και στις αρχές του τρέχοντος, και όταν σειρά από δυσοίωνα στοιχεία έδινε την εντύπωση ότι επιβραδυνόταν ραγδαία η αμερικανική οικονομία.

MTN Cloud Business Telephony.

Για την απόλυτη ευελιξία στις τηλεπικοινωνιακές ανάγκες της επιχείρησής σας.

Η υπηρεσία **MTN Cloud Business Telephony** είναι μια ολοκληρωμένη λύση ευρωζωνικής σταθερής τηλεφωνίας, η οποία ενοποιεί όλα τα επικοινωνιακά σας δεδομένα. Με την πλειάδα επιλογών που παρέχονται, **μεγιστοποιούνται οι δυνατότητες της επικοινωνίας της επιχείρησής σας, ενισχύοντας έτσι την αποδοτικότητά της και μειώνοντας σημαντικά το λειτουργικό κόστος.**

Επικοινωνήστε με το Κέντρο Επιχειρηματικών Πελατών της MTN στο 131, για τη λύση που ταιριάζει στη δική σας επιχείρηση.

mtnbusiness.com.cy

Τα ξενοδοχεία πέντε αστέρων έχουν αυξηθεί κατά περίπου 30% από το 2011 μέχρι σήμερα, με αποτέλεσμα ο ελληνικός τουρισμός και ειδικότερα, ο ξενοδοχειακός τομέας, να έχει καταγράψει αισθητή βελτίωση από πλευράς ποιότητας και προσφοράς, διαπιστώνει η Πειραιώς Real Estate.

«Εκρηξη» με 5.000 νέες ξενοδοχειακές κλίνες στην Αθήνα

Αύξηση των ξενοδοχειακών/τουριστικών κλινών κατά 5.000, μόνο στην Αθήνα, προβλέπει για τα επόμενα χρόνια ο κ. Γεώργιος Κορμάς, ανώτερος γενικός διευθυντής του ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς και διευθύνων σύμβουλος της Πειραιώς Real Estate. Σύμφωνα με τον ίδιο, τα ξενοδοχεία πέντε αστέρων έχουν αυξηθεί κατά περίπου 30% από το 2011 μέχρι σήμερα, με αποτέλεσμα ο ελληνικός τουρισμός και ειδικότερα, ο ξενοδοχειακός τομέας, να έχει καταγράψει αισθητή βελτίωση από πλευράς ποιότητας και προσφοράς. Στο πλαίσιο αυτό, υπάρχει

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, στο τέλος του 2018, στο κέντρο της Αθήνας λειτουργούσαν 239 ξενοδοχεία με δυναμικότητα 15.576 δωμάτια και 28.936 κλινών.

σημαντική ζήτηση από το εξωτερικό για πραγματοποίηση επενδύσεων στον τομέα των ξενοδοχειακών ακινήτων. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος, στο τέλος του 2018, στην Περιφέρεια Αττικής λειτουργούσαν 649 ξενοδοχεία με δυναμικότητα 32.250 δωμάτια 61.029 κλινών. Ειδικότερα, στο κέντρο της Αθήνας λειτουργούσαν 239 ξενοδοχεία με δυναμικότητα 15.576 δωμάτια και 28.936 κλινών. Από αυτά, τα 17 ανήκαν στη κατηγορία των 5 αστέρων, τα 51 στην κατηγορία των 4 αστέρων τα 56 στη κατηγορία των 3 αστέρων, τα 69 στην κατηγορία των 2 αστέρων, ενώ 46 ανήκαν στην κατηγορία του 1 αστεριού. Από το σύνολο των ξενοδοχειακών κλινών, οι 7.889 λειτουργούν σε ξενοδοχεία 5 αστέρων, οι 9.231 σε ξενοδοχεία 4 αστέρων, οι 5.542 σε ξενοδοχεία 3 αστέρων, οι 4.194 σε ξενοδοχεία 2 αστέρων και οι 2.080 σε ξενοδοχεία με 1 αστέρι. Υπενθυμίζεται ότι πριν από λίγες ημέρες, η Τράπεζα της Ελλάδος στην ετήσια έκθεσή της αναφέρθηκε στον καταλυτικό ρόλο του τουρισμού στην ανάκαμψη συνο-

λικά της αγοράς ακινήτων, σημειώνοντας μάλιστα χαρακτηριστικά, ότι προβλέπεται η λειτουργία 10 νέων ξενοδοχείων στο κέντρο της Αθήνας.

Ο κ. Κορμάς συμμετείχε σε σχετική εκδήλωση που διοργάνωσε η ισπανική πρεσβεία, με τη συμμετοχή εκπροσώπων από ισπανικές επιχειρήσεις, που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για να επενδύσουν στην ελληνική αγορά. «Η Ελλάδα ενίσχυσε τη θέση της ως ένας από τους κορυφαίους τουριστικούς προορισμούς, υπάρχουν όμως προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κλάδος, καθώς η πορεία του εξαρτάται από την εξωτερική ζήτηση και συγκεκριμένα από αγορές που υφίστανται σήμερα οικονομική πίεση από τον διεθνή ανταγωνισμό και την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος», σημειώσε χαρακτηριστικά ο κ. Κορμάς.

Στην εκδήλωση στην οποία εκτός από τον κλάδο Real Estate του ομίλου Πειραιώς συμμετείχαν φορείς, όπως το ΤΑΙΠΕΔ, η ΕΤΑΔ και το Enterprise Greece, δόθηκε η ευκαιρία σε επιχειρηματίες και εταιρείες από τη Μαδρίτη και άλλες ισπανικές πόλεις να ενημερωθούν για τη δυναμική και τις επενδυτικές ευκαιρίες που υπάρχουν στην ελληνική τουριστική αγορά και συγκεκριμένα, στο κομμάτι του real estate. Αξίζει να σημειωθεί ότι αυτήν την περίοδο, ο όγκος των ακινήτων που έχουν συσσωρεύσει (και συνεχίζουν να συγκεντρώνουν μέσω των πλειστηριασμών) οι τράπεζες, τις καθιστά τον «πρώτο σταθμό» που πραγματοποιούν οι περισσότεροι ξένοι επενδυτές, που έχουν ως στόχο να τοποθετηθούν στην εγχώρια αγορά ακινήτων. Μάλιστα, όπως σημειώνουν στελέχη της αγοράς, μεγάλο μέρος της ζήτησης από το εξωτερικό αφορά τον τουριστικό κλάδο, με τα ξενοδοχειακά ακίνητα να αποτελούν εκ των βασικών επιλογών.

Η ίδια η Τράπεζα Πειραιώς διαθέτει το μεγαλύτερο χαρτοφυλάκιο ακινήτων, με την Πειραιώς Real Estate να αποτελεί τον βασικό διαχειριστή αυτών. Μεταξύ άλλων, η εταιρεία έχει αναπτύξει και την πλατφόρμα properties4sale, μέσω της οποίας έχουν διενεργηθεί ήδη έξι δημοπρασίες ακινήτων, με την τελευταία εξ αυτών να καταγράφεται τον προηγούμενο Ιανουάριο.

Αυξήθηκαν 2% οι τιμές κατοικιών το α΄ 3μηνο

Μεγάλη ζήτηση για μικρά ακίνητα που μισθώνονται μέσω Airbnb

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Στον «αστερισμό» των βραχυχρόνιων μισθώσεων εξακολουθεί να κινείται η αγορά κατοικίας, με το 70% του αγοραστικού ενδιαφέροντος για μικρές κατοικίες να αφορά ακίνητα τα οποία προορίζονται για ποιοτική αναβάθμιση και αξιοποίηση μέσω των σχετικών ψηφιακών πλατφορμών. Ετσι, κάρη στο σημαντικό αγοραστικό ενδιαφέρον, οι τιμές εξακολουθούν να ακολουθούν μια ήπια ανοδική πορεία. Αυτό επισημαίνεται σε σχετική ανάλυση για την πορεία των τιμών πώλησης στην αγορά κατοικίας του λεκανοπεδίου Αττικής, την οποία επιμελείται η εταιρεία πιστοποιημένων εκτιμητών Geoaxis.

Με βάση την έρευνα της εταιρείας για το πρώτο τρίμηνο του 2019, οι πιθανές τιμές πώλησης

Ανοδική η πορεία των τιμών πώλησης στην αγορά κατοικίας του λεκανοπεδίου Αττικής.

καταγράφουν αύξηση της τάξεως του 2% σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό διάστημα. Η αύξηση είναι μεγαλύτερη στα νεόδμητα διαμερίσματα (2,4%) έναντι των παλιότερων ακινήτων (2,2%) άνω των 15 ετών. Η ανάλυση της Geoaxis επικεντρώνεται σε πέντε περιοχές της Αττικής, οι οποίες αντανακλούν τη συνολική εικόνα της αγοράς, καθώς καλύπτουν το κέντρο, τα βόρεια, τα ανατολικά, τα νότια και τα δυτικά προάστια. Ο λόγος για τον Χολαργό, το Παλαιό Φάληρο, το Μαρούσι, τους Αμπελοκήπους και το Περιστέρι.

Στην περίπτωση των νεόδμητων

Η αύξηση είναι μεγαλύτερη στα νεόδμητα διαμερίσματα (2,4%) έναντι των παλιότερων ακινήτων (2,2%) άνω των 15 ετών.

διαμερισμάτων (ηλικίας έως επτά ετών), η μεγαλύτερη αύξηση με 2,75% εντοπίζεται στον Χολαργό και μέση τιμή πώλησης τα 2.365 ευρώ/τ.μ., ενώ ακολουθεί το Παλαιό Φάληρο με άνοδο κατά 2,35% σε 2.050 ευρώ/τ.μ., το Μαρούσι με αύξηση 2,47% στα 1.815 ευρώ/τ.μ., οι Αμπελοκήποι με άνοδο 2,4% στα 1.640 ευρώ/τ.μ. και το Περιστέρι με ετήσια αύξηση της τάξεως του

2,05% στα 1.365 ευρώ/τ.μ.

Αντίστοιχα, στα παλιότερα διαμερίσματα, η μεγαλύτερη αύξηση εντοπίζεται στο Μαρούσι με 2,8% σε 1.025 ευρώ/τ.μ., ενώ έπεται ο Χολαργός με άνοδο κατά 2,47% σε 1.275 ευρώ/τ.μ. Στο Παλαιό Φάληρο και στους Αμπελοκήπους, η ετήσια άνοδος είναι πανομοιότυπη σε 1,92% και μέσες τιμές πώλησης 1.025 ευρώ/τ.μ. και 900 ευρώ/τ.μ.,

ενώ στο Περιστέρι η αύξηση άγγιξε το 1,85% σε 815 ευρώ/τ.μ.

Σύμφωνα με τον Γιάννη Σουλά, επικεφαλής της Geoaxis και του RICS Hellas/Valuation Professional Group (VPG), «στα θετικά σημεία της αγοράς εξακολουθεί να καταγράφεται η συνεχιζόμενη τροφοδότηση της ζήτησης για μετατροπή διαμερισμάτων σε καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης κυρίως στο κέντρο της Αθήνας, αλλά και για απόκτηση αδειών παραμονής στο πλαίσιο του σχετικού προγράμματος “χρυσής βίζας”, περισσότερο από Κινέζους και Τούρκους πολίτες». Πάντως, ο ίδιος εκτιμά ότι η όψιμη αυτή ανάκαμψη της αγοράς κατοικίας είναι ακόμη ευθραυστη, ιδίως αν συνεκτιμηθεί ότι το τελευταίο διάστημα έχει αρχίσει να εμφανίζεται μια «κόπωση» στην αγορά των βραχυχρόνιων μισθώσεων, λόγω υπερπροσφοράς, φορολόγησης και υποχώρησης της πληρότητας.

Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος για το τέταρτο τρίμηνο του 2018, οι τιμές των διαμερισμάτων αυξήθηκαν κατά 2,5% κατά μέσον όρο σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2017.

Αντίστοιχα, στο σύνολο του 2018, η μέση άνοδος των τιμών πώλησης κατοικιών ανήλθε σε 1,5%, έναντι μείωσης της τάξεως του 1% κατά το 2017. «Κινητήριοι μοχλός» της ανόδου των τιμών ήταν η αγορά της Αθήνας, όπου κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2018 οι αξίες ενισχύθηκαν με ετήσιο ρυθμό της τάξεως του 4,2%, ενώ ακολούθησε η αγορά της Θεσσαλονίκης, όπου η αύξηση άγγιξε το 2,1%. Συνολικά για το 2018, οι τιμές αυξήθηκαν κατά 2,4% στην Αθήνα, κατά 0,9% στη Θεσσαλονίκη, κατά 0,8% στις άλλες μεγάλες πόλεις και κατά 0,6% στις υπόλοιπες περιοχές της χώρας.

Στα 300 εκατ. οι επενδύσεις σε επαγγελματικά ακίνητα

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Συνολικά κεφάλαια που προσεγγίζουν τα 300 εκατ. ευρώ «έπεσαν» κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2019 στην ελληνική αγορά ακινήτων, κυρίως για την απόκτηση επενδυτικών κτιρίων, όπως εμπορικά καταστήματα και κτίρια γραφείων. Πρόκειται για μέγεθος που αποτελεί ιστορικό υψηλό για διάστημα τριμήνου, δεδομένου ότι, κατά τη διάρκεια των προηγούμενων ετών, συνήθως 300-400 εκατ. ευρώ ήταν ο

Μόνο το α΄ τρίμηνο πραγματοποιήθηκαν επενδύσεις που τα προηγούμενα χρόνια γίνονταν στη διάρκεια όλου του 12μήνου.

συνολικός τζίρος της αγοράς επενδυτικών ακινήτων για το σύνολο ενός έτους και όχι για ένα τρίμηνο. Παράλληλα, καταδεικνύει και τη μεγάλη ζήτηση που υπάρχει ήδη από το 2017 για ακίνητα εισοδήματος, τόσο από τις εγχώριες επενδυτικές εταιρείες ακινήτων (ΑΕΕΑΠ) όσο και από τα ξένα funds, τα οποία πλέον έχουν περάσει στο επόμενο στάδιο, καθώς δεν εξετάζουν απλώς κινήσεις, αλλά τις υλοποιούν κιόλας.

Η μεγαλύτερη σε αξία συναλλαγή αφορούσε την απόκτηση τεσσάρων ακινήτων-υπεραγορών της αλυσίδας Σκλαβενίτη, από την Grivalia Pro-

Το ιστορικό υψηλό καταδεικνύει και τη μεγάλη ζήτηση που υπάρχει ήδη από το 2017 για ακίνητα εισοδήματος τόσο από τις εγχώριες ΑΕΕΑΠ όσο και από ξένα funds, τα οποία πλέον έχουν περάσει στο επόμενο στάδιο, καθώς δεν εξετάζουν απλώς κινήσεις, αλλά τις υλοποιούν κιόλας.

perties ΑΕΕΑΠ. Λίγο πριν ενταχθεί στον όμιλο Eurobank, η εισηγμένη εταιρεία προχώρησε σε μια επένδυση ύψους 119 εκατ. ευρώ, η οποία θα ολοκληρωθεί και τυπικά τις επόμενες εβδομάδες. Τα ακίνητα (δύο στην Αθήνα και δύο στη Θεσσαλονίκη) διαθέτουν συνολική επιφάνεια 90.000 τ.μ. και είναι πλήρως μισθωμένα στην ομώνυμη αλυσίδα. Μάλιστα, όπως ανακοίνωσε η Grivalia, η απόδοση της επένδυσης αγγίζει το 9%.

Αντίστοιχα, το επενδυτικό fund Brook Lane Capital ολοκληρώνει αυτήν την περίοδο επενδύσεις που αναμένεται να προσεγγίσουν τα

110 εκατ. ευρώ. Κατ' αρχάς, επικράτησε στον διαγωνισμό της Alpha Bank για το χαρτοφυλάκιο πέντε κτιρίων γραφείων (κυρίως ακίνητα που στο παρελθόν ανήκαν στην «Μπ. Βωβός»), καταβάλλοντας ποσό ύψους 95 εκατ. ευρώ. Παράλληλα όμως, το Brook Lane Capital εμφανίζεται ως ο επικρατέστερος πλειοδότης για ακόμα ένα κτίριο γραφείων, που πώλησε η Τράπεζα Πειραιώς σε έτερο διαγωνισμό, με το τίμημα να εκτιμάται ότι ξεπέρασε τα 10 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για το ακίνητο που στεγάζει τα κεντρικά γραφεία της Microsoft Hellas στη Λ. Κηφισίας,

στο ύψος των Αναβρύτων Αμαρουσίου. Ιδιαίτερα κινητική ήταν και η Trastor Properties ΑΕΕΑΠ κατά το φετινό πρώτο τρίμηνο, καθώς έχει ήδη δαπανήσει 46 εκατ. ευρώ (έναντι περίπου 38 εκατ. ευρώ στο σύνολο του 2018) για την απόκτηση σειράς κτιρίων γραφείων, αλλά κι ενός καταστήματος στην οδό Βουκουρεστίου στο Κολωνάκι. Η μεγαλύτερη συναλλαγή αφορούσε το χαρτοφυλάκιο που είχε αποκτήσει τα προηγούμενα χρόνια ο όμιλος Grupo Dolphin από την Αργεντινή. Το τελικό τίμημα ανήλθε σε 27,8 εκατ. ευρώ. Το χαρτοφυλάκιο αυτό περιλαμβάνει τέσσερα επαγγελματικά ακίνητα στην Αττική. Ανάμεσα σε αυτά, κτίριο γραφείων 8.000 τ.μ. στην Κηφισιά, όπου στεγάζονται, μεταξύ άλλων, τα κεντρικά γραφεία του ομίλου Μαΐλη, κτίριο γραφείων στη λεωφ. Βασ. Σοφίας, που μισθώνει η Τράπεζα Πειραιώς, ακόμα ένα κτίριο στην οδό Γραβιάς στην Αργυρούπολη, όπου στεγάζεται η εταιρεία Lola.

Εκτός από το παραπάνω χαρτοφυλάκιο, η Trastor απέκτησε κι ένα συγκρότημα γραφείων που ανήκαν στην Prometheus Gas του ομίλου Κοπελούζου και το οποίο βρίσκεται στον Παράδεισο Αμαρουσίου επί των οδών Γραβιάς 4 και Γρανικού. Το ύψος της σχετικής συναλλαγής ανήλθε σε 12 εκατ. ευρώ.

Τα κατά Ιωάννην πάθη μου

Πασχαλινό αφήγημα του Αλέξη Πανσέλννου για την «Κ» μας μεταφέρει στην Αθήνα, στα τέλη της δεκαετίας του '50

Το Πάσχα στην Αθήνα, τέλη της δεκαετίας του '50 και αρχές του '60, το θυμάμαι πάντα βροχερό και κρύο. Μπορεί να έφταιγε η νηστεία – καθώς στο σπίτι, όπου κανείς δεν θρησκευόταν, η περίοδος προσφερόταν βασικά για οικονομίες στα ψώνια και για λιτά, αυτοσχέδια γεύματα, που για ένα παιδί σαν εμένα μίζερο στο φαί, αποτελούσαν καθημερινό μαρτύριο. Χόρτα, όσπρια, και λαδερά, καμιά φορά ψάρι που το σικαινόμουν γιατί είχε κόκαλα και η μυρωδιά του με απωθούσε. Ο πατέρας μου επικαλούνταν τη «δυσπεψία» του και τεμάχιζε τα χόρτα του με μανία μέχρι που γίνονταν πουρές πριν να τα βάλει στο στόμα, η μητέρα μου καταβρόχθιζε το ψάρι αφήνοντας στο πιάτο της μόνο τα κόκαλα του κορμού και του κεφαλιού που είχαν αδειάσει από ό,τι μπορούσε να μασηθεί – επιτείνοντας έτσι την απέχθειά μου.

Συπνούσα και κοιμόμουν πεινασμένος. Κρύωνα. Η κεντρική θέρμανση άναβε από λίγο, δυο με τρεις φορές τη μέρα. Ο ήλιος δεν έμπαινε ποτέ από τα παράθυρα γιατί ο δρόμος ήταν στενός, τα κτίρια απέναντί μας ψηλά και ο προσανατολισμός της πρόσοψης του διαμερίσματος δυτικός.

Οι καμπάνες της Ζωοδόχου Πηγής σήμαιναν τις ώρες της Μεγάλης Βδομάδας. Πένθιμα, αραιά κτυπήματα τις μέρες του πένθους αντιπλούσαν στον στενό δρόμο του σπιτιού, ενώ από το γειτονικό Ελληνικό Ωδείο της Φειδίου (δεκαετίες τώρα ένα άθλιο ερείπιο) έρχονταν οι ψαλμωδίες από την τάξη της Βυζαντινής Μουσικής, σαν μια παράδοξη αντίκρουση των ψαλτάδων της εκκλησίας, μερικές δεκάδες μέτρα πιο κει.

Το ραδιόφωνο, στην τραπεζαρία όπου κοιμόμουν σε ένα κρεβάτι που το πρωί γινόταν καναπές στρωμένο με ένα χαλί και μερικές μεγάλες υφαντές μαξιλάρες τες γιαγιάς, έπαιζε από τη Μεγάλη Δευτέρα κλασική μουσική. Εκεί μέσα κλεισμένος, απομονωμένος από τους δικούς μου, κανείς από τους οποίους δεν αγαπούσε την κλασική μουσική, περνούσα τις μοναχικές ώρες της Μεγαλοβδομάδας.

Στις αρχές της Μεγαλοβδομάδας οι επιλογές ήταν από το σχετικά ελαφρύτερο ρεπερτόριο, ενώ τραγούδια και χορευτικοί ρυθμοί σταδιακά υποχωρούσαν. Σύντομα συμφωνικά έργα, το Ιταλικό Καπριτσιο του Τσαϊκόφσκι, το Ισπανικό του Ρίμσκι-Κόρσακοφ, τα Πρελούδια του Λιστ, εισαγωγές και συμφωνικά αποσπάσματα από τις όπερες του Βάγκνερ, κοντσέρτα για πιάνο και για βιολί, εισαγωγές του Ροσίνι και του Μπετόβεν. Από τη Μεγάλη

Τα κύρια πρόσωπα του Θείου Δράματος, ο Χριστός και η Θεοτόκος, λεπτομέρεια κεντρικού επιταφίου (1733). Αναδεικνύονται η άσκηση τεχνική και η χρονοβόρος εργασία δημιουργίας του έργου. Αποδίδεται σε εργαστήριο της Βιέννης.

Το ραδιόφωνο, στην τραπεζαρία όπου κοιμόμουν σε ένα κρεβάτι που γινόταν καναπές, έπαιζε από τη Μεγάλη Δευτέρα κλασική μουσική. Εκεί μέσα κλεισμένος, περνούσα τις μοναχικές ώρες της Μεγαλοβδομάδας.

Στις αρχές της Μεγαλοβδομάδας οι επιλογές ήταν από το σχετικά ελαφρύτερο ρεπερτόριο, ενώ τραγούδια και χορευτικοί ρυθμοί σταδιακά υποχωρούσαν. Σύντομα συμφωνικά έργα, το Ιταλικό Καπριτσιο του Τσαϊκόφσκι, το Ισπανικό του Ρίμσκι-Κόρσακοφ, τα Πρελούδια του Λιστ, εισαγωγές και συμφωνικά αποσπάσματα από τις όπερες του Βάγκνερ, κοντσέρτα για πιάνο και για βιολί, εισαγωγές του Ροσίνι και του Μπετόβεν. Από τη Μεγάλη

Τρίτη το ρεπερτόριο άρχιζε βαθμιαία να «βαραίνει» κι άλλο, παιζόνταν Λειτουργίες του Χάιντεν, του Μότσαρτ, των Αναγεννησιακών και των Προκλασικών, ενώ Μεγάλη Τετάρτη και Μεγάλη Πέμπτη σειρά είχαν τα Ρέκβιεμ διαφόρων συνθετών και τα Πάθη του Μπαχ. Την εποχή εκείνη είχα (εκτός από το πικάπ – δώρο που μου έκανε η μητέρα μου) ένα αθάνατο –τουλάχιστον για αρκετά χρόνια– μαγνητόφωνο Φίλιπς που είχε συνδεθεί στο ράδιο και εγώ έκανα με αυτό αμέτρητες εγγραφές, γνωρίζοντας ένα πλήθος έργα άγνωστά μου. Το μαγνητόφωνο ήταν δώρο του πατέρα μου που, φίλος και συμπατριώτης του διευθυντή της εταιρείας Φίλιπς, είχε γερή έκπτωση στα μηχανήματα και στους δίσκους τns.

Για οικονομία χρησιμοποιούσα την πιο αργή από τις τρεις ταχύτητες που διέθετε το μηχανήμα, αυτήν η οποία ήταν, σύμφωνα με το βιβλίο των οδηγιών, κατάλληλη μόνο για ηχογράφηση ανθρώπινης ομιλίας, όπου δεν χρειάζεται «υψη-

λή πιστότητα». Επίσης οι μπομπίνες που αγόραζα ήταν έξτρα λεπτές για μεγαλύτερη διάρκεια (και χαμηλότερη ποιότητα, ούτως ή άλλως) χωρούσαν όμως έτσι ατελείωτες ώρες μουσικής.

Η αδεξιότητα

Μετά τις μαγνητοφωνήσεις τα άκουγα για να αποφασίσω αν θα τα κρατούσα ή αν επάνω από αυτά θα έγραφα κάτι άλλο. Καθώς ποτέ η διάρκεια ενός νέου έργου δεν συνέπιπτε με εκείνην του παλιότερου, συχνά μετά το τέλος του δεύτερου περίσσευε ένα μέρος από το τέλος του σβησμένου, το οποίο έπρεπε μετά να εξαλείψω όσο καλύτερα μπορούσα, ηχογραφώντας πάνω από αυτή την ουρά μια σιωπή. Και πόσες φορές η αδεξιότητά μου με έκανε να σβήνω έτσι και την αρχή ενός άλλου έργου που ήθελα να το διατηρήσω!

Δράματα πασχαλινά, μεγαλοβδομαδικά, τα Πάθη ενός νεαρού μουσικόφιλου – ανάλογα αυτά με το άλλο εκείνο δράμα, το δράμα

της διάρκειας κάποιας σύνθεσης που ξεπερνούσε τη διαθέσιμη ταινία για λίγα μόλις δευτερόλεπτα, κάτι που ουσιαστικά ακρήστευε την κοπιώδη και αγωνιώδη εγγραφή μιας ολόκληρης ώρας, ενώ παρακολουθούσα καρδιοχτυπώντας όλο και πιο έντονα το αριστερό καρπούλι της ταινίας να λιγοστεύει, να εξαντλείται και τελικά να τελειώνει περνώντας πάνω από την κεφαλή εγγραφής το μεταλλικό τμήμα το οποίο τερμάτιζε την περιστροφή με ένα τσακ που αντηχούσε στα αυτιά μου σαν πυροβολισμός!

Ετσι έτυχε και κάποια Μεγάλη Παρασκευή ηχογράφησα και άκουσα πρώτη φορά στη ζωή μου τα Κατά Ιωάννην Πάθη του Μπαχ, σε μια εκτέλεση που την απέκτησα δυο φορές, αργότερα, και εξακολουθώ να την προτιμώ από όλες όσες άκουσα ή απέκτησα αργότερα. Μπόρεσα κάποτε να αποκτήσω τα Κατά Ιωάννην, για πρώτη φορά στα πανάκριβα βινύλια της Archiv Produktion, με το υπέροχο κουτί της εταιρείας, ντυμένο

με λεπτό ύφασμα και με λιμπρέτο σε μεγάλο σχήμα και ακριβό χαρτί, διακοσμημένο με ξυλογραφίες του Αλμπρεχτ Ντίρερ, και με τα λόγια σε τρίγλωσση παράθεση, ώστε να μπορείς να παρακολουθείς τι τραγουδούν οι σολίστες και η χορωδία. Και αργότερα, πολύ πιο πρόσφατα, την έκδοσή τους σε ψηφιακούς δίσκους από την Berlin Classics. Είναι η θαυμαστή ηχογράφηση του 1954 από την Ορχήστρα της Λειψίας, τους καλύτερους Γερμανούς τραγουδιστές της εποχής και τη χορωδία του Αγίου Θωμά, μέσα στην ίδια την εκκλησία όπου είχε παίξει και ο ίδιος ο Μπαχ.

Τη μουσική την ήξερα ήδη απέξω, με την απόκτηση των βινυλίων γνώρισα και το ευαγγελικό κείμενο και τους στίχους από τα κοράλ και τις άριες – και η αγάπη μου για το έργο αυτό μεγάλωσε ακόμα περισσότερο.

«Επιστροφή» στο πατρικό

Όταν έρχεται Μεγάλη Βδομάδα και, σπάνια πια, αποφασίσω να ξανακούσω τα Κατά Ιωάννην (πάντα υπό τη διεύθυνση του Γκάντερ Ραμίν) αυτόματα μεταφέρομαι στο πατρικό μου, στη γειτονιά του κέντρου της Αθήνας τις μέρες εκείνες τις νηστείες, του κρύου, της συννεφιάς που ελάφρωναν και χάνονταν μόνο με τη χαρά των σχολικών διακοπών, των κινηματογραφών στην Πανεπιστημίου και στη Σταδίου όπου παρακολουθούσαμε με τους φίλους τις συναρπαστικές περιπέτειες που τότε ήξερε να αφηγείται η έβδομη τέχνη στα παιδιά και –πάνω απ' όλα– με την κλασική μουσική του ραδιοφώνου, που έκανε τους περισσότερους να αποφεύγουν να το ανοίξουν και περίμεναν πώς και πώς να έρθει η Ανάσταση και η «βαριά» μουσική να δώσει επιτέλους ξανά τη θέση της στην «ελαφριά», τα τραγούδια και τους χορούς που θα συνόδευσαν τα πασχαλινά τσιμπούσια τους και θα έφερναν –δυστυχώς!– αρκετά κοντύτερα την αποφράδα ημέρα κατά την οποία τα σχολεία θα ξανάνοιγαν.

Ο Αλέξης Πανσέλννος (Αθήνα, 1943) είναι συγγραφέας. Το τελευταίο μυθιστόρημά του είναι τα «Ελαφρά ελληνικά τραγούδια» και κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μεταίχμιο. Για το βιβλίο του αυτό τιμήθηκε το 2018 με το Βραβείο Ιδρύματος Κώστα & Ελένης Ουράνην Ακαδημίας Αθηνών. Το πασχαλινό αφήγημα «Τα Κατά Ιωάννην πάθη μου» γράφτηκε ειδικά για την «Κ».

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

28.4.19 - 4.5.19

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**
art@kathimerini.com.cy
kouroupakis@kathimerini.com.cy

ΧΑΡΑΚΤΙΚΗ

«Δίσεκτα χρόνια», Χαράλαμπος Κρασιάς

Χαράξεις, βαθιές μαχαιριές... «Δίσεκτα χρόνια» αναδεικνύονται μέσα από τις λινογραφίες του Χαράλαμπου Κρασιά. Η έκθεση οργανώνεται από το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοντέας, τον Θεατρικό Όμιλο Κοντεατών και Φίλων «Τέρψις» και το Κ.Σ. Νεολαΐας Κοντέας. Την έκθεση θα προλογίσει ο χαράκτης Χαμηής Τσαγγάρης. Τα εγκαίνια πλαισιώνονται από απαγγελίες ποιημάτων και τραγουδιών με συνοδεία κιθάρας. Εγκαίνια έκθεσης Παρασκευή, 3 Μαΐου, ώρα 8:30 μ.μ. στο «Σπίτι της Κοντέας», οδός Πιαλέ Πασιά 92, Λάρνακα. Διάρκεια Κυριακή, 21 Ιουλίου. **Πληροφορίες** **τηλέφωνο 24400920.**

ΘΕΑΤΡΟ

«Ουζερί Τσιτσάνης», του Γιώργου Σκαμπαρδώνη

Το **Θέατρο** Δέντρο φιλοξενεί τον σκηνοθέτη Σίμο Κακάλα με την παράσταση «Ουζερί Τσιτσάνης», του Γιώργου Σκαμπαρδώνη. Ο σκηνοθέτης μας θυμίζει ότι «η ιστορία δεν είναι καθόλου δύσκολο να επαναληφθεί και η τέχνη δεν μπορεί να κάνει τίποτα παραπάνω από το να μας θυμίζει την ανθρωπινή μας υπόσταση». Πιστός στην ανήσυχη ιδιοσυγκρασία του και με μια ανατρεπτική διάθεση, ετοιμάζει την πρώτη του σκηνοθεσία για το κυπριακό θέατρο και δηλώνει ότι «θέλω να φέρω τον θίασο σε έναν ενεργό θεατροποιοτικό ρόλο, μια επιστροφή, οπωσδήποτε αναγκαία, στον πυρήνα της θεατρικής πρακτικής, προς μια κατεύθυνση “φτωχού θεάτρου”». Το έργο εκτυλίσσεται στη Θεσσαλονίκη, το πρώτο τρίμηνο του '43. Κατοχή, αντίσταση, εβραϊκά γκέτο. Κατασκοπία, ένας κυνηγημένος έρωτας, πείνα, εξω-

φρενικά γλέντια, κρίσιμη καμπή του πολέμου. Μέσα σε μία δύσκολη περίοδο, όπως αυτήν της ναζιστικής κατοχής, ο Τσιτσάνης δημιουργεί μερικά από τα πιο emblematica και σημαντικά του τραγούδια. Είναι άραγε οι δύσκολες συνθήκες που τροφοδοτούν την τέχνη ή απλά κάποιοι άνθρωποι αντιστέκονται με έναν δικό τους τρόπο στο σκοτάδι που απειλεί την ψυχή τους; Στον ρόλο του Τσιτσάνη ο Σταυρός Λούρας, μαζί τους Στέλα Φυρογέννη, Βαλεντίνο Κόκκινο, Διομήδη Κουφτερό, Άρη Αντωνόπουλο, Γιώργο Κορομπίλη, Λοΐζο Παπαγεωργίου. Μουσικοί επί σκηνής: Άννυ Παντέλη, Ηλίας Ιορδάνου, Παναγιώτης Ξανθόπουλος. Πρεμιέρα: Κυριακή 5 Μαΐου, στις 9 μ.μ. Παραστάσεις: 10, 11, 12, 17, 19, 24, 25, 26 και 31 Μαΐου. Θέατρο Δέντρο, Ενότητα 44, Παλουριώτισσα, Λευκωσία. **Πληροφορίες 99520835.**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Συναυλία Τροπικής Μουσικής «Μουσικοί Δρόμοι»

Το **Μουσικό** Εργαστήρι Λαβύρινθος Κύπρος και το κοινοτικό Συμβούλιο Σπηλιών διοργανώνουν τη συναυλία «Μουσικοί Δρόμοι» με τους μουσικούς Ross Daly (λύρα, τάρκου, ραμπάμ, σάζι), Μάρκο Σκούλιο (νέυ), Ζαχαρία Σπιριδάκη (κρητική λύρα), Βαγγέλη Καρίπη (κρουστά) και Γιάννης Κουτής (ούτι), στο πλαίσιο του προγράμματος «Πολιτιστική Αποκέντρωση» του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Στη συναυλία συμμετέχουν δεξιοτέχνες τόσο σε παραδοσιακά όργανα από διάφορους πολιτισμούς (Κύπρος, Ελλάδα, Μέση Ανατολή, Αφγανιστάν) όσο και σε πρωτότυπα όργανα (λύρα με συμπληπτικές χορδές, τάρκου). Οι συμμετέχοντες είναι από τους σημαντικούς αντιπροσώπους της τροπικής και παραδοσιακής μουσικής από διάφορες περιοχές της Ανατολικής Μεσογείου, ενώ συναντιούνται για πρώτη φορά υπό αυτό το σύνολο και θα προσφέρουν ένα πρωτότυπο και μοναδικό άκουσμα με ποικίλα ηχοχρώματα στο μουσικόφιλο κοινό, ενσωματώνοντας παραδόσεις μουσικής και πολιτισμών σε σύγχρονες δικές τους πρωτότυπες συνθέσεις. Σάββατο 4 Μαΐου, ώρα

6:00 μ.μ., Κοινοτικό πάρκο «Ειρήνης Ανδρέα Χρυσάνθου» (αμφιθέατρο), Σπήλια

- Λευκωσίας. **Πληροφορίες** **τηλέφωνο 70007102. Είσοδος: δωρεάν.**

ΚΟΥΚΛΟΘΕΑΤΡΟ

«Τα πιόνια του βασιλιά»

Η **αφηγήτρια** Μαρίνα Κατσαρή από την Κύπρο και ο κουκλοπαίκτης Roberto Braham (Cunicula Puppets) από τη Γουατεμάλα, ενώνουν τις τέχνες τους σε μία δυναμική σύμπραξη αφηγηματικού κουκλοθεάτρου. Η Μαρίνα με τη φωνή της την παραμυθένια, χαϊδεύει τα αφτιά τους, μα συνάμα ακουμπάει την ψυχή τους. Ο Roberto Braham ξέρει να «φοράει» όχι μάσκες, μα κούκλες, τους δίνει μια απaráμιλλη δύναμη των, που κατασκευάζει ειδικά για την παράσταση, δίνοντας ζωή σε έναν κόσμο μακρινό, αλλιώτικο από τον δικό μας και μαζί με την ατμοσφαιρική αφήγηση της Μαρίνας Κατσαρή ζωντανεύουν έναν ολόκληρο κόσμο εξουσίας και αντίστασης. Παρασκευή 3 Μαΐου, ώρα 8:00 μ.μ., Artos Foundation, Λεωφόρος Αγίων Ομολογιτών 64, Λευκωσία. **Πληροφορίες 99009310. Η παράσταση απευθύνεται σε ενήλικες και παιδιά άνω των 10 χρόνων.**

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΚΑΛΤΑΚΗ**

Η άνοιξη του μουσικού θεάτρου

Ο «**Άνθρωπος** που γελά», η μουσικοθεατρική εκδοχή του χειμαρρώδους μυθιστορήματος του Βίκτωρος Ουγκώ που παρουσιάζεται στη σκηνή Κοτοπούλη του Εθνικού Θεάτρου, σε σύνθεση/σκηνοθεσία Θεοδωρή Αμπαζή και διασκευή/λιμπρέτο της Έλσας Ανδριανού, είναι το τελευταίο δείγμα μιας σειράς έργων που βεβαιώνουν ότι η σύγχρονη ελληνική παραγωγή έργων μουσικού θεάτρου βρίσκεται σε φάση άνθησης. Τα έργα που παρουσιάστηκαν τη φετινή σεζόν στην Εναλλακτική Λυρική Σκηνή διεικνύουν την επιλογή του καλλιτεχνικού διευθυντή Γιώργου Κουμεντάκη να την καθιερώσει ως φιλόξενη στέγη διαφορετικών, αν και συγγενών μεταξύ τους, μορφών του είδους. Έτσι, ένα νέο ρεπερτόριο συστήνεται και συνθέτες της νεότερης γενιάς (και λιμπρετίστες και ερμηνευτές) μπορούν να δοκιμάσουν τις δυνάμεις τους και μαζί να διερευνήσουν τις δυνατότητες συνύπαρξης της μουσικής με τον λόγο.

Γιατί μόνο η έμπρακτη δοκιμασία, η παράσταση και η έκθεσή της στο κοινό, επιτρέπει να φανούν ποιες ιδέες είναι αποτελεσματικές και ποιες, παρά τη θεωρητική βάση τους και τις κατ' αρχήν σωστές προθέσεις των δημιουργών, στην πράξη δεν ευδοκίμησαν. Έτσι, λ.χ., η απόπειρα του Γιάννη Σβώλου να περάσει, σε συνεργασία με τον συνθέτη Τάσο Ρωσόπουλο, τις ιδιαιτερότητες της γλώσσας του Κωνσταντίνου Χρηστομάνου στο λιμπρέτο της «Κερένια Κούκλας», κατά την ταπεινή μου γνώμη δεν λειτούργησε. Ο θεατής που δεν είχε διαβάσει το περιφημο «αθηναϊκό μυθιστόρημα» του Χρηστομάνου, δεν μπορούσε να αποκτήσει από τους υπέρτιτλους επαρκή εικόνα της αξίας της γλώσσας του, ενώ οι πολυσύλλαβοι στίχοι του λιμπρέτου οδήγησαν τη μουσική σύνθεση σε δύσβατα μονοπάτια.

Η λογοτεχνία αποτελεί και για το μουσικό θέατρο σταθερή υλικού προς «μεταποίηση». Μάλιστα, όλα τα έργα (προσθέτω και τα «Οράματα και θάματα Στρατηγού Μακρυγιάννη» σε μουσική Δημήτρη Μαραγκόπουλου και λιμπρέτο Αλέκου Λούντζη που παρουσιάστηκε στην Εναλλακτική) απευθύνονται σε θεατές μνημόνους, που ήδη γνωρίζουν τα κείμενα στα οποία βασίστηκαν τα λιμπρέτα. Αλλιώς, τι μπορεί να καταλάβει το κοινό από μια διασκευή που συμπτύσσει, για παράδειγμα, τις τέσσερις πράξεις της «Έντα Γκάμπλερ» του Ίψεν σε ένα μουσικό έργο 70 λεπτών; Αναγκαστικά μένουν έξω οι λεπτές ψυχολογικές διακυμάνσεις των προσώπων όπως αυτές εκφράζονται στους ιπνετικούς διαλόγους, οδηγώντας τους ήρωες στις μοιραίες επιλογές τους.

Στο πρώτο μέρος της παράστασης μαθαίνουμε πώς ο «Άνθρωπος που γελά», ο Γκουινπλέιν, βρέθηκε να ζει, μαζί με την τυφλή Ντέα, μ' έναν περιπλανώμενο καλλιτέχνη, παίρνοντας μέρος σε freak-show στα τσίρκρατα. Και πώς, από ένα απίθανο γύρισμα της τύχης, αναγνωρίστηκε ως μοναδικός νόμιμος γιος ενός εξόριστου ευγενή. Στο δεύτερο μέρος παρακολουθούμε την πρώτη εμφάνιση του Γκουινπλέιν στη Βουλή των Λόρδων, το σκληρό κατηγορώ του προς τους ανάλγητους λόρδους, που ευμενούν επειδή έχουν εγκαταλείψει τους υπηκόους τους στην πείνα, στην αδικία, στην αμορφωσία.

Ο Ουγκώ, παιδί της Γαλλικής Επανάστασης, μεταφράζει τα ιστορικά data (τα κινήματα του 1830 και του 1848) και ως γνήσιος ποιητής του ρομαντισμού, και σταθερά πολιτικά ενεργός, «προφητεύει» το αναπόδραστο της λαϊκής οργής. Η Δημοκρατία δεν γίνεται παρά να έρθει, μαζί με λύσεις βαμμένες με αίμα. Δύο χρόνια μετά την έκδοση του μυθιστορηματός του, ξέσπασαν τα βίαια γεγονότα της παρισινής Κομμουνάς (1871).

Η σκηνοθεσία επενδύει στα διπλά, στη σύγκρουση δύο αντιτιθέμενων πλευρών. Στην κατεύθυνση αυτή ο σκηνικός χώρος της παράστασης έχει χωριστεί από τον Κωνσταντίνο Ζαμάνη στον Πάνω Κόσμο των ευγενών και στον Κάτω των φτωχών. Οι έξοδοι φωτισμοί του Νίκου Σωτηρόπουλου, κάθεται δέσμες, ενισχύουν την αίσθηση δυνάμεων που επιβάλλονται άνωθεν. Η παράσταση απογειώνεται (και οπτικά) στο δεύτερο μέρος όταν ο «Άνθρωπος που γελά» έρχεται αντιμέτωπος με τα μέλη της Βουλής των Λόρδων και τις άδικες αποφάσεις τους.

Τη θαυμάσια μουσική σύνθεση του Θεοδωρή Αμπαζή, πιο κοντά από ποτέ στο μιούζικαλ, ερμηνεύει ζωντανά πενταμελές μουσικό σύνολο.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ρεσιτάλ με τον κιθαρίστα Κώστα Κοτσιώλη

Το **Ίδρυμα** Τεχνών Φάρος παρουσιάζει ένα ρεσιτάλ με τον διεθνούς φήμης κιθαρίστα Κώστα Κοτσιώλη. Ο Κώστας Κοτσιώλης έχει διαγράψει μια θαυμάσια σταδιοδρομία για πάνω από 40 χρόνια, και με αξιοσημείωτες συναυλίες και περιοδείες ανά το παγκόσμιο και συγκαταλέγεται σήμερα ανάμεσα στους σπουδαιότερους κιθαρίστες της εποχής μας. Με εμφανίσεις σε ορισμένες από τις σημαντικότερες αίθουσες μουσικής ανά το παγκόσμιο, έχει συμπράξει με αμέτρητες διεθνούς φήμης ορχήστρες και έχει συνεργαστεί στενά με θρυλικούς μουσικούς όπως Άστορ Πιατσόλα, Τζον Γουίλιαμς, Ζαν-Ζακ Καντορό και Στάνλεϊ Τζόρνταν. Το ρεσιτάλ του στη Λευκωσία πραγματοποιείται μέσα στο πλαίσιο του 14ου Φεστιβάλ Κιθάρας EGTA. The Shoe Factory, Ερμού 304, Λευκωσία, Σάββατο 4 Μαΐου, ώρα 8:30 μ.μ. **Πληροφορίες** **τηλέφωνο 22663871, www.pharosartsfoundation.org**

ΠΑΙΔΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

«Ο Γαργαληστής» στο Θέατρο Ριάλτο

Η **παιδική** παράσταση «Ο Γαργαληστής» του Δημήτρη Μπασλάμ θα παρουσιαστεί στο Θέατρο Ριάλτο την Κυριακή 5 Μαΐου στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για τα είκοσι χρόνια του Θεάτρου. Επί σκηνής τρεις μουσικοί, μια αφηγήτρια και μία χορεύτρια ή μάλλον, μια υπέροχη χορωδία, τέσσερις χορευτές και δυο αφηγητές ή καλύτερα τρεις ηθοποιοί, τρεις μουσικοί και τέσσερις χορευτές. Ο Γαργαληστής είναι ένα έργο για παιδιά και ενήλικες, με ζωντανή μουσική και χορό, με ιστορία τόσο απλή και κατανοητή όσο ένα λαϊκό παραμύθι. Κείμενο, μουσική, σκηνοθεσία: Δημήτρης Μπασλάμ. Χορογραφία: Ηβη Χατζηβασιλείου, μάσκες: Μάρθα Φω-

κά. Παίζουν: Στέφανος Κουτέλης, Γιάννης Κουτής, Κωνσταντίνη Ξενοφώντος, Ελισάβετ Παναγιώτου. Κατάλληλο για ηλικίες 3+. Θέατρο Ριάλτο, Κυριακή 5 Μαΐου, ώρα 5:00 μ.μ. **Πληροφορίες 7777745.**

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Έφριξεν η γη

Εορτάζουμε σήμερα την ημέρα του Πάσχα, την εορτή των εορτών, διότι ο Χριστός κατίσχυσε τον θάνατο. Ημέρα χαράς και οικογενειακής θαλπωρής η σημερινή, λαμπρυνθώμεν λαοί. Είναι δύσκολο, όμως, το φετινό Πάσχα για την Κύπρο, πολύ δύσκολο, πραγματικά. Γυναίκες με όνομα και επώνυμο, που έφτασαν στη γη μας για να ζήσουν μια καλύτερη ζωή, για να εξασφαλίσουν στους δικούς τους καλύτερες συνθήκες. Παιδιά που δεν πρόλαβαν να ζήσουν, έστω και ως ξένα. Παραφράζοντας τον ύμνο, εκπληττομαι, πώς και τάφους ορκούν αυτές οι ψυχές;

Ο θάνατός τους έσωσε άλλες από τη βίαιη φθορά; Ας το πιστέψω, διότι δεν χωράει ο νους μου ότι άνθρωποι εξαφανίζονται και απλώς πέθαναν, δολοφονήθηκαν. Πού η πλνθὺς των οργάνων της Πολιτείας, πού οι προϊστάμενοι των υπηρεσιών. Δεν ξέρω, προσπαθώ να αντιληφθώ πώς γίνεται ένας τόσο σκοτεινός νους να έχει τέτοια δράση, ανενόχλητος, να εξαφανίζει ανθρώπους και κανείς να μην καταλαβαίνει τίποτα. Δεν ξέρω πώς μπορώ να πω λαμπρυν-

θώμεν λαοί. Κατάλογος εξαφανισθέντων προσώπων, γυναίκες αδράτες, αυτή η ασυμμαντότητα τους, έκανε τον δρόμο προς το έρεβος πιο εύκολο. Η Αστυνομία δεν έκανε ό,τι έπρεπε, η Πολιτεία δεν είχε ανοικτές κεραιές, ο υπουργός δεν είδε, δεν άκουσε, αλλά δεν όφειλε κιάλας. Πώς είναι δυνατόν η Αστυνομία να μην έχει προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, να ψάξει τα ψηφιακά αποτυπώματα αυτών των γυναικών, να μιλήσει με τον περίγυρό τους. Να καλέσει σε καταθέσεις.

Η κοινωνία δεν ξέρει αυτές τις γυναίκες παρά ως μαυρούδες και εκείνες εμάς ως μάνταμ και σερ, κι εμείς καμωνόμαστε ότι δεν μας αρέσει. Αναπτύξαμε σχέσεις αποικιοκρατών με αυτές τις γυναίκες, με τους άνδρες στα βουστάσια και στα ποιμνιοστάσια. Τις θέλουμε μαζί μας το Πάσχα, για να φάνε ένα πιάτο φαί, και να πλύνουν τα δεκάδες άλλα, ώσπου ν' ακούσουν «κάτσε, κόρη». Ευτυχώς που το Πάσχα μας δεν είναι το ίδιο με το δικό τους, ευτυχώς που δεν είναι όπως εμείς. Τι θα κάναμε χωρίς αυτές, παραφράζοντας τον ποιητή, εί-

να βλέπετε κάποια λύση, σε καθημερινά προβλήματα, που δεν μπορούμε να αντιμετωπίσουμε.

Η μάνα μας και ο πατέρας μας, που μας έφεραν στην ποδιά τους και στα δυο τους χέρια, τον Ιούλιο και τον Αύγουστο του 1974 είναι άχθος, χρειάζονται ειδική φροντίδα, βρες την κοπέλα, και μη σε νοιάζει ο γέρος και η γριά αν θα συνεννοούνται. Οι γυναίκες, που καθαρίζουν τις υποθέσεις μας, πολλές φορές αγαπουν τον παππού και τη γιαγιά τόσο βαθιά που συντελείται ένα θαύμα, «μείζον δε τούτων η αγάπη».

Μάθαμε ότι αυτοί άνθρωποι είναι εργάτες, καθαρίστριες, ξένοι, που τους φέρνουν φορτωτικές γραφεία ευρέσεως εργασίας, νόμιμα, όπως έφευγαν και πολλοί Κύπριοι στην Αγγλία, στις ΗΠΑ, στην Αυστραλία, μα δεν μας νοιάζει τι έκαναν αυτοί, ήταν πολιτισμένοι οι δικοί μας. Τώρα την κουτάλα την έχουμε εμείς. Ναι, οι γυναίκες αυτές είχαν όνομα, ήθελαν να ζήσουν, να ελπίζουν ότι δεν θα αναλωθεί η ζωή τους σε ένα πέρα δώδε με το σκυλάκι που βαρέθηκε η μισοτιά. Ξέρετε, δεν είναι όμορφο πράγμα

να σπρώχνεις ένα καρτοσάκι του σουπερ μάρκετ και από δίπλα η αγία οικογένεια να το τυχλάει. Δεν είναι όμορφο, γιατί δεν είναι ηθικό, εγώ έτσι το βλέπω. Η ομορφιά είναι η ηθική μας και δυστυχώς είμαστε οι άνθρωποι άσχημοι, γιατί πάψαμε να έχουμε ήθος. Έπαψε να μας ανησυχεί το άδικο, αναζητούμε δικαιολογίες για να μη χαλάσουμε την εικόνα κανενός.

Ένας τυχαίος περίπατος ενός ζευγαριού ξεγύμνωσε τον βασιλιά, τον εξέθεσε στα μάτια όλων και ο βασιλιάς είναι η Αστυνομία. Ευκαιρία για ενδοσκοπήση, λοιπόν, για αναζήτηση ευθυνών. Και πολιτικών και διοικητικών. Ευθύνες υπάρχουν, θα πρέπει να αναζητηθούν διά της κανονικής οδού, διότι από ευθιξία η νηστεία είναι διαρκής. Θα πρέπει να αποδοθούν τα Καίσαρος τω Καίσαρι. Η Κύπρος θρηνεί, όσο και είναι ημέρα λαμπρή. Ανέστη ο Χριστός, και έσωσεν ημάς εκ της φθοράς. Όχι, δυστυχώς, είμαστε όλοι πραιτοριανοί, ουδείς θέλει να γίνει Χριστός πια. Να δει το φως το αληθινό, διότι έφριξεν η γη και ο ήλιος εκρύβη.

Μιλώντας με μια άλλη μουσική γλώσσα

Το πρότζεκτ ΕΛΕΚΡΗΤ είναι μία δημιουργική διαδικασία που θέλει να στοχεύει στο να δείξει και άλλους δρόμους

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΙΑΚΗ

Ένα πολύ ιδιαίτερο πρότζεκτ ετοιμάζουν να παρουσιάσουν ο Βαγγέλης Γέττος και ο Ευαγόρας Μπεκιάρης, με τίτλο «ΕΛΕΚΡΗΤ». Ο Βαγγέλης και ο Ευαγόρας είναι δύο ανήσυχοι νέοι, οι οποίοι με το ΕΛΕΚΡΗΤ Project σχεδόν εκφράζουν ένα μαυιφέστο. Ο Βαγγέλης Γέττος παίζει λαούτο, φωνή και ηλεκτρική κιθάρα και ο Ευαγόρας Μπεκιάρης, ακουστική κιθάρα, πλήκτρα, synthesizer, ηλεκτρική κιθάρα, εφέ. Για το πολύ ιδιαίτερο πρότζεκτ τους συζητήσαμε αρκετή ώρα. Βασικό στοιχείο της δουλειάς τους, όπως μου εξήγησαν είναι οι διαστάσεις που μπορεί να λάβει η παραδοσιακή μουσική και η επιλογή της Κρήτης είναι μεν συγκεκριμένη, αλλά δεν είναι απόλυτη. Η αγάπη γι' αυτή τη μουσική τους ενεργοποιεί καλλιτεχνικά και όσο προχωράει το πρότζεκτ νιώθουν ότι έχουν βρει μια άλλη γλώσσα, με την οποία μιλάνε και περιεργάζονται την παράδοση. Βασική παράμετρος στο σκεπτικό τους είναι ότι η παράδοση δεν είναι κάτι που δεν μπορεί να μιλήσει σήμερα και να μεταδώσει κάτι. Η παράδοση και για τους δύο είναι κάτι που θα πρέπει να έρχεται στα σημερινά μέτρα, να έχει αφορμή από το χθες, αλλά να λαμβάνει χαρακτηριστικά του παρόντος.

Μιλώντας με τον Ευαγόρα και τον Βαγγέλη αντιλήφθηκα ότι ο σεβασμός στην κρητική μουσική, η οποία στα χέρια τους γίνεται εργαλείο και μέσο μεταφοράς μιας αρχέγονης κουλτούρας, μοιάζει να εξακτινώνεται και να συνομιλεί με την Κύπρο, με την Ανατολική Μεσόγειο, αλλά και με όλον

τον κόσμο. «Έχουμε απεριόριστο σεβασμό στην κρητική μουσική παράδοση, αλλά και στην ιστορία» και αυτό είναι κάτι που δεν το διαπραγματεύονται, «Δεν θέλουμε να κάνουμε απλώς μία διασκευή ή να φέρουμε ένα παραδοσιακό κομμάτι σε μέτρα που δεν του ταιριάζουν κατ' εμάς».

Πολύ σημαντικό ρόλο παίζει η ιστορία, η ανάγκη που έχουν ο Ευαγόρας και ο Βαγγέλης να δημιου-

Η αγάπη τους για την κρητική μουσική τους ενεργοποιεί καλλιτεχνικά και όσο προχωράει το πρότζεκτ νιώθουν ότι έχουν βρει μια άλλη γλώσσα, με την οποία μιλάνε και περιεργάζονται την παράδοση

ργήσουν μία μουσική βιβλιογραφία, να ντύσουν, αν θέλετε, την ιστορία με νότες και να δηλώσουν το παρών τους για ζητήματα του παρόντος με όχημα τους ήχους μιας αρχέγονης παράδοσης, τους οποίους συναντούν στην κρητική μουσική. «Η ιδέα δεν ήταν ξεκάθαρη από την αρχή, ξεκινήσαμε από το ότι παίζουμε κοντινές μουσικές και μετά από συζητήσεις που κάναμε είδαμε ότι συμβαδίζουμε και στο πώς αντιλαμβανόμαστε τον πολιτισμό», μου λέει ο Ευαγόρας, αλλά ξέραμε τι αγαπάμε και τι ζητάμε. «Θέλαμε να κάνουμε κάτι που θα είχε σχέση με παραδοσιακή μουσική, με τρα-

Ο Βαγγέλης Γέττος και ο Ευαγόρας Μπεκιάρης με το πρότζεκτ ΕΛΕΚΡΗΤ θέλουν να ανακαλύψουν πώς παντρεύεται η κρητική μουσική και πώς γενικά η παραδοσιακή μουσική με το σήμερα.

γούδια, όπως όμως αυτά μπαίνουν στην εποχή μας», συνεχίζει και ο Βαγγέλης προσθέτει «Ουσιαστικά δηλαδή θέλαμε να πειραματιστούμε στο πώς προσεγγίζουμε μία διασκευή».

Όσον αφορά στην Κρήτη και πώς μπήκε στο κάδρο ο Βαγγέλης μου λέει: «Εγώ παίζω κρητικό λαούτο, ο Ευαγόρας παίζει κιθάρα, και όταν τζαμάραμε, κατέληξα στην ιδέα που είχα στο μυαλό μου. Η ιδέα ήταν πώς είναι η κρητική μουσική στο σήμερα μέσα από μία μουσική γεωγραφία, όχι σε στύλ ντοκιμαντέρ, ούτε κάτι το νοσταλγικό. Η ιστορία μάς

ενδιαφέρει πάρα πολύ. Η Κρήτη μπήκε στο πλάνο μας με τις μουσικές επιλογές μας, βασικά» και ο Ευαγόρας, «Έχουμε αγάπη γι' αυτή τη μουσική, και είναι κάτι που μας ένωσε. Στην Κρήτη η μουσική και η παράδοσή της είναι παντού και αυτό με κάνει να θέλω να δω, τι άλλο μπορώ να κάνω με αυτή».

Στην παράσταση θα ακουστούν παραδοσιακά κομμάτια με νέες συνθέσεις άλλων καλλιτεχνών, αλλά και δικά τους κομμάτια, εντελώς καινούργια, στίχος και μουσική και μία διασκευή, πάνω σε κρητικά μοτίβα όλα. «Δεν έχουμε 'πειράξει' τα κομμάτια επειδή προ-

σπαθούμε να κάνουμε διασκευές με βάση άλλα είδη μουσικής, αν και μπαίνουν και άλλα είδη μουσικής, πέραν της κρητικής, αλλά επειδή τα περισσότερα από αυτά είτε τα έχουμε συνδέσει με κάποια ιστορία, και σε άλλα έχουμε προσθέσει ηχητικά εφέ, είτε πάνω μας ακούγονται μαρτυρίες (ιστορικές ή καλλιτεχνικές), τα άλλα ηχητικά τοπία μπαίνουν για να υποστηρίξουν αυτή τη σύνθεση, δεν πάμε να πειράξουμε τα τραγούδια», λέει ο Βαγγέλης και προσθέτει: «Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι ο πυρήνας τους, ο στιχουργικός και νοηματικός, τον δε μουσικό πυρή-

να τον βλέπουμε ως πολιτιστική κληρονομιά και αφού υπάρχει και σήμερα γεμίζει κάτι. Θεωρώ ότι η κρητική μουσική δεν είναι μόνο τα γλέντια και η διασκέδαση, αλλά κάτι άλλο, γι' αυτό συγκινεί ακόμα», ο Ευαγόρας σημειώνει ότι ήθελαν οπωσδήποτε να μπει η ηλεκτρονική μουσική, επειδή σου δίνει την ευκαιρία να προσθέσεις σε ένα κομμάτι απαγγελίες, αρχειακό υλικό κτλ. «Ουσιαστικά χρσιμοποιούμε μουσικά samples, που γίνονται οργανικά στοιχεία του κομματιού. Χωρίς αυτά τα στοιχεία το κομμάτι δεν υπάρχει, τα αντιμετωπίζουμε σχεδόν ως μουσικά όργανα. Βασικά, πιστεύω ότι ένα πολύ βασικό στοιχείο του πρότζεκτ μας είναι ακριβώς αυτό, ότι παντρεύει τα ηχητικά αυτά στοιχεία αρμονικά με το κομμάτι εν γένει».

Ο ενθουσιασμός και των δύο ήταν μεταδοτικός, και δεν άργησαν να μου τον μεταδώσουν. Μέσα από την κουβέντα μας αντιλήφθηκα πόσο σημαντικό είναι να ξέρεις τι θες να κάνεις ακριβώς, ή για να το πω καλύτερα πού θες να φτάσεις και ο Ευαγόρας με τον Βαγγέλη ήξεραν ότι πρέπει να πουν τη γνώμη τους με ήχους ηλεκτρονικούς και κοντυλιές, και να χαράξουν τον δικό τους δρόμο. Μένει να δούμε το αποτέλεσμα της δουλειάς τους και να αποφασίσουμε αν θα τους ακολουθήσουμε, εγώ πάντως ετοιμάζομαι.

Πληροφορίες: Σάββατο 4 Μαΐου και Κυριακή 5 Μαΐου, ώρα 8:00 μ.μ. Καφενείο ο Πλάτανος (Δίχωρο), Αρχ. Μακαρίου Γ' '96, Καίμα-κλή, Λευκωσία. Κρατήσεις: 97843347.

Οι στρατιώτες που στήνουν πολυβόλο σε μπαλκόνι της Βουλής ήταν από τις πρώτες φωτογραφίες της χούντας που κυκλοφόρησαν στις ξένες εφημερίδες.

Ο βετεράνος φωτορεπόρτερ απθανάτισε τα γεγονότα της Μεταπολίτευσης, όπως η ορκωμοσία του Κων. Καραμανλή το 1974.

Η στιγμή που ο Ανδρέας Παπανδρέου επιδεικνύει τη Διακήρυξη του ΠΑΣΟΚ της 3ης Σεπτεμβρίου 1974.

Ξεφυλλίζοντας το άλμπουμ ενός θρύλου της φωτογραφίας

Ο Αριστοτέλης Σαρρηκώστας στην «Κ»

Του ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ

«Κάθε μέρα σκέφτομαι και κάτι. Κάθε μέρα είμαι και κάπου. Κάθε μέρα που ξυπνάω κάνω τον σταυρό μου που είμαι ζωντανός γιατί είδα πολλούς συναδέλφους να σκοτώνονται. Αυτό είναι το επάγγελμα», μου λέει ο Αριστοτέλης Σαρρηκώστας. Ο βετεράνος, διακεκριμένος φωτορεπόρτερ του ελληνικού γραφείου του Associated Press κάθε-ται αναπαυτικά μπροστά μου, στο γραφείο του διαμερισμάτος του, με τον υπολογιστή μόνιμα ανοιχτό σε μια ειδησεογραφική ιστοσελίδα.

Η καθημερινή ενημέρωση για τα ελληνικά και διεθνή γεγονότα είναι από τα «χούγια» που δεν άφησε όταν σταμάτησε από τη δουλειά του, η οποία τον έστειλε από το Πολυτεχνείο στις 17 Νοεμβρίου του 1973 μέχρι τις εμπόλεμες ζώνες της Μέσης Ανατολής, μαζί με τις αγαπημένες του μηχανές που όσο κι αν ψάχνω δεν τις βλέπω στο μικρό δωμάτιο. «Τις έχω αποθηκευμένες για να μη σκονιίζονται», λέει με ένα χαμόγελο που εμφανίζει και μια πικρία. Παρά τα 82 του χρόνια ο Sarris, όπως ήταν γνωστός στους ξένους συνεργάτες του, με το περιποιημένο μουστάκι του και τα γκριζά πια σπαστά του μαλλιά φαίνεται να είναι έτοιμος για την επόμενη αποστολή του αμερικανικού ειδησεογραφικού πρακτορείου. «Δεν σας κρύβω ότι πολλές φορές ψάχνω να βρω τη μηχανή να σκωθώ να φύγω, αλλά εντάξει, το κάθε πράγμα στον καιρό του».

Λένε ότι οι φωτορεπόρτερ αποφεύγουν τις προσωπικές τους φωτογραφίες και πράγματι οι εικόνες που δείχνουν τον κ. Σαρρηκώστα σε δράση στο αυτοβιογραφικό βιβλίο του «Ζην επικινδύνως» των εκδόσεων Μένανδρος είναι πολύ λίγες σε σχέση με τον όγκο του πλούσιου φωτορεπορτάζ που περιλαμβάνεται στις σελίδες του από τη δεκαετία του '60 μέχρι το 1997, οπότε και πήρε μια μεγάλη άδεια, όπως λέει, από τη δουλειά του. Σε αυτές τις εικόνες ο Sarris εμφανίζεται να κρατά μια Rollei Flex με ασπρόμαυρο φιλμ 12 στάσεων ή μια ογκώδη Graflex για τους αθλητικούς αγώνες με δυνατότητα μόνο για έξι κλικ και αργότερα τις πρώτες Nikon που χρησιμοποιούσε με αναλογικό φιλμάκι, τεχνολογία που φαίνεται αδιανόητη στην εποχή των χιλιάδων ψηφιακών καρτέ που τραβάνε οι συνάδελφοί του

Πολλές φορές ψάχνω να βρω τη μηχανή να σκωθώ να φύγω, αλλά, εντάξει, το κάθε πράγμα στον καιρό του.

Πολλοί μας αποκαλούν «κοράκια», αλλά δεν είναι έτσι, έχουμε συναισθήματα. Η φωτογραφία αυτή είναι, τραβάς την πραγματικότητα.

για να μη χάσουν κάτι από ένα γεγονός, το συναίσθημα που γίνεται επιφύλαξη για κάθε φωτορεπόρτερ. «Δεν νομίζω ότι θα μπορούσα να δουλέψω σήμερα. Κατ' αρχάς δεν αισθάνεσαι τη φωτογραφία. Στην εποχή μας εκτός από το κλικ της μηχανής, μετά υπήρχε ολόκληρη διαδικασία. Εμπαινες στον σκοτεινό θάλαμο, την εμφάνιζες με τα χέρια σου, τη στέγνωνες, την έκανες πιο σκούρη ή πιο ανοιχτή ανάλογα με το προφίλ που ήθελες να της δώσεις, δεν είναι το ίδιο», μας λέει.

Η δύναμη της εικόνας

Σε μία από αυτές τις εικόνες τον βλέπουμε να κάθεται δίπλα από το «Murhed», το μπλάνημα που μέσω μιας τηλεφωνικής γραμμής έστελνε τις εικόνες του από το γραφείο του Α.Ρ. στην Αμερική και στην

Η Μελίνα Μερκούρη με Αμερικανούς ενστόλους στην Ακρόπολη το 1965, κατά τα γυρίσματα του ντοκιμαντέρ «Η Ελλάδα της Μελίνας» του BBC.

Ο Έλληνας φωτορεπόρτερ πήγαινε σε αποστολές στον Λίβανο για περίπου μία δεκαετία, αιχμαλωτίζοντας στον φακό του τη φρίκη του πολέμου.

Η φωτογραφία-ντοκουμέντο του Αρ. Σαρρηκώστα από τη βραδιά της 17ης Νοεμβρίου του 1973, με το τανκ να έχει περάσει την πύλη του Πολυτεχνείου.

υπόλοιπη Ευρώπη, κάτι σαν φαξ για φωτογραφίες. Με αυτό το μπλάνημα ο κ. Σαρρηκώστας έστελνε την εικόνα της Ελλάδας από την Αθήνα σε ολόκληρο τον κόσμο, που ανάλογα με το θέμα είχε θετικό ή αρνητικό αντίκτυπο στην κοινή γνώμη και γινόταν η αφορμή να ληφθούν πολιτικές αποφάσεις.

Η αδιαμφισβήτητη δύναμη της εικόνας επιβεβαιώθηκε πολλές φορές και στην περίπτωσή του. Για παράδειγμα, η περίφημη φωτογραφία του τέως βασιλιά Κωνσταντίνου στην ορκωμοσία της κουντικής κυβέρνησης που έβγαλε για το Associated Press ήταν αρκετή για να του κοστίσει την εξουσία του, όπως γράφει στο βιβλίο του. «Είναι διαφορετικό να φωτογραφίζεις στο εξωτερικό και στην πατρίδα σου τα μεγάλα γεγονότα. Τα συναισθήματα μπλέκονται, στο εξωτερικό

φωτογραφίζεις με άλλον αέρα. Οι διαδηλώσεις του 1-1-4, τα γεγονότα του Πολυτεχνείου, όταν έβλεπα για παράδειγμα αστυνομικούς να χτυπάνε φοιτητές, κεφάλια να ανοίγουν, να γίνονται συλλήψεις, στενοχωριόμουν, όμως έπρεπε να τα φωτογραφίσω. Δεν μπορείς διαφορετικά, γι' αυτό ήμουν εκεί. Πολλοί μας αποκαλούν «κοράκια» αλλά δεν είναι έτσι, έχουμε συναισθήματα. Η φωτογραφία αυτή είναι, τραβάς την πραγματικότητα», μας λέει.

Το Πολυτεχνείο

Με το «Murhed» χρειαζόταν περίπου 20 λεπτά της ώρας για να στείλει κάθε φωτογραφία, ενώ αν κάτι πήγαινε στραβά έπρεπε να επαναλάβει τη διαδικασία από την αρχή. Με ένα τέτοιο μπλάνημα έστειλε και τις φωτογραφίες του

τανκ που εισέβαλε μέσα στο Πολυτεχνείο το βράδυ της 17ης Νοεμβρίου του 1973 και έκαναν την επόμενη μέρα τον γύρο του κόσμου. Ο 36χρονος τότε φωτορεπόρτερ ήταν δίπλα στο άρμα μάχης που έπεσε πάνω στην πόρτα του Πολυτεχνείου. «Ακουγα τον λοχία να μιλάει πάνω στο τανκ και να λέει "μάλιστα, μάλιστα". Σε μια στιγμή γύρισε ο πυργίσκος πίσω, έκανε όπισθεν και ήρθε στο ίδιο πεζοδρόμιο που ήμουν εγώ. Ξαφνικά φουλάρει τις μηχανές και με όση δύναμη είχε πήγε και έπεσε πάνω στην πόρτα του Πολυτεχνείου. Δεν το περίμενα, σοκαρίστηκα αλλά συνήλθα αμέσως και πήγα στο κέντρο της Πατισίων για μια καλύτερη οπτική γωνία. Αν δεν ήμουν εγώ και ο Αλμπερτ Κουράντ, ο Ολλανδός δημοσιογράφος με το τηλεοπτικό συνεργείο κρυμμένοι στο Ακρο-

πόλ, δεν θα υπήρχαν αυτές οι εικόνες. Τα μεσάνυχτα θυμάμαι είχε έρθει και ο Βασίλης Καραμανώλης που δούλευε στη «Μεσημβρινή», συνεννοηθήκαμε με τα μάτια και μου είπε φεύγω να πάω εφημερίδα. Πρόλαβα και τράβηξα τρία καρτέ, χωρίς φλας, και βγήκαν ελαφρώς κουνημένα και ήρθαν καταπάνω μου δύο αστυνομικοί όχι με κλομπ αλλά με δοκάρια. Εγώ έπαιζα μποξ τότε και κατάφερα να αποφύγω τα χτυπήματά τους αλλά το ένα δοκάρι χτύπησε το χέρι μου. Όταν είδα ότι έψαχναν τα όπλα τους, έφυγα τρέχοντας για το γραφείο στην Ακαδημία, σοκαρίστηκα αλλά συνήλθα αμέσως και πήγα στο κέντρο της Πατισίων για μια καλύτερη οπτική γωνία. Αν δεν ήμουν εγώ και ο Αλμπερτ Κουράντ, ο Ολλανδός δημοσιογράφος με το τηλεοπτικό συνεργείο κρυμμένοι στο Ακρο-

Η Χριστίνα Γνώση, ενώ ετοιμάζεται για βουτιά στη δροσερή πισίνα του σπιτιού της στη Γλυφάδα, σε μια αυθεντική φωτογραφία «παπαράτσι».

Η Μαρία Κάλλας φωτογραφημένη σε ένα σπίτι στο Μαρούσι για τις ανάγκες συνέντευξης που έδωσε στο Associated Press.

Ο Ρούντολφ Νουρέγιεφ και η Μαργκότε Φοντέιν ποζάρουν προτού αρχίσει η παράστασή τους «Ρωμαιοί και Ιουλιέτα» στο Ηρώδειο, το 1967.

Μία από τις σπάνιες πανοραμικές φωτογραφίες της Ακρόπολης με τις εργασίες αναστήλωσης σε πλήρη εξέλιξη, το 1984.

Ο Αριστοτέλης Σαρρηνκώστας συλλαμβάνεται από υπαξιωματικό του στρατού, ενώ φωτογραφίζει, την περίοδο της χούντας.

Φάση του αγώνα της Εθνικής Ελλάδος με τη Σοβιετική Ενωση το 1979 και τον Γιώργο Σιδέρη σε τετ α τετ με τον αντίπαλο τερματοφύλακα.

Το νεκρό αγόρι στον Λίβανο που τον «λύγισε»

Μπροστά από τον φακό του Αριστοτέλη Σαρρηνκώστα παρήλασαν προσωπικότητες της Ελλάδας και του εξωτερικού και αιχμαλωτίστηκαν γεγονότα που συντάραξαν τον κόσμο.

Πίνοντας μια γουλιά από τον ζεστό καφέ του, μας λέει για την εποχή που οι Μπιτλς επισκέφθηκαν για λίγες ημέρες την Αράκοβα και τους φωτογράφησε με μια κιθάρα και δύο ντόπιους μουσικούς, για τότε που ο Ζαν Πολ Μπελμοντό έκοβε βόλτες στην Πλάκα με την Ούρσουλα Αντρες, τις φωτογραφίες της Καρέζη και της Μερκούρη, του Σεφέρη και του Ελύτη, του Μάρλον Μπράντο στην Ακρόπολη ή για εκείνη την καλοκαιρινή ημέρα του 1970 που τράβηξε τη Χριστίνα Γνώση με μια αέρινη πουκαμίσια έτοιμη να βουτήξει στην πισίνα του σπιτιού της οικογένειας στη Γλυφάδα. «Δεν ήμασταν καλεσμένοι, δεν ήμασταν μέσα στο σπίτι. Τραβήξαμε τη φωτογραφία και μετά μας κυνηγούσαν», μας λέει γελώντας.

Στη δουλειά των φωτορεπόρτερ το θέμα μπαίνει πάνω απ' όλα, συνήθως, με κάθε κόστος. «Είτε σε πόλεμο ή σε διαδήλωση, πρωταρχικό σου μέλημα είναι η κάλυψη. Στον πόλεμο είναι πιο έντονα τα συναισθήματα. Φοβάσαι για την ίδια σου τη ζωή. Όταν φτάνεις σε κάποιο σημείο για να φωτογραφίσεις, θα σε σματτήσουν τα συναισθήματά σου; Οχι, αλλιώς δεν κάνεις για αυτή τη δουλειά. Αργότερα σκέφτεσαι και λες, κοίταξε να δεις τι έκανα».

Οι πόλεμοι

Ως πολεμικός ανταποκριτής ο κ. Σαρρηνκώστας κάλυψε για το Α.Ρ. τον Πόλεμο των Εξι Ημερών, τις αραβοϊσραηλινές συγκρούσεις του 1967 και 1969, τον εμφύλιο του Λιβάνου, συγκρούσεις Ισραηλινών και Παλαιστινίων στη Γάζα, έζησε από κοντά την απαγωγή του δημοσιογράφου και τότε διευθυντή του αμερικανικού πρακτορείου Τέρι Αντερσον στη Βηρυτό, τον πόλεμο Ιράκ - Ιράν του '80.

“

Τρεις ημέρες δεν έτρωγα φωτογράφιζα, αλλά δεν ήμουν εκεί. Το μυαλό μου ήταν αλλού, ήταν στα παιδιά μου. Μου κόστισε πάρα πολύ.

Τον ρωτάμε εάν κάποια φορά τα συναισθήματά του μπήκαν μπροστά από το θέμα του. «Αυτό έγινε μία φορά, στον μικρό μου ήρωα», λέει. Στη Σιδώνα του Λιβάνου ο κ. Σαρρηνκώστας συνάντησε τρία αγόρια που είχαν τότε την ίδια ηλικία με τους τρεις γιους του. Φορτωμένα πυρομαχικά προσπαθούσαν να περάσουν έναν ελαιώνα για να φτάσουν στους μαχαπές των Παλαιστινίων, ενώ πάνω από τα κεφάλια τους περνούσαν ξυστά οι σφαίρες Λιβανέζων, συμμάχων των Ισραηλινών. Κάποια στιγμή εκείνος φεύγει, αλλά τα αγόρια συνεχίζουν. «Εσύ μπορείς να γυρίσεις, δεν έχεις λόγο να κινδυνεύσεις. Εμείς όμως πρέπει να πάμε τις σφαίρες στους πολεμιστές», του είπε ένα από τα αγόρια. Ωρες μετά, ο Σαρρηνκώστας φωτογράφιζε σε ένα νοσοκομείο, μέχρι που είδε σε ένα φορείο το άψυχο κορμί του αγοριού. «Εκείνη τη στιγμή αισθάνθηκα πιο άσχημα από ποτέ. Οποτε το σκέφτομαι με ενοχλεί πάρα πολύ. Τρεις ημέρες δεν έτρωγα· φωτογράφιζα, αλλά δεν ήμουν εκεί. Το μυαλό μου ήταν αλλού, ήταν στα παιδιά μου. Μου κόστισε πάρα πολύ».

Από την Κατοχή στα καράβια, στην Αμερική και στη φωτογραφία

Η ζωή του Αριστοτέλη Σαρρηνκώστα είναι σχεδόν μυθιστορηματική. Ο δρόμος του μέχρι να φτάσει στο Associated Press πήρε τόσες πολλές στροφές, που αν έλεγε κανείς στον νεαρό πυγμάχο που πάλευε στα ρινγκ της Βραζιλίας τη δεκαετία του '50 ότι θα περνούσε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του φωτογραφίζοντας ιστορικά γεγονότα και ειδήσεις, τότε μάλλον θα κατέληγε με ένα μάτι μαυρισμένο.

Γεννημένος στην Καισαριανή το 1937, ο μικρότερος των πέντε αδελφών της οικογένειας, ο Αριστοτέλης μεγάλωσε κυρίως με τη μητέρα του μετά τον θάνατο του πατέρα του το 1941. Στο βιβλίο του

«Όταν γύριζα από μια εμπόλεμη κατάσταση καθόμουν μία εβδομάδα και μετά με έπινε μια ανησυχία. Ηρεμούσα μόλις χτυπούσε το τηλέφωνο για να φύγω».

περιγράφει με λεπτομέρεια τις κακουχίες και την πείνα της Κατοχής και του Εμφυλίου και τους λόγους που τον οδήγησαν να σαλπάρει για Βραζιλία σε ηλικία 15 ετών.

Μεγάλος του στόχος, όμως, ήταν να φτάσει στην Αμερική

και για να το κάνει εγκατέλειψε το «Στέκι dos Grecos» του γαμπρού του και έγινε ναυτικός στο κιώτιο τάνκερ «ΚΥΜΟ» της εταιρείας Φραγκούλη-Χατζημικάλη. Στο δεύτερο μεγάλο ταξίδι του στις ΗΠΑ ο νεαρός Αριστοτέλης, με τη σωτηρή συναίνεση του καπετάνιου, κατέβηκε από το πλοίο και με την αγωνία του παράνομου μετανάστη πήρε το λεωφορείο για το Σιάτλ.

Εμεινε κρυμμένος για λίγο και γρήγορα βρέθηκε να δουλεύει σε συγγενείς του στην Καλιφόρνια και να είναι μέλος της ελληνικής ομογένειας. Στα 18 του πήρε την απόφαση να γυρίσει πίσω στην Ελλάδα για να υπηρετήσει τη στρατιωτική του θητεία και η μητέρα του έκανε

ό,τι περνούσε από το χέρι της για να μην ξενιτευτεί ξανά ο γιος της. Μέχρι που τον πήγε σε έναν γείτονα φωτορεπόρτερ για να του βρει δουλειά, που δεν ήταν άλλος από τον γνωστό φωτογράφο Κλεισθένη Δασκαλάκη, έναν από τους συνεταιριστές του φωτογραφικού πρακτορείου «Ενώση». «Πριν ακόμα ο Κλεισθένης με συστήσει στους συνεταιριστές του και μου δείξει τα κατατόπια, τον πήρα στην άκρη και του είπα το εξής, ότι θα μείνω για μία ή δύο εβδομάδες και μετά θα πεις στη μητέρα μου ότι αυτός δεν κάνει γι' αυτή τη δουλειά», γράφει ο κ. Σαρρηνκώστας στο βιβλίο του. Οι εβδομάδες όμως έγιναν μήνες και ο νεαρός που ονειρευόταν

την Αμερική έμεινε στην Ελλάδα, αλλά ταξίδεψε σχεδόν σε όλο τον κόσμο κρατώντας μια φωτογραφική μηχανή στο χέρι για 40 χρόνια.

Η ζωή που δεν έζησε

Από το ρετιρέ του στη Γλυφάδα όπου ζει με τη γυναίκα του Παναγιώτα η θέα είναι χορταστική. Το έδαφος στο σπίτι τους έχει μια μικρή ανοδική κλίση που δίνει ύψος στην τετράωροφη πολυκατοικία, στα κουδούνια της οποίας διαβάζουμε το ίδιο επώνυμο «Σαρρηνκώστας». Ρωτάμε τον βετεράνο φωτορεπόρτερ για τη ζωή που δεν έζησε τις εβδομάδες και τους μήνες που περνούσε σε εμπόλεμες ζώνες. «Αυτό είναι το αντίτιμο. Εγώ το λέω

αν και δεν της φέρεει ότι η γυναίκα μου ήταν ήρωας, ήταν μητέρα και πατέρας, εκείνη μεγάλωσε τα τρία παιδιά μας. Αλλά δεν μπορούσα να κάνω διαφορετικά, δεν μπορούσα να σταματήσω. Όταν γύριζα από μια εμπόλεμη κατάσταση καθόμουν μια εβδομάδα και μετά με έπινε μια ανησυχία. Ηρεμούσα μόλις χτυπούσε το τηλέφωνο για να φύγω» μας λέει, περιγράφοντας τον «εθισμό» που αποκτούν πολλοί πολεμικοί ανταποκριτές. «Είμαι ευτυχής που ζω και αναπνέω» μας λέει πριν φύγουμε και μερικές φορές ρίχνει καμιά ματιά και στο τηλέφωνό του. «Το κοιτάζω ακόμα και τώρα μήπως χτυπήσει αλλά δεν χτυπάει».

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Της ΜΑΡΙΑΛΕΝΑΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Εσείς πού ανήκετε;

Στο θέατρο «Σταθμός», για λίγες ακόμη παραστάσεις, παίζεται «Οι φυλές». Το βραβευμένο κείμενο ανήκει στη Βρετανίδα Νίνα Ρέιν και ανεβαίνει για πρώτη φορά στην Ελλάδα, σε σκηνοθεσία Τάκη Τζαμαργιά. Οι ηθοποιοί (Ανδρεαδάκη, Μαυροματάκης, Κουρούμπιας, Καρατζογιάννης, Τρουφάκου και Μολέσκη) είναι εξαιρετικοί.

Η υπόθεση αφορά μια οικογένεια. Ο ακαδημαϊκός πατέρας λατρεύει τις γλώσσες –και φυσικά τις λέξεις– και προσπαθεί να μάθει κινέζικα, η μητέρα αφουγκράζεται το συναίσθημα και προσπαθεί να ολοκληρώσει ένα μυθιστόρημα, και ανάμεσά τους τρία παιδιά. Ο πρωτότοκος, που παλεύει να ξεπεράσει τον πατέρα, βρίσκεται ξανά πίσω στο σπίτι, νηπιμένος, έχοντας να αναμετρηθεί με τις σκιές του. Ακούει φωνές και το τραύλισμα που τον ταλαιπωρεί από παιδί κάνει πάλι την εμφάνισή του. Η κόρη επιθυμεί να κάνει καριέρα στην όπερα, όμως δεν έχει τα κότσια να υποστηρίξει αυτό που απαιτεί μια τέτοια ενασχόληση, μένει και αυτή στο σπίτι άπραγη, ματαιωμένη. Ο μικρός γιος είναι κωφάλαλος. Μεγαλώνει ανάμεσα σε ακούοντες, που χρησιμοποιούν τη γλώσσα με παραπάνω από επαρκή τρόπο, και ο ίδιος σε όλη του τη ζωή παλεύει να επικοινωνήσει με τις λίγες φράσεις που μπορεί, σε ταχύτητες που τον υπερβαίνουν. Δεν κατέχει τη νοηματική, τη γλώσσα που είναι πιο κοντά σε εκείνον, δεν του επιτράπηκε να χρησιμοποιήσει άλλη γλώσσα πέρα από τις λέξεις.

Στη ζωή τους, σαν μια αδρή ανάμνηση του «Θεωρήματος» του Παζολίνι, έρχεται στο σπίτι η κοπέλα του μικρού, μια όμορφη καλοφτιαγμένη ύπαρξη. Εκείνη δεν είναι εκ γενετής κωφάλαλη, χάνει σταδιακά την ακοή της, μιλάει κανονικά αλλά γνωρίζει καλά τη νοηματική γλώσσα. Η νεαρή λειτουργεί για όλη την οικογένεια σαν ένας καθρέφτης, σαν ενδιάμεσος χώρος όπου στη δική της ύπαρξη –ανήκει λίγο από εδώ και λίγο από εκεί– προβάλλονται όλες οι στρεβλώσεις και παθολογίες της οικογένειας, όλες οι ανεπάρκειες όχι μόνο των κωφάλαλων, αλλά κυρίως των ακούοντων.

Θαύμασα το κείμενο της Ρέιν. Σε μια εποχή που αναζητείται

«Οι φυλές», το βραβευμένο κείμενο της Βρετανίδας Νίνα Ρέιν, που ανεβαίνει για πρώτη φορά στην Ελλάδα, συνεχίζεται για ακόμη λίγες παραστάσεις στο θέατρο «Σταθμός».

«Εδώ ανήκεις», λέει η μητέρα στον κωφάλαλο, που νιώθει σαν σπιτι του τους δασκάλους της νοηματικής, στην προσπάθεια να τον τραβήξει πίσω, να τον ξαναφέρει στο μαντρί σαν το απολωλός πρόβατο.

–δικαίως σε κάποιες στιγμές, σε ακραία μορφή κάποιες άλλες– το πολιτικώς ορθό, τολμάει να μιλήσει για φαινόμενα, πρόσωπα, αναπνίξεις, με έναν τρόπο άμεσο, γυμνό, σαρκαστικό, απελευθερωτικό και, φυσικά, καθόλου πολιτικώς ορθό. Είναι σημαντικό το ότι το έργο στέκεται στον ενδιάμεσο χώρο, δεν παίρνει θέση υπέρ του ενός ή του άλλου, αποκαλύπτονται οι ελλείψεις και οι ανθρώπινες ανάγκες σε όλους τους ήρωες.

Ο πατέρας, αυτή η μορφή της αυθεντίας, ισχυρίζεται ότι αν δεν υπήρχαν οι λέξεις δεν θα μπορούσαμε να εκφράσουμε τα συναισθήματά μας. Έχει χτίσει όλη του τη ζωή σε αυτό, τη στιγμή που έχει γεννήσει ένα κωφάλαλο

παιδί. Την ίδια στιγμή αναζητεί λέξεις, μαθαίνει κινέζικα, γράφει, διαβάζει, σαν να μην υπάρχουν όμως άλλα συναισθήματα, πέραν ενός: του ανταγωνισμού. Όλη του η ζωή είναι η αναζήτηση του καλύτερου.

Από την άλλη, η μητέρα κάνει υπερβολική χρήση της ενσυναίσθησης. Ενώ θα λέγαμε ότι εκεί λειτουργεί το συναίσθημα, παρ' όλα αυτά κι εκείνη χρησιμοποιεί τη λεκτική κατανόηση με τον ίδιο τρόπο όπως και ο πατέρας την αυθεντία, εγκλωβιστικά, ασφυκτικά. Οι δυο τους έχουν δημιουργήσει ένα γονεϊκό ζεύγος μέσα από το οποίο δεν ξεφεύγει κανείς. Κανείς δεν είναι αρκετά διανοούμενος σαν τον πατέρα, κανένα σπiti δεν έχει τέτοια κατανόηση και ελευθερία σαν το σπiti που έφτιαξε η μητέρα. Εκεί μέσα τα ενήλικα παιδιά, που ψάχνουν εναγωνίως τη δική τους ταυτότητα, χτυπιούνται από τοίχο σε τοίχο, σαν τα ποντίκια που έχουν καταπιεί το ποντικοφάρμακο και δεν έχουν ακόμη ξεψυχήσει.

Ο κωφάλαλος παλεύει να κάνει την τομή. Αμφισβητεί τον πατέρα. Αναζητεί μέσω του έρωτα τη νοηματική που στερήθηκε, που του στερήσαν οι γονείς. Φεύγει από το σπiti για να αναζητήσει

τη δική του ζωή, να κάνει τελικά τα δικά του λάθη.

Σκέφτομαι πολύ συχνά ότι οι γονείς φτιάχνουν μέσα από την ελευθερία, την ανοχή, την αποδοχή έναν ασφυκτικό πυρήνα για τα παιδιά τους. Στην ανάγκη να δημιουργηθεί ένα κέλυφος για να ανήκουμε κάπου, δημιουργείται η οικογένεια σαν τη μόνη αλάθητη οδό επιβίωσης απέναντι σε έναν κατακερματισμένο ή εχθρικό κόσμο. «Εδώ ανήκεις», λέει η μητέρα στον κωφάλαλο, που νιώθει σαν σπiti του τους δασκάλους της νοηματικής, στην προσπάθεια να τον τραβήξει πίσω, να τον ξαναφέρει στο μαντρί σαν το απολωλός πρόβατο. Τη στιγμή όπου ο ίδιος ο πατέρας κάνει ανυπόφορο το «οικείο».

Κανείς δεν σκέφτηκε ότι ίσως υπάρχει και μία άλλη γλώσσα, που ενώνει τον κόσμο της Βαβέλ. Η γλώσσα της σιωπής. Της αδυναμίας καμία φορά να κατανοήσουμε ποιο είναι το παιδί μας. Ή της αποδοχής ότι ο γονέας δεν τα ξέρει όλα, δεν είναι τα πάντα για το παιδί του. Η γλώσσα της σιωπής αν συνδυαστεί με εσωτερικότητα, με σκέψη, μπορεί να γίνει ένα νέο σπiti για τον άνθρωπο. Ένα σπiti όπου δεν χρειάζεται κανείς να αποδείξει τίποτα και για κανέναν.

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της ΛΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ

Ο κανένας τα έκανε όλα

ΒΑΣΙΛΗΣ ΓΚΟΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ
Αναμνηστική
εκδ. Μεταίχμιο, σελ. 418

«Είναι τόσο αναγκαίο να είσαι αριστερός όσο αναγκαίο είναι το αριστερό παπούτσι, αλλά πρέπει να συνδυάζεται και με δεξί παπούτσι ώστε το περπάτημα να είναι φυσιολογικό». Τέτοια και άλλα χειρότερα συλλογίζεται ο ήρωας καθώς στέκεται μπροστά στην είσοδο ενός διώροφου σπιτιού στο Περιστέρι. Πριν από πενήντα χρόνια είχε βγει από αυτό το σπiti θριαμβευτής, πηικά αδικαίωτος ωστόσο. Ήταν φέρελπισ φοιτητής της Φιλοσοφικής, μέλος αντιδικτατορικής οργάνωσης, και από το Περιστέρι οδηγήθηκε κατευθείαν στα υπόγεια της Μπουμπουλίνας. Μετά την ανάρρωσή του από τα βασανιστήρια, ενεργημένος από μια περίεργη εύνοια, στρατεύτηκε στην ΕΣΑ, αλλά η αιφνίδια παράλυση του δεξιού του χεριού τον διέσωσε από τον ρόλο του θύτη.

Ο Βασίλης Γκουρογιάννης υποβάλλει τον ήρωα σε μια εκ βάθρων αναμνηστική, όπου το παρελθόν αντιμετωπίζεται με το άγος που κληροδότησε στο παρόν. Στο βιβλίο η Ελλάδα της κρίσης, των ακροδεξιών, των αναριθμητών υπουργοποιημένων αντιστασιακών, των

νεόπτωχων, των αγανακτισμένων και των κουκουλοφόρων, αναδυμάται μεγάλοπνοους αγώνες που κατατροπώθηκαν παταγωδώς. Ο πρωταγωνιστής ζει εδώ και πενήντα χρόνια στη Βαρκελώνη, περιβεβλημένος εύσημα ανδρείας, αλλά και την έγκριτη ακαδημαϊκή ταυτότητα του ομπριστή. Ο πλειστηριασμός του παλιού του σπιτιού τον έφερε πίσω στην Ελλάδα. Ένας πονόδοντος τον έφερε μπροστά στο διώροφο που τώρα λειτουργούσε σαν οδοντιατρείο. Εκεί μέσα караδοκούσαν βρικόλακες, όπως βρικόλακες φώλιαζαν και σε ένα κασελάκι του σπιτιού του, όπου κειτόταν η στολή του ΕΑΤ-ΕΣΑ.

Ξανά πίσω στην πηγή του πόνου, ο αφηγητής ανατρέχει στην προσωπική του περιπέτεια, σωματική και ψυχική, ενόσω αναστοχάζεται τα όσα παρατηρεί κατά την ολιγοήμερη παραμονή του στην Αθήνα. Την ενόρμηση της βίας απέναντι στην ξέφρενη επιθετικότητα που βυσοδομεί στους δρόμους, την αναχαιτίζει με φιλοσο-

φικές σκέψεις που ορμώνται από τα ομπρικά έπη. Μαρμαρωμένος μπροστά στην πόρτα του οδοντιατρείου, μουνδιασμένος από τον πόνο, σκέφτεται πως οι νεότεροι Έλληνες, μιμούνται τους συντρόφους του Οδυσσέα, κατασπάραξαν τα ιερά βόδια του θεού Ηλιου, που στη σύγχρονη εποχή απεικονίστηκε σε σημαίες «σαν πράσινο γρανάτζι». «Δυστυχώς δεν υπάρχει Έλληνας της Ελλάδος που δεν πήρε μεζέ από τα βόδια του Ηλιου». Το μυαλό του πηγαίνει και στον Κανένα, τον ανώνυμο, προαιώνιο ένοχο ήρωα. Τον Κανένα, ένα «μη ον», αντικρίζει στον καθρέ-

φτη, σε ένα συγκλονιστικό στιγμιότυπο που σφραγίζει το κλείσιμο του μυθιστορήματος. Ο εαυτός του προβαλλόταν στο γυαλί σαν ένα ψηφιδωτό βασάνων, ηρωισμών και στρεβλώσεων.

Αξίζει η αναφορά σε μια αναμνήσιμα συναρπαστική σκηνή. Στη γιάφκα του Περιστερίου ο διοικητής της ΕΣΑ προβαίνει σε μια πολιτική προφητεία, λέγοντας στους

συλληφθέντες φοιτητές πως ο κομμουνιστικός κίνδυνος θα αποσοβούνταν μια και καλή, μόνο αν οι προλετάριοι έρχονταν στην εξουσία. Αν ποτέ κυβερνούσε ο σοσιαλισμός, από τους φασίστες θα έπαιρνε παράδειγμα. «Αλλά ποιος ρισκάρει τέτοιο πείραμα; Αυτοί άμα ανεβούν στην εξουσία την κρατάνε με νύχια και με δόντια».

Ο Γκουρογιάννης γράφει ένα αμιγώς πολιτικό μυθιστόρημα, σχολιάζοντας το χεμαζόμενο παρόν μέσα από την κατόπτευση του παρελθόντος ονειδούς. Ο λόγος διακατέχεται από θυμωμένη ειρωνεία που επίτηδες πλαταίνει τον παραλογισμό για να χωρέσει την οργή της. Κάποιες στιγμές ο απεριφραστος θυμός εκβάλλει σε σφοδρές καταγγελίες όπου αντηχούν πητικοπλαστικοί τόνοι. Βέβαια, ο Γκουρογιάννης παραμένει ένας σοβαρός, εξόχως μεθοδικός αφηγητής, ο οποίος ουδέποτε παραθεωρεί τις δυσδιάκριτες πτυχές του πολυσύνθετου, επαμφοτερίζοντος πολιτικού πεδίου. Θα ήθελα να σταθώ στον προβληματισμό του για τον εκκυδαισμό και τη φτωχοποίηση της γλώσσας. Πρόκειται για έναν πολυσήμαντο ευτελισμό, διρκώς επιδεινούμενο, στον οποίο δεν δίνεται η προσοχή που του επιφυλάσσει αμέριστη ο Γκουρογιάννης.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΒΑΓΓΕΛΗ ΓΙΑΝΝΙΣΗ

Γεννήθηκε το 1988 στην Ελευσίνα. Το 2011 μετανάστευσε στη Σουηδία, όπου έμεινε για χρόνια, διδάσκοντας σε δημοτικά σχολεία και σε εκπαιδευτήρια ενηλίκων. Εξέδωσε το πρώτο του βιβλίο αστυνομικής λογοτεχνίας «Το μίσος», το 2014. Ακολουθσαν άλλα τρία με πρωταγωνιστή τον επιθεωρητή Αντερς Οικονομιόη, όλα από τις εκδόσεις Διόπτρα. Το καινούργιο του βιβλίο, «Η γυναίκα του Ισνταλ», βασίζεται στην πραγματική υπόθεση μιας δολοφονίας, η οποία παραμένει ανεξιχνίαστη εδώ και σχεδόν πέντε δεκαετίες.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;
Το «Chestnut Man» του Σόρεν Σβάιτρουπ και το «Writer's guide to psychology» της Κάρολιν Κάουφμαν· ένα βιβλίο για διασκέδαση και ένα για τη δουλειά, δηλαδή. Α, και υποχρεωτικά έναν «Μπλε Κομήτη», κάπου κοντά.

Ποιος ήρωας/ηρώδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;
Ο Γιόσφιαν από το «Catch-22» του Τζόζεφ Χέλερ. Μολονότι έζησε σε μια εποχή στην οποία δεν θα ήθελα να βρίσκομαι (Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος), ταυτόχρονα είχε μία ζωή που άξιζε να γραφτεί σε βιβλίο.

Διοργανώνετε ένα δείπνο. Ποιους συγγραφείς καλείτε, ζώντας και τεθνεώτες;
Τον Γιον Λιρ Χορστ, επειδή του έχω υποσχεθεί να του κάνω το τραπέζι την επόμενη φορά που θα έρθει στην Αθήνα, τον Στιγκ Λάρσον μιας και μάθω τι σκόπευε να κάνει στα επόμενα βιβλία του Millennium και τον Τζορτζ Ρ. Ρ. Μάρτιν για να τον ρωτήσω πότε σκοπεύει να τελειώσει το επόμενο βιβλίο του ASOIAF.

Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον στοιχείο που μάθατε πρόσφατα χάρη στην ανάγνωση ενός βιβλίου;
Διαβάζοντας το νέο μυθιστόρημα του Σεμπάστιαν Φίτζεκ «Η θέση 7Α» έμαθα πως η συγκεκριμένη θέση υποτίθεται πως είναι η πιο επικίνδυνη σε ένα αεροπλάνο. Τουλάχιστον, ξέρω τώρα πια πού να μην κάθωμαι.

Ποιο είναι το βιβλίο που έχετε διαβάσει τις περισσότερες φορές;

Το «Άγριεμένοι ανάπηροι επιστρέφουν από καυτά κλίματα» του Τομ Ρόμπινς.

Έχετε Facebook, Twitter κ.λπ.; Εάν ναι, εμποδίζουν ή εμπλουτίζουν το γράψιμο και το διάβασμα;
Ασχολούμαι κυρίως με Facebook και Instagram. Θα έλεγα ότι εμπλουτίζουν το διάβασμα. Αρκεί μία βόλτα σε κάποια βιβλιοφιλική ομάδα ή μία εξερεύνηση του #instavivlio για να ανακαλύψεις δεκάδες ενδιαφέροντα βιβλία – με όποια συνέπεια μπορεί να έχει αυτό στο πορτοφόλι σου. Τώρα, όσον αφορά το γράψιμο... Το Netflix το εμποδίζει περισσότερο από τα social media.

Στη «Γυναίκα του Ισνταλ» δεν συναντούμε τον επιθεωρητή Αντερς Οικονομιόη. Γιατί;
Ο Αντερς χωροχρονικά δεν «χωρούσε» στη συγκεκριμένη ιστορία, μια και διαδραματίζεται στη Νορβηγία τον 1970. Οπότε, έπρεπε να πάρει άδεια για ένα βιβλίο και να παραθερίσει μέχρι το 2020.

Τελικά, ποιο είναι το μυστικό για να κερδίσει –και να κρατήσει– ένας συγγραφέας το ενδιαφέρον του αναγνώστη;
Η συνέπεια.

Πόσο... Σουηδός έχετε γίνει έπειτα από τόσα χρόνια που ζείτε στη Σουηδία;
Αρκετά, ώστε να τρώω τα κεφτεδάκια μου με μαρμελάδα μύρτιλο.

Πρώτα σε πωλήσεις

Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

1 «Σύντομες απαντήσεις στα μεγάλα ερωτήματα» του Στίβεν Χόκινγκ (Πατάκη)

2 «Αιχμάλωτοι της γεωγραφίας» του Τιμ Μάρσαλ (Διόπτρα)

3 «Ηπειρώτικο μοιρολόι» του Κρίστοφερ Κινγκ (Δώμα)

4 «Η σαγήνη της αρχιτεκτονικής» Συλλογικό (Αγρ)

5 «Μαθηματικά και τεχνολογία στην αρχαία Ελλάδα» του Βασίλη Καρασμάνη (Λιβάνη)

Λογοτεχνία

1 «Η τέχνη της απώλειας» της Αλίσ Ζενιτέρ (Πόλις)

2 «Ο γαλατάς» της Άν Μπερνς (Gutenberg)

3 «Η πόρτα» του Δημήτρη Τσεκούρα (Ερμ)

4 «Το τραγούδι της σάλπιγγας» του Ουάλας Στέγκνερ (Gutenberg)

5 «Το παιδί» του Γιάννη Παλαβού (Νεφέλη)

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από το βιβλιοπωλείο «Αναγνώστης» (Πυρινιέλλα 11, Ιωάννινα)

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΝΤΕΣΑΟΥ

Στο πνεύμα του Μπάουχαους
Χτισμένο το 1926 από τον διάσημο αρχιτέκτονα Βάλτερ Γκρόπιους, το Μάστερ Χάουζ Καντίνσκι/Κλέε βρίσκεται στο Ντεσάου, εκεί όπου το 1919 ιδρύθηκε η Σχολή Μπάουχαους. Το κτίριο, που εξιδανικεύει τις αρχές του κινήματος, αποκαταστάθηκε πλήρως και είναι πλέον ανοικτό στους επισκέπτες, που έρχονται να δουν όχι μόνο ένα σημαντικό οίκημα, αλλά και τον τόπο που είχαν ως ατελιέ καλλιτέχνες όπως ο Καντίνσκι και ο Κλέε. Το σπίτι αυτό χρησιμοποιείτο και ως residence καλλιτεχνών.

ΜΑΔΡΙΤΗ

Τα γλυπτά του Τσαρλς Ρέι
Σε μια έκθεση που οργάνωσε το Μουσείο «Βασίλισσα Σοφία» στη Μαδρίτη, οι επισκέπτες στο Κρυστάλλινο Παλάτι (Palacio de Cristal) μπορούν να δουν μια έκθεση με τα σιγνηματικά και ατμοσφαιρικά γλυπτά του 64χρονου Αμερικανού γλύπτη Τσαρλς Ρέι. Η έκθεση θα διαρκέσει έως τις 8 Σεπτεμβρίου και είναι μια ευκαιρία να θαυμάσει κανείς και το οικοδόμημα, που είναι ένα από τα πιο εντυπωσιακά της αρχιτεκτονικής νέας τεχνολογίας, από σίδερο και κρύσταλλο του 19ου αιώνα.

ΛΟΝΔΙΝΟ

Η Παναγία με το ρόδι
Μια μινιατούρα της «Παναγίας με το ρόδι» του Σάντρο Μποτισέλι αποδείχθηκε ότι προήλθε από το εργαστήριο του ζωγράφου τον 15ο αιώνα. Η επικρατούσα άποψη έως τώρα υποστήριζε ότι το έργο αυτό είχε δημιουργηθεί από κάποιον ζωγράφο θαυμαστή του Μποτισέλι. Η ανακάλυψη έγινε αφού αφαιρέθηκε παχιά στρώση από βερνίκι, κατόπιν οδηγιών ειδικών από την Εθνική Πινακοθήκη και το Μουσείο Βικτόρια και Αλμπερτ. Το έργο παρουσιάζεται τώρα στο Ranger's House του Λονδίνου.

ΠΑΡΙΣΙ

Πρωτομαγιά με μουσική
Υπάρχουν τρόποι και τρόποι για να γιορτάσει κανείς την Πρωτομαγιά. Το Μουσείο Ορσέ στο Παρίσι έχει προσκεκλημένη τη Φιλαρμονική του Βερολίνου για μια συναυλία μέσα στους χώρους του μουσείου. Μαέστρος θα είναι ο Ντάνιελ Χάρντινγκ (φωτ.) και σολίστ ο περίφημος Ουαλλός μπασοβαρύτονος Μπριν Τέρφελ. Σκέφτεται κανείς τη συγκίνηση της στιγμής, να ακούει αυτήν την ορχήστρα σε αυτόν τον χώρο, με αυτόν τον ερμηνευτή, να τραγουδάει Βάγκνερ, Μπερλιόζ και Ντεμπισί.

ΜΑΔΡΙΤΗ

Βραβείο Θερβάντες
Η ποιήτρια Ιντα Βιτάλε από την Ουρουγουάη τιμήθηκε φέτος με το Βραβείο Θερβάντες (για το έτος 2018), η ανώτατη λογοτεχνική διάκριση του ισπανόφωνου κόσμου που απονέμει ετησίως το υπουργείο Πολιτισμού της Ισπανίας, με χρηματικό έπαθλο 125.000 ευρώ, για τη συνολική προσφορά ενός συγγραφέα. Η Ιντα Βιτάλε γεννήθηκε στο Μοντεβιδέο το 1923 και θεωρείται ιερή μορφή της ισπανόφωνης ποίησης. Ανήκει στη «Γενιά του 45» και το 1973 είχε ζητήσει πολιτικό άσυλο στο Μεξικό.

Επιμέλεια: ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

Η πρώτη δαγκεροτυπία του Παρθενώνα

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Ανάμεσα στο 1842 και το 1845, ο Γάλλος υπήκοος Girault de Prangey ταξίδεψε στην Ανατολική Μεσόγειο με σκοπό να φωτογραφίσει τα μνημεία της αρχαιότητας με τον ενθουσιασμό του νέου μέσου. Στη διάρκεια αυτής της τριετίας, ο Γάλλος φωτογράφος έβγαλε περίπου 1.000 φωτογραφίες, εκ των οποίων οι 120 παρουσιάζονται αυτή την περίοδο στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης στην έκθεση «Monumental Journey» και διάρκεια έως 12 Μαΐου. Είναι

μια συνεργασία με την Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας και εγγράφεται ήδη ως δηλωτική της τάσης ανάδειξης της πρώιμης φωτογραφικής περιόδου έως το 1880. Όπως αναφέρει σε εκτενές άρθρο του ο Μάικλ Πρες στον καλλιτεχνικό ιστότοπο «Hyperallergic», η έκθεση στο Μητροπολιτικό είναι η κορωνίδα μιας ολοένα και πιο οργανωμένης τάσης γνωριμίας με τις απαρχές της φωτογραφίας. Θυμόμαστε την έκθεση που είχε διοργανώσει πάλι το Μητροπολιτικό την περίοδο 2016-17 με τις φωτο-

γραφίες του Ογκίστ Σαλζμάν που είχε φωτογραφίσει την Παλαιστίνη στη δεκαετία του 1850. Αυτή την περίοδο, το Ίδρυμα Barnes στη Φιλαδέλφεια παρουσιάζει την έκθεση «Από σήμερα, η ζωγραφική είναι νεκρή» με φωτογραφίες Ευρωπαίων φωτογράφων της περιόδου 1840-1880. Σήμερα απαιτείται προσπάθεια για να αντιληφθούμε τι σημαίνει η εφεύρεση της φωτογραφίας, που έχει επίσημη ληξιαρχική πράξη γεννήσεως το έτος 1839. Εκεί επιπλέον ενδιαφέρον να ανατρέξουμε πίσω στα πρώτα

χρόνια και στους σκαπανείς όπως ο Γάλλος φωτογράφος Girault de Prangey που, ξεκινώντας για τον Μεγάλο Γύρο της Ανατολικής Μεσογείου, πέρασε και από την Ελλάδα του 1842 αφού είχε ήδη περάσει από τη Ρώμη. Στον De Prangey αποδίδεται η πρώτη πιθανότατα – δαγκεροτυπία του Παρθενώνα, τον οποίο φωτογράφησε στα πρώτα χρόνια του νέου κράτους, με τις πρώτες εργασίες εκκαθάρισης του τοπίου πάνω στον Ιερό Βράχο. Έχουμε ακόμη και τη δαγκεροτυπία από τον Πύργο των Αέρωνων αλ-

λά και από τους Στύλους του Ολυμπίου Διός στην πρώτη φάση του μνημείου, με τις προσκτήσεις και τον κίονα που αργότερα έπεσε σε φοβερή καταιγίδα. Το ταξίδι στην Ανατολική Μεσόγειο συνεχίστηκε στην Ιερουσαλήμ, στον Λίβανο, στην Αίγυπτο, με την επιδίωξη να συμβάλει στην επιστημονική γνώση, να έχει δηλαδή την αξία τεκμηρίου, αλλά επιπλέον να παραδώσει ένα αυτόνομο καλλιτεχνικό έργο υψηλής αισθητικής αξίας. Η συμβολή στην ιστορία της αρχιτεκτονικής ήταν τεράστια.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Για το κορίτσι με το άσπρο αδιάβροχο

Μια μέρα του 1942 στην Αθήνα, ο ποιητής Γιώργος Β. Μακρής έζησε μίαν αυστηρά προσωπική ανάσταση. Αυτό τουλάχιστον διατείνεται ο κύριος Γκρι, διότι είδε ότι ο Μακρής έγραψε ένα εκπληκτικό ποίημα εκείνη τη χρονιά, το μαύρο 1942, μαύρο για την Αθήνα, μαύρο για την Ελλάδα και για την Ευρώπη και για όλο τον υπόλοιπο κόσμο. Το ποίημα, όμως, μέσα στη γενική καταχνιά των καιρών υπερβαίνει τη συνθήκη την εξωτερική και τελικώς την αφήνει στην άκρη, την αντιπαρέχεται, σχεδόν την απαξιώνει. Γιατί; Ίσως επειδή ο ποιητής είδε κάτι που του υπενθύμισε τι σημαίνει να ζεις.

Σαν άλλος Ιησούς, ασφυκτικά τυλιγμένος στο σάβανό του, είδε. Και αυτό που είδε τον έκανε να ψηφίσει σάβανα και τάφο. Οσοι δοκίμασαν να τον επισκεφθούν, βρήκαν το μνήμα αδειανό.

*Και να την,
να την σαν επίτηδες/
τυχαία και όμορφα /
βαλμένο γεγονός.*

Η ανάσταση κρύβεται στον ίδιο τον τίτλο του ποιήματος, που είναι μαγικά υπαινικτικός όσο και σαφής την ίδια στιγμή: «Για το κορίτσι με το άσπρο αδιάβροχο».

Ο κύριος Γκρι μου το διαβάζει υπερτονίζοντας όχι τις λέξεις μα τον ρυθμό τους: «Θα 'πρεπε να 'ναι επίτηδες βαλμένο/ ένα τυχαίο μα και όμορφο γεγονός/ ένα λευκό αιθέριο γεγονός που στάθηκε για μια στιγμή/ μέσα σε μίαν αυλή οφθαλματρείου,/ αχ! μέρα βροχερή, γεμάτη φοιτητές και άσχημα χάχανα,/ ενώ δίπλα διέκρινε κανείς τους ασθενείς/ με μικρά άρρωστα μάτια γεμάτα κα-

«Αγνωστη μ' άσπρο αδιάβροχο, σκληρά χαρακτηριστικά/ ντυμένη σε περήφανο αλαζονικό εμβατήριο/ θυμίζοντας οδυνηρά συμβάντα παλαιότερα», έγραφε ο Γιώργος Β. Μακρής το 1942.

κία/ κακία και συμφορά στο τμήμα απόρων/ αιθούσα αναμονής/ και πάνω στον βαμμένο τοίχο οι εταζέρες/ με τα εργαλεία των γιατρών./ το μάθημα ανατομίας του γιατρού Τουλπ/ σε μια μικρή λιθογραφία μ' άσπρο φόντο./ Και να την, να την σαν επίτηδες/ τυχαία και όμορφα βαλμένο γεγονός/ άγνωστη μ' άσπρο αδιάβροχο, σκληρά χαρακτηριστικά/ ντυμένη σε περήφανο αλαζονικό εμβατήριο/ θυμίζοντας οδυνηρά συμβάντα παλαιότερα./ Κι ακούσε αυτό για τη δημιουργία/ κάποιας μικρής όσο κι ασήμαντης νότας/ όπως αρκεί μια πεθαμένη φύση/ με κάκτο και μπουκάλια για να καταλάβουμε/ όπως αρκεί ένα μικρό χεράκι παίζοντας/ μ' ένα μικρό αντικείμενο αουνεσθίτως./ Αχ! μέρα βροχερή γεμάτη απ' το κορίτσι με το άσπρο αδιάβροχο».

Ψελλίζω το διστικό «Ντυμένη σε περήφανο αλαζονικό εμβατή-

ριο/ θυμίζοντας οδυνηρά συμβάντα παλαιότερα» και ο νους μου τρέχει αβίαστα (λόγω των ημερών) σε μια εικόνα ανάστασης που αναγκαστικά φέρει μνήμες σταύρωσης. Αλλά θέλει και μια κάποια αλαζονεία να πετυχαίνεις, έστω και συμβολικά, μεταφορικά, μέσα στην κάθε άχαρη μέρα που σε λούζει σαν υγρό ληγμένης μπαταρίας, αυτό το «θανάτω θάνατο πατήσας».

Κι ωστόσο, μερικά χρόνια μετά, το 1968, ο Μακρής αυτοκτόνησε, έπειτα από δύο ή τρεις άκαρπες προσπάθειες, και αφού συνέβαλε τα μέγιστα στην έκδοση του ιστορικού λογοτεχνικού «Πάλι». Λύγιζε; Τονάτισε εν τέλει; Το ίδιο το νόημα τον εγκατέλειψε; Μπορεί, ίσως – όμως, για δείτε, άρπασε πίσω του, μεταξύ των άλλων δραστηκών, αναστάσιμων κειμένων, αυτή την αναπνοή ζωής, το «Κορίτσι με το άσπρο αδιάβροχο».

Ματωμένο φεγγάρι πάνω από ολόκληρο τον θίασο του «Οθέλλου». Η παράσταση του Μπομπ Ουίλσον θα έρθει και στην Εθνική Λυρική Σκηνή ως συμπαραγωγή το 2022.

Ένας «Οθέλλος» για τη Λυρική Σκηνή

Η «Κ» παρακολούθησε τη γενική πρόβα και συνομίλησε με τον σκηνοθέτη Μπομπ Ουίλσον στο Μπάντεν Μπάντεν

Του απεσταλμένου μας στη ΓΕΡΜΑΝΙΑ
ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ

«Όταν είπα στον Στιούαρτ Σκέλτον και στη Σόνια Γιοντσέβα ότι τους θέλω για τον «Οθέλλο» που θα ανεβάσω στο μεγάλο φεστιβάλ του Μπάντεν Μπάντεν, μου είπαν: «Κάναμε μαζί 'Οθέλλο' στη Μετροπόλιταν της Νέας Υόρκης και φοβήσαμε στο τρέξιμο. Έτσι θα είναι και στο Μπάντεν Μπάντεν;» Έβαλα τα γέλια: τους λέω, να είστε σίγουροι ότι με μένα θα είστε συνεχώς ακίνητοι».

Ο Μπομπ Ουίλσον, φανερά ικανοποιημένος μετά τη γενική πρόβα του «Οθέλλου» του Βέρντι στο ιστορικό Festspielhaus του Μπάντεν Μπάντεν, κάθεται στο τραπέζι μας με μια γλυκιά κούραση ζωγραφισμένη στο πρόσωπό του, έτοιμος όμως να κλέψει και ο ίδιος τις εντυπώσεις με το χιούμορ και τις ιστορίες του. Βεβαίως, έλεγε την αλήθεια στους πρωταγωνιστές του: σε ένα τυπικά ουίλσονικό σχήμα, όλοι οι χαρακτήρες είναι στατικοί πάνω στη σκηνή (στην προκειμένη περίπτωση θυμίζουν ιαπωνικές κούκλες), ενταγμένοι απόλυτα μέσα σε ένα λιτό, δωρικό εικαστικό περιβάλλον, το οποίο όμως γίνεται εκπληκτικά υποβλητικό και δημιουργεί ονειρικούς κόσμους.

Καθόμαστε στο ζεστό εστιατόριο του Festspielhaus μετά τη γενική πρόβα, προκειμένου να έχουμε και οι δημοσιογράφοι την ευκαιρία να

απολαύσουμε μια δεύτερη «παράσταση», αυτή τη φορά με πρωταγωνιστή τον ίδιο τον εγκέφαλο πίσω από αυτό τον έξοχο «Οθέλλο» που μόλις παρακολουθήσαμε.

Ακριβώς απέναντί του, ο Μπομπ Ουίλσον έχει τον καλλιτεχνικό διευθυντή της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, τον κ. Γιώργο Κουμεντάκη, και τους στενούς του συνεργάτες. Την επομένη το πρωί, η αποστολή της ΕΛΣ θα συζητήσει τις τελευταίες λεπτομέρειες για τη συνεργασία της εθνικής μας όπερας με την ομόλογό της στο φεστιβάλ του Μπάντεν

Η πρώτη συμπαραγωγή της ΕΛΣ, εντός της νέας, τετραετούς δωρεάς των 20 εκατ. ευρώ από το Ιδρυμα Σταύρος Νιάρχος, με το διάσημο φεστιβάλ.

Μπάντεν, για τη συμπαραγωγή του «Οθέλλου» που θα έρθει στη χώρα μας το πρώτο εξάμηνο του 2022. Αυτή θα είναι η πρώτη συμπαραγωγή της Εθνικής Λυρικής Σκηνής εντός της νέας, τετραετούς δωρεάς των 20 εκατομμυρίων ευρώ από το Ιδρυμα Σταύρος Νιάρχος και η αρχή γίνεται με το Φεστιβάλ του Μπάντεν Μπάντεν και τον «Οθέλλο» του Βέρντι.

«Ήταν πολύ ανώτερο αυτό που

Ο Στιούαρτ Σκέλτον ως Οθέλλος και η Σόνια Γιοντσέβα ως Δυσδαιμόνα στην καταληκτική πράξη της όπερας του Τζουζέπε Βέρντι, σε σκηνοθεσία, σκηνικά και φωτισμό του Μπομπ Ουίλσον.

παρακολουθήσαμε και ακούσαμε συγκριτικά με το υλικό με το οποίο μας είχαν προειδεάσει», μας είπε με βαθιά ικανοποίηση ο κ. Κουμεντάκης μετά το τέλος της παράστασης, «οπότε πάμε αύριο για να συμφωνήσουμε οριστικά. Οι συζητήσεις κράτησαν περίπου ένα χρόνο και τώρα είμαι πολύ χαρούμενος».

Την επομένη, λοιπόν, ο κ. Κουμεντάκης θα συναντούσε έναν εξαιρετικά ευχάριστο και προσπι-

νή άνθρωπο, τον Αντρέας Μούλιχ-Τσεμπκάουζερ (πολύγλωσσος: μιλάει εννέα γλώσσες!), ο οποίος διανύει την τελευταία του χρονιά ως καλλιτεχνικός διευθυντής στη φημισμένη λουτρόπολη από τον Ιούλιο του 1998(!). Ο κ. Μούλιχ-Τσεμπκάουζερ ήταν βεβαίως και αυτός στο βραδινό τραπέζι των αλλαντικών και των τυριών, δηλώνοντας με ενθουσιασμό ότι «η ανάθεση του «Οθέλλου» στον Μπομπ ήταν η καλύτερη ιδέα

που είχα μέσα σε αυτά τα 21 χρόνια ως καλλιτεχνικός διευθυντής, και αυτή είναι η τελευταία μου κατάθεση στο Μπάντεν Μπάντεν». Ο κ. Ουίλσον, καθισμένος δίπλα του, αγκαλιάζεται κάθε τόσο μαζί του και τον αποκαλεί «αδελφό του». «Αδέλφια του» αποκαλεί, για την ακρίβεια, και τους συνεργάτες του καλλιτεχνικού διευθυντή του Μπάντεν Μπάντεν.

Λεπτή ισορροπία

«Ποιο μέρος σάς άρεσε περισσότερο;», ρωτάει ο κ. Ουίλσον, σχεδόν με την αγωνία του πρωτάρη. Θέλει στ' αλήθεια να ακούσει ακόμα και δύο παντελώς αγνωστούς του δημοσιογράφους από την Ελλάδα. Δεν μιλάει ούτε στιγμή από καθέδρας, το αντίθετο. Τον ρωτώ πόσο τρομάζει μια αναμέτρηση με τον Βέρντι αλλά και με τον Σαίξπηρ. Σκέφτεται για λίγο. «Δεν πρέπει να γίνεις σκλάβος της μεγαλοφυΐας, την ίδια στιγμή οφείλεις να τη σεβαστείς. Δεν μπορείς να ξαναγράψεις τον Σαίξπηρ, δεν μπορείς να ξαναγράψεις τον Βέρντι, όμως πρέπει να βρεις κάπου εκεί μέσα τη δική σου φωνή. Αυτός είναι ο αγώνας σου».

Ο Μπομπ Ουίλσον βιώνει με δυσφορία τα σχόλια ότι είναι «πειραματικός» σκηνοθέτης. «Νομίζω ότι παραβλέπουν την κλασική «κατασκευή» του. Κι όμως, από την αρχιτεκτονική του σκηνικού ως την τοποθέτηση των ερμηνευτών, όλα είναι μια κατασκευή. Ο «Οθέλλος»

αρχίζει με μια θύελλα και καταλήγει σε ριάνο (απαλό). Μοιάζει με απλή φόρμα. Δείτε όμως και τη φόρμα που ακολούθησα στο «Ο Αϊνστάιν στην παραλία» του Φίλιπ Γκλας (σ.σ.: 1976, Φεστιβάλ Αθηνών). Τέσσερις πράξεις και τρία μοτίβα απολύτως εναρμονισμένα σε μια κλασική κατασκευή. Το μόνο που θα μείνει στον χρόνο είναι οι κλασικοί. Αντιθέτως, οι ρομαντικοί θα ξεχαστούν».

Ανάμεσα στην εκπληκτική Φιλαρμονική του Βερολίνου, υπό τη «ρελαντί» μουσική διεύθυνση του Ζούμπιν Μέτα, και τα μινιμαλιστικά εικαστικά, την εικαστική αρμονία των φωτών και των χρωμάτων που σχεδίασε ο Ουίλσον, στέκονται σαν αγάλματα οι τραγουδιστές. Κι όμως, το αποτέλεσμα είναι δραστικό – και εύκολα αναγνωρίσιμο πλέον για τον Ουίλσον. «Μπορείς να ακούσεις ήχους με το σώμα», σχολιάζει. «Οι τραγουδιστές πώς αισθάνονται τον ήχο; Οχι μόνο με το ακουστικό τύμπανο αλλά είναι σαν του τροχονόμου. Αλλά έτσι το χέρι σου γίνεται αυτί, γίνεσαι τύμπανο. Απλώς άκου με το χέρι σου. Το έκανε και ξαφνικά η χειρονομία της έγινε κάτι άλλο, τελείως διαφορετικό».

«Πέρασα έξι εβδομάδες σε ελληνική φυλακή το 1972, στην Κρήτη»

«Παλαιότερα είχα αυτή την αγωνία: να πηγαίνω στις πρόβες προετοιμασμένος με πολλές ιδέες», συνεχίζει την κουβέντα μας ο κ. Ουίλσον. Καθώς πίνει λίγο κρασί, ζεσταίνεται και χαλαρώνει. Η φωνή του είναι στεντόρεια, μπορεί να κραυγάσει και να νιώσεις ότι θα ραγίσουν τα παράθυρα (το έκανε μια δυο φορές για να αποτυπώσει τη σωματικότητα του ήχου πάνω στη σκηνή και ήταν όντως τρομακτικό). Όμως, δεν φοβάται να πει πόσο έχει αναθεωρήσει.

«Ήθελα κάποτε να είμαι καλυμμένος. Στα 77 μου, όμως, έχω απαλλαγεί από αυτό. Πάω στην πρόβα και ακολουθώ τη ροή. Πας στο θέατρο, κοιτάς τους ανθρώπους σου, βλέπεις τι κατάσταση έχεις στα χέρια σου και αφήνεις το έργο να σε παρασύρει. Παλιά, περνούσα άπειρες ώρες μόνος στο δωμάτιό μου κατεβάζοντας ιδέες. Έκανα έτσι τον χρόνο μου. Μα, όταν βλέπω εσένα, κι εσένα, κι εσένα, καθισμένους τον έναν δίπλα στον άλλο, αυτό από μόνο του είναι μια περίπλοκη κατάσταση. Είναι μια ιστορία από μόνη της. Σε κοιτάζω, αρχίζεις να

Η κατάρρευση του κόσμου του Οθέλλου αντικατοπτρίζεται στη διάλυση του σκηνικού. Από την παράσταση στο φημισμένο Festspielhaus του Μπάντεν Μπάντεν.

περπατάς πάνω στη σκηνή και, Θεέ μου, το δράμα είναι ήδη εκεί, μπροστά μου!»

Ωστόσο, όπως μας είπε, μόλις πριν από μία εβδομάδα είχε απεπιστεί με τον «Οθέλλο». «Είπα: αυτή είναι η τελευταία μου όπερα, πάει, τελείωσε. Ποτέ ξανά! Αλλά να που

έγινε σε ένα θαυμάσιο θέατρο. Κι εσείς όμως, στην Αθήνα, έχετε πολύ ωραίο θέατρο. Είναι φοβερός ο Ρέντσο Πιάνο. Είπε: θα σχεδιάσω ένα μεγάλο πάρκο και μέσα στο πάρκο θαβάλω μια όπερα και μια βιβλιοθήκη. Και τώρα έχει δημιουργηθεί ένα μεγάλο πολιτιστικό

κέντρο. Σκεφτείτε το Μπιλμπάο. Θα ήξερε κανένας αυτή τη νεκρή βιομηχανική ισπανική πόλη αν δεν ήταν ο Γκερί; Η κουλτούρα μπορεί να το κάνει αυτό. Αλήθεια, πώς είναι η κατάσταση στην Αθήνα;» ρωτάει ξαφνικά.

«Ξέρετε», λέει λίγη ώρα αργό-

τερα, «το 1972 πέρασα έξι εβδομάδες στη φυλακή, στο Ηράκλειο της Κρήτης. Με έπιασαν με χασίς – είχα ξεχάσει ότι το είχα στην τσέπη μου και το βρήκαν στο αεροδρόμιο. Μου λέει τότε ένας Έλληνας δικηγόρος: «Αν ο πατέρας σας μιλήσει στο δικαστήριο, θα

βοηθήσει πολύ». Εγώ είμαι από το Γουέικο του Τέξας, όπου επικρατεί τρομακτικός συντηρητισμός. Το θέατρο ήταν αμαρτία, η μουσική ήταν αμαρτία επίσης. Αυτά τη δεκαετία του '50, όταν μεγάλωνα. Αλλά και σήμερα δεν έχει αλλάξει πάρα πολύ. Τότε όμως, κάθε Παρασκευή μεσημέρι, στις δύο, γινόταν στο γυμνάσιο συγκέντρωση όλων των μαθητών, 680 άτομα. Αν είχες δει κάποιον να «αμαρτάνει» μέσα στην εβδομάδα, έριχνες ένα χαρτί με το όνομά του μέσα σε ένα κουτί. «Σε είδα να πηγαίνεις στο θέατρο. Θαβάλω το όνομά σου στο κουτί και θα προσευχηθώ για σένα», του έλεγε. Τέλος πάντων, τηλεφώνησα από την Κρήτη στον πατέρα μου και του είπα τι μου συνέβη. Μου λέει: «Βρήκαν χασίς πάνω σου; Αυτό είναι παράβαση του νόμου. Και ο νόμος είναι ο νόμος». (σ.σ. Αδυνατώ να μεταφέρω στο χαρτί την έξοχη μίμηση της τεζεάνης προφοράς.) Μετά ήμουν στη μαύρη λίστα για την Ελλάδα. Με έβγαλε η Μελίνα Μερκούρη. Τρομερός τύπος. Και κούκλα!».

Σήμερα η επιθεώρηση είναι καθημερινή

Ο Κωνσταντίνος Τζούμας, με αφορμή το έργο «Επικίνδυνες μαγειρικές», μιλάει στην «Κ» για τα... κακώς κείμενα

Συνέντευξη στη **ΓΙΩΤΑ ΣΥΚΚΑ**

Αγέρωχος και στυλάτος όσο λίγοι στην Αθήνα, ο Κωνσταντίνος Τζούμας περπατάει στην οδό Σκουφά και τα βλέμματα κολλάνε πάνω του. Μπαίνει με άνεση στο στέκι του, δίπλα στον Άγιο Διονύσιο, και ο σερβιτόρος τον ρωτάει: «Τσάι, Κώστα;». Οι γυναίκες στα διπλανά τραπέζια τιτιβίζουν χαρούμενες καλησπέρες, κι εκείνος ανταπαντά «buonasera». Επειτα σερβίρει τελετουργικά το τσάι ξεκινώντας τη συζήτηση με την αμεσότητα μιας ζωντανής ραδιοφωνικής εκπομπής, όπως αυτή στον «Εν λευκώ» που έχει εδώ και 19 χρόνια. Αφορμή της συνάντησής μας, το έργο του Ανδρέα Στάικου «Επικίνδυνες μαγειρικές» που ανεβαίνει στο θέατρο Αλκμήνη.

«Ο,τι κάνω», ξεκαθαρίζει από την αρχή, «είναι ως ηθοποιός. Διαβάζω ένα κείμενο κάπου, κάνω εκπομπές στο ραδιόφωνο, γράφω βιβλία. Το ραδιόφωνο μπήκε στη ζωή μου από τότε που ήμουν μικρός. Η τηλεόραση δεν μπήκε ποτέ. Εχω παλιούς ρυθμούς, η ταχύτητα των γεγονότων με ξεπερνά. Αρνούμαι να γίνω πολυεργαλείο. Πάντα ήμουν με το ένα πόδι μέσα και το άλλο έξω, είχα εναλλακτικές. Ηθοποιός, αλλά μπορούσα να οργανώσω και μια επίδειξη μόδας. Προτιμούσα να κάνω μια ταινία, να τελειώσουν τα γυρίσματα, να πάρω μια φίλη και να πάμε διακοπές. Υπάρχουν ηθοποιοί αφοσιωμένοι που κάνουν θυσίες, πιστεύουν σε αυτό που κάνουν. Εγώ δεν ανήκω σ' αυτούς που ματώνουν. Όταν ακούω από πολιτικό "θα περάσουμε μια δύσκολη περίοδο, αλ-

λά όλοι μαζί", λέω "αυτά αλλού". Η θυσία είναι κακό πράγμα, δεν γίνεται στην περίπτωση μου».

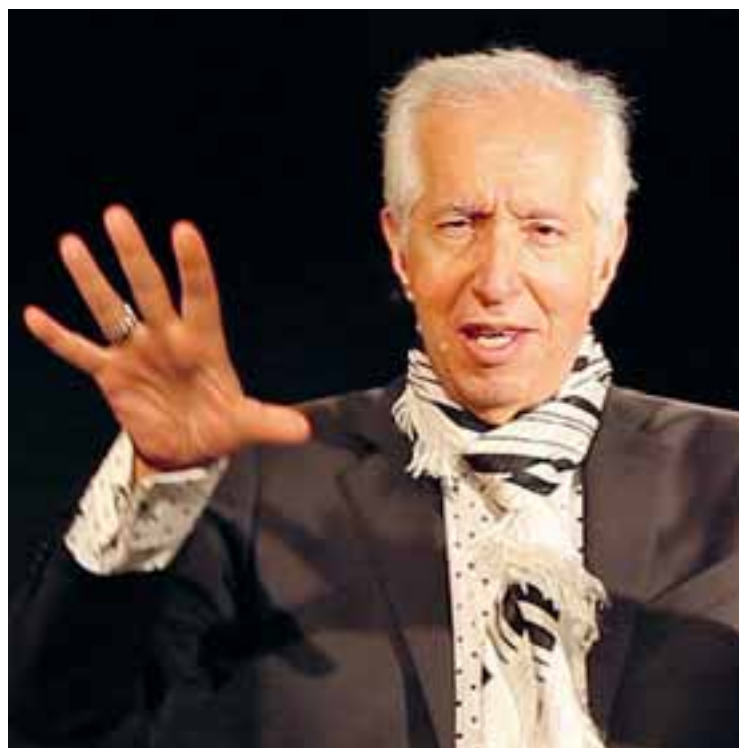
«Δεν παραμυθιάστηκα»

Συστίνεται ως «απολιτικό». «Ποτέ μου δεν γοητεύηκα, δεν παραμυθιάστηκα, δεν μάσησα από πολιτικούς. Είναι απογοητευτικό το γεγονός ότι τόσοι κόσμος αρέσκεται στον τύπο του καταφερτζή Νεοέλληνα. Που δεν έχει εφόδια, περιφρονεί τα πανεπιστημιακά διπλώματα, δεν γνωρίζει ξένες γλώσσες και κομπάζει ότι στα νιάτα του πέταγε πέ-

«Είναι απογοητευτικό ότι τόσοι κόσμος αρέσκεται στον τύπο του καταφερτζή Νεοέλληνα. Που δεν έχει εφόδια και κομπάζει ότι στα νιάτα του πέταγε πέτρες στους αστυνομικούς».

τρες στους αστυνομικούς και έκανε καταλήψεις. Κι εγώ κολυμπούσα σε κάτι ρεύματα αόριστου ουμανισμού. Ε, και; Είναι αυτός λόγος να πάρεις ηγετική θέση και να αποφασίζεις για το μέλλον των ανθρώπων;»

Ανθρωπος της πόλης, του αρέσει να περπατά και να την παρατηρεί. Τι τον ενοχλεί στην εικόνα της Αθήνας; «Τα πεζοδρόμια των δημάρχων της που δεν επιτρέπουν καμία γοντεία στο ψηλολτάκουνο να κάνει την παράστασή του. Και βλέπεις τις γυναίκες να ισορροπούν σε έναν τρόπο. Είναι και οι ανοικτοί κάδοι

«Υπάρχουν ηθοποιοί αφοσιωμένοι, που κάνουν θυσίες, πιστεύουν σε αυτό που κάνουν. Εγώ δεν ανήκω σ' αυτούς που ματώνουν», λέει ο Κ. Τζούμας.

σκουπιδιών. Τι παγκόσμια πρωτοτυπία! Εχει η Ελλάδα ένα καταπιεστικό τρόπο να απορρυθμίζει τους πάντες. Την εποχή που καίγονταν η Αθήνα, πλουσιοκόριτσα σε κάποιο μπαλκόνι έλεγαν "ωραία, ε!". Αυτές θα πάρουν το αεροπλάνο και θα πάνε στη Ζυρίχη, εγώ που δεν θα έχω "Απόλλωνα" και "Αττικόν"; Τα ελληνικά που ακούγονται σήμερα στη Βουλή κάποτε ήταν αφορμή για παραστάσεις ώστε να γελαίει ο κόσμος. Σήμερα η επιθεώρηση είναι καθημερινή».

Οι «Επικίνδυνες μαγειρικές» που

παίζει μεταφράστηκαν σε 34 γλώσσες, ανέβηκαν μεταξύ άλλων στην Comédie-Française στο Παρίσι, μεταφέρθηκαν στον κινηματογράφο. «Ο Στάικος είναι στυλίστας, χαίρεσαι το κείμενο, τις παραγράφους, τον συνδυασμό των λέξεων. Και η Κερασία Σαμαρά, που το σκηνοθετεί, κάνει καλές δουλειές, έχει γούστο».

Η μητέρα του τον καθόρισε, συχνά μιλάει γι' αυτήν. «Από μικρός, ίσως, επειδή στα 15 μου πέθανε η μητέρα, πήρα τη ζωή στα χέρια μου. Από τότε πήρα μια απόσταση από

τα αισθήματα. Τα πρώτα χρόνια ήμουν εσωστρεφής και μελαγχολικός. Αλλά στη συνέχεια, λόγω του χοροθεάτρου της Ζουζούς Νικολοΐδου κι έπειτα των χρόνων της Νέας Υόρκης, άνοιξα, έγινα κοινωνικός».

Στα 74 του αποφεύγει τις περιγραφές «γιατί σίγουρα θα πέσω έξω. Δεν μπορώ να περιγράψω ούτε τον εαυτό μου ούτε έναν ρόλο. Δεν θέλω να έχω απόψεις και βεβαιότητες. Ο πλανήτης μας είναι καλός για συγκατοίκηση. Οχι για να λέμε φύγε εσύ και να έρθω εγώ. Γι' αυτό δεν μου αρέσουν και οι επαναστάσεις».

Θα ήθελε να έχει χρήματα, «για να επιδοθώ σε συμπεριφορές και γενναιοδωρία που για μένα είναι η μεγαλύτερη αρετή. Δεν εννοώ μόνο την ψυχική. Θα ήθελα να μπορώ να δώσω σε εκείνο το πλάσμα που κάθεται μπροστά σε μια βιτρίνα και δεν μπορεί. Γιατί όταν ήμουν νέος μου συμπεριφέρθηκαν –κυρίως γυναίκες– πολύ γενναιοδωρα».

Σε προηγούμενη συνέντευξη που είπε πως στη δεκαετία του 1980 «άνθρωποι από τις τραχανοπλαγιές μεταμορφώθηκαν σε κασμιρολινάτσες». Ενώ σήμερα; «Είμαι με τη Σώτη Τριανταφυλλού, "φύγετε και αφήστε μας ήσυχους" έγραψε στην Athens Voice. Θα πρόσθετα "και μην ξαναγυρίσετε"».

Είναι από τους πιο κομψούς της Αθήνας. «Είναι κοίτη που δεν κόβεται. Το γούστο στην οικογένεια το είχε η μητέρα μου. Όταν ξεφύλλιζαν φιγουρίνια με τις φίλες της, πετούσα και εγώ ιδέες. Της έλεγαν "μα τι γούστο έχει ο γιος σου κι ας είναι και σταλιά". Εκείνη με έστειλε στο δωμάτιο να μελετήσω. Ακόμα και σήμερα, στο μετρό, καμιά φορά πιά-

νω και συζήτηση. Λέω σε κάποιον "η κλωστή που κρατάει την πιέτα στο παλτό πρέπει να κοπεί, είναι του καταστήματος για να μην ξεχειλώνει". Κανείς δεν ενοχλείται. Οι γυναίκες είναι πιο καλοντυμένες, οι άντρες χύμα. Οι άνθρωποι που μου έκαναν εντύπωση στη ζωή μου ήταν κάτι γενναιοδωρες γυναίκες και κάτι γκέι άντρες με ευαισθησία άλλου τύπου».

Τα ανέμελα χρόνια

Στο θέατρο του αρέσουν οι ήρωες του Μπέκετ, «αυτή η υπαρξιακή ξέρα, ότι περιμένουν κάτι. Τους κλασικούς δεν τους αντέχω, έχω την αίσθηση της σκουριάς». Στο τρίτο του βιβλίο «Πανώλεθρίαμβος» (εκδ. Καστανιώτη) περιγράφει τα ανέμελα χρόνια της Αμερικής. Ξενύχτια, έρωτες, αλκοόλ, ναρκωτικά, γνωριμίες. Γούρκοι, Μπάνκα Τζάγκερ, Τενεσί Ουίλιαμς αλλά και Μπάμπρα Στρέιζαντ, Τζόνι Μίτσελ, Αν Μπάνκροφτ, Τζέρι Χολ. «Οποτε συνάντησα διασημότητα, ήμουν πάντα πολύ τυπικός. Δεν ήθελα να δω την άλλη πλευρά. Η απόσταση βλέπτε γεννάει τον μύθο. Ζώντας στη Νέα Υόρκη η κυρία ματαιότης σε επισκέπτεται νωρίς. Την ίδια στιγμή που βλέπεις τον διάσημο να διασκεδάζει, βιώνεις και το βατερλώ του. Ας μείνουμε στην ωραιότητα του σε μια ταινία. Δεν είναι καλύτερα;»

«Επικίνδυνες μαγειρικές» του Ανδρέα Στάικου, 3/5, «Αλκμήνη». Δραματουργική επεξεργασία Ηρακλή Λογοθέτη. Παίζουν οι: Κωνσταντίνος Τζούμας, Δημήτρης Τσολάκης, Άρης Παπαδημητρίου, Μαργαρίτα Πανουσοπούλου.

EVERYDAY LOVE

ΑΠΟΓΕΥΜΑ

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΔΕΡΜΑΤΑ

15:00 - 18:00

ΒΡΑΔΥ

ΤΑΣΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ

18:00 - 21:00

www.lovefm.com.cy

ΣΑΤΙΡΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Καλοκαίρι 2019

Μιας Πεντάρας Νιάτα

των Γαλιανά/Πρετεντέρη

ΠΡΕΜΙΕΡΑ:
20 ΑΠΡΙΛΙΟΥ
8.30μ.μ. ΣΑΒΒΑΤΟ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ
ΚΡΑΤΗΣΙΣ 22312940

σκηνοθεσία **Μαρίννα Κουκρίδου** σκηνικά - κοσμήματα **Αλέξης Γενεθής**
αρχισκηνοφός φωτογραφία **Δικένσιος Χριστιανίδης** μουσική επιμέλεια **Μαρίννα Κουκρίδου**
βοηθός σκηνοθέτης **Μαριλένα Παπαδοπούλου** βοηθός σκηνογράφος **Νικόλαος Κόντας**
ζωγραφική έκταση **Σταθμάς Martin Neeson** Photos & Video Credits / **Αρίστη Αλέξανδρος Τηλεόρασης**

ΤΟΙΣ ΡΟΛΑΙΣ ΠΡΟΗΝΤΟΥΝ ΟΙ:
ΣΤΗΡΟΣ ΓΕΡΓΙΟΥ, ΜΑΡΙΟΣ ΑΝΗΝΤΡΙΟΥ, ΧΑΡΗΣ ΚΚΟΛΑΣ, ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛ, ΑΟΥΚΙΑ ΜΟΥΣΟΥΛΙΩΤΗ,
ΕΙΡΗΝΗ ΣΑΛΑΤΑ, ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΟΥΖΟΥ, ΜΑΡΙΟΣ ΙΤΤΑΛΙΑΝΟΥ, ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΥΛΑΚΤΟΥ,
ΕΛΕΝΗ ΣΑΝΤΗ, ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΚΑΖΑΚΑΣ, ΙΩΑΝΝΑ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛΟΠΟΥΛΟΥ

Αναμέτρηση με την κορυφή του box office

Το τελευταίο μέρος των «Εκδικητών» φιλοδοξεί να σπάσει ταμεία

Εκδικητές: η τελευταία πράξη ★★★

ΔΡΑΣΗΣ (2019)

Σκηνοθεσία: Αντονι και Τζο Ρούσο
Ερμηνείες: Ρόμπερτ Ντ. Τζούνιορ, Σκάρλετ Γκόανσον, Μπρι Λάρσον, Κρις Εβανς

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Το τέλος που όλοι περίμεναν από τη στιγμή που είδαν το πρώτο μέρος, είναι εδώ και είναι αναμφισβήτητη εντυπωσιακό. Και πολύ δύσκολα θα συνέβαινε αλλιώς, μιας και οι συντελεστές του «Endgame» είχαν (ολοφάνερα) στη διάθεσή τους το μεγαλύτερο κινηματογραφικό μπάτζετ της ιστορίας. Και αυτό βέβαια δεν είναι παράξενο, αφού η ταινία τους θα βρεθεί σχεδόν σίγουρα στην κορυφή του box office όλων των εποχών, φέρνοντας πολλαπλάσια κέρδη στα ταμεία. Πρόκειται, όμως, τελικά για κανονικό σινεμά ή για μηχανή παραγωγής οικονομικών ρεκόρ;

Η απάντηση είναι –ευτυχώς– θετική και δίνεται στο πρώτο κομμάτι της ταινίας, το οποίο είναι και το καλύτερο από άποψη αφηγηματικής συνοχής και νοήματος. Εκεί, την επαύριο των τρομερών γεγονότων της πρώτης ταινίας – για όσους δεν θυμούνται, ο πανίσχυρος Thanos έχει εξολοθρεύσει τον μισό πληθυσμό του σύμπαντος –, ο ανθρώπινος πολιτισμός βρίσκεται σε πλήρη παρακμή. Μια αναπάντεχη επιστροφή, ωστόσο, παρακινεί τους εναπομείναντες «Εκδικητές» να συγκεντρωθούν ξανά για να παίξουν μια τελευταία

ζαριά, μήπως και αντιστρέψουν την καταστροφή.

Το καλό είναι πως η ταινία παίρνει τον χρόνο της ώστε να δημιουργήσει την κατάλληλη ατμόσφαιρα, πριν μας ρίξει με τα μούτρα στην καταιγιστική δράση. Όχι πως το πρώτο μέρος είναι αργό, απλώς μας επιτρέπει, ίσως για πρώτη φορά στη συγκεκριμένη σειρά ταινιών, να δούμε την πιο ανθρώπινη πλευρά των χαρακτήρων. Από εκεί και έπειτα, φυσικά, έχουμε κλασικά συνταγή Marvel. Περιπετειώδεις σεκάνς, επικές μάχες, αρκετό χιούμορ –ειδικά ο Thor είναι ξεκαρδιστικός– αλλά και μπόλικη συγκίνηση που πάει με την τραγικότητα των στιγμών.

Ωκεανός ειδικών εφέ

Πρέπει, πάντως, να ειπωθεί πως οι ενδιαφέρουσες φιλοσοφικές προεκτάσεις της προηγούμενης ταινίας δεν υπάρχουν εδώ. Επιπλέον, ο θεατής είναι δύσκολο να ταυτιστεί με οτιδήποτε, όταν βρίσκεται να κολυμπά μέσα σε έναν ωκεανό ειδικών εφέ. Δεν μιλάμε για ομάδες, αλλά μάλλον για στρατούς που δούλεψαν γι' αυτόν τον σκοπό και είναι αληθινό επίτευγμα των νθοποιών που κατάφεραν να παραγάγουν αποτέλεσμα, περνώντας εμφανώς τη συντριπτικά περισσότερη ώρα των γυρισμάτων μπροστά από τις πράσινες οθόνες του CGI. Όλα αυτά βεβαίως ελάχιστα ενδιαφέρουν όσους αυτές τις μέρες γεμίζουν τις αίθουσες για να δουν το φινάλε. Τα ποπ φαινόμενα, άλλωστε, σπάνια ερμηνεύονται επαρκώς ή και εκτιμώνται πραγματικά, στον καιρό τους.

Ο Ρόμπερτ Ντάουνι Τζούνιορ ως Iron Man μαζί με τους άλλους «Εκδικητές» δίνουν την έσχατη μάχη για να σώσουν τον κόσμο.

HOME CINEMA

Καταδιώκοντας τους διαβόητους Μπόνι και Κλάιντ

Ο Γούντι Χάρελσον πρωταγωνιστεί στην ταινία «Τζον Λι Χάνκοκ» που προβάλλεται στο Netflix.

Τελική ενέδρα

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ (2019)

Σκηνοθεσία: Τζον Λι Χάνκοκ
Ερμηνείες: Κέβιν Κόσνερ, Γούντι Χάρελσον, Τόμας Μαν, Κάθι Μπέιτς

Δύο σπουδαίοι βετεράνοι του Χόλιγουντ (Κέβιν Κόσνερ, Γούντι Χάρελσον) ενώνουν τις ερμηνευτικές δυνάμεις τους σε ένα αστυνομικό θρίλερ, το οποίο εμπλουτίζεται με στοιχεία γουέστερν αλλά και ταινίας δράσης. Έχει δε ως σημείο αναφοράς την αληθινή ιστορία των θρυλικών Μπόνι και Κλάιντ, ιδωμένη όμως αυτή τη φορά από τη σκοπιά των ανθρώπων που τους κυνηγήσαν. Βρισκόμαστε στο Τέξας του 1934 και η συμμορία του τρομερού ανδρόγυνου ξεφεύγει τη σύλληψη αφήνοντας πίσω της ματωμένο χνάρι. Οι απανωτές ληστεί-

ες και οι δολοφονίες αστυνομικών τούς έχει βάλει για στο στόχαστρο ενός μεγάλου ανθρωποκνηνητού, στο οποίο συμμετέχει και το νεοίδρυθέν FBI. Αυτοί ωστόσο που θα κληθούν να δώσουν τη λύση είναι δυο παλιοί ρέιντζερς του Νότου.

Ο σκηνοθέτης Τζον Λι Χάνκοκ («Αλαμο») δημιουργεί ατμόσφαιρα δανειζόμενος άφθονα στοιχεία από σειρές όπως το «True Detective» και εκμεταλλεύοντας τα εντυπωσιακά, άνυδρα τοπία του Τέξας. Ο στυλιζαρισμένος ρεαλισμός του δεν είναι πάντα αποδοτικός, ωστόσο ο ίδιος ποντάρει (και σωστά) περισσότερο στα σκαμμένα πρόσωπα των πρωταγωνιστών. Οι Κόσνερ και Χάρελσον είναι πειστικοί στον ρόλο των παραδοσιακών πιστολάδων που κάνουν τη δουλειά με τον «παλιό τρόπο», έχοντας και μερικές σκο-

τεινές ιστορίες στο παρελθόν τους.

Από την άλλη, το φιλμ επιχειρεί να φωτίσει κάπως και την πλευρά των παρανόμων, οι οποίοι είχαν μεγάλη (θετική) απήχηση στον ντόπιο πληθυσμό. «Με ρώτησε ο αστυνομικός γιατί ο γιος μου έκλειψε την κότα. Δεν ξέρω, ίσως πεινούσε. Ίσως όλοι πεινούσαμε», αναφέρει κάποια στιγμή ο πατέρας του Κλάιντ. Στο φόντο άλλωστε της καταδίωξης βλέπουμε μια Αμερική να υποφέρει, με τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης και της εσωτερικής μετανάστευσης να είναι φανερές σε πολλά πλάνα. Η όποια κοινωνική ή φιλοσοφική παρατήρηση πάντως εδώ μένει στην επιφάνεια, χάριν του σασπένς και της δράσης, στα οποία μας έχουν συνηθίσει οι περισσότερες από τις παραγωγές του Netflix.

ΑΙΜ. Χ.

PIK1

ΤΗΛ.: 22862000

- 21.05** We bought a zoo
- 08.00** Και του χρόνου στο σπίτι σου
Κυριώτικο σκετς.
- 09.00** Πάσχα στο χωριό
Κυριώτικο σκετς με τους Ανδριανή Μαλένη, Στέλιο Καυκαρίδη, κ.ά.
- 10.00** Οι φλαούνες της Μελανής
Κυριώτικο σκετς.
- 11.00** Το αφρόν το ψευτίκον
Κυριώτικο σκετς.
- 11.40** Η γιορτή του μουκτάρη
Κυριώτικο σκετς.
- 12.15** Πάσχα στο χωρκόν - (Ε)
Κυριώτικο σκετς.
- 13.00** Το αρνί της Λαμπρής-(Ε)
Κυριώτικο σκετς.
- 13.45** Το αρνί - (Ε)
Κυριώτικο σκετς.
- 14.45** Hello Dolly
Μιούζικαλ, με τους Μπάρμπαρα Στρίτζαντ, Γουόλτερ Ματάου, κ.ά.
- 17.00** Δεύτε λάβετε φως - (Ε)
Κυριώτικο σκετς.
- 18.00** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)**
- 18.20** Το ριφούν της Ανθούλας
Κυριώτικο σκετς.
- 18.50** Χωρίς αποσκευές
Ταξιδιωτική εκπομπή.
- 20.00** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 21.05** Ο ζωολογικός μας κήπος (We bought a zoo).
Κοινωνική ταινία, με τους Ματ Ντέιμον, Σκάρλετ Γκόανσον, κ.ά.
- 23.15** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 23.20** Brit Awards - (Ε)
Μουσικό πρόγραμμα.
- 01.15** The Graham Norton Show
Chat show.
- 02.00** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)**
- 03.00** Συνέχεια εσπανάληψεων

PIK2

ΤΗΛ.: 22862000

- 22.00** Peppermint
- 07.30** Παιδική ζώνη
α. Ολίβια
β. Ντετέκτιβ Νόντι
γ. Γιούπι Γιούπι Για
δ. Οι Αγκαλίτσες
ε. Πιμ και Πίμπα
στ. Ο πεινασμένος Χένρι
ζ. Μπομπ ο μάστορας
η. Οι Σούπερ Γούνιγκς
θ. Τα παπούτσια της Φράνι
ι. Η Μάρθα μιλά
κ. Ο Σούπερ Γουόι
λ. Ο Ροζ Πάνθηρας
- 11.00** Ποπ Κορν παίζω
και μαθαίνω, IV - (Ε)
- 11.40** Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
Παιδικό πρόγραμμα.
- 15.00** Ποπ Κορν παίζω
και μαθαίνω, IV - (Ε)
Παιδικό πρόγραμμα.
- 15.40** Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
Παιδικό πρόγραμμα.
- 16.10** Ένας σκύλος σούπερ ήρωας (The nut job)
Παιδική ταινία.
- 17.30** Cool dog
Οικογενειακή ταινία.
- 19.00** Cirque Du Soleil: Amaluna
Ψυχαγωγικό πρόγραμμα.
- 19.55** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Αγγλική)**
- 20.05** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Τουρκική)**
- 20.15** The brothers warner
Ντοκιμαντέρ.
- 21.05** The Graham Norton Show
Chat show.
- 22.00** Peppermint
Ρομαντική κομεντί,
με τους Γιώργο Χωραφά,
Γιώργο Γεροντιδάκη, κ.ά.
- 23.45** Eurovision Flashback-(Ε)
Μια αναδρομή σε συμμετοχές της Γιουροβίζιον.
- 00.30** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)**
- 00.50** ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ

OMEGA

ΤΗΛ.: 22477777

- 23.00** The Fault In Our Stars
- 06.00** **OMEGA NEWS**
- 07.00** OMEGA Kids
- 09.30** Ice Age: Dawn of the dinosaurs
Παιδική ταινία κινουμένων σχεδίων.
- 11.00** Μπράβο γιατρέ μου
Κωμική τηλεταινία.
- 12.45** Χαρούμενος ταξιδιωτής
Ψυχαγωγική εκπομπή με τον Αλέξ. Ταρामουντά. (Πασχαλινό).
- 14.45** Για πάντα παιδί (Best of)
Κωμική σειρά, με τους Αποστόλη Τότσικα, Τζένη Θεωνά, κ.ά.
- 16.00** MasterChef 3 - (Ε)
Διαγωνισμός μαγειρικής.
- 18.15** **OMEGA NEWS**
- 18.30** Αλ Σικτίρι - (Ε)
Σατιρική εκπομπή, με τον Λάκη Λαζόπουλο. (Γιάννης Πλούταρχος)
- 19.30** Κίτρινα γιλέκα
Σατιρική εκπομπή, με τον Λούκα Κωνσταντίνου και τον Πέτρο Φιλίππου.
- 20.10** **OMEGA NEWS**
- 21.00** It's showtime
Ψυχαγωγικό show.
- 23.00** Το λάθος αστέρι
(The Fault In Our Stars)
Αισθηματική ταινία, με τους Σάιην Γούντλεϊ, Άνσελ Έλγκορντ, κ.ά.
- 01.00** Hemlock Grove
Ξένη σειρά.
- 02.00** Ελεύθερη σχέση - (Ε)
Κωμική σειρά, με τους Μάριο Αθανασίου, Δήμητρα Μασσούκα, κ.ά.
- 03.00** DanSing Junior - (Ε)
- 05.00** UNA Fatsa - (Ε)
Τηλεοπτική.

ANT1

ΤΗΛ.: 22200200

- 21.20** Η κόρη μου η σοσιαλίστρια
- 06.10** Πρωινή ενημέρωση
Ενημερωτική εκπομπή.
- 06.40** Κος και κα Πελάς - (Ε)
Κωμική σειρά.
- 07.30** Δείξε μου τον φίλο σου
Κωμική σειρά.
- 08.30** Mamma Mia - (Ε)
Κωμική σειρά.
- 09.10** The Bible - (Ε)
Θεματική ταινία.
- 10.50** Ο Σπάρτακος (Spartacus). Μίνι σειρά.
- 13.45** Ο πόλεμος των άστρων
Κωμική σειρά.
- 15.20** Εκείνες κι εγώ - (Ε)
Κωμική σειρά.
- 16.10** Κωνσταντίνου και Ελένης - (Ε)
Κωμική σειρά.
- 17.00** Ο μπακαλόγατος
Ελληνική κωμωδία.
- 17.55** Success story
«Εμείς στην Ευρώπη»
- 18.00** Τα νέα του ANT1 σε 10΄
- 18.10** Εσύ στον κόσμο σου - (Ε)
Κωμική σειρά.
- 18.30** The proposal
Ρομαντική κωμωδία με τους Σάντρα Μπούλοκ, Ράιαν Ρέινολντς, κ.ά.
- 20.20** Τα νέα του ANT1
- 21.20** Η κόρη μου η σοσιαλίστρια
Κωμωδία με τους Αλίκη Βουγιουκλάκη, Δημήτρη Παπαμιχαήλ, κ.ά.
- 23.00** Ride Along
Κωμωδία.
- 00.10** **Τίτλοι ειδήσεων**
- 01.00 Ακτιή Πειραιώς
Μουσικό πρόγραμμα.
- 02.00 Μοβ Ροζ - (Ε)
- 04.30 Καλές δουλειές - (Ε)
- 05.20 Πάρης και Ελένη - (Ε)

ΣΙΓΜΑ

ΤΗΛ.: 22580100

- 21.15** Survivor
- 05.20** Τα χρυσόψαρα - (Ε)
Κωμική σειρά.
- 06.00** Οι Τάκκοι - (Ε)
Κωμική σειρά.
- 06.40** Όταν μεγαλώσω - (Ε)
Κωμική σειρά.
- 07.00** Αλλοιού δημοφώνες - (Ε)
Κωμική σειρά.
- 07.40** Παντρεμένοι κι οι δυο (Ε)
Κωμική σειρά.
- 08.20** Κόκκινο ποδήλατο - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή μαγειρικής.
- 09.40** Happy traveller - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή.
- 10.40** Garfield: Η ταινία
Παιδική ταινία κινουμένων σχεδίων.
- 12.00** Βουράτς γεπόνιοι - (Ε)
Κυριακή κωμική σειρά, με τους Γιώργο Ζένιο, Αλκισπη Παυλίδου, κ.ά.
- 13.20** Στην υγεία μας ρε παιδιά!
Ψυχαγωγική εκπομπή με τον Σπύρο Παπαδόπουλο.
- 16.50** Προορισμός Ευτυχία - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή, με την Ευτυχία Ανδρέου.
- 18.00** **Γεγονότα σε συντομία**
- 18.10** Παραδοσιακή βραδιά
Ψυχαγωγική εκπομπή με την Αντρη Καραντώνη. (Εορταστικό επεισόδιο).
- 20.20** **Τομές στα γεγονότα**
- 21.15** Survivor
Ψυχαγωγικό τηλεοπτικό επιβίωσης.
- 01.00** Στην υγεία μας ρε παιδιά!
Ψυχαγωγική εκπομπή με τον Σπύρο Παπαδόπουλο.
- 04.00** Ζωή ποδήλατο - (Ε)
Κοινωνική σειρά.
- 05.00** Σε φόντο κόκκινο - (Ε)
Κυριακή σειρά.

ALPHA

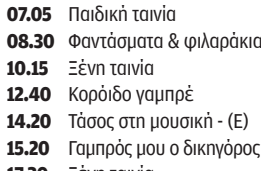
ΤΗΛ.: 22212400

- 21.15** Λούπς Night Show
- 06.00** 60΄ Ελλάδα - (Ε)
Με τον Νίκο Μάνεση.
- 07.15** Deal - (Ε)
Τηλεοπτική.
- 08.45** Το σόι σου - (Ε)
Κωμική σειρά.
- 09.30** 24 ώρες - (Ε)
Σειρά ντοκιμαντέρ με τον Κων/νο Κωνσταντίνου.
- 10.15** Παράδοση κατ' οίκον (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 11.00** Βάλαντ, το γενναίο περιστέρι (Valiant).
Παιδική ταινία κινουμένων σχεδίων.
- 12.15** Η φριμίλα - (Ε)
Κωμική σειρά.
- 13.45** Το σόι σου - (Ε)
Κωμική σειρά.
- 15.15** Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε)
Κωμική σειρά.
- 16.45** 16 γράμματα - (Ε)
Δραματική σειρά.
- 17.50** **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)**
- 18.30** Αρχόντισσα και ο αλήτης
Κωμωδία, με τους Αλίκη Βουγιουκλάκη, Δημήτρη Παπαμιχαήλ, κ.ά.
- 19.30** Το σόι σου - (Ε)
Ελληνική κωμική σειρά, με τις Μίρκα Παπακωνσταντίνου, Ρένα Λουζίδου, κ.ά.
- 20.15** **ALPHA NEWS**
- 21.15** Λούπς Night Show - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 23.30** Κάριμα
Κοινωνική δραματοποιημένη σειρά της Χριστιάνας Αρτεμίου.
- 02.00** Στην υγεία μας ρε παιδιά! - (Ε)
- 05.00** World party - (Ε)

CAPITAL

ΤΗΛ.: 25577577

- 07.05** Παιδική ταινία
- 08.30** Φοντάσματα & φιλαράκια
- 10.15** Ξένη ταινία
- 12.40** Κορόδο γαμπρέ
- 14.20** Τάσος στη μουσική - (Ε)
- 15.20** Γαμπρός μου ο δικηγόρος
- 17.30** Ξένη ταινία
- 19.15** Ξένη ταινία
- 21.00** Ξένη ταινία
- 23.00** Μακρινή κραυγή
- 01.30** Εγώ ο κατάσκοπος
- 04.10** Ξένη ταινία
- TV PLUS** ΤΗΛ.: 22259000
- 06.00** Παιδική ζώνη
- 10.20** Funky Monkey
- 11.50** Ξένη ταινία
- 13.30** Sydney White
- 15.30** Chasing Liberty
- Ρομαντική κωμωδία.
- 17.30** A Cinderella Story
- 19.20** National Treasure: Book of Secrets
- Κωμωδία μυστηρίου.
- 21.35** The Princess Diaries
- Κωμωδία.
- 23.30** Bride Wars
- 01.10** Changeling
- 03.00** Μουσικό πρόγραμμα

SMILE TV

ΤΗΛ.: 25715126

- 12.00** Oggy & The Cockroaches
- 13.00** Angels Friends
- 14.00** Glimmies
- 15.00** Nonty
- 15.30** Maya The Bee
- 16.00** Heidi
- 16.30** Horseland
- 17.00** Rabbids, II
- 17.30** Puppy In My Pocket
- 18.00** Oggy & The Cockroaches
- 18.30** The Owl
- 19.00** Popples
- 19.30** Glitter Force
- 20.00** Digimon Fusion
- 21.00** Pacman
- 22.00** Super Mario
- 23.00** Extreme Dino

MOVIES BEST

- 21.00** Kung Fu Yoga
- 08.20** Midnight Special
- 10.15** My New Best Friend
- 11.45** Little Man Tate
- 13.30** Project Blue Book
- 18.00** Knightfall, II
- 19.00** I Am Steve McQueen
- 21.00** Kung Fu Yoga
- 23.00** Interrogation
- 00.30** An Ordinary Man
- 02.10** I Am Heath Ledger
- 03.50** Tercer Grado (Day Release)
- 05.15** Baby Sellers
- 06.45** I Am Steve McQueen

GREEK CINEMA

- 22.00** Μερικοί το προτιμούν κρύο
- 06.20** Οι κληρονόμοι
- 07.45** Παλλικαράκια της παντοφλίας
- 09.05** Προ παντός ψυχραιμία
- 10.15** Επειγόντως γαμπρός
- 12.00** Η Αθήνα τη νύχτα
- 13.05** Θησαυρός του μακαρίτη
- 15.05** Το θύμα
- 16.55** Η ωραία των Αθηνών
- 18.30** Ζητείται ψεύτης
- 20.05** Το κοροϊδάκι της πριγκιπέσσας
- 22.00** Μερικοί το προτιμούν κρύο
- 23.45** Μαρικουάνα, Stop!
- 00.00** Μια κυρία στα μπουζούκια
- 01.40** Η Παριζιάνα

Ο ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ

Επιμέλεια: ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ Κ. ΤΣΟΥΚΑΣ

Από το νερό στο κρασί, το νόημα της ύπαρξης

Του ΣΤΑΥΡΟΥ Σ. ΦΩΤΙΟΥ*

Το θαύμα του Χριστού στον γάμο της Κανά συνοψίζει καίρια την ηθική στοχοθεσία κάθε αυθεντικού ανθρώπου: το πέρασμα από τη φιλαυτία στη φιλαλληλία, από τη δουλεία στην ελευθερία, από τον φόβο στην αγάπη. Πολύ σύντομα, το θαύμα έχει ως εξής: ο Χριστός, η μητέρα και οι μαθητές του, συμμετέχουν στο εορταστικό τραπέζι ενός γάμου στην Κανά της Γαλιλαίας. Κάποια στιγμή, η Παναγία πληροφορεί τον Χριστό ότι έχει εκλείψει το κρασί. Ο Χριστός ζητεί από τους υπηρέτες να γεμίσουν με νερό τις έξι υδρίες που βρίσκονταν στο σπίτι και στη συνέχεια μεταμορφώνει το νερό σε κρασί. Έτσι η χαρά της γιορτής συνεχίζεται.

Κάθε άνθρωπος –όπως έκαστος νεόνυμφος στον γάμο της Κανά–είσρχεται στη ζωή προσδοκώντας την ευτυχία, ευχόμενος να βιώσει βαθείς υπαρξιακούς δεσμούς, μέσα στους οποίους θα γευθεί τη μοναδικότητα και την ενότητα, τη χαρά και την τρυφερότητα, την αποδοχή και την πληρότητα.

Αλλ’ όμως, κάποια στιγμή συμβαίνει το αναπάντεχο: «Δεν υπάρχει κρασί». Όπου ο άνθρωπος δεν τιθα-σεύει την εγωπάθειά του, εκεί θα επέλθουν η ρήξη και η σύγκρουση με τον άλλο. Αυτή η εμμονή στο εγώ συνιστά την πρώτη βαθμίδα ηθικής: τον εγωκεντρισμό. Η εγωτική συν-νείδηση θεωρεί τον συνάνθρωπο αντίπαλο και εχθρό. Η παρουσία του μειώνει τον ζωτικό μου χώρο, η ελευθερία του περιορίζει τη δική μου. Γι’ αυτό οποιαδήποτε συνάντη-ση μαζί του αποβλέπει στον εξουσι-ασμό και στην εκμετάλλευσή του. Ο συνάνθρωπος εκπίπτει σε απρό-σωπο αντικείμενο, μέσο για την επί-τευξη ατομικής ευδαιμονίας. Στην ηθική βαθμίδα του εγωκεντρισμού η κοινωνία ομοιάζει με ζούγκλα, είναι πόλεμος όλων εναντίον όλων, κατά τον οποίο ο ισχυρότερος υποτάσσει τον ασθενέστερο. Ο εγωκεντρικός άνθρωπος δεν πράττει το κακό μό-νο όταν φοβάται τις συνέπειες· κί-νητρο της συμπεριφοράς του είναι ο φόβος της τιμωρίας.

Για την υπέρβαση του κοινω-νικού αδιεξόδου που προκαλεί ο εγωκεντρισμός, οι άνθρωποι προ-χώρησαν στην επιβολή νόμων, στην οριοθέτηση της εξωτερικής συμπεριφοράς. Οι νόμοι, θέτοντας φραγμούς στην αουδοσία του εγώ, επιτρέπουν μια ανεκτή κοινωνική συμβίωση. Και σε αυτή τη βαθμίδα ηθικής, τον νομικισμό, το εγώ προ-ηγείται του εσύ, μόνο που τώρα το άτομο κρίνει ότι εξυπηρετεί καλύ-τερα το συμφέρον του η διαμεσο-λάβση του κράτους στις σχέσεις

«Χωριάτικος γάμος», έργο του 1567 από τον Φλαμανδό ζωγράφο, σχεδιαστή και χαράκτη Πέτερ Μπρέγκελ τον Πρεσβύτερο.

Το εν Κανά θαύμα μα-θαίνει τους ανθρώπους ότι έχουν να επιλέξουν ανάμεσα σε τρεις θεάσεις της ζωής: τον εγωκεντρι-σμό, τον νομικισμό και την αγάπη.

του με τους άλλους. Οι άνθρωποι αναλαμβάνουν υποχρεώσεις για να απολαμβάνουν δικαιώματα. Η κοι-νωνία εκλαμβάνεται σαν εταιρεία στο χρηματιστήριο, της οποίας η κερδοφορία είναι προς το συμφέρον όλων των μετόχων. Η νομικιστική αυτή λογική θεωρεί τις διαπροσω-πικές σχέσεις ευκαιρία αμοιβαίας ωφέλειας, όπου δίνεις για να πά-ρεις. Γι’ αυτό ο νομικιστής άνθρω-πος πράττει το καλό μόνο όταν έχει κάτι να κερδίσει· κίνητρο της συ-μπεριφοράς του είναι η ανταμοι-βή. Μολονότι ο νομικισμός είναι καλύτερο στάδιο ηθικής από τον

εγωκεντρισμό, η απλή κατοχώρη-ση του δικαιώματος στον εγωισμό και το ενδιαφέρον του νόμου μο-νάχα για την έξωθεν συμπεριφορά αδυνατούν να προσφέρουν στους ανθρώπους την πληρότητα της ζω-ής, την κατάφαση της ύπαρξης. Με τραγική και πάλι διαπίστωση: «Δεν υπάρχει κρασί».

Μεταμορφώνοντας το νερό σε κρασί –το νερό ήταν σύμβολο του νόμου στον ύστερο Ιουδαϊσμό– ο Χριστός προσκαλεί τους ανθρώπους να ανέλθουν στην τρίτη βαθμίδα ηθικής: στην αγάπη. Η αγάπη είναι χάρις του Θεού, δώρο που καταζώ-νεται όταν αντιδωρίζεται. Η αγάπη επιφέρει συνειδησιακή αλλαγή, άγει σε άλλη ιεράρχηση αναγκών. Εδώ η ύπαρξη του Άλλου είναι ιδρυτική πράξη της ζωής, ο συνάνθρωπος είναι αδελφός και φίλος. Συνεπώς οι διαπροσωπικές σχέσεις εκφρά-ζουν την αλληλοπερικώρηση και την αλληλεγγύη. Σε αυτή δε την κοινότητα ζωής τα πράγματα παύ-ουν να είναι άψυχα αντικείμενα και γίνονται δώρα του ενός προς τον

άλλο, γι’ αυτό και μεταβάλλονται σε ενθύμια προσφιλών προσώπων.

Η αγάπη ως συγκεκριμένη βι-οθεωρία, ως ανέκπιωτη μέριμνα για όλους, ως συγκατοίκηση του εγώ, του εσύ, του άλλου στο εμείς, μεταμορφώνει τους ανθρώπους και νοηματοδοτεί κάθε έκφανση της ζωής. Ο τρυφερός σύζυγος, ο υπεύθυνος γονιός, ο ανιδιοτελής φίλος, ο πρωτοπόρος δημιουργός, ο ακέραιος λειτουργός, είναι ηθι-κές κατακτήσεις που δεν επιβάλ-λονται ούτε διά του φόβου ούτε διά της ανταμοιβής. Είναι υπαρξι-ακά βιώματα που κατακτά κάποιος αυτοβούλως, που επιτυγχάνονται ως προσωπική επιλογή. Το δοτικό ήθος μεταμορφώνει κάθε πτυχή της ζωής: η πολιτική προάγει την ενότητα των πολιτών, η οικονομία θεραπεύει συγκεκριμένες ανάγκες συγκεκριμένων ανθρώπων, η τέχνη αναδεικνύει το καινούργιο, ο έρω-τας διακονεί την ψυχοσωματική ώσμωση αγαπώντων προσώπων.

Το θαύμα του Χριστού στην Κα-νά μαθαίνει τους ανθρώπους ότι

Εκείνος που ακολουθεί την τρίτη επιλογή είναι ο όντως κοινωνικός άνθρωπος, αφού προάγει την κοινωνική συνοχή και την πολιτι-σμική ανάπτυξη.

έχουν να επιλέξουν ανάμεσα σε τρεις θεάσεις της ζωής: τον εγω-κεντρισμό, τον νομικισμό και την αγάπη. Στην πρώτη ο δούλος άν-θρωπος δεν κάνει κάτι κακό γιατί φοβάται την τιμωρία· στη δεύτερη ο μισωτός άνθρωπος κάνει το κα-λό γιατί αναμένει ανταμοιβή· στην τρίτη βαθμίδα ο ελεύθερος άνθρω-πος αγαπά. Εκείνος που επιλέγει την τρίτη επιλογή είναι ο όντως κοινωνικός άνθρωπος, αφού με τον δικό του τρόπο προάγει την κοινω-νική συνοχή και την πολιτισμική ανάπτυξη. Κοινωνικός άνθρωπος είναι ο αρχιτέκτονας που κοσμεί

τον χώρο, ο μηχανικός που αναδει-κνύει το περιβάλλον, ο γιατρός που πονει τον ασθενή, ο δάσκαλος που δωρίζεται στους μαθητές· κοινω-νικός άνθρωπος είναι όποιος οξύνει την ευαισθησία και την κριτική μας σκέψη, όποιος εκφέρει λόγο ελευ-θεροποιοί, ήθος ρήξης και σύγκρου-σης με κάθε μορφής απανθρωπία. Οποιος γεύεται το κρασί της Κανά ανακαλύπτει το νόημα της ύπαρξης.

*Ο κ. Σταύρος Σ. Φωτίου είναι καθηγητής Θεολογίας και Διδακτικής των Θρησκευτικών στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Για μια πληρέστερη ανάλυση του θέματος βλ. το κεφάλαιο: «Η αγάπη εκβάλλει το φόβο: το κρασί της Κανά και η ηθική του ανθρώπου» (του Σταύρου Σ. Φωτίου), στις σελ. 184-208 του συλλογικού έργου «Ορθοδοξία και Ορθοπραξία», εκδόσεις Αρμός, 2012. Για αντίστοιχη νοηματοδότηση του έργου βλ. το βιβλίο (τρίτη έκδοση) του ίδιου: «Από το νερό στο κρασί και από τον έρωτα στην αγάπη» εκδόσεις Αρμός, 2014.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Του ΝΙΚΟΥ Α. ΔΟΝΤΑ

Γιορτή για πιανίστες και φίλους του πιάνου

Ένας ακόμη κύκλος συναυλιών οργα-νώθηκε πρόσφατα στην αίθουσα «Δημήτρης Μπρόπουλος». Αφιερ-ωμένος στον συνθέτη και δεξιότη-στη πιανίστα Σεργκέι Ραχμάνινοφ, περιλάμβανε τρεις καθαρά πιανι-στικές βραδιές και μία με έργα για τσέλο και πιάνο.

Η μουσική του Ραχμάνινοφ πα-ραμένει εξίσου δημοφιλής στους πιανίστες όσο και στο κοινό, κα-θώς στους πρώτους προσφέρει τη δυνατότητα να φανερώσουν τις δεξιότητες και τις εκφραστι-κές τους ικανότητες, ενώ στους δεύτερους παρέχει την ευκαιρία να απολαύσουν έργα λαμπερά και συναισθηματικά άμεσα.

Η πρώτη συναυλία πραγματο-ποιήθηκε την 1η Απριλίου και είχε ξεχωριστό ενδιαφέρον, καθώς πε-ριλάμβανε έργα για δύο πιάνο. Ο Στέφανος Νάσος και ο Απόστολος Παλνός ξεκίνησαν το πρόγραμμά τους με τη νεανική «Ρωσική ρα-ψωδία», καρπό των φοιτητικών χρόνων του Ραχμάνινοφ, και συ-νέχισαν με τη σύνθεση «Φαντα-σία - Εικόνες», έργο σπονδυλωτό, καθένα από τα τέσσερα μέρη του οποίου φέρει ως προμετωπίδα στί-χους που φωτίζουν το περιεχόμε-νό του. Στο δεύτερο μέρος, μετά το σπινθηροβόλο «Κοντσέρτινο» του Σοστακόβιτς, ακούστηκε η «Δεύ-τερη σουίτα», έργο 17, στην οποία

φωδία», καρπό των φοιτητικών χρόνων του Ραχμάνινοφ, και συ-νέχισαν με τη σύνθεση «Φαντα-σία - Εικόνες», έργο σπονδυλωτό, καθένα από τα τέσσερα μέρη του οποίου φέρει ως προμετωπίδα στί-χους που φωτίζουν το περιεχόμε-νό του. Στο δεύτερο μέρος, μετά το σπινθηροβόλο «Κοντσέρτινο» του Σοστακόβιτς, ακούστηκε η «Δεύ-τερη σουίτα», έργο 17, στην οποία

Κύκλος συναυλιών, στην αίθουσα «Δημήτρης Μπρόπουλος», αφιερω-μένος στη μουσική του Σεργκέι Ραχμάνινοφ.

εμφανίζονται σε ώριμη μορφή τα χαρακτηριστικά που έκαναν τον Ραχμάνινοφ διάσημο. Νάσος και Παλνός έχουν εμφανιστεί και στο

Νάσος και Παλνός υπήρξαν συναισθηματικά εγκρατείς, απαλλάσσοντας τη μουσική από πληθωρικά μελίρρυτες διατυπώσεις.

παρελθόν ως ντούο με επιτυχία. Η συναισθηματικά εγκρατής προ-σέγγισή τους ταιριαξε ιδανικά στη μουσική του Σοστακόβιτς, ωφέλησε

όμως και τα έργα του Ραχμάνινοφ, καθώς τα απάλλαξε από πληθωρι-κά μελίρρυτες διατυπώσεις, χωρίς να τους στερήσει τον λυρισμό, ο

ο οποίος ούτως ή άλλως είναι «εγγε-γραμμένος» στη μουσική.

Η συναυλία της 3ης Απριλίου ήταν η μόνη που περιλάμβανε όρ-γανο πλιν του πιάνου, ταυτόχρο-να όμως και η μόνη που περιορί-στηκε σε ένα και μόνο έργο του τιμώμενου συνθέτη: ο τσελίστας Ρενάτο Ρίπο και ο πιανίστας Φίλιπ Κοπατσέφσκι έπαιξαν τη μελωδι-κά πληθωρική Σονάτα έργο 19 του Ραχμάνινοφ, ενώ κατά το υπόλοι-πο της βραδιάς ακούστηκαν έργα Αρένσκι και Τσαϊκόφσκι. Πιο πολ-ύ από τον συνθέτη, «άξονας» για τη διαμόρφωση του προγράμμα-τος της βραδιάς έμοιαζε να είναι ο Ανατόλι Μπραντούκοφ, πρώτος ερμηνευτής της Σονάτας και κου-μπάρος του Ραχμάνινοφ, καθώς σε αυτόν είχε αφιερώσει επίσης ο Τσαϊκόφσκι το δικό του «Ρόντο κα-πριτσιόζο», που απέδωσαν οι δύο ερμηνευτές. Παρότι το τσέλο από τη φύση του προσφέρεται ακόμα

περισσότερο από τα πιάνο για συ-ναισθηματικά έντονα φορτισμένες ερμηνείες, όπως οι δύο πιανίστες της εναρκτήριας συναυλίας έτσι και οι Ρίπο και Κοπατσέφσκι κράτησαν τη θερμοκρασία υπό έλεγχο, ακόμη και στο χαρακτηριστικά μελωδικό τρίτο μέρος της Σονάτας.

Μόνος, ο Κοπατσέφσκι απέδωσε με εξαιρετική διαύγεια και καθαρό-τητα τρία μέρη από το μπαλέτο «Ο Κοπατσέφσκι και η Τσαϊκόφσκι στη λαμπερή μεταγραφή της μου-σικής από τον πιανίστα και αρχι-μουσικό Μιχαήλ Πλετινόφ. Το πρό-γραμμα της βραδιάς συμπλήρωσαν τρία από τα «Τέσσερα κομμάτια» έρ-γο 56 του Αντόν Αρένσκι, ο οποίος υπήρξε δάσκαλος του Ραχμάνινοφ: το ιδιαίτερα λυρικό «Λυππηρό τρα-γούδι», η ισπανικών αποχρώσεων «Ανατολίτικη μελωδία» και η «Ρομά-ντσα», σελίδα που βρίσκεται πολύ κοντά στο ύψος και στην αισθητική του διάσημου μαθητή του.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΕΘΝΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ

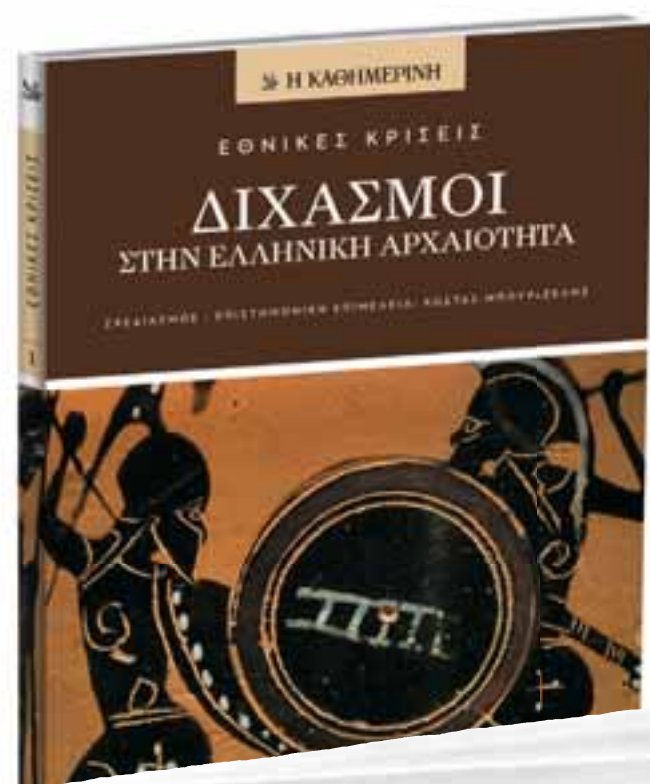
Διχασμοί στην ελληνική αρχαιότητα

Μια νέα εκδοτική σειρά της «Καθημερινής», που φωτίζει το παρελθόν, με τα μάτια στραμμένα στο παρόν και στο μέλλον.

Ο πρώτος τόμος είναι αφιερωμένος στις διαμάχες μεταξύ των πόλεων και στο εσωτερικό των ελληνικών πόλεων κατά την αρχαιότητα.

Πελοποννησιακός Πόλεμος, συγκρούσεις Σπάρτης- Θήβας και μακεδονικού βασιλείου-ελληνικών πόλεων, διαμάχες για τη στάση απέναντι στους Ρωμαίους και στάσεις, σε μια έκδοση που σχεδίασε και επιμελήθηκε ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών Κώστας Μπουραζέλης.

Την Κυριακή 5 Μαΐου μαζί με την Καθημερινή

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

ΝΕΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ